

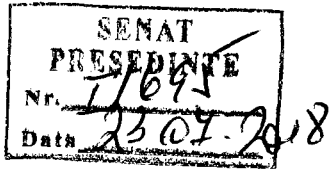
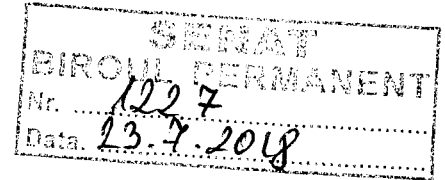
R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 6940 / 23 JUL 2018

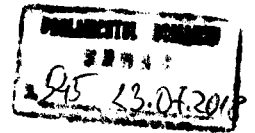
ROMÂNIA

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1168A/2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 3 septembrie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 18 septembrie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, iulie 2018
CP1/1230/19.07.2018

Domnului VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

**Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004
privind statutul judecătorilor și procurorilor**

Ca urmare a reexaminării, la data de 12 iulie 2018 Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. Prin modul în care a fost dezbătută și adoptată, legea menționată încalcă prevederile art. 1 alin. (5), ale art. 61 alin. (2) coroborate cu cele art. 66 alin. (2) și (3), ale art. 64 alin. (4) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție. Totodată, prin conținutul normativ, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor contravine normelor și principiilor constituționale, pentru motivele prezentate în cele ce urmează.

I. Aspecte de neconstituționalitate extrinsecă

A. Încălcarea prevederilor art. 61 alin. (2) coroborate cu cele art. 66 alin. (2) și (3) din Constituție

În temeiul art. 77 alin. (2) din Constituție, la data de 6 iulie a.c., Președintele României a cerut Parlamentului reexaminarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. Ca urmare a acestei solicitări, legea dedusă controlului de constituționalitate a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră competentă, în ședința din data de 9 iulie a.c. și de către Senat, în calitate de Cameră decizională, în ședința din data de 10 iulie a.c.

Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost dezbătută și adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 61 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 66 alin. (2) și (3) din Constituție întrucât, pe de o parte, această lege a fost adoptată în cadrul unei sesiuni extraordinare a Camerei Deputaților neconstituțional întrunite, iar pe de altă parte, într-o sesiune extraordinară pe a cărei ordine de zi inițiativa legislativă nu putea fi înscrisă la momentul convocării Camerei Deputaților.

Potrivit art. 61 din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare, fiind alcătuit din Camera Deputaților și din Senat.

Parlamentul își desfășoară activitatea în timp, respectiv în legislaturi, sesiuni, ședințe. Durata acestora este, de regulă, prevăzută chiar prin constituții. Astfel, Constituția României stabilește, în mod expres, durata legislaturii (art. 63) și a sesiunilor Parlamentului (art. 66) stabilind, totodată, și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca actele dezbătute și adoptate de către Parlament în cursul unei legislaturi, respectiv în cursul sesiunilor ordinare sau extraordinare din cadrul legislaturii, precum și pe parcursul ședințelor desfășurate în cadrul acestora (art. 65) să fie adoptate în deplin acord cu normele și principiile stabilite de Legea fundamentală. Astfel, după cum s-a subliniat în doctrină, legislatura se suprapune, de regulă, cu durata mandatului Camerelor Parlamentului (cum este și cazul României), putând fi prelungită sau încetând în condițiile expres stabilite prin Legea fundamentală, iar ședințele reprezintă forma de constituire a Camerelor în reuniune plenară.

Ca formă principală de lucru, sesiunile parlamentare pot fi permanente sau periodice, regula fiind a acestora din urmă. Conform art. 66 alin. (1) din Constituție, „Camera Deputaților și Senatul se întrunesc în două sesiuni ordinare pe an. Prima sesiune începe în luna februarie și nu poate depăși sfârșitul lunii iunie. A doua sesiune începe în luna septembrie și nu poate depăși sfârșitul lunii decembrie”.

De asemenea, sesiunile parlamentare pot fi ordinare și extraordinare. În conformitate cu prevederile Constituției, întrunirea într-o sesiune extraordinară se poate realiza la cerere sau de drept. Întrunirea de drept se face în caz de agresiune armată împotriva țării, în cazul instituirii stării de asediu sau de urgență sau în ipoteza depunerii de către Guvern spre aprobare a unei ordonanțe de urgență, dacă Parlamentul nu se află în sesiune. Dispozițiile art. 66 alin. (2) și (3) din Constituție reglementează situația întrunirii în sesiune extraordinară a Parlamentului României la cerere. Astfel, în conformitate cu aceste prevederi, Camera Deputaților și Senatul se întrunesc în sesiuni extraordinare la cererea Președintelui României, a biroului permanent al fiecărei Camere ori a cel puțin o treime din numărul deputaților sau al senatorilor. Alin. (3) al art. 66 din Constituție prevede care este autoritatea îndrituită să dispună convocarea Camerelor în sesiune ordinară sau extraordinară, stabilind pentru președinții celor două Camere ale Parlamentului atribuția de a convoca Senatul și Camera Deputaților în sesiune parlamentară.

Așadar, sesiunile parlamentare extraordinare pot fi convocate la cerere în condițiile expres stipulate de Legea fundamentală, respectiv: Parlamentul să fie între sesiunile ordinare, să existe o cerere a unui titular prevăzut în mod expres de art. 66 alin. (2) din Constituție (Președintele României, biroul permanent al fiecărei Camere sau o treime din numărul deputaților sau al senatorilor), urmată de o convocare a președinților Camerelor.

Sesiunea extraordinară se întrunește pentru o anumită ordine de zi, indicată în cererea de convocare și aprobată ulterior potrivit regulamentelor parlamentare. Astfel, potrivit art. 84 alin. (9) – (10) din Regulamentul Camerei Deputaților: „(9) Cererea de convocare a unei sesiuni extraordinare se face în scris și va cuprinde ordinea de zi, precum și perioada de desfășurare a sesiunii. Neaprobarea de către Cameră a ordinii de zi solicitate împiedică ținerea sesiunii extraordinare. (10) Convocarea Camerei Deputaților se face de către președintele acesteia. Președintele nu va lua în considerare cererile pentru convocarea unei sesiuni extraordinare care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (8) și (9).” Totodată, în conformitate cu art. 84 alin. (2) – (4) din Regulamentul Senatului „(2) Cererea de convocare a unei sesiuni extraordinare se face în scris și va cuprinde motivul,

ordinea de zi propusă și durata de desfășurare a sesiunii extraordinare. (3) Convocarea se face de președintele Senatului. Președintele poate să nu ia în considerare cererile de convocare a unei sesiuni extraordinare, care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (1) și (2). (4) Respingerea de către Senat a ordinii de zi propuse împiedică ținerea sesiunii extraordinare.”

Fiind o sesiune extraordinară, Camerele nu pot dezbate o altă problemă decât aceea ce a făcut obiectul cererii, deoarece, altminteri, s-ar încălca chiar caracterul „excepțional” al sesiunii. De aceea, dacă s-ar cere dezbateră unei asemenea probleme, este necesară o nouă convocare, chiar dacă aceasta ar avea sensul unei completări a convocării inițiale. Cu alte cuvinte, dacă în timpul sesiunii ordinare competența Parlamentului este deplină, în timpul unei sesiuni extraordinare, competența Parlamentului este limitată nu numai în timp, dar și în sens material, aceasta fiind deosebirea de principiu față de o sesiune ordinară. Prin urmare, în cursul unei sesiuni parlamentare (ordinare sau extraordinare) Parlamentul își exercită competența sa constituțională în limitele prevăzute de Legea fundamentală, iar în afara sesiunii, chiar dacă Camerele s-ar întruni, în lipsa îndeplinirii condițiilor constituționale, parlamentarii nu pot adopta un act valabil.

Pe cale de consecință, pentru a fi considerate constituțional adoptate, inițiativele legislative adoptate de Parlament în cadrul unei sesiuni extraordinare trebuie să respecte, pe lângă normele constituționale procedurale prevăzute la art. 61 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 75 și ale art. 76, și pe cele ale art. 66 alin. (2) și (3) din Constituție, ceea ce presupune ca acestea să fie dezbătute și adoptate într-o sesiune legal întrunită. Totodată, ele trebuie să fie înscrise pe ordinea de zi a respectivei sesiuni extraordinare, în caz contrar fiind încălcate dispozițiile art. 66 alin. (2) din Constituție. În opinia noastră cele două condiții trebuie îndeplinite cumulativ, neîndeplinirea uneia dintre ele conducând, în mod automat, la neconstituționalitatea legii în cauză. Îndeplinirea acestor condiții trebuie verificată în cadrul procedurii de adoptare a unei legi, fiind intrinsec legate de procedura de legiferare.

În cazul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor niciuna dintre cele două condiții nu a fost îndeplinită, întrucât:

1. sesiunea extraordinară a Camerei Deputaților nu a fost legal întrunită;
2. deși formal înscrisă pe ordinea de zi a sesiunii extraordinare, legea criticată nu putea face obiectul acesteia, întrucât la momentul convocării nu se afla în procedură parlamentară, nefiind pe agenda vreuneia dintre Camerele Parlamentului.

1. Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost dezbătută și adoptată de către Camera Deputaților în cadrul unei sesiuni extraordinare neconstituțional întrunite, întrucât: a) niciunul dintre subiectele care au dreptul, potrivit art. 66 alin. (2) din Constituție, de a cere întrunirea Camerelor în sesiune extraordinară nu a formulat o asemenea cerere; b) convocarea Camerei Deputaților în sesiune extraordinară s-a realizat de un alt subiect decât cel stabilit la art. 66 alin. (3) din Constituție.

a) Unul dintre punctele aflate pe ordinea de zi a Biroului permanent al Camerei Deputaților întrunit în ședința din data de 27 iunie a.c. a fost: „Proiect de Decizie privind convocarea Camerei Deputaților în sesiune extraordinară” (pct. 12 de pe ordinea de zi). Potrivit stenogramei ședinței Biroului permanent din data de 27 iunie a.c., obiectul dezbaterilor acestui punct de pe ordinea de zi l-a constituit proiectul deciziei președintelui Camerei Deputaților de convocare a Camerei Deputaților în sesiune extraordinară, iar nu proiectul unei decizii a Biroului permanent al acestei Camere, subiect îndrituit prin Constituție să solicite întrunirea acestui for în sesiune extraordinară.

Astfel, formula introductivă a deciziei președintelui Camerei Deputaților - „aprobată” de Biroul permanent - prevede expres: „Președintele Camerei Deputaților emite prezenta decizie.”; de asemenea, potrivit părții introductive a articolului unic al acestei decizii: „Camera Deputaților se convoacă în sesiune extraordinară în data de 2 iulie 2018, ora 14.00, pentru perioada 2-19 iulie 2018, cu următoarea ordine de zi: (...)”. Așadar, din analiza conținutului normativ al proiectului deciziei menționate rezultă că actul adoptat de Biroul permanent al Camerei Deputaților din data de 27 iunie a.c. nu este un act propriu al acestuia, ci o cerere directă a președintelui Camerei Deputaților de convocare a acestei Camere a Parlamentului în sesiune extraordinară.

În plus, din stenograma ședinței Biroului permanent al Camerei Deputaților din data de 27 iunie a.c. rezultă că participanții la această ședință au discutat în permanență despre o cerere a președintelui Camerei Deputaților de convocare în sesiune extraordinară și nu despre o cerere a Biroului permanent. Din aceeași stenogramă rezultă că despre o cerere a Biroului permanent în vederea convocării unei sesiuni extraordinare nu se discută nici în contextul concluziilor ședinței. Proiectul de decizie nu este supus în ansamblul său aprobării membrilor prezenți ai Biroului permanent (ci numai ordinea de zi a viitoarei sesiuni extraordinare), astfel încât să rezulte din acest vot o manifestare de voință a Biroului permanent în sensul

formulării către președintele Camerei a cererii de convocare în sesiune extraordinară.

Dezbaterile și voturile exprimate de membrii Biroului permanent al Camerei Deputaților vizează un act pe care, într-o altă ordine de idei, Biroul permanent nici nu-l putea lua în discuție, întrucât acesta ar fi trebuit să succedă deciziei/hotărârii Biroului permanent de convocare în sesiune extraordinară și nu să o preceadă. Întrucât nu a formulat o cerere proprie, Biroul permanent al Camerei Deputaților nici nu a putut reține - în mod firesc, de altfel - între hotărârile/deciziile sale altceva decât aprobarea cu modificări a proiectului de decizie a președintelui Camerei Deputaților. În raport cu proiectul de decizie a Președintelui Camerei Deputaților aprobat în ședința din 27 iunie a.c., Biroul permanent al Camerei Deputaților nu a adoptat și nu a emis un act propriu care să reprezinte propria sa manifestare de voință în sensul formulării unei cereri de convocare a Camerei Deputaților în sesiune extraordinară.

Așa cum a reținut și Curtea Constituțională în jurisprudența sa, autonomia regulamentară dă dreptul Camerelor Parlamentului de a dispune cu privire la propria organizare și procedurile de desfășurare a lucrărilor parlamentare. Ea constituie expresia statului de drept, a principiilor democratice și poate opera exclusiv în cadrul limitelor stabilite de Legea fundamentală. Autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului sau a normelor imperative privind procedura parlamentară. Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale forului legislativ și trebuie interpretate și aplicate cu bună-credință și în spiritul loialității față de Legea fundamentală (Decizia Curții Constituționale nr. 209/2012).

Manifestarea de voință a Biroului permanent de a cere convocarea Parlamentului în sesiune extraordinară trebuie să se concretizeze într-o cerere. Aceasta este o cerință constituțională, cu privire la care Regulamentul Camerei Deputaților precizează că trebuie să îmbrace forma scrisă (art. 84 alin. 9). Prin urmare, o asemenea cerere nu trebuie și nu poate să rezulte doar din discuții, să fie dedusă ori să fie expresia/consecința voturilor exprimate în cadrul unei ședințe a Biroului permanent al Camerei Deputaților și nici nu poate să fie dedusă pe cale de interpretare din operațiunea „aprobării” unui alt act.

Or, în cazul de față această cerere nu există și, prin urmare, una dintre cerințele constituționale ale întrunirii Camerei Deputaților în sesiune extraordinară

nu a fost îndeplinită. Pe cale de consecință, lipsa unei solicitări valabil formulate de către unul dintre titularii prevăzuți la art. 66 alin. (2) din Constituție a condus la lipsa din cuprinsul Deciziei nr. 5/2018 de convocare a Camerei Deputaților în sesiune extraordinară a oricărei mențiuni cu privire la actul declanșator al procedurii de convocare în sesiune extraordinară a Camerei Deputaților. Contrar dispozițiilor art. 66 alin. (2) din Constituție, convocarea și întrunirea Camerei Deputaților în sesiunea extraordinară în perioada 2-19 iulie 2018 nu s-a făcut la cererea Biroului permanent al acestei Camere și nici a altui subiect de drept stabilit prin Constituție, aspect ce pune în discuție însăși validitatea sesiunii extraordinare a Camerei Deputaților, cu consecința neconstituționalității Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor adoptată în cadrul acestei sesiuni.

Practica parlamentară nu poate fi invocată. Prin comparație, în aplicarea aceluiași prevederi constituționale și regulamentare (dispozițiile art. 84 alin. 8-10 din Regulamentul Camerei Deputaților și ale art. 84 alin. 2 și 3 din Regulamentul Senatului fiind, practic, identice), Biroul permanent al Senatului – întrunit în ședința din data de 28 iunie a.c. – a luat în discuție un proiect de cerere a Biroului permanent al acestei Camere de convocare în sesiune extraordinară. În urma dezbaterilor, Biroul permanent al Senatului a adoptat Hotărârea nr. 12/2018 prin care se cere expres președintelui Senatului convocarea acestei Camere în sesiune extraordinară, fiind indicate ora convocării, perioada, obiectul sesiunii extraordinare, precum și programul de lucru. Așadar, Senatul a procedat complet diferit. Spre deosebire de Camera Deputaților, Biroul permanent al Senatului și-a manifestat fără echivoc voința – exprimată și într-un act distinct – prin care acest subiect de drept solicită președintelui Senatului convocarea acestei Camere a Parlamentului, în conformitate cu prevederile art. 66 alin. (2) din Constituție, în sesiune extraordinară.

b) Potrivit art. 66 alin. (3) din Constituție, convocarea Camerelor în sesiune extraordinară se face de către președinții acestora. Totodată, potrivit art. 35 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, vicepreședinții conduc activitatea Biroului permanent și a plenului Camerei Deputaților, la solicitarea președintelui sau, în absența acestuia, prin decizie a președintelui Camerei Deputaților. Din analiza dispozițiilor menționate, precum și a celor ale art. 84 alin. (10) teza a II-a din Regulamentul Camerei Deputaților, rezultă că președintele Camerei Deputaților are atribuția constituțională de a convoca, prin decizie, Camera în sesiune extraordinară, având – în virtutea dispozițiilor regulamentare – un drept și, în egală măsură,

o obligație de a analiza cererile de convocare în sesiune extraordinară, putându-le cenzura în măsura în care acestea nu îndeplinesc condițiile de a fi promovate. Totodată, în măsura în care o asemenea cerere este promovată și, din diferite motive, președintele Camerei Deputaților și-a delegat atribuțiile, vicepreședintele căruia i-au fost delegate atribuțiile poate emite și decizia de convocare în sesiune extraordinară. În opinia noastră, o asemenea soluție este absolut firească, întrucât Camerele nu pot fi ținute în îndeplinirea atribuțiilor lor constituționale de absența președintelui Camerei.

În cazul de față însă, președintele Camerei Deputaților nu își delegase atribuțiile, în Monitorul Oficial o asemenea decizie nefiind publicată. Prin urmare, în lipsa unui act care să certifice manifestarea de voință a președintelui Camerei în sensul delegării propriilor atribuții către un vicepreședinte, decizia de convocare a Camerei Deputaților în sesiune extraordinară nu putea fi semnată de unul dintre vicepreședinți. Acestuia îi puteau fi încredințate, în temeiul dispozițiilor art. 35 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, atribuții legate de conducerea ședinței de Birou permanent în care se discuta o asemenea cerere, însă, în aplicarea art. 66 alin. (3) din Constituție, o asemenea competență putea fi exercitată de un vicepreședinte numai în măsura în care i-ar fi fost anterior expres delegate atribuțiile de președinte al Camerei Deputaților, prin decizie, de către acesta din urmă.

Încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 66 alin. (3) din Constituție este cu atât mai evidentă cu cât la Senat, președintele Senatului și-a delegat atribuțiile pentru ziua de 28 iunie a.c. (Decizia Președintelui Senatului nr. 8 din 28 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 27 iunie 2018); numai ca o consecință a acestei delegări, Decizia nr. 9/2018 de convocare a Senatului în sesiune extraordinară a fost semnată de un vicepreședinte al Senatului, respectiv chiar de cel căruia președintele Senatului îi delegase atribuțiile.

În temeiul dispozițiilor constituționale ale art. 66 alin. (2) și (3) convocarea Camerelor în sesiuni se face de președinții acestora, ca expresie a autonomiei parlamentare. Ca urmare a îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 66 alin. (1) și (2), competența președinților celor două Camere de a le convoca este una legată, în virtutea căreia stabilesc ziua de deschidere a sesiunii, cea consacrată primei ședințe a sesiunii extraordinare, precum și ora de deschidere a lucrărilor. În doctrină s-a precizat că încălcarea de către președinți a obligației de convocare, în afară de faptul că antrenează răspunderea lor în fața Camerei, are ca urmare posibilitatea Camerelor de a se întruni din proprie inițiativă. În situația de față însă, în absența unei hotărâri

a Biroului permanent al Camerei Deputaților, aceasta nu putea decide din oficiu întrunirea în sesiunea extraordinară. În plus, ne aflăm într-o cu totul altă ipoteză: aceea în care o atribuție constituțională expres stabilită în sarcina președintelui Camerei a fost exercitată în numele său de către o altă persoană, fără o justificare reală și fără vreo împuternicire legală.

În absența unei cereri de întrunire a Camerei Deputaților formulată de unul dintre subiectele expres și limitativ indicate la art. 66 alin. (2) din Constituție și în condițiile unei decizii de convocare a acestei Camere care nu reprezintă manifestarea de voință a subiectului indicat la art. 66 alin. (3) din Constituție, una dintre condițiile procedurale esențiale – respectiv aceea a dezbaterii și adoptării legilor în cadrul unei sesiuni parlamentare valabil întrunite – nu a fost îndeplinită, aspect de natură să atragă neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

2. Propunerea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PLx. 418/2017) a fost inclusă pe ordinea de zi a sesiunii extraordinare a Camerei Deputaților prin Decizia nr. 5 din data de 27 iunie 2018, la pct. 16. Acesta nu putea fi înscrisă pe ordinea de zi a sesiunii extraordinare a Camerei Deputaților întrucât la momentul emiterii Deciziei nr. 5/2018 (27 iunie a.c.), această inițiativă legislativă nu mai era pe agenda Parlamentului, fiind trimisă, încă din data de 25 mai 2018, în conformitate cu art. 77 alin. (1) din Constituție, Președintelui României în vederea promulgării. În plus, ca urmare a cererii de reexaminare, Parlamentul a fost reînvestit cu aceasta lege în data de 6 iulie 2018.

Așadar, Camera Deputaților, contrar competenței sale funcționale astfel cum este stabilită prin Capitolul I al Titlului III din Legea fundamentală, a inclus pe ordinea de zi a sesiunii extraordinare a Camerei Deputaților din perioada 2-19 iulie, o inițiativă legislativă care nefiind pe rolul Parlamentului nu putea face obiectul unei decizii de convocare.

B. Încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5), ale art. 64 alin. (4) și ale art. 147 alin. (4) din Constituția României.

În Decizia nr. 252/2018 (publicată în Monitorul Oficial Partea I, nr. 399 din 9 mai 2018), Curtea Constituțională a analizat criticile de neconstituționalitate extrinsecă cu privire la modul în care prevederile legii de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor au fost puse de

acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018. Criticile de neconstituționalitate extrinseci formulate, prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituția României, au vizat următoarele aspecte:

- (i) nerespectarea termenului de 3 zile între data distribuirii raportului comisiei și data dezbaterilor în plenul fiecărei Camere, prevăzut de dispozițiile art. 69, coroborate cu art. 117 din Regulamentul Camerei Deputaților, respectiv de dispozițiile art. 98, coroborate cu art. 113 din Regulamentul Senatului;
- (ii) nerespectarea competenței comisiilor permanente în procedura specială de reexaminare după controlul de constituționalitate, așa cum aceasta este prevăzută de dispozițiile art. 134 din Regulamentul Camerei Deputaților și de cele ale art. 149 din Regulamentul Senatului.

Analizând primul motiv, instanța constituțională a arătat că o astfel de critică vizează o problemă de aplicare a regulamentelor celor două Camere și că „nu este de competența sa să controleze modalitatea în care sunt puse în aplicare regulamentele celor două Camere ale Parlamentului în procesul legislativ”. (Decizia nr. 252/2018, paragrafele 96 - 98).

Cu privire la critica vizând competența comisiei speciale comune de a pune în acord prevederile declarate neconstituționale cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018, se constată că în procedura de legiferare inițială, Biroul permanent al Camerei Deputaților a trimis propunerea legislativă, pentru raport, la Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, constituită în temeiul Hotărârii Parlamentului României nr. 69/2017, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 95/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 915 din 22 noiembrie 2017.

Analizând această critică, Curtea a arătat că „o comisie specială, astfel cum ilustrează și denumirea sa, impune o procedură specială, distinctă de cea generală, competența sa făcând inutilă parcurgerea procedurii generale de avizare sau adoptare a unui raport. Din moment ce comisia specială întocmește un raport asupra unui proiect/propuneri legislative, este inutil ca o comisie permanentă să întocmească un al doilea raport deoarece s-ar ajunge la crearea unei proceduri care ar dubla obligația inițială de întocmire a raportului. După cum s-a arătat, comisia specială comună nu are drept de inițiativă legislativă, astfel că rolul ei este de a întocmi un raport asupra unui proiect/propuneri legislative care formează obiectul său de activitate, ceea ce înseamnă că *ab initio* competența comisiei permanente este exclusă din această procedură specială. Prin urmare, în această situație, birourile

permanente ale fiecărei Camere trebuie să aplice procedura specială, raportul asupra inițiativei legislative trebuind, în mod firesc, să fie solicitat comisiei speciale comune. Astfel, în dezbateră și adoptarea raportului, oricare dintre membrii comisiei speciale comune, fie deputați, fie senatori, poate propune și vota amendamente, indiferent că procedura se află în fața Camerei Deputaților sau Senatului, iar prezentarea raportului în fața Camerei de reflecție sau decizionale urmând a fi realizată în aceleași condiții. De asemenea, Curtea mai reține că, odată constituită o asemenea comisie, ea trebuie înzestrată cu instrumente și proceduri care să o facă funcțională și eficientă. În caz contrar, ea s-ar comporta ca orice altă comisie permanentă, neputând, astfel, răspunde unei nevoi sociale însemnate care, de fapt, a stat la baza instituirii sale” (Decizia nr. 828/2017).

În continuare, Curtea a constatat că „în procedura de reexaminare a legii, conform art. 147 alin. (2) din Constituție, comisia specială comună își menține competența de a dezbate și adopta raportul. Se poate observa că, din moment ce legea a fost adoptată prin parcurgerea unei proceduri speciale prin mijlocirea unei comisii speciale comune, cu atât mai mult în procedura de reexaminare a acesteia, derulată ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 45 din 30 ianuarie 2018, se impune urmarea aceleiași proceduri. Chiar dacă Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 nu a prevăzut *expressis verbis* această ipoteză, este lesne de înțeles că procesul de examinare, modificare și completare a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, în vederea reformării sistemului judiciar, obiectiv pentru care a fost creată Comisia specială comună, se finalizează prin adoptarea legilor în cauză. Prin urmare, procesul legislativ cu privire la aceste legi se încheie după adoptarea lor definitivă, aceasta implicând atât punerea de acord cu deciziile de neconstituționalitate pronunțate de Curtea Constituțională în cadrul controlului a priori de constituționalitate, cât și pronunțarea asupra cererii de reexaminare formulate de Președintele României. De abia la acest moment se încheie misiunea comisiei speciale comune, epuizându-se, astfel, și procedura specială parlamentară de adoptare a legilor în cauză. Așa cum a arătat Curtea în decizia precitată, birourile permanente ale fiecărei Camere trebuie să aplice procedura specială, astfel că, în mod firesc, atât raportul asupra inițiativei legislative, cât și cel asupra legii, întocmit ca urmare a reexaminării prevăzute de art. 77 alin. (2) sau art. 147 alin. (2) din Constituție, se solicită tot comisiei speciale comune. În consecință, Curtea reține că procedura parlamentară aplicabilă reexaminării este o continuare și o prelungire a procedurii legislative speciale inițiate prin Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017” (Decizia nr. 252/2018, paragraful 94).

Așadar, analizând aceste critici, Curtea Constituțională a statuat că atât în cazul punerii de acord cu deciziile de neconstituționalitate, cât și cu ocazia pronunțării asupra cererilor de reexaminare formulate de Președintele României, comisia specială își păstrează competența.

Din analiza regulamentelor parlamentare se constată că Regulamentul Camerei Deputaților prevede la art. 134 că pentru punerea în acord a dispozițiilor declarate neconstituționale cu decizia Curții, este sesizată atât Comisia juridică, de disciplină și imunități, cât și comisia permanentă sesizată în fond. În cazul Senatului, competența aparține, conform art. 149 din regulament, Comisiei pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizarea hotărârilor CEDO.

În data de 6 iulie 2018, Președintele României a solicitat reexaminarea Legii de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. În urma prezentării cererii de reexaminare în Parlamentul României, Biroul permanent al Camerei Deputaților a decis trimiterea pentru raport la Comisia juridică, de disciplină și imunități, care prin raportul său, a respins cererea de reexaminare a Președintelui României. Conform raportului comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților, se arată că aceasta a fost sesizată în baza art. 137 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu următorul conținut: „(1) Reexaminarea legii de către Camera Deputaților, în urma cererii făcute de Președintele României, în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituția României, republicată, va avea loc în cel mult 30 de zile de la primirea cererii. Reexaminarea legii se efectuează mai întâi de Camera Deputaților, dacă aceasta a fost prima Cameră sesizată, după care se trimite legea adoptată Senatului, care va decide definitiv. În situația în care Camera Deputaților este Cameră decizională, legea adoptată se trimite Președintelui în vederea promulgării. (2) Reexaminarea legii pe baza cererii Președintelui României se face cu respectarea procedurii legislative. (3) Raportul comisiei, cu privire la solicitările formulate de Președintele României cuprinse în cererea de reexaminare, va cuprinde una dintre cele 3 variante: a) propunerea de adoptare a legii modificate și completate în întregime sau parțial, în sensul cerut de Președinte în cererea de reexaminare; b) propunerea de adoptare a legii în forma adoptată inițial de Parlament, în cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare; c) propunerea de respingere a legii. (4) În cazul în care solicitările din cererea de reexaminare sunt acceptate, în parte sau în totalitate, comisia va formula textele corespunzătoare și raportul va cuprinde toate amendamentele admise și respinse depuse de deputați. Textele propuse trebuie să aibă legătură cu solicitările din cererea de reexaminare și să asigure corelarea

tehnico-legislativă a tuturor dispozițiilor legii. În cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare, raportul nu va mai cuprinde amendamentele depuse. (5) Se supun dezbaterii plenului Camerei Deputaților, după regulile procedurii legislative, propunerile Comisiei sesizate în fond de adoptare a legii modificate sau completate în întregime sau parțial, în sensul solicitărilor formulate de Președintele României cuprinse în cererea de reexaminare, sau, după caz, propunerile Comisiei de adoptare a legii în forma adoptată inițial, în cazul respingerii solicitărilor cuprinse în cererea de reexaminare. În ședința dedicată votului final se votează legea în ansamblul ei. Dacă nicio formă a legii supusă aprobării nu este adoptată de Cameră, legea este respinsă. (6) În situația în care propunerea de respingere a legii nu întrunește numărul de voturi necesar adoptării, se restituie comisiei în vederea reexaminării, avându-se în vedere încadrarea în termenul prevăzut la alin. (1).”

Observăm că textul face trimitere la „respectarea procedurii legislative” și la propunerile „comisiei sesizate în fond”.

În mod similar, la nivelul Senatului, în data de 9 iulie 2018, a fost sesizată Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări. Art. 150 din Regulamentul Senatului care prevede dispoziții referitoare la reexaminarea unei legi, are următorul cuprins: „(1) În cazul în care Președintele României cere, înainte de promulgare, reexaminarea unei legi adoptate prima dată de către Senat, cererea va fi înscrisă în termen de cel mult 30 de zile în proiectul ordinii de zi a Senatului. (2) Reexaminarea legii pe baza cererii Președintelui României se face cu respectarea procedurii legislative”.

Astfel, ambele texte ale regulamentelor parlamentare fac trimitere la „respectarea procedurii legislative”, dar competența comisiei comune este una specială. Așa cum se prevede și la art. 1 lit. j) în Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 privind constituirea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 95/2017, unul dintre obiectivele comisiei este: „examinarea, modificarea și completarea, după caz, a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, în vederea reformării sistemului judiciar, aflate în procedură parlamentară, precum și a celor ce urmează a intra în procedură parlamentară, pe toată perioada desfășurării activității Comisiei speciale și care vor fi transmise acesteia”.

În Decizia nr. 828/2017, analizând criticile de constituționalitate ale Hotărârii Parlamentului nr. 69/2018, cu referire la obiectivele comisiei speciale comune,

Curtea a reținut că această comisie „are ca obiectiv, printre altele, examinarea, modificarea și completarea, după caz, a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, în vederea reformării sistemului judiciar, sens în care proiectele/propunerile legislative aflate în procedură parlamentară, precum și cele ce urmează a intra în această procedură pe toată durata desfășurării activității Comisiei speciale vor fi transmise acesteia”.

În aceste condiții, atât timp cât această Comisie specială comună funcționa, aceasta era competentă să examineze legea criticată, reintrată în procedura parlamentară ca urmare a formulării unei cereri de reexaminare de către Președintele României, așa cum se arată chiar în Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018, paragraful 94.

În consecință, similar modului în care legea a fost trimisă comisiei speciale comune pentru a fi pusă în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018, aceasta trebuia să fie trimisă aceleiași comisii pentru reexaminarea dispozițiilor invocate în cererea de reexaminare a Președintelui României. O atare soluție este pe deplin justificată prin competența comisiei speciale comune, aceasta având drept obiectiv modificarea și completarea legilor justiției, chiar Curtea Constituțională arătând că s-a avut în vedere „criteriul coerenței, completitudinii și unității actului legislativ, specific acestor categorii de comisii” (Decizia nr. 252/2018, paragraful 157).

Mai mult, art. 21 alin. (3) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, prevede că: „Cererile de reexaminare a legilor adoptate în ședințe comune se trimit spre dezbateri și avizare comisiilor sesizate inițial în fond. Cererile de reexaminare a legilor pentru care Guvernul și-a angajat răspunderea se trimit spre dezbateri și avizare comisiilor în a căror competență intră materia reglementată de respectivele legi”. Astfel, inclusiv acest regulament, în situațiile activităților comune, prevede faptul că cererile de reexaminare trebuie să fie transmise spre dezbateri și avizare comisiilor sesizate inițial în fond, tocmai pentru a asigura coerența procesului legislativ și faptul că există o continuitate la nivelul structurii care analizează respectiva lege.

Așa cum a statuat Curtea Constituțională în Decizia nr. 252/2018, „birourile permanente ale fiecărei Camere trebuie să aplice procedura specială, astfel că, în mod firesc, atât raportul asupra inițiativei legislative, cât și cel asupra legii, întocmit ca urmare a reexaminării prevăzute de art. 77 alin. (2) sau art. 147 alin. (2) din Constituție, se solicită tot comisiei speciale comune”.

Competența acestei comisii speciale comune nu este doar una prevăzută în Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 prin care aceasta a fost înființată, ci a fost confirmată chiar prin Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018, arătându-se că inclusiv reexaminarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 era de competența Comisiei speciale comune pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției.

Așadar, sesizarea comisiilor permanente din cele două Camere încalcă jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 251/2018, Decizia nr. 828/2017 și Decizia nr. 252/2018) și competența comisiei speciale comune, așa cum aceasta a fost reținută de instanța constituțională, aducând atingere dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală, conform căreia „Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”. În plus, încălcarea competenței comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului, așa cum aceasta a fost reținută în deciziile Curții Constituționale anterior amintite, aduce atingere și art. 1 alin. (5), în ceea ce privește principiul supremației Constituției. În cazul de față, transmiterea greșită a legii aflate în procedură de reexaminare ca urmare a formulării unei cereri de reexaminare, către comisiile permanente ale fiecăreia dintre cele două Camere nu are relevanța unor simple încălcări ale regulamentelor, respectiv ale competenței comisiei speciale comune, ci încalcă chiar deciziile instanței constituționale, afectând întreaga procedură legislativă.

Drept consecință, prin adoptarea Legii de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor în modalitatea realizată de legiuitor, sunt încălcate art. 1 alin. (5), ale art. 64 alin. (4) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție.

În aceste condiții, și pe baza argumentelor de mai sus, considerăm că legea a fost dezbătută și adoptată cu încălcarea normelor și principiilor constituționale în materie de legiferare. Față de ansamblul motivelor de neconstituționalitate extrinsecă apreciem că admiterea prezentei sesizări deschide și posibilitatea Parlamentului de a analiza aspectele invocate în cererea de reexaminare și din perspectiva opiniei Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția). Aceasta cu atât mai mult, cu cât, prin Decizia nr. 357/2018 Curtea a statuat că „din perspectiva atribuțiilor sale și a controlului pe care aceasta îl realizează exclusiv prin raportare la normele constituționale, opinia transmisă de Comisia de la Veneția nu poate fi valorificată în cadrul examenului de constituționalitate. Recomandările formulate de forul internațional ar fi putut fi utile

legiuitorului, în procedura parlamentară de elaborare sau modificare a cadrului legislativ, Curtea Constituțională fiind abilitată la efectuarea unui control de conformitate a actului normativ adoptat de Parlament cu Legea fundamentală, și nicidecum la verificarea oportunității unei soluții legislative sau alteia, aspecte care intră în marja de apreciere a legiuitorului, în cadrul politicii sale în materia legilor justiției”.

II. Aspecte de neconstituționalitate intrinsecă

A. Cu privire la admisibilitatea criticilor intrinseci de neconstituționalitate

Ca urmare a adoptării de către Senat, în calitate de Cameră decizională, în ședința din data de 19 decembrie 2017, Legea de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost trimisă Președintelui României la promulgare în data de 23 decembrie 2017.

În urma sesizărilor formulate în data de 27 decembrie 2017 de Înalta Curte de Casație și Justiție și, respectiv, de un număr de 56 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 45 din 30 ianuarie 2018, prin care au fost admise parțial criticile de neconstituționalitate, Parlamentului revenindu-i obligația, potrivit art. 147 alin. (2) din Constituție, de a pune în acord dispozițiile declarate neconstituționale cu această decizie.

La data de 25 ianuarie 2018, un număr de 52 de deputați a formulat o obiecție de neconstituționalitate asupra căreia Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, respingând obiecția ca inadmisibilă, pentru lipsa numărului minim de semnături cerut de Constituție. Ulterior, după punerea în acord a Legii de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 cu Decizia nr. 45/2018 a Curții Constituționale, legea a fost adoptată în data de 26 martie 2018 de către Senat, în calitate de Cameră decizională.

În data de 30 martie 2018, legea a fost transmisă spre promulgare Președintelui României, iar în aceeași zi, 89 de deputați au formulat obiecții de neconstituționalitate cu privire la modul în care Parlamentul a pus de acord prevederile declarate neconstituționale cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018. În urma acestor sesizări, Curtea Constituțională a statuat prin Decizia nr. 252/2018 că o serie de prevederi din cuprinsul legii criticate au încălcat considerentele Deciziei nr. 45/2018, declarându-le neconstituționale. Legea a fost

adoptată de Senat, în calitate de Cameră decizională în data de 22 mai 2018, iar în urma altor două sesizări de neconstituționalitate, Curtea a pronunțat Decizia nr. 417/2018, respingându-le.

În data de 6 iulie 2018, Președintele României a formulat o cerere de reexaminare asupra acestei legi, cererea fiind respinsă prin adoptarea de către Camera Deputaților și de Senat a legii criticate în aceeași formă, în datele de 9 iulie, respectiv 10 iulie 2018.

În data de 13 iulie 2018, Comisia de la Veneția a emis o opinie preliminară cu privire la Legea de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, arătând că o serie de dispoziții din legea criticată pun în pericol independența sistemului judiciar, reținând:

- În privința numirii procurorilor de rang înalt, a procurorului general și a adjuncților acestuia, a procurorului șef al DNA și a adjuncților acestuia, respectiv a procurorului șef DIICOT, Comisia de la Veneția arată că noul mecanism de numire care limitează refuzul Președintelui României la unul singur face rolul ministrului Justiției unul decisiv și slăbește, mai degrabă decât să asigure un sistem de control și echilibru între puteri, avizul Consiliului Superior al Magistraturii fiind unul consultativ, iar Președintele României fiind nevoit să numească cea de a doua propunere a Ministrului Justiției, chiar și în situația în care avizul CSM ar fi unul negativ. În opinia preliminară, Comisia de la Veneția a arătat că o astfel de modificare reprezintă un regres prin raportare la independența procurorilor cu funcții de conducere.
- În privința statutului procurorilor, Comisia de la Veneția a subliniat și anterior „importanța unor reglementări unitare și coerente a statutului procurorilor, cu o serie de garanții clare, puternice și eficiente pentru independența acestora”. Se arată, de asemenea, că modificările aduse de legiuitor elimină referirile generale la independența acestora, punând accent pe principiul subordonării ierarhice și pe autoritatea ministrului Justiției. În legătură cu posibilitatea ca actele procurorului să fie infirmate de procurorul ierarhic superior pe motive de netemeinicie, Comisia de la Veneția arată că în lipsa unui conținut clar, precis, o astfel de modificare crește riscul interferențelor politice în activitatea procurorilor.
- În egală măsură, se arată că noile reglementări referitoare la răspunderea magistraților prezintă în continuare o serie de deficiențe prin raportare la standardele Comisiei de la Veneția: procedurile paralele privind răspunderea disciplinară și cele privind acțiunea declanșată de Ministerul Finanțelor Publice pot genera dificultăți

în practică, iar includerea Ministerului Finanțelor Publice mecanismul de declanșare a acțiunii în regres împotriva magistratului care a acționat cu rea credință sau cu gravă neglijență, fără menționarea criteriilor pe baza cărora se face respectiva evaluare necesită garanții suplimentare.

- De asemenea, dispozițiile referitoare la interdicția instituită magistraților ca „în exercitarea atribuțiilor, să se abțină de la manifestarea sau exprimarea defăimătoare, în orice mod, la adresa celorlalte puteri ale statului – legislativă și executivă” nu poate fi justificată prin prisma principiului cooperării loiale între instituții, pentru că o astfel de reglementare ar fi trebuit fie impusă tuturor puterilor statului, inclusiv în privința criticilor adresate magistraților de către persoane care ocupă o funcție politică. Nu în ultimul rând, în opinia Comisiei de la Veneția se arată că instituirea posibilității de pensionare a magistraților înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani, cu condiția ca aceștia să aibă o vechime în profesie de cel puțin 20 de ani, poate afecta într-un mod semnificativ eficiența și calitatea actului de justiție.

Precizăm că, până în prezent, cu privire la această lege, Președintele României nu și-a exercitat prerogativa constituțională de a sesiza Curtea cu o obiecție de neconstituționalitate, în temeiul art. 146 lit. a), termenul de promulgare a legii fiind întrerupt de fiecare dată când un alt titular al dreptului de sezină prevăzut de același text constituțional și-a exercitat dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a constatat admisibilitatea mai multor obiecții de neconstituționalitate formulate de Președintele României în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, obiecții ce au vizat motive de neconstituționalitate intrinsecă ale legii adoptate de Parlament, aprecierea Curții asupra inadmisibilității neraportându-se la un termen ipotetic, ci chiar la termenul de promulgare calculat fie de la transmiterea legii de către Parlament, fie de la primirea deciziei Curții Constituționale. Astfel, obiecțiile de neconstituționalitate formulate de Președintele României au fost analizate pe fond de instanța constituțională în următoarele situații, prezentate cu titlu exemplificativ:

- Președintele României a sesizat Curtea Constituțională după trecerea celor 20 de zile de la primirea acesteia, termen prevăzut de art. 77 alin. (1) din Constituția României, în absența vreunei obiecții de neconstituționalitate ridicate de unul dintre subiecții de sezină prevăzuți în art. 146 lit. a) din Constituție (fost art. 144 lit. a). În

acest sens, în Decizia Curții Constituționale nr. 70/1999 s-a precizat că „În ceea ce privește legalitatea sesizării, Curtea constată că Legea privind organizarea și desfășurarea referendumului nu a fost promulgată. De aceea nu există impedimente constituționale sau legale pentru realizarea controlului de constituționalitate. Potrivit art. 77 alin. (1) din Constituție, Legea se trimite spre promulgare Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire. În lumina acestor prevederi, atribuția Președintelui de a promulga legea îl implică pe acesta în relații specifice cu Parlamentul, relații care depășesc însă cadrul controlului de constituționalitate a legilor, realizat de Curtea Constituțională în baza art. 144 lit. a) din Constituție și a art. 17-20 din Legea nr. 47/1992.”

- Președintele României a sesizat Curtea Constituțională după ce în prealabil formulase cerere de reexaminare a legii, iar Parlamentul a respins respectiva cerere, adoptând legea în forma inițială (Decizia nr. 32/2018, Decizia nr. 63/2018, Decizia nr. 1/2015, Decizia nr. 183/2014, Decizia nr. 56/2014). Prin Decizia nr. 183/2014, Curtea a constatat că sesizarea formulată îndeplinește condițiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul obiectului său, fiind vorba de o lege adoptată și nepromulgată încă, cât și sub aspectul titularului dreptului de sesizare, aceasta fiind semnată de Președintele României. Asemănător, în Decizia nr. 32/2018, Curtea Constituțională a apreciat că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, art. 10, art. 15, art. 16 și art. 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate. În aceste situații Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra motivelor de neconstituționalitate intrinsecă.
- Președintele României a sesizat Curtea Constituțională după ce, în termenul de protecție de 5 zile, respectiv 2 zile, alte subiecte de sezină au formulat obiecție de neconstituționalitate, iar Curtea fie a respins obiecția de neconstituționalitate formulată de respectivii subiecți de sezină, fie a admis-o și Parlamentul a pus de acord legea cu decizia Curții (Decizia nr. 1218/2008 și Decizia nr. 471/2013). În Decizia nr. 1218/2008, Curtea a constatat că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și celor ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate. De asemenea, în Decizia nr. 471/2013, Curtea Constituțională a constatat că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, art. 10, art. 15, art. 16 și art. 18 din Legea nr. 47/1992,

să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate formulată de Președintele României, pronunțându-se asupra motivelor de neconstituționalitate intrinsecă.

- Președintele României a sesizat Curtea Constituțională după ce în prealabil formulase cerere de reexaminare a legii, iar forma adoptată după reexaminarea la cererea Președintelui României fusese contestată succesiv la Curtea Constituțională (Decizia nr. 319/2013). Astfel, prin această decizie, Curtea Constituțională a constatat că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, art. 10, art. 15, art. 16 și art. 18 din Legea nr. 47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate formulată de Președintele României, pronunțându-se asupra motivelor de neconstituționalitate intrinsecă.

Distinct de această jurisprudență constantă, cu ocazia soluționării obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004, prin Decizia nr. 67/2018, par. 70, Curtea Constituțională a reținut că: „ (...) o sesizare a Curții Constituționale (i) va fi întotdeauna admisibilă dacă se realizează în interiorul termenelor legale de 5 zile, respectiv 2 zile, prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, (ii) va fi admisibilă după depășirea termenului legal prevăzut de Legea nr. 47/1992, în interiorul termenelor de promulgare de 20 de zile, respectiv 10 zile, prevăzute de art. 77 alin. (1) și (3) din Constituție, însă condiționat de nepromulgarea legii, (iii) va fi admisibilă în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, ca urmare a formulării în prealabil a unei alte sesizări de neconstituționalitate, doar dacă s-a realizat în interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, respectiv de 10 zile, pe care titularul sesizării l-ar fi avut la dispoziție ipotetic, dacă nu ar fi intervenit cazul de întrerupere a procedurii promulgării. Dimpotrivă, dacă nu sunt întrunite condițiile cu privire la termenele stabilite de lege și de Constituție, sesizarea Curții va fi respinsă ca inadmisibilă.”

Ulterior, în data de 7 mai 2018, Președintele României a formulat o obiecție de neconstituționalitate cu privire la aceeași lege. Prin Decizia nr. 357 din data de 30 mai 2018, Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă - considerând tardiv introdusă obiecția de neconstituționalitate a Președintelui României - aplicând considerentele dezvoltate în Decizia nr. 67/2018 și statuând că „având în vedere că o parte din criticile formulate în prezenta cauză vizează conținutul normativ al unor dispoziții ale legii în forma adoptată inițial de Parlament, care nu au fost supuse procedurii de reexaminare, pentru care termenul de exercitare a dreptului de sesizare a Curții Constituționale a început să curgă din data de 21 decembrie 2017, Curtea reține că este cu atât mai puțin îndrituită să efectueze un astfel de control, fiind

depășit stadiul procedurii constituționale în care ar fi putut fi formulate critici de neconstituționalitate cu privire la respectivele prevederi legale”. Astfel, prin Decizia nr. 357/2018, Curtea Constituțională a stabilit că Președintele României trebuia să țină cont de un termen care a început să curgă în data de 21 decembrie 2017, în condițiile în care stabilirea acestui termen ipotetic de 20 de zile de sesizare a Curții Constituționale de la primirea legii de către Președintele României a fost realizată pentru prima dată prin Decizia nr. 67/2018, decizie general obligatorie de la data publicării ei în Monitorul Oficial, și anume, din data de 13 martie 2018.

Totodată, prin Decizia nr. 334/2018, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra obiecției de neconstituționalitate ridicată de Președintele României cu privire la dispozițiile Legii pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 133/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative. Această obiecție de neconstituționalitate a fost ridicată după ce, în prealabil, Președintele României a formulat o cerere de reexaminare, iar legea a fost adoptată de Parlament, fără nicio modificare redacțională față de forma sa inițială. Prin această decizie, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, din data de 31 mai 2018, Curtea a arătat că există două motive de inadmisibilitate a obiecției ridicate de Președintele României. Primul dintre acestea este legat de faptul că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată cu depășirea termenului stabilit prin ipoteza a treia din paragraful 70 al Deciziei nr. 67/2018, cu referire la termenul de 20 de zile de promulgare, conform art. 77 alin. (1) din Constituție. Conform considerentelor Curții, motivele intrinseci puteau fi formulate doar în intervalul 21 decembrie 2017 – 9 ianuarie 2018, care corespunde unui termen definit de Curte ca fiind un termen ipotetic. Evidența stabilirii ulterioare a acestui concept este de netăgăduit, fiind indicată expres în chiar conținutul deciziei. Acest concept a fost stabilit ulterior perioadei indicate de Curte, prin Decizia nr. 67/2018, publicată în Monitorul Oficial la data de 13 martie 2018, dată de la care această decizie este general obligatorie și are putere numai pentru viitor. Astfel, singura interpretare ce poate fi dată în concordanță cu art. 147 alin. (4) din Constituție este cea în care aprecierea cu privire la admisibilitatea unei sesizări formulate de Președintele României cu privire la motive intrinseci de neconstituționalitate trebuie să se raporteze la termene ce încep să curgă după momentul publicării acestei decizii în Monitorul Oficial, moment de la care considerentele devin general obligatorii.

Așadar, Decizia Curții nr. 67/2018, precum și deciziile ulterioare acesteia (Decizia nr. 299/2018, Decizia nr. 357/2018, Decizia nr. 334/2018 și Decizia nr. 385/2018) marchează o nouă concepție a instanței constituționale cu privire la admisibilitatea obiecțiilor de neconstituționalitate formulate de Președintele României, atât din perspectiva termenului, cât și din perspectiva motivelor (extrinseci și/sau intrinseci) pe care acesta le poate invoca. Astfel, conform noii jurisprudențe a Curții Constituționale, atunci când unul dintre subiecții de sezină ai instanței de contencios constituțional în controlul de constituționalitate *a priori*, altul decât Președintele României, va sesiza Curtea cu o obiecție de neconstituționalitate, termenul de promulgare de 20 de zile prevăzut la art. 77 alin. (1) din Constituția României se întrerupe. Însă, o sesizare a instanței de contencios constituțional „va fi admisibilă în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, ca urmare a formulării în prealabil a unei alte sesizări de neconstituționalitate, doar dacă s-a realizat în interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, respectiv de 10 zile, pe care titularul sesizării l-ar fi avut la dispoziție ipotetic, dacă nu ar fi intervenit cazul de întrerupere a procedurii promulgării” (Decizia nr. 67/2018). De asemenea, prin Decizia nr. 357/2018 instanța constituțională a reluat considerentele din Decizia nr. 67/2018, arătând că „potrivit jurisprudenței recente și constante” a Curții (Deciziile nr. 67/2018, nr. 299/2018 și nr. 334/2018), „o interpretare contrară, bazată pe ideea că nu există un termen-limită pentru sesizarea instanței de contencios constituțional, ar conduce la concluzia că formularea unei sesizări de neconstituționalitate, ce determină întreruperea termenului de promulgare, creează o situație în care subiectele de drept prevăzute de art. 146 lit. a) din Constituție pot sesiza sine die instanța constituțională, lipsind de efecte juridice dispozițiile legale și constituționale referitoare la termenele de exercitare a drepturilor procesuale în fața acesteia. S-ar putea ajunge la situația în care titularii dreptului de sezină ar formula alternativ și succesiv, pe motive identice sau diferite, un număr nelimitat de obiecții de neconstituționalitate cu privire la o anumită lege, împrejurare care ar prelungi nepermis procedura legislativă, blocând indirect finalizarea acestei proceduri și deci intrarea în vigoare a actului adoptat de Parlament”.

De dată recentă și consecvent jurisprudenței sale îndelungate sunt însă și soluțiile pronunțate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 32/2018 și Decizia nr. 63/2018 (această ultimă decizie fiind publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201, din data de 6 martie 2018, practic cu 7 zile înainte de publicarea Deciziei nr. 67/2018).

Considerentele Deciziei nr. 67/2018, reluate și în deciziile ulterioare în care Președintele României a formulat o obiecție de neconstituționalitate (Decizia nr. 334/2018 și Decizia nr. 357/2018) constituie, de fapt, un reviriment al jurisprudenței constante a Curții Constituționale din ultimii 26 de ani în materie, chiar dacă nu a fost marcat în mod expres în deciziile amintite. Or, în jurisprudența sa, Curtea a arătat că revirimentele de jurisprudență au fost motivate:

- (i) fie de reevaluarea unor standarde de protecție pe care anumite dispoziții constituționale (referitoare la drepturi și libertăți fundamentale) le oferă cetățenilor (Decizia nr. 651/2017);
- (ii) fie de evoluția legislației, a doctrinei, a practicii judiciare și de necesitatea respectării unui just echilibru în raport cu o anumită valoare socială ocrotită (Decizia nr. 368/2017);
- (iii) schimbarea condițiilor vieții social-politice din România (Decizia nr. 75/2011) etc.

Din analiza jurisprudenței Curții și a deciziilor anterior menționate, rezultă că astfel de revirimente jurisprudențiale sunt necesare, uneori, tocmai pentru a asigura efectivitatea controlului de constituționalitate și a nu transforma acest control în unul pur teoretic, ci într-un remediu efectiv de natură să asigure supremația Constituției și de a înlătura orice viciu de neconstituționalitate, înainte ca legea să intre în vigoare și să producă efecte contrare Legii fundamentale.

Față de toate cele de mai sus considerăm că:

1. în conformitate cu art. 147 alin. (4) din Constituție, noua concepție a Curții Constituționale poate fi invocată și valorificată în contextul aprecierii cu privire la admisibilitatea sesizării de neconstituționalitate formulate de Președintele României numai pentru viitor, respectiv numai cu privire la acele legi adoptate și transmise pentru prima dată la promulgare în condițiile art. 77 alin. (1) din Constituție după publicarea Deciziei nr. 334/2018 Monitorul Oficial nr. 435 din data de 31 mai 2018;
2. din perspectiva rolului constituțional al Președintelui României, dar și din perspectiva rolului constituțional al Curții Constituționale este necesară reevaluarea acestei noi jurisprudențe, cu atât mai mult cu cât, între momentul adoptării unei legi și momentul promulgării acesteia pot trece ani, iar în acest interval, realitățile juridice, sociale și politice se pot schimba, uneori în mod fundamental.

De aceea, aprecierea asupra admisibilității prezentei sesizări se întemeiază pe necesitatea corelării noii jurisprudențe constituționale cu rolul constituțional al Președintelui României prevăzut la art. 80 alin. (2), precum și cu rolul constituțional al Curții Constituționale, prevăzut la art. 142 alin. (1). Astfel, potrivit art. 80

alin. (2) din Constituție: „Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate”. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 142 alin. (2) din Constituție, „Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției”.

Rolul dat de legiuitorul constituant Curții Constituționale de a asigura supremația Constituției dă substanță unui principiu fundamental al statului de drept contemporan. Supremația Constituției implică subordonarea autorităților publice față de Constituție, ceea ce îi conferă acesteia eficiența necesară realizării imperativelor statului de drept. Controlul constituționalității legilor reprezintă una dintre cele mai importante garanții juridice ale supremației Constituției, iar controlul de constituționalitate presupune protejarea drepturilor și libertăților fundamentale, dar și limitarea autorităților statului prin raportare la Legea fundamentală. Controlul *a priori* este un control preventiv, având ca scop prevenirea introducerii în sistemul juridic a unor norme contrare Constituției. În acest sens, controlul *a priori* realizat de Curtea Constituțională, înlăturarea viciilor de neconstituționalitate înainte ca legea să fie promulgată, publicată în Monitorul Oficial și să producă efecte dă expresie rolului Curții Constituționale de garant al supremației Constituției. În cuprinsul documentului „*Rule of Law Checklist*”, Comisia de la Veneția menționează chiar la pct. 108 - 113 necesitatea unui control efectiv de constituționalitate.

În ceea ce privește rolul constituțional al Președintelui României, Curtea a statuat că „art. 80 alin. (1) din Constituție este un text constituțional de principiu. De aceea, el nu trebuie interpretat restrictiv, ci în spiritul Constituției (...)”. (Decizia nr. 784/2012). De asemenea, prin Decizia nr. 284/2014, Curtea a mai reținut că „Funcțiile de garanție și de veghe consacrate în art. 80 alin. (1) din Constituție implică prin definiție observarea atentă a existenței și funcționării statului, supravegherea vigilentă a modului în care acționează actorii vieții publice – autoritățile publice, organizațiile legitimate de Constituție, societatea civilă – și a respectării principiilor și normelor stabilite prin Constituție, apărarea valorilor consacrate în Legea fundamentală”.

Așadar, deși, în mod firesc respectarea Constituției și a tuturor celorlalte acte normative este o obligație ce revine, în egală măsură, tuturor subiectelor de drept, din arhitectura constituțională rezultă că legiuitorul constituant a înțeles să instituie în mod expres pentru Președintele României și pentru Curtea Constituțională competențe speciale în raport cu Legea fundamentală. Față de aceste considerente,

asimilarea Președintelui României cu celelalte subiecte de sezină enumerate la art. 146 lit. a) din Constituție nu este posibilă. De altfel, Decizia nr. 67/2018 care, în viziunea Curții Constituționale marchează revirimentul de jurisprudență, nu îl menționează expres pe Președintele României, între subiectele de sezină cărora această nouă perspectivă li se aplică. De aceea, ținând seama de practica instanței constituționale de 26 de ani și în acord cu principiul încrederii legitime, Președintele României și-a exercitat cu bună credință dreptul de a sesiza Curtea Constituțională și după momentul publicării acestei decizii. Decizia nr. 334/2018 nu numai că analizează dreptul Președintelui României din perspectiva considerentelor Deciziei nr. 67/2018, asimilându-l în mod expres cu celelalte subiecte de sezină, dar introduce și un alt criteriu suplimentar în materia admisibilității, respectiv acela al imposibilității invocării unor motive intrinseci de neconstituționalitate, în ipoteza în care legea a cărei reexaminare a fost cerută de Președintele României a fost adoptată de Parlament în aceeași redactare cu cea transmisă inițial la promulgare.

În stabilirea noilor condiții privind admisibilitatea obiecțiilor formulate pe calea controlului anterior, prin Decizia nr. 67/2018, Curtea a statuat că: „instituirea prin lege a unor termene nu are ca scop decât disciplinarea raporturilor juridice născute între părți și preîntâmpinarea unei conduite abuzive, șicanatorii, a titularilor dreptului pentru care se instituie obligația respectării acestor termene.”

Disciplinarea modului de exercitare a dreptului de a sesiza Curtea Constituțională în cadrul controlului anterior de constituționalitate, drept prevăzut la art. 146 lit. a) din Constituție, este necesară. Cu toate acestea, considerăm că noua jurisprudență se impune a fi reevaluată în privința dreptului pe care Constituția îl recunoaște Președintelui României, mai ales din perspectiva rolului esențial al acestuia, acela de a veghea la respectarea Legii fundamentale, așa cum am arătat anterior.

În realizarea rolului său constituțional Președintele României are la dispoziție, în materie de legiferare două instrumente: cererea de reexaminare a legii și sesizarea Curții Constituționale, în condițiile art. 77 și art. 146 lit. a) din Constituție. Ambele mecanisme au fost instituite în considerarea imperativelor de a îmbunătăți legea și de a nu permite ca în dreptul pozitiv să intre norme cu potențial de neconstituționalitate sau care nu se integrează armonios în sistemul normativ existent. Ambele au fost subsumate unor termene, fără însă ca legiuitorul constituant să indice ordinea în care acestea pot fi utilizate sau să realizeze o distincție între motivele de neconstituționalitate extrinsecă și cele de neconstituționalitate intrinsecă (distincție realizată pe cale doctrinară și jurisprudențială). Nefiind

constrâns de vreo dispoziție constituțională, în funcție de conținutul normativ și de importanța socială a reglementării, în vederea realizării mandatului său Președintele României apreciază cu privire la necesitatea utilizării unuia sau altuia dintre cele două instrumente constituționale, precum și cu privire la ordinea acestora.

Art. 1 alin. (5) din Constituție dă valoare egală tuturor normelor constituționale, instituind supremația acestora. Nici legiuitorul constituant, nici jurisprudența constituțională nu au instituit o ierarhie a normelor și o prevalență a rațiunilor de neconstituționalitate intrinsecă în raport cu cele de neconstituționalitate extrinsecă. Din această perspectivă, jurisprudența Curții Constituționale nu enunță rațiunile pentru care, ulterior reexaminării unei legi de către Parlament și adoptării ei în aceeași formă cu cea transmisă inițial la promulgare, această lege nu ar mai putea fi supusă controlului de constituționalitate pentru motive intrinseci. Aceasta cu atât mai mult cu cât, rațiunea de a disciplina materia controlului anterior de constituționalitate, deși răspunde imperativului de realizare a rolului constituțional al Curții, nu răspunde în egală măsură imperativului de realizare a rolului constituțional al Președintelui României, cu consecința impredictibilității împlinirii termenului de promulgare prevăzut de art. 77 alin. (3) din Constituție. În concret, soluționarea succesivă a două sesizări de neconstituționalitate formulate cu privire la aceeași lege (Decizia nr. 457/4 iulie 2018 și Decizia nr. 483/12 iulie 2018) – prin decizii pronunțate și comunicate la momente diferite (13 iulie 2018 și, respectiv, 17 iulie 2018) – pune în mod real problema momentului de la care începe să curgă termenul de 10 zile prevăzut de art. 77 alin. (3) din Constituție. În această situație, Președintele României, întrucât utilizase deja instrumentul cererii de reexaminare și a putut afla soluția cu privire la cea de-a doua sesizare din comunicatul Curții Constituționale, (iar nu din decizia ca act al Curții Constituționale, cum de altfel stabilește în mod expres art. 77 alin. 3) a procedat la promulgarea legii. Împrejurări de această natură (care în practică pot fi foarte variate) generează impredictibilitate și pun în pericol securitatea raporturilor juridice.

Prin raportare la art. 1 alin. (5), art. 80 alin. (2), art. 147 alin. (4), precum și la art. 148 alin. (4) din Constituție, Președintelui României trebuie să i se recunoască posibilitatea de a sesiza Curtea Constituțională, atât cu motive de neconstituționalitate intrinsecă, cât și cu motive de neconstituționalitate extrinsecă, indiferent dacă se află în ipoteza art. 77 alin. (1) sau în ipoteza art. 77 alin. (3) din Legea fundamentală. Între momentul adoptării unei legi și momentul promulgării acesteia pot trece ani. În acest interval, pe de o parte pot interveni incidente procedurale, iar pe de altă parte realitățile juridice, sociale și politice se pot schimba,

uneori în mod fundamental. Uneori între momentul adoptării unei legi și momentul promulgării acesteia poate surveni schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, revizuirea Constituției, modificarea tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, modificarea reglementărilor europene cu caracter obligatoriu, intrarea în vigoare a unor acte internaționale la care România este parte, inclusiv cele privind drepturile omului. Uneori, între momentul adoptării unei legi și momentul promulgării acesteia poate surveni chiar și schimbarea legislaturii ori a Președintelui României. Toate acestea sunt comandamente obiective ce pot surveni ulterior epuizării termenului ipotetic de 20 de zile de la primirea legii și care pot pune problema analizei Curții Constituționale cu privire la aspecte de neconstituționalitate intrinsecă. În virtutea rolului său constituțional, Președintele României trebuie să fie abilitat să sesizeze Curtea Constituțională atât cu motive de neconstituționalitate intrinsecă, cât și cu motive de neconstituționalitate extrinsecă, indiferent că se află în ipoteza art. 77 alin. (1) sau în ipoteza art. 77 alin. (3) din Constituție.

Față de aceste considerente, o interpretare contrară ar conduce la o golire de conținut a dispozițiilor art. 80 alin. (2) și ale art. 146 lit. a) din Constituție în privința rolului Președintelui României; or, este de principiu admis că orice normă este edictată în sensul de a produce efecte juridice, altfel rațiunea de a disciplina materia controlului anterior de constituționalitate pare că se limitează la etapa sesizării Curții Constituționale, sacrificând însuși scopul controlului anterior de constituționalitate, respectiv, acela de a îmbunătăți legea și de a nu permite ca în dreptul pozitiv să intre norme cu potențial de neconstituționalitate sau care nu se integrează armonios în sistemul normativ existent.

Pentru aceste considerente, pentru eliminarea viciilor de neconstituționalitate rămase, dar și pentru a da efectivitate controlului de constituționalitate, apreciem că prezenta sesizare îndeplinește criteriile de admisibilitate.

B. Cu privire la conținutul aspectelor intrinseci de neconstituționalitate

Prin Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea unui număr de 12 puncte din legea de modificare a Legii nr. 303/2004 și a unui număr important de dispoziții și sintagme aflate în strânsă legătură cu acestea. Cu toate acestea, o serie de dispoziții din legea transmisă la promulgare ridică în continuare probleme, unele dintre modificări fiind, prin ele însele, neclare și contradictorii, aspect cu consecințe grave asupra exigențelor

calității legii, impuse de Legea fundamentală, de natură să genereze un puternic impact negativ asupra bunei funcționări a sistemului judiciar.

1. Art. I pct. 2 încalcă art. 1 alin. (5) și art. 16 alin. (1) din Constituție

La art. I pct. 2 din legea supusă controlului Curții se modifică art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, potrivit căruia: „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Judecătorii trebuie să fie imparțiali având libertate deplină în soluționarea cauzelor deduse judecătii, în conformitate cu legea și în mod imparțial, cu respectarea egalității de arme și a drepturilor procesuale ale părților. Judecătorii trebuie să ia decizii fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. Hotărârile pronunțate în căile de atac nu intră sub imperiul acestor restricții. Scopul independenței judecătorilor constă inclusiv în a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil având la bază doar aplicarea legii.”

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a arătat că sintagma „fie chiar autorități judiciare” este una clară și că obligația judecătorului de a lua decizii fără „restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții directe sau indirecte” este în concordanță cu art. 1 alin. (5) și art. 124 alin. (3) din Constituția României. Așadar, așa cum a reținut și Curtea în jurisprudența sa, „legiuitorul constituant a consacrat independența judecătorului pentru a-l apăra pe acesta de influența autorităților politice și, în special, a puterii executive; această garanție nu poate fi, însă, interpretată ca fiind de natură să determine lipsa responsabilității judecătorului. Legea fundamentală nu conferă numai prerogative - care, în textul menționat, se circumscriu conceptului de «independență» - ci stabilește și limite pentru exercitarea acestora, care, în acest caz, se circumscriu sintagmei «se supun numai legii»” (Decizia nr. 2/2012).

În aceeași decizie, Curtea a arătat că „independența judecătorilor, atât din punct de vedere funcțional (în raporturile cu reprezentanții puterii legislative și executive), cât și personal (respectiv al statutului care trebuie să i se acorde judecătorului prin lege), reprezintă o garanție destinată înfăptuirii unei justiții independente, imparțiale și egale, în numele legii”.

Cu toate acestea, textul de lege menționează că „Hotărârile pronunțate în căile de atac nu intră sub imperiul acestor restricții”. Așadar, toate aceste principii

stabilite în jurisprudența Curții Constituționale nu se aplică hotărârilor pronunțate în căile de atac și nici judecătorilor care iau aceste hotărâri.

În primul rând, o atare dispoziție instituie un tratament diferențiat, nejustificat obiectiv și rațional, între judecătorii care pronunță hotărâri în primă instanță și judecătorii care pronunță hotărâri în căi de atac, cei din prima categorie fiind supuși tuturor acestor restricții și dând expresie, așa cum și Curtea a reținut, principiului independenței judecătorilor. Se încalcă pe această cale art. 16 alin. (1) din Constituția României referitor la egalitatea în drepturi, fiind aplicat un tratament discriminatoriu, fără o justificare obiectivă și rațională, pentru persoane aflate în aceeași situație juridică.

În al doilea rând, neaplicarea tezei întâi a art. 2 alin. (3) pentru hotărârile date în căile de atac conduce la concluzia că judecătorii care le pronunță pot fi supuși unor „restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte”. O astfel de interpretare contravine flagrant art. 124 alin. (3) din Constituția României referitor la independența judecătorilor, iar prin modul neclar de redactare, dispoziția încalcă și art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

2. Art. I pct. 4 încalcă art. 131 alin. (1) și art. 132 alin. (1) din Constituție

La art. I pct. 4 din legea criticată, alin. (1¹) al art. 3 din Legea nr. 303/2004 prevede: „Procurorii sunt independenți în dispunerea soluțiilor, în condițiile prevăzute de Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

Prin Decizia nr. 924/2012, Curtea Constituțională a reținut că Ministerul Public a fost instituit, prin art. 131 și 132 din Constituție, ca o magistratură componentă a autorității judecătorești, având rolul de a reprezenta în activitatea judiciară interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Prin aceeași decizie s-a arătat că procurorii au, la fel ca și judecătorii, statut constituțional de magistrați, prevăzut expres în art. 133 și 134 din Legea fundamentală, că aceștia sunt numiți în funcție, la fel ca judecătorii, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii și că același organ al autorității judecătorești îndeplinește – prin Secția pentru procurori, rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a procurorilor. Nu în ultimul rând, Curtea Constituțională a statuat că independența justiției cuprinde două componente, respectiv componenta instituțională (care nu se referă exclusiv la

judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime) și componenta individuală (independența judecătorului). Așadar, în activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

În cursul procesului penal, procurorul nu dispune doar soluția, ci are un rol mult mai amplu și mai important. Până la adoptarea unei soluții la finalizarea fazei de urmărire penală, procurorul, reprezentând interesele generale ale societății, poate lua măsura preventivă a reținerii, poate dispune aplicarea măsurilor de protecție în cazul acordării statutului de martor amenințat, poate autoriza unele măsuri de supraveghere tehnică, poate propune judecătorului de drepturi și libertăți luarea celorlalte măsuri preventive prevăzute de lege, dispune unele măsuri de supraveghere, etc. Textul în discuție îi limitează însă independența asupra dispunerii acestor măsuri, așa cum acestea sunt conferite de normele procesual penale, cu consecința imposibilității de respectare a obligației constituționale de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Prin urmare, limitarea independenței procurorilor doar la dispunerea soluțiilor încalcă rolul Ministerului Public și statutul procurorilor, așa cum acestea sunt stabilite prin art. 131 alin. (1) și art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

3. Art. I pct. 6 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție

La art. I pct. 6 din legea supusă controlului Curții, alin. (3) al art. 4 din Legea nr. 303/2004 prevede: „(3) Judecătorii și procurorii trebuie atât să fie, cât și să apară, ca fiind independenți unii de ceilalți.”

Textul este neclar, imprecis, contradictoriu și generează impredictibilitate prin imposibilitatea aplicării concrete, încalcând astfel art. 1 alin. (5) din Constituție.

Pe de o parte, se stabilește obligația independenței procurorilor și judecătorilor unii față de ceilalți și, pe de altă parte, se acceptă lipsa de independență a unora față de ceilalți atâta timp cât există o aparență (nu o certitudine/obligație) a respectivei independențe. Sintagma „trebuie să fie, cât și să apară” - provenită dintr-o expresie jurisprudențială folosită de instanțele europene strict în anumite contexte factice - nu este însă suficient de previzibilă pentru a fi folosită cu caracter general, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării, destinarii normei propuse neputând înțelege care ar fi conduita pe care ar trebui să o adopte pentru a respecta această obligație, mai ales raportat la aparența de independență a unui magistrat față de alt magistrat. În plus, textul legal nu stabilește criterii privind „aparența de

independență”, lipsind norma de precizie, contrar art. 1 alin. (5) din Constituția României.

4. Art. I pct. 8 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție

Art. I pct. 8 din legea supusă controlului Curții completează dispozițiile art. 6 din Legea nr. 303/2004 cu un nou alineat, alin (2¹), cu următorul cuprins: „Aparența în calitate de colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, are ca efect eliberarea din funcția deținută”.

Din modul de redactare a acestei dispoziții nu este clar la ce funcție face trimitere noul text introdus. Observăm că nici modificările preconizate la art. I pct. 119 – 122, vizând dispozițiile art. 65 din Legea nr. 303/2004, nu sunt corelate cu această modificare. În aceste condiții, textul nu precizează în mod clar despre ce „funcție deținută” este vorba – funcția de conducere deținută sau cea de judecător/procuror – și nici pe baza cărei proceduri se realizează această eliberare din funcție (prin similitudine cu dispozițiile art. 7 alin. (2) – pct. 9 din legea supusă controlului Curții). Lipsa de claritate a normei generează reale dificultăți de aplicare a acesteia, motiv pentru care este încălcat art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, astfel cum aceasta a fost dezvoltată în jurisprudența Curții Constituționale.

În plus, completarea adusă art. 6 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor nu este corelată cu dispozițiile art. 65 din aceeași lege, care prevăd în mod limitativ cazurile de eliberare din funcție a judecătorilor și procurorilor. Așadar, se observă că situația în care judecătorul sau procurorul este lucrător operativ, informator sau colaborator al unui serviciu de informații este prevăzută în rândul cazurilor de eliberare din funcție, dispoziția fiind corelată cu cea a art. 7 din aceeași lege, astfel cum acesta este modificat, care arată: „Încălcarea dispozițiilor alin. (1) conduce la eliberarea din funcția deținută, inclusiv cea de judecător sau procuror”. Spre deosebire de acel caz, semnalăm că apartenența în calitate de colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, nu se regăsește printre cazurile de eliberare din funcție.

5. Art. I pct. 9 încalcă art. 1 alin. (3) și (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție

La art. I pct. 9 se modifică art. 7 alin. (6), alin. (7) și alin. (8) din Legea nr. 303/2004. În forma adoptată după punerea în acord cu Decizia Curții

Constituționale nr. 45/2018, Parlamentul a introdus următoarele dispoziții în conținutul art. 7: „(6) Rezultatul verificărilor se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane. (7) Actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării prevăzut la alin. (5) poate fi contestat în instanță, în termen de 3 luni de la data la care a luat cunoștință, de către orice persoană care justifică un interes legitim, conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Dispozițiile prevăzute la art. 7 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile. (8) Răspunsul eronat se pedepsește conform legii.”

În Decizia nr. 252/2018, Curtea Constituțională a arătat că neconstituționalitatea textului a fost atrasă de faptul că actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării era considerat o probă preeminentă, de necontestat în procedura disciplinară care se desfășura în privința magistratului. În paragraful 107 din aceeași decizie, Curtea a arătat că, „având în vedere că noul text prevede că actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării poate fi atacat în contencios administrativ, rezultă că opțiunea legiuitorului a fost aceea de a-l califica drept unul administrativ în sensul art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004”. Curtea a reținut că „actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării nu reprezintă o simplă operațiune materială, respectiv un act de informare/de comunicare a unei stări de drept, ci un act administrativ care finalizează o etapă a procedurii de stabilire a încălcării regimului incompatibilităților/interdicțiilor și dă, astfel, naștere unor raporturi juridice”. În aceeași decizie, Curtea a arătat că art. 7 alin. (7) teza a doua (exceptarea contestării actului CSAT de la parcurgerea procedurii recursului grațios, conform art. 7 din Legea nr. 554/2004) cuprinde dispoziții neclare din punct de vedere al determinării datei de la care curge dreptul de a contesta actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării în fața instanței judecătorești. Curtea Constituțională a reținut că atât art. 11 alin. (1), cât și alin. (2) din Legea nr. 554/2004, care reglementează termenul de prescripție de 6 luni, respectiv termenul de decădere de 1 an pentru introducerea acțiunii, sunt legate de parcurgerea procedurii prelabile, iar în cazul de față, aceasta nefiind aplicabilă, reglementarea este una lipsită de claritate.

În urma punerii în acord a legii cu această dispoziție, Parlamentul a modificat art. 7 alin. (7) din Legea nr. 303/2004 astfel: „Actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării prevăzut la alin. (5) poate fi contestat în instanță, în termen de 3 luni de la data la care a luat la cunoștință, de către orice persoană care justifică un interes

legitim, conform Legii nr. 554/2004. Dispozițiile prevăzute la art. 7 din Legea nr. 554/2004 nu sunt aplicabile”.

Dispoziția astfel modificată rămâne în continuare una neclară și imprecisă, contrar exigențelor art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, întrucât nu se poate deduce cine ia la cunoștință și de la ce moment începe să curgă termenul de 3 luni instituit de legiuitor. Astfel, sunt posibile cel puțin trei ipoteze de lucru:

a. Într-o primă ipoteză, în care ar fi vorba despre judecătorul sau procurorul vizat, alin. (6) din același articol precizează că „rezultatul verificărilor se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane”. În această situație, termenul de 3 luni curge de la momentul la care judecătorul sau procurorul vizat a luat la cunoștință de acest act.

b. Într-o a doua ipoteză, în care rezultatul verificării se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii și, „la cerere”, oricărei persoane, termenul de 3 luni curge de la data comunicării către Consiliul Superior al Magistraturii, respectiv de la data comunicării către orice persoană care, în prealabil, ar fi solicitat astfel de informații.

c. În cea de-a treia ipoteză, termenul de 3 luni curge de la data la care „orice persoană care justifică un interes legitim” ia la cunoștință de acest act. Într-un atare caz, se ajunge la un termen nedeterminat în care, de la momentul comunicării rezultatului verificării realizate de CSAT, acesta ar putea fi contestat la instanța de contencios administrativ. O astfel de situație este contrară securității raporturilor juridice care decurge din art. 1 alin. (3) din Constituția României.

Prin Decizia nr. 797/2007, Curtea a reținut că „actul administrativ unilateral cu caracter individual nu este opozabil terților, nefiind supus niciunei forme de publicitate, astfel încât aceștia nu au posibilitatea reală de a cunoaște existența de la data emiterii lui. Acest act este adus la cunoștință doar destinatarului său prin comunicare. Așa fiind, terții – persoane vătămate într-un drept al lor sau într-un interes legitim – se găsesc în imposibilitatea obiectivă de a cunoaște existența unui act administrativ adresat altui subiect de drept”. Această decizie viza însă procedura prealabilă prevăzută de Legea contenciosului administrativ, iar Curtea a arătat că, în urma modificării art. 11 din Legea nr. 554/2004, textul de lege prevede ca limită a termenului de introducere a cererii, termenul de un an de la data comunicării actului, data luării la cunoștință, data introducerii cererii sau data încheierii procesului-verbal de conciliere, după caz. Spre deosebire de reglementările stabilite în Legea nr. 554/2004, comunicarea realizată de Consiliul Suprem de Apărare a

Țării, calificată de Curtea Constituțională drept act administrativ, este exceptată de la parcurgerea procedurii prealabile și, în plus, art. 7 alin. (6) din legea supusă controlului Curții arată că „rezultatul verificării se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii și, la cerere, oricărei persoane”. Așadar, orice persoană care justifică un interes poate adresa o cerere Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru a-i fi comunicat acest rezultat al verificării anuale. Scopul acestei verificări instituite de legiuitor este tocmai acela de a conferi o garanție suplimentară în privința imparțialității necesare unui judecător sau procuror pentru exercitarea profesiei sale, iar rezultatele acestei proceduri sunt comunicate chiar Consiliului Superior al Magistraturii, garant al independenței justiției. Această verificare este realizată anual, conform dispozițiilor introduse în textul legii. Din această perspectivă, instituirea unui termen de 3 luni de la data luării la cunoștință de către orice persoană interesată, conduce la o situație în care aceste acte administrative pot fi contestate în instanță într-un interval nedefinit raportat la momentul emiterii lor, deși verificările sunt realizate anual, afectându-se în acest fel securitatea raporturilor juridice și, în mod direct, cariera magistraților.

Având în vedere neclaritatea momentului de la care curge termenul, corelat cu sfera persoanelor vizate de luarea la cunoștință a acestei verificări, dar mai ales ținând seama de faptul că, potrivit art. 7 alin. (2) din lege, sancțiunea pentru nerespectarea acestei interdicții este chiar eliberarea din funcția de judecător și procuror, o astfel de prevedere creează incertitudine cu privire la exercitarea profesiilor de judecător și procuror. Acest lucru aduce atingere art. 124 alin. (3) referitor la independența judecătorilor și art. 132 alin. (1) referitor la statutul procurorului și principiile legalității și imparțialității.

În consecință, Parlamentul nu și-a îndeplinit obligația de a pune în acord legea cu Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018 cu privire la neclaritatea momentului de la care curge termenul de contestare a rezultatului verificării, aspect ce contravine art. 147 alin. (4) din Constituție.

În altă ordine de idei, semnalăm că dispozițiile art. 7 alin. (8) din Legea nr. 303/2004 – art. I pct. 9 din lege sunt contrare art. 1 alin. (5) sub aspectul clarității, întrucât din redactarea acestei norme nu se înțelege care este autoritatea care constată caracterul eronat al răspunsului, ținând seama – mai ales – de faptul că instanța de contencios administrativ se pronunță asupra legalității sau nelegalității actului în cauză și nu asupra caracterului eronat sau nu al răspunsului. În plus, este neclară și natura răspunderii juridice antrenate, sintagma folosită, aceea de „se pedepsește” putând să conducă la concluzia angajării răspunderii penale.

6. Art. I pct. 9 încalcă art. 1 alin. (5), art. 31 alin. (3) și art. 133 alin. (1) din Constituție

Dispozițiile art. 7 alin. (9) din cadrul art. I pct. 9 prevăd: „Informațiile care privesc statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară, organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii (...) prin derogare de la prevederile art. 12 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public (...) constituie informații de interes public la care accesul liber este garantat”.

Prin Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a arătat că includerea informațiilor din procedurile judiciare în categoria informațiilor de interes public, „prin modul generic de reglementare, fragilizează regimul de protecție acordat atât informațiilor/datelor clasificate/private, cât și unor categorii de persoane, drept care încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 26 alin. (1) referitor la obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată și art. 49 cu referire la protecția minorilor”.

În urma punerii textului în acord cu această decizie, Parlamentul a eliminat referirea la procedurile judiciare, iar prin Decizia nr. 252/2018, Curtea a reținut că, atribuind această calitate actelor administrative extrajudiciare, acestea vor trebui declassificate, având în vedere referirea expresă la exceptarea de la art. 12 din Legea nr. 544/2001, care reglementează excepțiile de la categoria informațiilor de interes public. Așadar, critica la care Curtea Constituțională a răspuns prin considerentele Deciziei nr. 252/2018 viza actele extrajudiciare. Cu toate acestea, observăm că în forma adoptată de legiuitor după punerea de acord a legii cu Decizia nr. 252/2018 a Curții Constituționale, în continuare informațiile care privesc statutul judecătorilor și procurorilor, prin excepție de la art. 12 din Legea nr. 544/2001, reprezintă informații de interes public. Or, printre excepțiile stabilite de Legea nr. 544/2001, art. 12 lit. b), d) și e) include și următoarele: informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele care privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate, potrivit legii; informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii; informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare. Așadar, prin instituirea acestor excepții în Legea accesului la informații

de interes public, legiuitorului a dat expresie și altor limite stabilite de Constituție, nu doar cele prevăzute în art. 31 alin. (3) conform cărora „Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională”. Exceptarea datelor personale de la regimul informațiilor de interes public reiese din necesitatea respectării dreptului la viață intimă, familială și privată prevăzută de art. 26 din Constituție. De asemenea, exceptarea informațiilor privind procedura disciplinară, dacă se periclitează rezultatul anchetei, este o expresie a respectării principiului legalității, dar și o garanție pentru eficiența derulării anchetelor disciplinare.

Prin sfera largă păstrată de legiuitor și exceptarea tuturor informațiilor privind statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară sau organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii de la art. 12 din Legea nr. 544/2001 amintită, dispoziția art. I pct. 9 din legea criticată stabilește, implicit, că datele personale care vizează judecătorii și procurorii devin informații de interes public, ceea ce contravine altor dispoziții legale în vigoare și prevederilor constituționale ale art. 26. Un prim exemplu în acest sens este oferit de datele din dosarul profesional al magistraților (art. 5 alin. 3 din Legea nr. 303/2004), caz în care dispoziția menționată din legea criticată vine într-o contradicție cu art. 42 alin. (2) din legea în vigoare (nesupus modificării), care arată că: „Datele conținute în dosarul profesional sunt confidentiale, în condițiile prevăzute de lege”. Un alt exemplu este reprezentat de dosarele candidaților de la admiterea în magistratură (art. 15 alin. 5, în vigoare, din Legea nr. 303/2004), care, conform acestei dispoziții, devin publice. Așa cum a reținut chiar Curtea Constituțională în Decizia nr. 45/2018, „date cu caracter personal sunt orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă; o persoană identificabilă este acea persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în mod particular prin referire la un număr de identificare ori la unul sau la mai mulți factori specifici identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale [a se vedea art. 3 lit. a) din Legea nr. 677/2001]. Astfel, date cu caracter personal sunt chiar și numele și prenumele persoanei”. De altfel, și răspunsurile scrise furnizate de un candidat în cadrul unui examen profesional sau observațiile examinatorului referitoare la aceste răspunsuri pot cuprinde date personale, așa cum a stabilit și Curtea Europeană de Justiție în Hotărârea Peter Nowak c./Data Protection Commissioner, 20 decembrie 2017, (Cauza C-434/16).

Același argument este valabil și pentru procedurile disciplinare care țin de organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii. Astfel,

informațiile care vizează verificările efectuate de Inspekția Judiciară în conformitate cu prevederile Legii nr. 317/2004 vor deveni, potrivit legii criticate, informații de interes public, chiar dacă se periclitează rezultatul anchetei disciplinare. Or, conform art. 73 alin. (5) din forma actuală a Legii nr. 317/2004: „Actele, documentele sau orice alte informații care se află pe rolul Inspekției Judiciare au caracter confidențial, cu excepția celor care constituie, potrivit legii, informații de interes public”, iar datorită excepției prevăzute de art. 12 lit. e) din Legea nr. 544/2001, aceste informații erau exceptate, tocmai cu scopul protejării rezultatului anchetei disciplinare.

Față de cele expuse mai sus, apreciem că art. 7 alin. (9) aduce atingere rolului CSM, prevăzut de art. 133 alin. (1) și art. 1 alin. (5) din Constituția României, referitor la respectarea obligatorie a Constituției și a legilor, lăsând fără efect anchetele disciplinare ale Inspekției Judiciare.

7. Art. I pct. 23 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție

În forma adoptată de Parlament, art. I pct. 23 din legea supusă controlului Curții reglementează, în cuprinsul dispozițiilor art. 18, doar parțial, procedura disciplinară pentru auditorii de justiție, menționându-se în alin. (8) că „procedura de cercetare disciplinară și de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilește prin Regulamentul Institutului Național al Magistraturii”.

După această reglementare de principiu, urmează modificări ale art. 18, inserate în alin. (9) – (11), care vizează, doar în parte, modul de desfășurare a procedurii disciplinare, legiuitorul limitându-se doar la a menționa că: „(9) Cercetarea disciplinară se suspendă atunci când împotriva auditorului de justiție s-a dispus trimiterea în judecată pentru aceeași faptă. (10) Organul de urmărire penală este obligat să comunice, de îndată, Institutului Național al Magistraturii actul prin care s-a dispus trimiterea în judecată a auditorului de justiție. (11) Suspendarea cercetării disciplinare se dispune de către directorul Institutului Național al Magistraturii și operează până când soluția pronunțată în cauza care a motivat suspendarea a devenit definitivă. Hotărârea definitivă este comunicată de îndată Institutului Național al Magistraturii. Pe durata suspendării cercetării disciplinare, cursul prescripției răspunderii disciplinare este suspendat.”

Din analiza întregii abordări a legiuitorului cu privire la statutul auditorilor de justiție, se constată că acesta a reglementat condițiile de admitere la Institutul Național al Magistraturii, statutul, drepturile și obligațiile, incompatibilitățile și

interdicțiile, abaterile disciplinare, sancțiunile aplicabile auditorilor de justiție, fără ca procedura disciplinară să fie reglementată în mod complet prin același act normativ sau printr-un act normativ cu aceeași forță juridică, ceea ce ar impune o reanalizare a întregii reglementări în materie și completarea în mod corespunzător a acesteia. În plus, instituirea unei rezerve a legiuitorului în privința modului de desfășurare a procedurii disciplinare împotriva auditorilor de justiție – menționând că procedura de cercetare disciplinară și de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilește prin regulament al Institutului Național al Magistraturii, pentru ca apoi să reglementeze prin lege unele aspecte ale acestei proceduri disciplinare – încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la principiul legalității, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

8. Art. I pct. 30 încalcă art. 1 alin. (5), art. 125 alin. (3) și art. 128 alin. (1) și (2) din Constituție

Art. I pct. 30 modifică art. 21 din Legea nr. 303/2004, care reglementează criteriile de repartizare a judecătorilor și procurorilor stagiari, după promovarea examenului de capacitate, în alin. (3) prevăzându-se „în circumscripțiile instanțelor și parchetelor unde o minoritate națională are o pondere de cel puțin 50% din numărul locuitorilor, la medii egale, au prioritate candidații cunoscători ai limbii acelei minorități”.

În primul rând, acest text de lege prezintă dificultăți majore de aplicare, întrucât legea nu prevede procedura prin care se stabilește care este candidatul care cunoaște mai bine limba acelei minorități, cum este verificat sau ce se întâmplă dacă sunt doi astfel de candidați. Nu este clar dacă această procedură presupune înființarea unei comisii sau cine stabilește acest aspect și nici modul de funcționare și verificare concretă a acestei condiții. Această reglementare lacunară lipsește norma de claritate și precizie, contrar exigențelor de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție, astfel cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale.

În al doilea rând, apreciem că această condiție – de cunoaștere a unei limbi a unei minorități naționale – nu reprezintă o condiție de promovare a examenului de capacitate, pentru a fi avută în vedere de către candidat și pentru a și-o însuși. Astfel, nefiind o condiție prealabilă și nederivând din prestația sa curentă, profesională, candidatului judecător sau procuror nu îi poate fi opusă ori impusă în exercitarea unui drept câștigat prin examen. Egalitatea în fața legii în acele circumscripții în

care „minoritatea” are o pondere de 50% și în care criteriile obiective dispar, este înlocuită cu un alt criteriu bazat pe „cunoașterea” limbii minorității respective.

În plus, potrivit principiului constituțional înscris în art. 128 alin. (1), „procedura judiciară se desfășoară în limba română”, iar potrivit alin. (2), cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii organice. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 13 din Constituție, „în România, limba oficială este limba română”. Caracterul oficial al limbii române instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului român. Consacrarea constituțională a caracterului oficial al limbii române trebuie coroborată cu dispozițiile art. 32 din Legea fundamentală referitoare la dreptul minorităților naționale de a învăța în limba lor maternă și de a fi instruite în această limbă și cu prevederile art. 128 din Constituție care reglementează dreptul minorităților de a utiliza limba maternă în justiție.

Totodată, în dreptul procesual penal român se aplică deja Directiva 2010/64 UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, ce a fost transpusă prin dispozițiile art. 12 din Codul de procedură penală, potrivit căroră „(1) Limba oficială în procesul penal este limba română. (2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, actele procedurale întocmindu-se în limba română. (3) Părților și subiecților procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei alte cereri ce ține de soluționarea cauzei. (4) În cadrul procedurilor judiciare se folosesc interpreți autorizați, potrivit legii. Sunt incluși în categoria interpreților și traducătorii autorizați, potrivit legii.”

Modalitatea de audiere prin interpret este reglementată strict în dispozițiile art. 105 din Codul de procedură penală, care prevăd că „(1) Ori de câte ori persoana audiată nu înțelege, nu vorbește sau nu se exprimă bine în limba română, audierea se face prin interpret. Interpretul poate fi desemnat de organele judiciare sau ales de părți ori persoana vătămată, dintre interpreții autorizați, potrivit legii. (2) În mod

exceptional, în situația în care se impune luarea urgentă a unei măsuri procesuale sau dacă nu se poate asigura un interpret autorizat, audierea poate avea loc în prezența oricărei persoane care poate comunica cu cel ascultat, organul judiciar având însă obligația de a relua audierea prin interpret imediat ce aceasta este posibilă (...).”.

Astfel, ascultarea oricărei persoane care nu înțelege bine, nu vorbește ori nu se poate exprima în limba română trebuie realizată prin intermediul serviciilor unui interpret autorizat, nu realizată ad-hoc de către o altă persoană neautorizată de Ministerul Justiției în acest scop, iar în cazul în care situații excepționale impun acest lucru, legea reglementează obligativitatea pentru organul judiciar de a relua procedura în prezența unui interpret autorizat.

Mai mult, cu referire la condiția cunoașterii limbii minorităților naționale de către judecătorul/procurorul ce urmează să fie repartizat, nu există vreo dispoziție legală care să permită judecătorilor unei instanțe să efectueze ei înșiși traduceri în limba română, echivalând cu un cumul al calității de judecător cu cea de traducător/interpret autorizat.

Acceptând și chiar reglementând în legea organică posibilitatea ca judecătorul/procurorul, cunoscător al limbii minorităților naționale, să efectueze el însuși traduceri în limba română, pentru întocmirea actelor procesuale și procedurale în limba română, s-ar ajunge la ignorarea incompatibilității constituționale instituită de art. 125 alin. (3) din Legea fundamentală.

Ca atare, prin introducerea acestei cerințe privind cunoașterea limbii minorităților naționale drept criteriu pentru repartizarea în funcția de judecător sau procuror se recunoaște, indirect, dreptul magistratului de a utiliza o altă limbă decât cea română în cursul procedurilor judiciare, drept recunoscut și consacrat doar în favoarea cetățenilor români aparținând minorităților naționale – care au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, dar în condițiile legii organice – aspect ce contravine art. 128 alin. (1) din Constituția României.

Cu alte cuvinte, judecătorul/procurorul nu are obligația de a cunoaște limba minorităților naționale, ci pe aceea de a asigura cetățenilor români aparținând minorităților naționale dreptul de a se exprima în limba maternă, urmată în mod firesc de folosirea serviciilor unor interpreți/traducători autorizați.

Realizarea traducerilor chiar de către judecător ar echivala și cu încălcarea dispozițiilor art. 125 alin. (3) din Constituție referitoare la incompatibilitățile judecătorilor. Posibilitatea ca un judecător/procuror să poată beneficia de o prioritate în alegerea postului, doar în considerarea unor „pretinse” cunoștințe

lingvistice suplimentare, care să îi asigure posibilitatea de a comunica cu părțile în altă limbă decât cea română, încalcă art. 128 alin. (1) și (2) din Constituție.

9. Art. I pct. 48 încalcă art. 1 alin. (5), art. 124, art. 125 alin. (3), art. 132 alin. (1) și (2) din Constituție

Art. I pct. 48 din legea supusă controlului de constituționalitate introduce un nou articol, 33¹, în cuprinsul Legii nr. 303/2004 cu următorul conținut: „Persoanele care au ocupat minimum 10 ani funcția de judecător sau procuror și magistrat-asistent, care nu au fost sancționate disciplinar, au avut numai calificativul «foarte bine» la toate evaluările și și-au încetat activitatea din motive neimputabile, pot fi numite, fără concurs sau examen, în funcțiile vacante de judecător sau procuror, la instanțe sau parchete de același grad cu cele unde au funcționat sau la instanțe ori parchete de grad inferior.”

În opinia noastră, această dispoziție reglementează practic un nou mod de numire în magistratură, cu respectarea celor patru condiții enunțate. Apreciem că reglementarea este una incompletă și imprecisă, contrar exigențelor art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece nu este stabilită în mod corespunzător procedura aferentă unei asemenea numiri, aspect în măsură să creeze premise pentru interpretări diferite și aplicare neunitară.

În acest sens, Curtea Constituțională a reținut: „O funcție publică prevăzută prin Constituție, precum cea de judecător/procuror, presupune reglementarea unui statut bine definit, fără elemente de subiectivitate și arbitrar. Un asemenea statut se caracterizează prin reglementarea riguroasă a carierei, a drepturilor și îndatoririlor, a răspunderii judecătorilor/procurorilor, toate având ca finalitate exercitarea în condiții optime a funcției publice. Mai mult, o funcție publică este instituită tocmai pentru a fi exercitată constant și continuu”. (Decizia nr. 45/2018 par. 183). În plus, în perioada petrecută de la încetarea activității din motive neimputabile și momentul în care respectiva persoană ar reveni în funcția de judecător, procuror sau magistrat asistent, respectivei persoane nu i se aplică dispozițiile privind interdicțiile și incompatibilitățile, iar revenirea sa în rândurile judecătorilor/procurorilor activi, ar produce o fragilizare a sistemului judiciar. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională în Decizia nr. 45/2018, paragrafele 185 - 186, arătând că, în cazul revenirii judecătorilor sau procurorilor în urma unei suspendări voluntare, „independența și imparțialitatea pot fi afectate în mod iremediabil de natura activităților pe care acesta le-a desfășurat în perioada

antereferită și de reputația astfel dobândită, imprimându-se asupra sistemului judiciar imaginea funcțiilor/activităților pe care judecătorul/procurorul le-a exercitat”.

Prin aceste propuneri se nesocotesc și actele internaționale care consacra principiile fundamentale privind independența judecătorilor – importanța selecției, pregătirii și a conduitei profesionale a acestora, respectiv a standardelor obiective ce se impun a fi respectate atât la intrarea în profesia de magistrat, cât și la instituirea modalităților de promovare. Potrivit Principiilor Fundamentale privind Independența Judecătorilor, adoptate de Congresul al VII-lea al Națiunilor Unite, aprobate prin rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985 și 40/146 din 13 decembrie 1985, „cei selectați pentru funcțiile de judecător vor fi persoane integre și competente, având pregătire adecvată sau calificare juridică. Orice metodă de selecție și de promovare a judecătorilor/procurorilor va fi elaborată astfel încât să nu permită numirile pe motive necorespunzătoare” (pct. 10); de asemenea, se prevede că „promovarea judecătorilor, oriunde există un astfel de sistem, trebuie să aibă la bază factori obiectivi, în special calificarea profesională, integritatea și experiența.” (pct. 13).

Așadar, fără nicio limitare cu privire la activitățile pe care judecătorul, procurorul sau magistratul asistent le poate desfășura între momentul încetării activității și momentul revenirii în rândul personalului activ (activități economice, politice sau de altă natură) căruia, din punct de vedere normativ, îi sunt interzise tocmai prin statutul funcției sale, forma articolului 33¹ aduce atingere înfăptuirii justiției și fragilizează sistemul judiciar, afectând statutul judecătorilor și procurorilor și chiar înfăptuirea justiției, contrar articolelor art. 124, art. 125 alin. (3), art. 132 alin. (1) și (2) din Constituție.

10. Art. I pct. 49 încalcă art. 1 alin. (5) și art. 16 alin. (1) din Constituție

Art. I pct. 49 modifică art. 35 din Legea nr. 303/2004. Potrivit alin. (1) al art. 35, „Formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor constituie garanția independenței și imparțialității în exercitarea funcției. Formarea inițială și continuă este un drept și o îndatorire pentru judecător”.

În raport cu conținutul tezei a II-a a art. 35, considerăm că nu există o rațiune pentru care formarea inițială și continuă să reprezinte un drept și o îndatorire doar pentru judecător, nu și pentru procuror, aspect ce contravine art. 16 alin. (1) din Constituția României, din acest punct de vedere, cele două categorii

socio-profesionale aflându-se în aceeași situație juridică. În egală măsură, legea reglementează formarea inițială pentru viitorii magistrați, indiferent dacă sunt judecători sau procurori, iar alin. (1) face referire la formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor.

De altfel, dispozițiile art. 35 teza a II-a vin în contradicție și cu art. 36 din Legea nr. 303/2004, în vigoare și nemodificat prin legea supusă controlului Curții, care instituie responsabilitatea pentru formarea profesională continuă în sarcina „fiecărui judecător și procuror, prin pregătire individuală”, aspect contrar art. 1 alin. (5) din Constituție în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

11. Art. I pct. 53 încalcă art. 1 alin. (4) și (5), art. 73 alin. (3) lit. j) și art. 148 alin. (4) din Constituție

Art. I pct. 53 din legea supusă controlului Curții modifică art. 39 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

a) Art. 39 alin. (1) în forma modificată reglementează modalitatea de realizare a evaluării periodice privind calitatea activității, eficiența, integritatea și obligația de formare profesională continuă pentru judecători și procurori, iar în cazul celor numiți în funcții de conducere, și modul de îndeplinire a atribuțiilor manageriale. Acest text de lege instituie perioadele de realizare a evaluării activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, în mod distinct, în raport cu vechimea în funcția de judecător, respectiv de procuror, după cum urmează: a) o dată la 2 ani, pentru judecătorii și procurorii cu o vechime între un an și 5 ani; b) o dată la 3 ani, pentru judecătorii și procurorii cu o vechime între 5 și 10 ani; c) o dată la 4 ani, pentru judecătorii și procurorii cu o vechime între 10 și 15 ani; d) o dată la 5 ani, pentru judecătorii și procurorii cu o vechime mai mare de 15 ani.

Această reglementare vine în contradicție cu prevederea cuprinsă în art. 40 alin. (1) lit. g) și alin. (2) lit. h) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii – în noua formă adoptată de Parlament – care prevede evaluarea „anuală” a judecătorilor și procurorilor. Prin reglementarea diferită și chiar contradictorie, în cuprinsul a două dintre actele normative referitoare la justiție, a termenelor pentru realizarea aceleiași proceduri de evaluare a activității profesionale a judecătorilor și procurorilor se încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție, ce impune adoptarea unor reglementări clare, precise și neechivoce. Chiar dacă dispozițiile Legii de modificare și completare a Legii nr. 317/2004 nu sunt încă în vigoare, Curtea Constituțională a arătat prin Decizia nr. 251/2018, par. 107, faptul

că astfel de corelări reflectă „o viziune legislativă coerentă, aptă să asigure funcționalitatea autorității judecătorești, în ansamblul său, sub toate aspectele și în toate componentele sale” și „corelarea acelor dispoziții declarate neconstituționale, cuprinse în aceste legi și care se află indisolubil legate între ele prin prisma normelor de trimitere sau chiar a reglementării aceleiași soluții juridice de principiu reprezintă (...) o obligație ce revine legiuitorului în cadrul procesului de reexaminare a acestor legi”.

b) Potrivit art. 39 alin. (5): „Pentru judecătorii și tribunale și, respectiv, pentru parchetele de pe lângă acestea, comisiile prevăzute la alin. (4) se constituie prin hotărâre a colegiului de conducere al curții de apel sau al parchetului de pe lângă aceasta. Pentru curțile de apel și pentru parchetele de pe lângă acestea, comisiile de evaluare se constituie prin hotărâre a colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție (...).”

Se poate observa că, în ceea ce privește teza a II-a a art. 39 alin. (5), legiuitorul a statuat că pentru evaluarea parchetelor de pe lângă curțile de apel, comisiile de evaluare se constituie prin hotărâre a colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Această ipoteză normativă nu corespunde intenției declarate a legiuitorului de a separa complet carierele judecătorilor de cele ale procurorilor (art. I pct. 1 din legea supusă controlului Curții). În condițiile în care, din reglementarea menționată, rezultă că Înalta Curte de Casație și Justiție, prin colegiul său de conducere, dispune asupra constituirii comisiilor de evaluare a activității profesionale a procurorilor de la parchetele de pe lângă curțile de apel, în acest mod activitatea judecătorilor de la instanța supremă va interfera, fără nicio îndoială, în activitatea procurorilor ce urmează a fi evaluați.

Reamintim că la art. 1 pct. 1 din legea supusă controlului Curții, noul alin. (2) al art. 1 din Legea nr. 303/2004 prevede: „Cariera judecătorului este separată de cariera procurorului, judecătorii neputând interfera în cariera procurorilor și nici procurorii în cea a judecătorilor.” În Decizia nr. 252/2018, par. 134, Curtea Constituțională a arătat, spre exemplu, că prin organizarea concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție de către Secția de judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, și nu de Consiliul Superior al Magistraturii, se pune în aplicare principiul consacrat la art. I pct. 1, mai sus citat. Așadar, instanța constituțională a ridicat la rang de principiu norma cuprinsă în noul alin. (2) al art. 1 din Legea nr. 303/2004, cu care teza a II-a a art. 39 alin. (5) vine în vădită contradicție.

c) Art. 39 alin. (6) se modifică astfel: „Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor se aprobă prin hotărâre de fiecare din secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii”. Transferul competenței de stabilire a regulamentului privind evaluarea activității profesionale de la Plenul Consiliului Superior al Magistraturii la secțiile acestuia reprezintă o încălcare a rolului dat de Legea fundamentală organismului colegial, reprezentat de Consiliul Superior al Magistraturii. Singura atribuție dată în mod separat secțiilor de către constituant este cea în materie disciplinară, orice alte atribuții, precum cele de stabilire a regulamentelor de evaluare a activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, fiind de competența Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Referitor la evaluarea profesională, Comisia de la Veneția a reținut că „Evaluările periodice ale performanțelor unui judecător sunt instrumente importante pentru ca judecătorul să-și îmbunătățească activitatea și pot, de asemenea, să servească drept bază pentru promovare. Este important ca evaluarea să fie în primul rând calitativă și să se concentreze asupra competențelor profesionale, personale și sociale ale judecătorului. Nu ar trebui să existe nicio evaluare pe baza conținutului deciziilor și soluțiilor, nici ținând seama de criterii cantitative cum ar fi numărul de achitări sau casări, care ar trebui evitate ca bază standard pentru evaluare” (CDL-AD (2011) 012, Aviz comun al Comisiei de la Veneția și OSCE/Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului referitor la legea constituțională privind sistemul judiciar și statutul judecătorilor din Kazahstan, par. 55).

Evaluarea profesională a magistraților constituie un element care ține în mod direct de statutul acestora, de aceea, aspectele care privesc această evaluare trebuie să fie realizate printr-o normă de rangul legii. În acest sens, în Decizia nr. 637/2015, Curtea Constituțională a arătat, în cazul statutului polițiștilor, că stabilirea printr-o normă infralegală a unor elemente esențiale în materia evaluării, precum: stabilirea reprezentanților instituției angajatoare care efectuează evaluarea, precizarea criteriilor de evaluare a activității și conduitei polițistului, comunicarea rezultatului evaluării și posibilitatea de contestare a acestuia nu sunt reglementate prin lege, ci prin ordin al ministrului de interne, încalcă art. 73 alin. (3) lit. j) și art. 1 alin. (4) din Legea fundamentală.

În cazul de față, observăm că legiuitorul stabilește criteriile pentru evaluarea judecătorilor și procurorilor, și anume „calitatea activității, eficiența, integritatea și obligația de formare profesională continuă, iar în cazul judecătorilor și procurorilor numiți în funcții de conducere, și modul de îndeplinire a atribuțiilor manageriale”.

De asemenea, conform art. 39 alin. (3) din legea de modificare, se stabilește componența comisiilor de evaluare, iar potrivit art. 40 alin. (2) din legea în vigoare, se stabilește posibilitatea contestării raportului de evaluare. Dintre elementele enunțate de Curtea Constituțională, Legea nr. 303/2004 și modificările aduse acesteia nu prevăd modul de comunicare al acestei evaluări.

Comunicarea evaluării este reglementată prin Regulamentul privind evaluarea profesională a judecătorilor și procurorilor, document infralegal, adoptat prin Hotărârea nr. 676/2007 a Consiliului Superior al Magistraturii. Potrivit art. 41 din acest regulament, „(1) Raportul de evaluare a activității profesionale are caracter confidențial, se întocmește separat, pentru fiecare judecător și procuror, pe baza actelor dosarului de evaluare, după care se comunică celui evaluat. (2) Raportul de evaluare cuprinde descrierea activităților desfășurate de comisia de evaluare, fișa de evaluare, conform modelului corespunzător, aprobat prin hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, eventualele recomandări făcute judecătorului sau procurorului evaluat și se întocmește în 3 exemplare, dintre care unul se comunică judecătorului sau procurorului evaluat, unul se păstrează la dosarul de evaluare, iar unul se atașează la mapa profesională”.

Astfel, reglementarea printr-o normă infralegală a modalității de comunicare a evaluării profesionale contravine atât art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituția României, cât și art. 1 alin. (4) și art. 148 alin. (4) în sensul încălcării jurisprudenței Curții Constituționale anterior amintite.

12. Art. I pct. 54 încalcă art. 133 alin. (1) și (7) din Constituție

Art. I pct. 54 din legea supusă controlului Curții modifică art. 40 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 astfel: „(4) Hotărârile secțiilor pot fi atacate cu recurs, la secția de contencios administrativ și fiscal a curții de apel, în termen de 15 zile de la comunicare, fără parcurgerea procedurii prealabile. Hotărârea curții de apel este definitivă”.

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a arătat că legiuitorul s-a plasat în marja sa de apreciere în stabilirea competenței curții de apel, chiar dacă în materie disciplinară competența aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție și a menționat, de asemenea, că în acest caz, recursul este o cale devolutivă de atac, nu o cale extraordinară. Cu toate acestea, în reglementarea anterioară, hotărârile secțiilor puteau fi atacate la Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Având în vedere faptul că hotărârile secțiilor nu mai sunt supuse niciunui control al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, dispoziția în discuție aduce atingere rolului constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, determinând și inaplicabilitatea art. 133 alin. (7) din Constituție, care prevede că hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, singura excepție fiind cea a hotărârilor date în materie disciplinară. Așadar, noua prevedere introduce o procedură derogatorie de la procedurile reglementate de către legiuitorul constituant prin raportare la rolul Consiliului Superior al Magistraturii, fiind contrară art. 133 alin. (1) și (7) din Constituție.

13. Art. I pct. 61 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție

Art. I pct. 61 din legea supusă controlului Curții introduce trei noi articole după art. 46 din Legea nr. 303/2004, care reglementează aspecte referitoare la promovarea judecătorilor și procurorilor. Art. 46³, nou introdus, are următorul cuprins: „(1) Concursul de promovare efectivă constă în susținerea unei probe având ca obiect evaluarea activității și conduitei candidaților din ultimii 3 ani. (2) Procedura de organizare și desfășurare a concursului, inclusiv comisiile de concurs și constituirea acestora, aspectele supuse verificării în cadrul probei prevăzute la alin. (1) și modalitatea de stabilire și contestare a rezultatelor, se stabilesc prin Regulamentul prevăzut la art. 46 alin. (3). (3) Dispozițiile art. 21 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.”

Față de forma aflată în vigoare se introduce o nouă etapă a promovării în funcție, cea reprezentată de promovarea efectivă realizată printr-o probă constând în evaluarea activității și conduitei candidaților în ultimii 3 ani. Formularea generală prin folosirea sintagmei „evaluarea activității și conduitei”, fără precizarea altor elemente în textul legii, lipsește norma de claritate și precizie, contrar art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală. Astfel, chiar dacă procedura de organizare și desfășurare a concursului, comisiile de concurs și constituirea acestora, aspectele supuse verificării sau modalitatea de stabilire și contestare a rezultatelor sunt stabilite prin Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor adoptat de Consiliul Superior al Magistraturii, textul legii nu prevede și un set de criterii clare, obiective, care să pună accent pe calitățile, competențele și meritele reale ale magistraților care participă la concursul de promovare. Lipsa de claritate a legii este de natură să lase loc influențelor în

promovarea magistraților, aspect deosebit de important pentru neutralitatea sistemului judiciar.

14. Art. I pct. 75 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție

Art. I pct. 75 din legea supusă controlului modifică dispozițiile art. 51, în sensul că, după alineatul (7) se introduc trei noi alineate, alin. (8) – (10) în Legea nr. 303/2004, care prevăd: „(8) Până la finalizarea procedurii de revocare din funcțiile de conducere prevăzute la alin. (2) și (7), Secția pentru judecători, respectiv Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, după caz, poate dispune suspendarea judecătorului sau procurorului din funcția de conducere. (9) Hotărârea se motivează în termen de 5 zile de la pronunțare și poate fi atacată cu contestație la Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, în termen de 5 zile de la comunicare, fără îndeplinirea procedurii prealabile. (10) Până la soluționarea contestației, instanța poate dispune, la cerere, suspendarea executării hotărârii de suspendare.”

După cum se poate observa, la alin. (9) și (10), legiuitorul a reglementat momentele procesuale ale pronunțării, redactării și atacării hotărârii pronunțate de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, fără însă a reglementa procedura prealabilă pronunțării hotărârii. Astfel, legiuitorul nu prevede cine are inițiativa suspendării judecătorului sau procurorului din funcția de conducere. Lipsa acestei reglementări poate conduce la necesitatea adoptării unor completări ulterioare, întrucât se impune a fi reglementată modalitatea de sesizare a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii pentru a dispune suspendarea din funcția de conducere a judecătorului sau procurorului, până la finalizarea procedurii de revocare din funcțiile de conducere (modalitățile posibile de sesizare sunt multiple: spre exemplu, sesizarea din oficiu a secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii; solicitarea adunării generale a judecătorilor/procurorilor din cadrul instanței/parchetului; solicitarea președintelui instanței/a conducătorului parchetului; solicitarea inspectorilor judiciari, ca urmare a verificărilor efectuate privind eficiența managerială a persoanelor care exercită funcții de conducere etc.).

Se constată astfel că dispoziția legală menționată nu este completă și precisă, contrar prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

15. Art. I pct. 79 încalcă art. 16 alin. (1) din Constituție

Art. I pct. 79 din legea supusă controlului Curții a eliminat concursul constând în proba scrisă pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin intervenția legislativă asupra art. 52¹ alin. (2) lit. c), respectiv prin eliminarea „probei scrise, cu caracter practic” și menținerea doar a unei probe a interviului – art. 52¹ alin. (2) lit. b) – în vederea promovării în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, legiuitorul a eliminat o garanție a derulării unui concurs într-un mod cât mai obiectiv, care să asigure promovarea la instanța supremă a judecătorilor cu un înalt nivel de pregătire profesională. Prin menținerea doar a probei interviului pentru candidați se relativizează standardele profesionale, cu efect asupra calității activității judecătorilor instanței supreme, este sporită doza de subiectivism și, în același timp, se creează discriminări între promovările în funcții de execuție la celelalte instanțe și cele la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pe de altă parte, obiectul interviului, astfel cum e prevăzut în art. 52⁴ alin. (1), este identic cu cel al verificărilor efectuate de către Inspekția Judiciară în procedura prevăzută de Regulamentul privind promovarea în funcțiile de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Cu alte cuvinte, toate datele care formează obiect al interviului se regăsesc în Raportul întocmit de către inspectorii judiciari cu ocazia verificărilor ce au tocmai acest obiect: „integritatea candidaților și modul în care candidații se raportează la valori precum independența justiției și imparțialitatea judecătorilor, motivația și competențele „umane și sociale ale acestora”.

Inechitatea în reglementarea procedurilor de promovare la instanțele superioare este cu atât mai evidentă cu cât gradul de exigență profesională trebuie să fie direct proporțional cu ierarhia instanțelor de judecată în sistemul judiciar român, fiind imperios necesar ca la instanța supremă să își desfășoare activitatea judecători care au dovedit că dețin cunoștințe teoretice și practice temeinice în specializarea pentru care candidează. Tratatul diferențiat aplicat de legiuitor, nejustificat obiectiv și rațional este unul contrar art. 16 alin. (1) din Constituție.

16. Art. I pct. 104 încalcă art. 1 alin. (3) și (5), art. 16 alin. (1), art. 124 alin. (4) și art. 132 alin. (1) din Constituție.

Art. I pct. 104 din legea supusă controlului Curții modifică dispozițiile art. 62 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 303/2004, în sensul că „Judecătorul sau procurorul este suspendat din funcție (...) a) când a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, după confirmarea judecătorului de cameră preliminară”. Față de forma aflată în vigoare, este introdusă condiția confirmării judecătorului de cameră preliminară.

a) În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat: „(...) suspendarea funcționarului public din funcția publică pe care o deține, în cazul în care s-a dispus trimiterea în judecată a acestuia, reprezintă o măsură administrativă care are ca finalitate protejarea autorității sau a instituției publice față de pericolul continuării activității ilicite și al extinderii consecințelor periculoase ale faptei penale săvârșite de către funcționarul public” (Decizia nr. 32/2018). În aceeași decizie, Curtea a arătat că această sancțiune este instituită de legiuitor și în privința altor categorii socio-profesionale, și anume: Președintele României, membrii Guvernului, persoanele angajate potrivit Codului muncii, judecătorii Curții Constituționale, membrii Curții de Conturi, magistrații-asistenți, Avocatul Poporului și adjuncții săi, personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, etc. Așadar, în cazul tuturor acestor categorii profesionale, suspendarea operează de drept, fără a fi necesară o confirmare din partea judecătorului de cameră preliminară. Acest lucru este explicat prin scopul unei astfel de sancțiuni: apărarea interesului public, prin suspendarea din funcție a unei persoane acuzate de comiterea unei infracțiuni de serviciu și astfel, prin prevenirea comiterii altor posibile acte similare sau consecințe ale unor asemenea acte.

Conceptul „*statul de drept*”, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție, presupune, pe de o parte, capacitatea statului de a asigura cetățenilor servicii publice de calitate și de a crea mijloacele pentru a spori încrederea acestora în instituțiile și autoritățile publice. Aceasta presupune obligația statului de a impune standarde etice și profesionale, în special celor chemați să îndeplinească activități ori servicii de interes public și, cu atât mai mult, celor care îndeplinesc acte de autoritate publică, adică pentru acei agenți publici sau privați care sunt investiți și au abilitarea de a invoca autoritatea statului în îndeplinirea anumitor acte sau sarcini. Statul este dator să creeze toate premisele – iar cadrul legislativ este una dintre acestea – pentru

exercitarea funcțiilor sale de către profesioniști care îndeplinesc criteriile profesionale și de probitate morală (Decizia nr. 582/2016).

Or, în situația de față, prin modificarea art. 62 alin. 1) lit. a) se creează o situație privilegiată pentru judecători și procurori, în condițiile în care ei sunt cei dintâi chemați să aplice legea și să vegheze la respectarea ei. Așa cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 32/2018, paragrafele 60-61, toate categoriile socio-profesionale amintite exercită atribuții de autoritate publică, iar introducerea unui dublu standard în materia suspendării raporturilor de muncă ca urmare a desfășurării unor proceduri judiciare apare ca un demers arbitrar, fără nicio justificare rațională, obiectivă și rezonabilă.

Pentru aceste considerente, modificarea operată stabilește un privilegiu pentru judecători și procurori, care, spre deosebire de celelalte categorii de persoane ce exercită atribuții de autoritate publică, sunt suspendați numai după confirmarea judecătorului de cameră preliminară, aspect ce contravine art. 16 alin. (1) din Constituție.

Importanța unei suspendări imediate a magistraților trimiși în judecată a fost subliniată și de Comisia Europeană în Raportul privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare din luna iulie 2012. La acel moment, Comisia Europeană arăta că „În multe state membre, ar exista așteptarea ca persoanele care ocupă poziții de autoritate publică să accepte că trebuie să se retragă din funcție, dacă acest lucru este necesar, pentru a proteja reputația organismului public în cauză. Faptul că judecători criticați sever de opinia publică și-au continuat activitatea pe parcursul desfășurării anchetelor a adus atingere reputației instanțelor. Ar trebui instituite norme clare, cum ar fi suspendarea imediată a magistraților care sunt anchetați pentru infracțiuni grave precum corupția la nivel înalt, pentru a proteja atât magistrații respectivi, cât și sistemul judiciar în ansamblu”.

b) În plus, posibilitatea lăsată judecătorilor și procurorilor trimiși în judecată de a continua să își exercite prerogativele între momentul trimiterii în judecată și momentul confirmării judecătorului de cameră preliminară, cu toate drepturile și responsabilitățile pe care exercițiul autorității de stat le implică, în condițiile în care s-ar afecta activitatea și imaginea publică a autorității, contravine principiului statului de drept și principiului supremației Constituției și a obligativității respectării legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală și, totodată, vulnerabilizează încrederea cetățenilor în autoritățile statului, afectând deopotrivă

independența judecătorilor și statutul procurorilor, prevăzute de art. 124 alin. (4) și art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

17. Art. I pct. 107 încalcă art. 1 alin. (3) și (5), art. 124 alin. (3) și art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

Art. I. pct. 107 din legea supusă controlului Curții modifică art. 62 alin. (1¹) din Legea nr. 303/2004, astfel: „Judecătorul sau procurorul poate fi suspendat din funcție și în cazul în care a fost trimis în judecată pentru o infracțiune, dacă se apreciază, în raport de circumstanțele cauzei, că se aduce atingere prestigiului profesiei. În situația în care s-a apreciat că judecătorul sau procurorul poate fi menținut în funcție, acestuia i se poate interzice provizoriu exercitarea anumitor atribuții până la soluționarea definitivă a cauzei.”

În forma aflată în vigoare, art. 62 alin. (1¹) instituie o excepție de la suspendarea judecătorului sau procurorului trimis în judecată numai pentru infracțiunile săvârșite din culpă și dacă se apreciază că nu se aduce atingere prestigiului profesiei.

În primul rând, trebuie menționat că noua formă modificată a art. 62 alin. (1¹) contrazice chiar alin. (1) al aceluiași articol. Astfel, pe de o parte, art. 62 alin. (1), astfel cum este modificat de legea supusă controlului Curții, prevede că judecătorul sau procurorul este suspendat când a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, după confirmarea judecătorului de cameră preliminară, iar pe de altă parte, în art. 62 alin. (1¹) se menționează că judecătorul sau procurorul poate fi suspendat dacă a fost trimis în judecată pentru o infracțiune, dacă se apreciază, în raport de circumstanțele cauzei, că se aduce atingere prestigiului profesiei. Astfel, în cadrul aceluiași articol, sunt instituite două reguli diferite pentru aceeași situație: trimiterea în judecată a unui judecător sau procuror. O astfel de contradicție lipsește norma de claritate și de previzibilitate, fiind imposibil de determinat conduita care trebuie urmată într-o atare situație, ceea ce contravine cerințelor de calitate a legii instituite prin art. 1 alin. (5) din Constituție.

În al doilea rând, dacă s-ar interpreta că pentru orice infracțiune, în momentul trimiterii în judecată, se poate realiza această apreciere asupra afectării sau nu a prestigiului profesiei, s-ar ajunge la situația în care norma juridică ar fi golită de conținut. În forma aflată în vigoare, o astfel de evaluare este posibilă doar pentru infracțiunile săvârșite din culpă, nu și pentru cele intenționate. În aceste condiții,

noua prevedere elimină practic un standard de integritate în ceea ce privește categoria socio-profesională a magistraților.

Așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 32/2018, „eliminarea unei garanții a integrității și probității morale a persoanei care ocupă o funcție publică, ce presupune, în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, realizarea unor prerogative de putere publică, introduce un dublu standard în materia suspendării raporturilor de muncă ca urmare a desfășurării unor proceduri judiciare și apare ca un demers arbitrar, fără nicio justificare rațională, obiectivă și rezonabilă”.

În opinia noastră, chiar dacă opțiunea pentru o suspendare de drept sau una facultativă aparține legiuitorului, reglementarea trebuie să respecte, însă, prevederile constituționale și principiile de drept general valabile. Astfel, o eliminare a acestui standard în sensul în care sfera infracțiunilor pentru care suspendarea este facultativă este extinsă de la infracțiunile din culpă la toate infracțiunile aduce atingere art. 1 alin. (3) din Constituția României referitoare la statul de drept și obligației legiuitorului de a institui criterii și standarde clare de conduită morală în rândul persoanelor care exercită prerogative de putere publică.

Mai mult decât atât, instituirea posibilității ca un magistrat trimis în judecată pentru o infracțiune intenționată să fie menținut în funcție, dacă se apreciază că o astfel de infracțiune nu aduce atingere prestigiului profesiei, reprezintă o afectare a independenței judecătorilor prevăzută de art. 124 alin. (3) și a statutului procurorilor și a principiilor legalității și imparțialității care le guvernează activitatea, conform art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

18. Art. I pct. 134 încalcă art. 1 alin. (5), art. 133 alin. (1) din Constituție

Art. I pct. 134 din legea supusă controlului Curții modifică art. 75 din Legea nr. 303/2004 în privința competențelor Plenului, respectiv ale secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii de a apăra judecătorii și procurorii „împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta”, care le-ar putea afecta independența și imparțialitatea, precum și „împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea” ori de a apăra reputația profesională a judecătorilor și procurorilor.

Prin dispozițiile art. 75 alin. (1) lit. c) din legea supusă controlului Curții s-a atribuit Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii competența de a „apăra independența puterii judecătorești”, pentru ca prin dispozițiile alin. (3)

al aceluiași articol să se atribuie Plenului Consiliului Superior al Magistraturii competența de a soluționa „sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său”, „cu avizul fiecărei secții”.

Prin Decizia nr. 252/2018, paragrafele 143 – 145, Curtea Constituțională a arătat că „Soluționarea sesizărilor privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său era de competența Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, noua soluție legislativă alterează competența acestuia, întrucât nu se poate îndepărta de soluția dată de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii în avizul exprimat, iar rolul său devine unul formal, de executare a avizului conform al secțiilor”. În această decizie, Curtea a arătat că este încălcat art. 133 alin. (1) din Constituție, întrucât textul analizat condiționează de avizele conforme ale secțiilor apărarea independenței întregii autorități judecătorești.

În urma punerii în acord a legii cu decizia Curții Constituționale, Parlamentul a eliminat caracterul conform al avizelor, dar a separat în același timp atribuțiile celor două secții ale Consiliului Superior al Magistraturii în această materie. Mai mult, prin modificările aduse art. 75 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, legiuitorul a introdus o nouă atribuție pentru Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii și anume: dreptul, respectiv obligația ca, la cerere sau din oficiu „să apere independența puterii judecătorești”.

În primul rând, noua atribuție dată Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii este una care vizează substanța legii. Această modificare nu are legătură cu Decizia nr. 252/2018, în care Curtea Constituțională a arătat că nu este de competența secțiilor CSM să soluționeze aspecte care țin de apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său, ci de competența Plenului CSM, prin prisma rolului său constituțional de garant al independenței justiției. Dat fiind faptul că această modificare nu vizează nici prevederile legale constatate ca fiind neconstituționale, nici prevederi care se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale și nici alte prevederi care, deși nu sunt în relație indisolubilă cu acestea, trebuie recorelate ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale, astfel cum s-a arătat în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 250/2018), apreciem că Parlamentul a depășit limitele de a pune legea în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018, încălcând art. 147 alin. (2) din Constituție.

În al doilea rând, dacă se apreciază că nu s-au depășit limitele reexaminării în acest caz, reglementarea atribuției Secției pentru judecători de a apăra „independența puterii judecătorești” este una incompletă și neclară, contrar

exigențelor de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5), dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale. Observăm că, în privința apărării judecătorilor sau procurorilor („împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, precum și împotriva oricărui act care ar putea crea suspiciuni cu privire la aceasta”, dar și în cazul „apărării reputației profesionale” a judecătorilor și procurorilor), legea menționează că aceștia se pot adresa direct secțiilor CSM pentru a dispune măsurile necesare, conform legii.

Însă, în cazul noii atribuții introduse de legiuitor prin art. 75 alin. (1) lit. c), observăm că reglementarea nu precizează cum se exercită această atribuție, respectiv dacă ea este exercitată din oficiu sau la cerere, iar dacă s-ar concluziona că se realizează la cerere, care sunt titularii care au posibilitatea de a sesiza Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii pentru „apărarea independenței puterii judecătorești”. Reglementarea în acest mod a acestei atribuții creează confuzie și lipsește norma de previzibilitate, încălcându-se totodată art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

În al treilea rând, introducerea acestei atribuții vine în contradicție cu rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției prevăzut de art. 133 alin. (1) din Legea fundamentală. Așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 252/2018, par. 147, „Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției, drept pentru care, atunci când sesizarea privește apărarea independenței autorității judecătorești, aceasta trebuie dezbătută în mod efectiv și cu caracter decizional de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, nu de secțiile acestuia, care s-ar putea anihila reciproc, plenul rămânând cu o competență formală în toată această procedură”. În conformitate cu dispozițiile constituționale, competența generală de garant al independenței justiției aparține Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, ca organism colectiv reprezentativ al autorității judecătorești, iar Secțiile au doar o competență specială, de atribuire, limitată numai la răspunderea disciplinară a magistraților. De altfel, materia răspunderii disciplinare este singura pe care art. 134 alin. (2) din Legea fundamentală o atribuie tot Consiliului Superior al Magistraturii, dar prin secțiile sale. Pentru aceste considerente, întrucât un astfel de subiect nu vizează apărarea reputației unui singur judecător sau protejarea acestuia de orice imixtiune de natură să-i afecteze independența sau imparțialitatea, ci chiar „apărarea independenței puterii judecătorești”, în ansamblul său, această atribuție ar trebui să

revină tot Consiliului Superior al Magistraturii în componența sa plenară, în caz contrar încălcându-se art. 133 alin. (1) din Legea fundamentală.

19. Art. I pct. 142 încalcă art. 1 alin (3), art. 21 și 124 alin. (1) și (3) din Constituție

Art. I pct. 142 din legea supusă controlului Curții modifică art. 82 din Legea nr. 303/2004 ce reglementează condițiile de pensionare ale magistraților.

Astfel, în forma aflată în vigoare, art. 82 alin. (3) prevede că „De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și judecătorii și procurorii cu o vechime în magistratură între 20 și 25 de ani, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură”. Așadar, pensionarea judecătorilor și procurorilor care nu au o vechime în magistratură de cel puțin 25 de ani, se poate face în prezent și dacă aceștia au o vechime cuprinsă între 20 și 25 de ani, cu condiția împlinirii vârstei de 60 de ani.

Modificarea adusă art. 82 alin. (3) introduce posibilitatea ca această pensionare a judecătorilor care au între 20 și 25 de ani vechime în magistratură să se poată realiza chiar înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani. O astfel de prevedere pune în pericol chiar funcționarea sistemului judiciar, prin impactul negativ semnificativ asupra calității actului de justiție dat de ieșirea din sistemul judiciar a judecătorilor și procurorilor specializați, cu o experiență profesională construită de-a lungul unei cariere. În plus, este afectată și capacitatea generală de funcționare a instanțelor și parchetelor.

O pensionare masivă în rândul magistraților conduce, în mod automat, la o supraîncărcare a instanțelor și la blocaje reale ale funcționării sistemului judiciar. Ca atare, reglementările în discuție au un impact direct asupra exercitării dreptului fundamental al accesului la justiție și dreptul cetățenilor la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, fiind contrare art. 21 din Constituția României (întârzieri în soluționarea dosarelor prin necesitatea repunerii pe rol a cauzelor, urmare a încetării activității unor judecători în fața cărora s-au administrat în mod direct probe sau care au participat la cercetarea judecătorească ori dezbateri, respingerea cauzelor urmare a împlinirii termenelor de prescripție etc.).

În opinia preliminară a Comisiei de la Veneția, publicată în data de 13 iulie 2018, se arată că o astfel de modificare combinată cu alte modificări (precum schimbarea componenței completurilor de judecată, dublarea perioadei de pregătire

în cadrul Institutului Național al Magistraturii) poate afecta în mod serios „eficiența și calitatea actului de justiție”. De asemenea, în opinia preliminară a Comisiei de la Veneția s-a arătat că o astfel de modificare reprezintă un pericol real pentru continuarea consolidării luptei anticorupție în România.

Mai mult, blocajul instituțional ce poate fi generat de prevederile amintite afectează chiar înfăptuirea justiției și independența sa, atât în componenta instituțională, ce privește buna funcționare a sistemului judiciar, cât și în componenta sa personală care se referă la independența judecătorului, contrar art. 124 alin. (1) și (3). În plus, prin instituirea acestor dispoziții care sunt apte să creeze un dezechilibru major la nivelul sistemului judiciar, este afectat chiar fundamentul statului de drept, prevederile în discuție fiind contrare și art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală.

20. Art. I pct. 151 încalcă art. 1 alin. (5), art. 52 alin. (3) și art. 147 alin. (4) din Constituție

Art. I pct. 151 din legea supusă controlului Curții modifică art. 96 din Legea nr. 303/2004, care reglementează, în cuprinsul alin. (1) – (11), eroarea judiciară, procedura de constatare a acesteia și condițiile exercitării acțiunii în regres de către statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice.

a) Alin. (3) al art. 96 prevede că „există eroare judiciară atunci când:
a) s-a dispus în cadrul procesului efectuarea de acte procesuale cu încălcarea evidentă a dispozițiilor legale de drept material și procesual, prin care au fost încălcate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară; b) s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă în mod evident contrară legii sau situației de fapt care rezultă din probele administrate în cauză, prin care au fost afectate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară”.

Potrivit alin. (4) al aceluiași articol: „Prin Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală, precum și prin alte legi speciale, pot fi reglementate ipoteze specifice în care există eroare judiciară”.

În Decizia nr. 252/2018, par. 149 și următoarele, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională definiția erorii judiciare și a arătat că, deși sunt preluate

literal considerentele din Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018, dispozițiile art. 96 alin. (3) și (4) din lege nu corespund unei opere de legiferare. Curtea a arătat că aceasta nu poate să se substituie legiuitorului în sensul de a oferi expresia normativă exactă a erorii judiciare, acestuia revenindu-i obligația de a stabili ipotezele pe care le consideră a fi erori judiciare, pe baza criteriilor, exigențelor sau valențelor de natură constituțională stabilite de Curte.

Astfel, legiuitorul trebuia să dea o expresie normativă elementelor, împrejurărilor sau situațiilor care pot fi încadrate în noțiunea de „eroare judiciară”, pentru a stabili criterii clare și univoce, utile instanțelor judecătorești chemate să interpreteze și să aplice legea.

În Decizia nr. 45/2018, par. 217, Curtea a arătat că în definirea erorii judiciare trebuie să se țină cont de „dezlegarea unei situații litigioase contrar realității faptice/juridice, precum și neregularitatea manifestă în privința desfășurării procedurii, care nu a fost remediată în cursul acesteia, ambele legate de ideea de vătămare a drepturilor și libertăților fundamentale”. Curtea a reținut că legiuitorul are obligația de a identifica și reglementa acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care se circumscriu noțiunii de eroare judiciară. În lipsa unor astfel de elemente de circumstanțiere, precizie și detalieri, legea ar rămâne la un nivel științific, abstract, fără legătură cu realitatea juridică, ceea ce nu este de dorit.

În urma reexaminării legii în condițiile art. 147 alin. (2) din Constituție, semnalăm că definiția dată de legiuitor nu corespunde considerentelor celor două decizii ale Curții Constituționale. Reglementarea păstrează un caracter general, aspect sancționat de Curtea Constituțională chiar în Decizia nr. 252/2018, unde, în paragraful 252 a arătat că „legea este adoptată pentru a fi aplicată și nu pentru a conține principii generale pentru ca, ulterior, să se adopte o altă reglementare care să le concretizeze; de aceea, o lege cuprinde atât principii generale, cât și reglementări specifice care pun în aplicare aceste principii. Aceasta ar trebui să fie și abordarea legiuitorului cu privire la eroarea judiciară”. Încălcarea acestui considerent este confirmată și de modul de formulare a art. 96 alin. (4) care menționează că „Prin Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală, precum și prin alte legi speciale, pot fi reglementate ipoteze specifice în care există eroare judiciară”.

Așadar, obligația legiuitorului fixată de Curtea Constituțională era tocmai de a identifica și reglementa acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care se circumscriu noțiunii de eroare judiciară, în sensul considerentelor din Decizia nr. 252/2018, anterior citate. Legiuitorul a păstrat o definiție generală,

de principiu, a erorii judiciare, făcând trimitere la alte reglementări necesare pentru a completa această definiție, aspect ce încalcă art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la efectul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

În mod suplimentar, folosirea sintagmei „încălcarea evidentă”, în lipsa unor criterii de apreciere a unei astfel de încălcări, lipsește norma de claritate și precizie, contrar exigențelor de calitate a legii stabilite de art. 1 alin. (5) din Constituție. Este adevărat că unul dintre elementele de care trebuia să țină cont legiuitorul era gravitatea încălcării unor norme de drept material sau procesual, dar o preluare *tale quale* a considerentelor Curții Constituționale, fără detalierea clară a unor astfel de dispoziții lipsește norma de claritate și destinatarii acesteia de posibilitatea de a prevedea conduita de urmat.

b) Alin. (8) al art. 96 din legea supusă controlului Curții conține dispoziții referitoare la răspunderea magistraților pentru erorile judiciare. Prin Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale definițiile date erorii judiciare, relei credințe și gravei neglijențe, precum și declanșarea automată a acțiunii în regres împotriva magistratului, fără ca statul să realizeze o evaluare cu privire la existența sau nu a gravei neglijențe sau a relei-credințe.

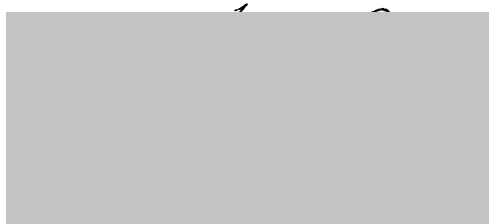
În forma adoptată, art. 96 alin. (8) se modifică astfel: „Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, va exercita acțiunea în regres împotriva judecătorului sau procurorului dacă, în urma raportului consultativ al Inspecției Judiciare prevăzut la alin. (7) și al propriei evaluări, apreciază că eroarea judiciară a fost cauzată de judecător sau procuror ca urmare a exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență. Termenul de exercitare a acțiunii în regres este de 6 luni de la data comunicării raportului Inspecției Judiciare.”

Chiar dacă în urma punerii de acord a legii cu Decizia nr. 45/2018, legiuitorul a reglementat o procedură prin care nu se declanșează în mod automat acțiunea în regres – menționând că declanșarea acțiunii în regres se realizează după transmiterea unui raport consultativ al Inspecției Judiciare și după „o proprie evaluare” a Ministerului Finanțelor Publice – apreciem că omisiunea reglementării prin lege a unei proceduri clare prin care să fie realizată această „evaluare proprie” este de natură să creeze impredictibilitate în aplicarea normei. În aceste condiții, soluția aleasă de legiuitor nu îndeplinește exigențele de calitate a legii și pune în discuție chiar coerența procedurii privind răspunderea magistraților, contrar art. 52 alin. (3) din Constituție.

Acest lucru este evidențiat și în opinia preliminară a Comisiei de la Veneția cu privire la aceste modificări care arată că nu sunt prevăzute criterii pentru

realizarea evaluării proprii a Ministerului Finanțelor Publice, organ al administrației publice centrale, și că o astfel de instituție exterioară sistemului judiciar nu reprezintă cea mai bună soluție în privința includerii sale în această procedură, acesta neputând avea un rol în evaluarea existenței sau a cauzelor erorilor judiciare.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor este neconstituțională, în ansamblul său.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

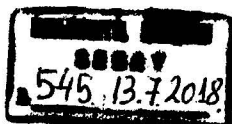
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

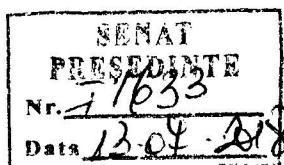
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1104A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. **6488** / 13 JUL 2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 92 deputați, aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și Grupului parlamentar al Partidului Uniunea Salvați România, și un deputat neafiliat referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 16 iulie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 18 iulie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. **Valer DORNEANU**

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.

1104 A / 2018

ROMANIA

Parlamentul României
Camera Deputaților

CABINET SECRETAR GENERAL

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 6140 / 11 JUL 2018

ROMÂNIA
1918-2018 | SĂRBĂTORIM ÎMPREună

ORA 16⁰⁰

București,
Nr.

11.07.2018
2/6959

Domnului

VALER DORNEANU

Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 92 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și al Uniunii Salvați România și 1 deputat neafiliat referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Cu deosebită considerație,

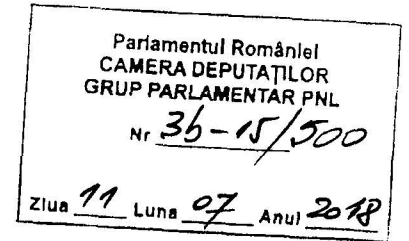
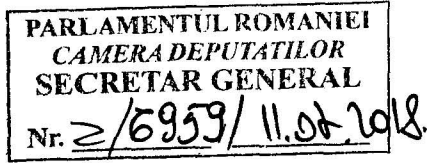
SECRETAR GENERAL

Silvia-Claudia MIHALCEA

Parlamentul României
Camera Deputaților

Către,

Secretariatul General al Camerei Deputaților

Doamnei Silvia Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție, și în baza art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm *Sesizarea* la Curtea Constituțională cu privire la *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, adoptată de Senat, în ședința din data de 10 iulie 2018.

Lider Grup PNL

Raluca TURCANU

Lider Grup USR

Claudiu NĂȘUI

Parlamentul României

Camera Deputaților

Domnului Valer DORNEANU,

Președintele Curții Constituționale

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a **Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x. 418/2017)** prin care vă rugăm să constatați neconstituționalitatea acesteia, în ansamblul său, deoarece Parlamentul României a procedat la adoptarea acesteia cu încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituția României, coroborat cu art. 124 alin. (3), art. 125 alin. (3), art. 128 alin. (1) și alin. (2), art. 131 alin. (1) și alin. (2), art. 132 alin. (1) și art. 133 alin. (1) și alin. (7) din Constituția României.

I. DERULAREA PROCEDURII LEGISLATIVE

Legea care face obiectul prezentei sesizări a fost inițiată în anul 2017, sub denumirea "*Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*", de către următorii parlamentari: Iordache Florin (deputat PSD), Nicolicea Eugen (deputat PSD), Cătănciu Steluța-Gustica (deputat ALDE), Florea Oana-Consuela (deputat PSD), Gilia Claudia (deputat PSD), Halici Nicușor (deputat PSD), Popa Ștefan-Ovidiu (deputat PSD), Tănăsescu Alina-Elena (deputat PSD), Nicolae Șerban (senator PSD) și Cazanciuc Robert-Marius (senator PSD).

Derularea procedurii legislative la Camera Deputaților:

- la data de 31.10.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul PL-x nr. 418/2017;
- la data de 08.11.2017 a fost primit avizul favorabil al Consiliului Legislativ, înregistrat cu nr. 944;
- la data de 09.11.2017 a fost primit punctul de vedere **neutru** al Guvernului, înregistrat cu nr. 11007/09.11.2017 (n.r. Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative);
- la data de 15.11.2017 a fost primit avizul **negativ** al Consiliului Superior al Magistraturii, înregistrat cu nr. 1148/09.11.2017;
- la data de 04.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 303 de amendamente admise și 436 respinse;
- la data de 11.12.2017 a fost adoptată în plen cu 179 de voturi pentru și 90 de voturi contra;
- la data de 21.12.2017 a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii;
- la data de 07.03.2018 a fost prezentată în Biroul Permanent pentru punerea legii în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018;
- la data de 20.03.2018 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a

Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 43 de amendamente admise și 30 respinse;

- la data 20.03.2018 a fost adoptată în plen cu 190 de voturi pentru, 98 împotriva și 2 abțineri;
- la data de 28.03.2018 a fost depusă la Secretarul General pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii;
- la data de 14.05.2018 a fost prezentată în Biroul Permanent pentru punerea legii în acord cu Decizia nr. 252/2018;
- la data de 15.05.2018 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 9 amendamente admise și 3 respinse;
- la data de 16.05.2018 a fost adoptată în plen cu 181 de voturi pentru, 74 împotriva și 5 abțineri.

Derularea procedurii legislative la Senat:

- la data de 11.12.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul L545;
- la data de 11.12.2017 a fost înregistrată pentru dezbateră cu codul B642;
- la data de 19.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției;
- la data de 19.12.2017 a fost adoptată în plen cu 80 de voturi pentru și 0 voturi contra;
- la data de 22.12.2017 a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii;
- la data de 20.03.2018 a fost înregistrată pentru reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 45/2018;
- la data de 26.03.2018 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției;
- la data de 26.03.2018 a fost adoptată în plen cu 83 de voturi pentru și 36 împotriva;
- la data de 28.02.2018 a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului

de sesizare asupra constituționalității legii;

- la data de 16.05.2018 a fost înregistrată pentru reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 252/2018;
- la data de 22.05.2018 a fost primit raportul favorabil Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 3 amendamente admise;
- la data de 22.05.2018 a fost adoptată în plen, cu 79 de voturi pentru și 26 împotriva.
- la data 29. 05.2018 a fost sesizată la Curtea Constituțională de Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și de către un număr de 97 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România;
- la data 09.07.2018 a fost prezentată cererea de reexaminare formulată de Președintele României în Biroul Permanent al Camerei Deputaților și trimisă pentru raport la Comisia juridică, de disciplină și imunități;
- în 09.07.2018 a fost adoptată de Camera Deputatilor respingerea cererii de reexaminare a Președintelui României și adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în forma adoptată inițial de Parlament.
- În data de 10.07.2018 Senatul, în calitate de cameră decizională, a adoptat respingerea cererii de reexaminare a Președintelui României și adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în forma adoptată inițial de Parlament.

II. ÎNTREBARE PRELIMINARĂ,

Cu referire la punctul 23 din cererea de reexaminare a Președintelui României privind art. I punctul 142 din legea supusă reexaminării care modifică art. 82 din Legea nr. 303/2004 ce reglementează condițiile de pensionare ale magistraților.

În temeiul dispozițiilor art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene („TFUE” sau „Tratatul”), formulăm cerere de înaintare a unor întrebări preliminare prin care, în contextul în care Parlamentul României a adoptat Propunerea legislativă pentru

modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, (devenită astfel lege ce urmează a fi transmisă spre promulgare), vă solicităm:

a. să înaintați Curții de Justiție a Uniunii Europene („CJUE”) următoarea întrebare preliminară:

Art. 2 TUE, art. 4 TUE, art. 19 TUE, art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”) și principiul supremației dreptului Uniunii se opun adoptării și intrării în vigoare a unor măsuri naționale de ordin legislativ care ar avea ca efect violarea gravă a unor valori dintre cele prevăzute de art. 2 TUE, art. 4 TUE și art. 19 TUE și art. 47 din Cartă, respectiv violarea statului de drept în ordinea juridică națională a unui stat membru al UE prin crearea unor grave deficiențe în funcționarea sistemului judiciar ce ar avea ca efect știrbirea independenței magistraților, (măsurile prevăzute de art. I pct. 142 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 adoptată de Parlament privind modificarea art. 82 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, prin care legiuitorul a creat posibilitatea pensionării la cerere, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani, a magistraților precum și a personalului de specialitate juridică asimilat acestora cu o vechime de cel puțin 20 de ani în profesie) ?

b. și să suspendați soluționarea sesizării noastre de neconstituționalitate până la pronunțarea unei hotărâri preliminare de către CJUE cu privire la întrebările formulate,

pentru următoarele motive:

A. Cu privire la fondul întrebării – explicații asupra necesității Întrebării preliminare

(1) Prin art. I pct. 142 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 adoptată de Parlament, legiuitorul a instituit posibilitatea ieșirii la pensie, la cerere, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani a judecătorilor, procurorilor, magistraților asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, judecătorii de la Curtea Constituțională, personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștilor judecători și procurori financiari și consilieri de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi, dacă au o vechime de cel puțin 20 de ani numai în funcțiile enumerate.

(2) În opinia noastră, modificările legislative arătate vor avea ca efect crearea unui deficit de judecători și procurori în instanțele naționale ceea ce ar contraveni obiectivului art. 2 din TUE, aducând o atingere iremediabilă statului de drept ca principiu democratic recunoscut la nivelul Uniunii. De asemenea, acest deficit de magistrați în sistemul juridic ar conduce la o supra-aglomerare a instanțelor de judecată, aspect ce ar conduce la o deteriorare semnificativă a calității actului de justiție. Totodată, necesitatea acestei întrebări rezultă din analiza realizată în continuare asupra admisibilității cererii de înaintare a unor întrebări preliminare.

(3) Apreciem că inițiativa legislativă este în măsură să creeze un risc real de încălcare a dreptului la un proces echitabil ca urmare a creării unei deficiențe a sistemului judiciar român. Vulnerabilitatea sistemului judiciar ar apărea ca urmare a creării (ca urmare a adoptării Propunerii legislative de modificare și completarea Legii nr. 303/2004) unui deficit de judecători și procurori în instanțele naționale. Acest deficit ar echivala cu încălcarea principiului independenței instanțelor statului român și ar aduce atingere statului de drept, astfel cum este definit de Uniune.

(4) În jurisprudența CJUE – hotărârea pronunțată în cauza C-64/16 Asociația judecătorilor portughezi v. Curtea de Conturi, s-a reținut că:

- „30. Potrivit articolului 2 TUE, Uniunea se întemeiază pe valori, precum statul de drept, care sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată printre altele prin justiție. În această privință, trebuie arătat că încrederea reciprocă dintre statele membre și în special dintre instanțele lor se întemeiază pe premisa fundamentală potrivit căreia statele membre împărtășesc o serie de valori comune pe care se întemeiază Uniunea, după cum se precizează la acest articol 2 TUE [a se vedea în acest sens Avizul 2/13 (Aderarea Uniunii la CEDO) din 18 decembrie 2014, EU:C:2014:2454, punctul 168].
- 31. Uniunea este o uniune de drept în care justițiabilii au dreptul de a contesta în justiție legalitatea oricărei decizii sau a oricărui act național referitor la aplicarea în privința lor a unui act al Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C583/11 P, EU:C:2013:625, punctele 91 și 94, precum și jurisprudența citată).
- 32. Uniunea este o uniune de drept în care justițiabilii au dreptul de a contesta în justiție legalitatea oricărei decizii sau a oricărui act național referitor la aplicarea în

privința lor a unui act al Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C583/11 P, EU:C:2013:625, punctele 91 și 94, precum și jurisprudența citată);

- 33. *Astfel, aceste instanțe îndeplinesc în colaborare cu Curtea funcția care le este atribuită în comun în scopul de a garanta respectarea dreptului în interpretarea și în aplicarea tratatelor [a se vedea în acest sens Avizul 1/09 (Acordul privind crearea unui sistem unic de soluționare a litigiilor în materie de brevete) din 8 martie 2011, EU:C:2011:123, punctul 69, precum și Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 99].*
- 34. *Prin urmare, revine statelor membre, în special în temeiul principiului cooperării loiale, prevăzut la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf TUE, obligația de a asigura aplicarea și respectarea dreptului Uniunii pe teritoriul lor [a se vedea în acest sens Avizul 1/09 (Acordul privind crearea unui sistem unic de soluționare a litigiilor în materie de brevete) din 8 martie 2011, EU:C:2011:123, punctul 68]. Pe acest temei și astfel cum prevede articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, statele membre stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura justițiabililor respectarea dreptului lor la protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii. Astfel, statelor membre le revine obligația de a prevedea un sistem de căi de atac și de proceduri care să asigure un control jurisdicțional efectiv în domeniile menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C583/11 P, EU:C:2013:625, punctele 100 și 101, precum și jurisprudența citată).*
- 35. *Astfel, principiul protecției jurisdicționale efective a drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii la care se referă articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE constituie un principiu general al dreptului Uniunii, care decurge din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, care a fost consacrat la articolele 6 și 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, și care în prezent este afirmat la articolul 47 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2007, Unibet, C432/05, EU:C:2007:163, punctul 37, și Hotărârea din 22 decembrie 2010, DEB, C279/09, EU:C:2010:811, punctele 29-33).*

- 36. *Existența însăși a unui control jurisdicțional efectiv destinat să asigure respectarea dreptului Uniunii este inerentă unui stat de drept (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C72/15, EU:C:2017:236, punctul 73 și jurisprudența citată).*
- 37. *În consecință, orice stat membru trebuie să se asigure că organismele care, în calitate de „instanță” în sensul definit de dreptul Uniunii, fac parte din sistemul său de căi de atac în domeniile reglementate de dreptul Uniunii îndeplinesc cerințele unei protecții jurisdicționale efective.*

(5) Într-o altă speță (C-216/2018) pendinte pe rolul CJUE, Avocatul general al Curții de Justiție a Uniunii Europene a expus prin concluziile sale criteriile de apreciere cu privire la deficiențele sistemului judiciar ale statelor membre.

(6) În această Cauză, un cetățean polonez nu a consimțit la predarea sa (de către autoritățile irlandeze) către autoritățile poloneze pe motiv că, urmare a reformelor sistemului judiciar polonez, este expus unui risc real de a nu beneficia de un proces echitabil.

(7) Din interpretarea concluziilor avocatului general, rezultă că un stat membru poate pune în executare o dispoziție a unui alt stat membru al Uniunii doar în condițiile în care aceasta a fost emisă de către o autoritate independentă și imparțială. Dacă există un risc real ca procedura desfășurată în statul membru emitent să nu îndeplinească cerințele de independență și imparțialitate, atunci obligația de executare a dispoziției lipsește.

Pentru a fi amânată executarea unui mandat european de arestare, trebuie să existe un risc real nu de încălcare a dreptului la un proces echitabil, ci de degenerare de drept flagrantă. Nu se poate exclude ca lipsa de independență a instanțelor statului membru emitent să poată constitui, în principiu, o degenerare de drept flagrantă.

(8) Avocatul general arată că în aprecierea deficiențelor care afectează sistemul judiciar este necesar a se ține cont de elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător pentru a demonstra realitatea acestora.

(9) Avocatul general a reținut cu referire la situația Poloniei, că deficiențele sistemului judiciar pot consta și în reducerea numărului de magistrați care să asigure dreptul la un proces echitabil al justițiabililor, având în vedere pensionarea masivă a magistraților din Polonia.

(10) Norma criticată și neconformă cu dreptul UE în opinia noastră creează grave deficiențe ale sistemului de justiție din România, tocmai ca urmare a reducerii criteriilor de pensionare, aspect care va crea un deficit major de magistrați. Justiția este, potrivit art. 2 TUE, art. 4 TUE, art. 19 TUE și art. 47 din Cartă, garantul statului de drept. Prin adoptarea art. art. I pct. 142 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2014 se creează tocmai o vulnerabilitate gravă a valorilor protejate de dreptul Uniunii: justiția și statul de drept.

(11) Potrivit datelor statistice ale Consiliului Superior al Magistraturii, în luna februarie a anului 2018, în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție activau:

- 93 de judecători cu vechime în magistratură peste 20 de ani care se vor pensiona de îndată cu o pensie netă mai mare decât ultima indemnizație netă (inclusiv președintele instanței, vicepreședinții de secții) și
- 22 de judecători cu vechime în magistratură între 15-20 ani care se vor pensiona în viitorul apropiat.

(12) Având în vedere că schema completă a Î.C.C.J. este de aproximativ 125 de judecători, rezultă că actul de justiție realizat la nivelul instanței supreme va fi grav afectat ca urmare a pensionărilor viitoare realizate în baza normei criticate.

(13) De asemenea, potrivit datelor statistice comunicate de către Consiliul Superior al Magistraturii – Biroul de Informare Publică și Relații cu Mass Media prin Adresa nr. 14/1594/19.02.2018, referitor la numărul de judecători/procurori/magistrați asistenți care au cel puțin 20 de ani vechime numai în aceste funcții pentru fiecare palier de la instanțe sau parchete, activează:

Nr. crt.	Instanța	Judecători care au cel puțin 20 de ani vechime în funcție
1.	Înalta Curte de Casație și Justiție	93
2.	Curțile de Apel	413
3.	Tribunale	606
4.	Judecătorii	323
	Instanța	Magistrați asistenți care au cel puțin 20 de ani

		vechime în funcție
5.	Înalta Curte de Casație și Justiție	3
	Total	1437

Nr. crt.	Unitate de parchet	Procurori care au 20 de ani vechime în funcție la data de 31.01.2018
1	Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție	111
2	Direcția Națională Anticorupție	42
3	Direcția de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism	88
4	Parchetele de pe lângă curțile de apel	136
5	Parchetele de pe lângă tribunale	231
6	Parchetele de pe lângă judecătorii	139
	Total	747

(14) Prin urmare, analizând datele statistice puse la dispoziție de către Consiliul Superior al Magistraturii, în ipoteza adoptării art. I pct. 142 al Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 303/2014, ar exista posibilitatea formulării imediate a unui număr total de 2184 de cereri de pensionare a magistraților (1437 judecători și magistrați asistenți + 747 procurori).

(15) În eventualitate creării posibilității pensionării unui număr total de 2184 de magistrați, sistemul de justiție ar deveni vulnerabil prin crearea unui deficit de personal, rezultând o supraaglomerare a instanțelor de judecată. Aceste efecte ar conduce la încălcarea dreptului justițiabililor la un proces echitabil, la încălcarea celerității procedurilor judiciare și, cel mai important, ar conduce la încălcarea principiului statului de drept protejat de dreptul Uniunii prin intermediul articolelor 2, 4 și 19 din TUE.

(16) Supraaglomerarea instanțelor de judecată rezultă din datele statistice transmise de Consiliul Superior al Magistraturii prin adresa antemenționată cu privire la numărul total de dosare aflate pe rolul instanțelor din România, pe paliere, în ultimii 5 ani, respectiv:

Instanța	2013	2014	2015	2016	2017
ICCJ	48937	35893	31724	34443	29657
Curțile de apel	359106	290977	233157	203974	232101
Tribunale	1014490	874047	780778	733709	772861
Judecătorii	1914893	2301772	1994361	2023150	2005054
Total	3337426	3502689	3040020	2995276	3039673

(17) Astfel, anual se află pe rolul instanțelor un număr aproximativ de 3.000.000 de dosare ce urmează a fi soluționate de un număr total de 4563 de judecători în funcție (și 113 magistrați asistenți), de unde rezultă un număr aproximativ de **657 de dosare ce ar reveni spre soluționare fiecărui judecător.**

(18) În ipoteza unor pensionări masive în temeiul art. art. I pct. 142 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004, ar rezulta soluționarea unui număr aproximativ de 3.000.000 de dosare de către un număr total de 3123 de judecători (4563 nr. total de judecători - 1440 nr. judecători posibilitate de pensionare), ceea ce ar însemna un număr aproximativ de **957 de dosare ce ar reveni spre soluționare fiecărui judecător.**

(19) Totodată, în analiza funcționării sistemului jurisdicțional și a efectivității statului de drept, nu pot fi neglijate nici următoarele aspecte:

- **Creșterea perioadei de pregătire a auditorilor de justiție ce studiază în cadrul Institutului Național al Magistraturii de la 2 la 4 ani (modificarea art. 16 alin. 3 al Legii nr. 303/2017);**
- **Posibilitatea știrbirii independenței magistraților ca urmare a aplicării unor sancțiuni disciplinare, civile sau de ordin penal pentru înmulțirea erorilor judiciare ca urmare a pensionărilor masive din sistemul judiciar;**

- **Posibilitatea știrbirii independenței magistraților ca urmare a aplicării unor sancțiuni disciplinare pentru prelungirea timpilor de redactare a unor hotărâri judecătorești ori pentru durata îndelungată a soluționării unor cauze ca urmare a pensionărilor masive din sistemul judiciar;**
- **Inexistența unui studiu cu privire la efectele pensionărilor masive din sistemul de justiție.**

(20) Prin urmare, apreciem că se impune a se analiza de către CJUE dacă dreptul UE relevant trebuie interpretat în sensul că se opune adoptării măsurii privind pensionarea masivă a magistraților, măsură coroborată cu prelungirea duratei de studiu la nivelul Institutului Național al Magistraturii.

B. Cu privire la admisibilitatea formulării cererii de trimitere a întrebării preliminare

B.1. Adresarea unor întrebări preliminare de către o instanță de ultim grad de jurisdicție - principii esențiale și condiții de admisibilitate

(21) Procedura hotărârilor preliminare reprezintă o formă de dialog între instanțele naționale și Curtea de Justiție a Uniunii Europene („CJUE”), asigurând eficiența și uniformitatea aplicării dreptului comunitar.¹

(22) Astfel, în temeiul dispozițiilor art. 267 (fostul articol 234 TCE) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene („TFUE”)², CJUE este competentă să se pronunțe cu titlu

¹ Tudorel Stefan, Beatrice Andreșan-Grigoriu, *Drept comunitar*, vol. 1, Institutul Național al Magistraturii, 2007, pag. 226.

² Art. 267 TFUE:

„Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

(a) **interpretarea tratatelor;**

(b) **validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;**

în cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță **poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre**, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță **este obligată să sesizeze Curtea.**

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen.”

preliminar cu privire la **interpretarea dreptului Uniunii Europene**, sistemul trimiterilor preliminare reprezentând un mecanism fundamental al dreptului Uniunii Europene, menit să confere instanțelor naționale mijloacele de a asigura o interpretare și o aplicare uniformă a acestui drept în toate statele membre.

(23) În ceea ce privește condițiile de admisibilitate ale unei cereri de sesizare a CJUE cu întrebări preliminare, precum și evaluarea îndeplinirii lor, din interpretarea art. 267 TFUE se disting două ipoteze, în funcție de care se poate admite o marjă de apreciere a instanței naționale asupra utilizării acest instrument mai extinsă sau mai restrânsă.

(24) Astfel, în cazul în care apreciază că o hotărâre preliminară a CJUE le este necesară pentru a pronunța o hotărâre, abordarea este diferită: spre deosebire de (i) instanțele care, nefiind de ultim grad, pot în temeiul art. 267 alin. (2) TFUE să aleagă dacă să ceară sau nu Curții să se pronunțe, (ii) **în cazul în care se invocă într-o cauză în fața unei instanțe de ultim grad de jurisdicție o întrebare privind interpretarea și aplicarea dreptului comunitar, aceasta este, conform art. 267(3) TFUE, ținută să sesizeze CJUE.**

(25) În ceea ce privește prezenta procedură, nu există dubiu cu privire la aplicarea art. 267 alin. (3) TFUE în contextul în care ne regăsim în situația unei proceduri în fața unei instanțe **cu unic grad de jurisdicție.**

(26) De asemenea, nu există dubiu cu privire la demararea mecanismului preliminar în temeiul art. 267 TFUE de către Curtea Constituțională a României, deoarece aceasta este o instanță în sensul dreptului Uniunii, CJUE admițând în mod repetat întrebările preliminare adresate de instanțele constituționale ale statelor membre³ și implicit întrebările adresate de CCR, în cauza C-673/16, Coman.

(27) În *Cauza Kobler*⁴, CJUE a subliniat importanța principiului stabilit de art. 267 alin. (3) din Tratat:

„Este necesar să se sublinieze în această privință că o instanță de ultim grad de jurisdicție reprezintă prin definiție ultima instanță în fața căreia persoanele particulare pot invoca drepturile care le sunt recunoscute de dreptul comunitar. O încălcare a acestor drepturi printr-o hotărâre a unei astfel de instanțe care a devenit definitivă nu mai poate, în mod normal, face obiectul unei modificări, iar persoanele particulare nu pot fi lipsite de

³ A se vedea hotărârile pronunțate în cauzele C-62/14, C-168/13, C-93/97 etc.

⁴ Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 30 septembrie 2003 în Cauza C224/01, Gerhard Köbler v Republik Österreich.

posibilitatea de a angaja răspunderea unui stat pentru a obține în acest mod protecția juridică a drepturilor lor.

În plus, în special pentru a evita ca drepturile conferite persoanelor particulare de dreptul comunitar să fie ignorate, o instanță ale cărei hotărâri nu pot face obiectul unei căi de atac în dreptul intern este obligată să sesizeze Curtea, în temeiul articolului 234 CE paragraful al treilea.”

(28) Principiul stabilit de art. 267 alin. (3) TFUE este reluat într-o formă mai nuanțată și în **Recomandările CJUE în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare⁵**, conform cărora, odată stabilită necesitatea unei hotărâri preliminare pentru pronunțarea unei hotărâri de către instanța națională, **instanțele naționale de ultim grad sunt ținute de obligația sesizării CJUE, cu excepția cazului în care nu sunt îndeplinite următoarele condiții**, ce reies și din jurisprudența CJUE⁶:

- i. să nu existe jurisprudență în materia respectivă (sau în contextul eventual nou să existe o îndoială reală cu privire la posibilitatea de a aplica în speță această jurisprudență) sau
- ii. interpretarea corectă care trebuie dată normei de drept în cauză să nu fie evidentă.

(29) În plus, după cum a confirmat CJUE, instanțelor de ultim grad de jurisdicție le rămâne aceeași putere de apreciere cu privire la necesitatea recurgerii la acest instrument pentru a pronunța o hotărâre - respectiv, întrebarea să fie pertinentă (să aibă influență asupra soluționării cauzei):

„În măsura în care nu există nicio cale de atac împotriva deciziei unei instanțe naționale, aceasta are, în principiu, obligația de a sesiza Curtea în sensul articolului 267 al treilea paragraf TFUE atunci când o întrebare privind interpretarea Tratatului este invocată în fața sa.

Din raportul dintre al doilea și al treilea paragraf ale articolului 267 TFUE rezultă că instanțele vizate de al treilea paragraf se bucură de aceeași putere de apreciere ca toate celelalte instanțe naționale pentru a evalua dacă, pentru a pronunța o hotărâre, este necesară o decizie asupra unui aspect de drept comunitar. Prin urmare, aceste instanțe

⁵ Publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria nr. C 338 din 6 noiembrie 2012.

⁶ Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 27 martie 1963 în Cauzele conexe 28-30/62, Da Costa en Schaake NV, Jacob Meijer NV, Hoechst-Holland NV v Netherlands Inland Revenue Administration și Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 6 octombrie 1982 în Cauza 283/81, Srl CILFIT and Lanificio di Gavardo SpA v Ministry of Health.

naționale nu sunt obligate să trimită o întrebare referitoare la interpretarea dreptului Uniunii formulată în cauza dedusă judecății lor în cazul în care respectiva întrebare nu este pertinentă, respectiv, în alți termeni, în cazul în care, indiferent care ar fi răspunsul la această întrebare, nu ar putea avea nicio influență asupra soluționării litigiului (Hotărârea din 6 octombrie 1982, Cilfit și alții, 283/81, Rec., p. 3415, punctul 10).

Dimpotrivă, în cazul în care instanțele naționale constată că este necesară recurgerea la dreptul Uniunii pentru soluționarea litigiului cu care au fost sesizate, articolul 267 TFUE le impune acestora, în principiu, obligația de a sesiza Curtea pentru orice problemă de interpretare care se pune (a se vedea Hotărârea Cilfit și alții, citată anterior, punctele 11-20)⁷.

(30) Aprecierea instanței de ultim grad asupra pertinentei și utilității unui răspuns al CJUE pentru soluționarea cauzei trebuie înțeleasă în strânsă legătură cu scopul pentru care a fost instituită obligativitatea sesizării CJUE, respectiv **necesitatea împiedicării adoptării într-un stat membru a unei interpretări jurisprudențiale contrare dreptului Uniunii**⁸.

(31) În concluzie, trimiterea de către Curtea Constituțională a unei întrebări preliminare constituie singurul instrument adecvat pentru a garanta corecta și unitara aplicare a dreptului Uniunii Europene în acest caz: este ridicată o nouă problemă de interpretare ce prezintă un interes general pentru aplicarea uniformă a dreptului Uniunii în toate statele membre, **neexistând, în prezent, jurisprudență care să ofere un răspuns clar în contextul dat.**

(32) În concluzie, **pentru evaluarea admisibilității cererii de trimitere a întrebărilor preliminare, trebuie analizată îndeplinirea următoarelor condiții:**

- i.) să fie vorba despre interpretarea tratatului sau a actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;
- ii.) să nu existe jurisprudență în materia respectivă care să poată fi aplicată în cazul dat;
- iii.) interpretarea corectă care trebuie dată normei de drept în cauză să nu fie evidentă;
- iv.) întrebarea să fie pertinentă/ să aibă influență asupra soluționării cauzei (răspunsul Curții fiind necesar pentru pronunțarea unei hotărâri în cauzei).

⁷ Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 18 iulie 2013 în Cauza C-136/12, Consiglio nazionale dei geologi împotriva Autorità garante della concorrenza e del mercato și Autorità garante della concorrenza e del mercato împotriva Consiglio nazionale dei geologi.

⁸ Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 15 septembrie 2005 în Cauza C495/03, Intermodal Transports BV v Staatssecretaris van Financiën.

B.2. Îndeplinirea condițiilor de admisibilitate în cazul de față

B.2.a. Cererea de înaintare a unor întrebări preliminare (i) vizează interpretarea unor dispoziții din Tratat și din normele de drept derivat ale UE, cu privire la care (ii) nu există jurisprudență care să poată fi aplicată în cazul dat și pentru care (iii) interpretarea corectă nu este evidentă

(33) Cu titlu preliminar, învederăm faptul că pe rolul CJUE există în prezent o cauză având ca obiect interpretarea art. 7 TUE, în contextul Propunerii motivate a Comisiei Europene prin care a fost invitat Consiliul Uniunii să constate existența unui risc clar de violare gravă, de către Republica Polonia, a unei valori dintre cele vizate de art. 2 TUE, respectiv cauza C-216/18.

(34) Având în vedere că, în prezenta procedură, Curtea Constituțională trebuie să efectueze un control de constituționalitate *a priori* asupra unei legi care intră în conflict cu normele dreptului Uniunii de rang constituțional, respectiv art. 2, art. 4 și art. 19 din TUE, riscul afectării valorilor democratice impuse de Uniunea Europeană este foarte ridicat.

(35) Astfel cum reiese din jurisprudența CJUE cu privire la raportul dintre controlul de constituționalitate și cel de convenționalitate, instanța Uniunii a stabilit în mod ferm, raportat la principiul supremației dreptului Uniunii, faptul că, în situația în care dreptul național în cauză pune în aplicare normele Uniunii, există o obligație a judecătorului național constituțional de a da prioritate controlului conformității cu dreptul Uniunii, efectuat de CJUE⁹.

(36) În contextul prezentei proceduri, **principiul supremației dreptului Uniunii impune necesitatea adresării întrebărilor preliminare și declanșării mecanismului prevăzut de art. 267 TFUE, ca unică modalitate de asigurare a conformității măsurilor naționale cu dreptul Uniunii și a efectivității dispozițiilor TUE.**

(37) În ceea ce privește controlul *a priori* de constituționalitate, conform art. 11 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională are în competența sa realizarea unui control de constituționalitate a legilor, acest control putând fi:

⁹ CJUE, 22 iunie 2010, cauza C-188/10, Melki.

- Anterior promulgării legii – *a priori* – art. 146 lit. a) din Constituție;
- Ulterior promulgării legii – *a posteriori* art. 146 lit. d) din Constituție.

(38) Diferență majoră între controlul *a priori* și controlul *a posteriori* constă în modul de sesizare a Curții de constituționalitate: (i) în cazul controlului *a priori* sesizarea se realizează de către Președintele României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, iar (ii) în cazul controlului *a posteriori* sesizarea Curții se realizează pe calea unei excepții de neconstituționalitate.

(39) **În fond însă, se constată că ambele forme de control au ca obiect verificarea conformității legii cu Constituția României.** Potrivit art. 76 și art. 77 din Constituție, proiectul de lege dobândește natura juridică de act normativ – lege după adoptarea de către Parlament. Prin urmare, atât controlul *a priori* cât și controlul *a posteriori* au ca obiect o lege, chiar dacă aceasta nu a fost promulgată și nu a intrat în vigoare în primul caz iar în cel de-al doilea caz aceasta își produce deja efectele. Aceeași concluzie se desprinde și din prevederile art. 146 lit. a) din Constituție, în conformitate cu care Curtea Constituțională „se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora.”

(40) Totodată, atât în cazul controlului anterior cât și în cazul controlului posterior, analiza Curții Constituționale se limitează întotdeauna la a verifica în ce măsură legea este conformă cu prevederile Constituției. Cu alte cuvinte, nu s-ar putea afirma că în cazul unei excepții de neconstituționalitate natura juridică a analizei realizate de către Curtea Constituțională este diferită de cea a analizei realizate în cazul obiecției de neconstituționalitate.

(41) Prin urmare, în măsura în care transmiterea unei întrebări preliminare a fost declarată admisibilă atât de către CCR cât și de CJUE în cazul controlului *a posteriori* (cauza C-673/16, Coman), mutatis mutandis transmiterea unei întrebări preliminare este admisibilă și în cazul controlului *a priori*.

B.2.b. Întrebările preliminare propus a fi înaintate sunt pertinente, răspunsul CJUE fiind necesar pentru pronunțarea de către instanța națională a unei soluții în prezenta procedură

(42) Învederăm faptul că dincolo de gradul jurisdicțional al Curții Constituționale care determină obligația sesizării CJUE în temeiul art. 267 TFUE, necesitatea transmiterii întrebărilor preliminare este dictată de contextul evoluției și reformelor sistemului judiciar din România.

(43) Potrivit art. 2 din TUE, *Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizat prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.*

(44) În temeiul principiului cooperării loiale, prevăzut de art. 4 din TUE, trebuie arătat că încrederea reciprocă dintre statele membre și în special dintre instanțele lor se întemeiază pe premisa fundamentală potrivit căreia **statele membre împărtășesc o serie de valori comune pe care se întemeiază Uniunea, după cum se precizează la acest articol 2 TUE¹⁰.**

(45) Potrivit art. 19 din TUE, (1) *Curtea de Justiție a Uniunii Europene cuprinde Curtea de Justiție, Tribunalul și tribunale specializate. Aceasta asigură respectarea dreptului în interpretarea și aplicarea tratatelor. Statele membre stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii.* (2) (...) *Judecătorii și avocații generali ai Curții de Justiție, precum și judecătorii Tribunalului sunt aleși dintre personalitățile care prezintă toate garanțiile de independență [...]*”

(46) Potrivit art. 47 din Cartă: *„Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.*

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărută și reprezentată.

Asistența juridică gratuită se acordă celor care nu dispun de resurse suficiente, în măsura în care aceasta este necesară pentru a-i asigura accesul efectiv la justiție.

¹⁰ Avizul 2/13 privind aderarea Uniunii la CEDO) din 18 decembrie 2014, EU:C:2014:2454, punctul 168.

(47) În temeiul aceluiași principiu, le este interzis statelor membre să adopte sau să mențină dispoziții legislative care să fie contrare sau care să reprezinte un obstacol pentru îndeplinirea obiectivelor Tratatelor.

(47) Necesitatea întrebării formulate rezultă din chiar Hotărârea CJUE din cauza C64/16, Asociația judecătorilor portughezi v. Curtea de Conturi, paragrafele anterior citate.

(49) Articolul 19 al TUE, care concretizează valoarea statului de drept afirmată la articolul 2 TUE, *încredințează sarcina asigurării controlului jurisdicțional în ordinea juridică a Uniunii nu numai Curții, ci și instanțelor naționale.*¹¹

Pentru motivele prezentate mai sus, solicităm Curții Constituționale admiterea cererii de înaintare a întrebărilor preliminare.

III. MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

În procedura de reexaminare a Legii de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 la cererea Președintelui, Parlamentul României a ignorat motivele invocate de acesta care vizează aspecte privind încălcarea prevederilor Legii 24/2000 referitoare la fluenta, claritatea și previzibilitatea normelor din legea criticată, după cum urmează

1. *La art. I pct. 2 din legea supusă reexaminării se modifică art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, potrivit căruia: „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Judecătorii trebuie să fie imparțiali având libertate deplină în soluționarea cauzelor deduse judecătii, în conformitate cu legea și în mod imparțial, cu respectarea egalității de arme și a drepturilor procesuale ale părților. Judecătorii trebuie să ia decizii fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. Hotărârile pronunțate în căile de atac nu intră sub imperiul acestor restricții. Scopul independenței judecătorilor constă inclusiv în a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil având la bază doar aplicarea legii.”*

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a arătat că sintagma „fie chiar autorități judiciare” este una clară și că obligația judecătorului de a lua decizii fără „restricții,

¹¹ Avizul 1/09 din 8 martie 2011, EU:C:2011:123, punctul 66.

influențe, presiuni, amenințări sau intervenții directe sau indirecte” este în concordanță cu art. 1 alin. (5) și art. 124 alin. (3) din Constituția României. Așadar, așa cum a reținut și Curtea în jurisprudența sa, „legiuitorul constituant a consacrat independența judecătorului pentru a-l apăra pe acesta de influența autorităților politice și, în special, a puterii executive; această garanție nu poate fi, însă, interpretată ca fiind de natură să determine lipsa responsabilității judecătorului. Legea fundamentală nu conferă numai prerogative - care, în textul menționat, se circumscriu conceptului de «independență» - ci stabilește și limite pentru exercitarea acestora, care, în acest caz, se circumscriu sintagmei «se supun numai legii»” (Decizia nr. 2/2012). În aceeași decizie, Curtea a arătat că „independența judecătorilor, atât din punct de vedere funcțional (în raporturile cu reprezentanții puterii legislative și executive), cât și personal (respectiv al statutului care trebuie să i se acorde judecătorului prin lege), reprezintă o garanție destinată înfăptuirii unei justiții independente, imparțiale și egale, în numele legii”.

Cu toate acestea, textul de lege menționează că „Hotărârile pronunțate în căile de atac nu intră sub imperiul acestor restricții”. Așadar, toate aceste principii stabilite în jurisprudența Curții Constituționale nu se aplică hotărârilor pronunțate în căile de atac și nici judecătorilor care iau aceste hotărâri.

În primul rând, o atare dispoziție instituie un tratament diferențiat, nejustificat obiectiv și rațional, între judecătorii care pronunță hotărâri în primă instanță și judecătorii care pronunță hotărâri în căi de atac, cei din prima categorie fiind supuși tuturor acestor restricții și dând expresie, așa cum și Curtea a reținut, principiului independenței judecătorilor. Se încalcă pe această cale art. 16 alin. (1) din Constituția României referitor la egalitatea în drepturi, fiind aplicat un tratament discriminatoriu, fără o justificare obiectivă și rațională, pentru persoane aflate în aceeași situație juridică.

În al doilea rând, neaplicarea tezei întâi a art. 2 alin. (3) pentru hotărârile date în căile de atac conduce la concluzia că judecătorii care le pronunță pot fi supuși unor „restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte”. O astfel de interpretare contravine flagrant art. 124 alin. (3) din Constituția României referitor la independența judecătorilor, iar prin modul neclar de redactare, dispoziția încalcă și art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

2. **La art. 1 pct. 4 din legea reexaminată, alin. (1) al art. 3 din Legea nr. 303/2004 prevede:**
„Procurorii sunt independenți în dispunerea soluțiilor, în condițiile prevăzute de Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

Prin Decizia nr. 924/2012, Curtea Constituțională a reținut că Ministerul Public a fost instituit, prin art. 131 și 132 din Constituție, ca o magistratură componentă a autorității judecătorești, având rolul de a reprezenta în activitatea judiciară interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Prin aceeași decizie s-a arătat că procurorii au, la fel ca și judecătorii, statut constituțional de magistrați, prevăzut expres în art. 133 și 134 din Legea fundamentală, că aceștia sunt numiți în funcție, la fel ca judecătorii, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii și că același organ al autorității judecătorești îndeplinește – prin Secția pentru procurori, rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a procurorilor. Nu în ultimul rând, Curtea Constituțională a statuat că independența justiției cuprinde două componente, respectiv componenta instituțională (care nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime) și componenta individuală (independența judecătorului). Așadar, în activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

În cursul procesului penal, procurorul nu dispune doar soluția, ci are un rol mult mai amplu și mai important. Până la adoptarea unei soluții la finalizarea fazei de urmărire penală, procurorul, reprezentând interesele generale ale societății, poate lua măsura preventivă a reținerii, poate dispune aplicarea măsurilor de protecție în cazul acordării statutului de martor amenințat, poate autoriza unele măsuri de supraveghere tehnică, poate propune judecătorului de drepturi și libertăți luarea celorlalte măsuri preventive prevăzute de lege, dispune unele măsuri de supraveghere, etc. Textul în discuție îi limitează însă independența asupra dispunerii acestor măsuri, așa cum acestea sunt conferite de normele procesual penale, cu consecința imposibilității de respectare a obligației constituționale de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Prin urmare, limitarea independenței procurorilor doar la dispunerea soluțiilor încalcă rolul Ministerului Public și statutul procurorilor, așa cum acestea sunt stabilite prin art. 131 alin. (1) și art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

3. **Art. I pct. 7** din legea supusă reexaminării modifică art. 5 alin. (1) și (2) din Legea nr. 303/2004.

a) Potrivit alin. (1) al art. 5: „Funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, așa cum acestea sunt definite de legislația în vigoare.”

Menționăm că potrivit art. 285 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, funcțiile didactice din învățământul superior sunt cele de: asistent universitar; lector universitar/șef de lucrări; conferențiar universitar și profesor universitar. De asemenea, art. 285 alin. (2) din aceeași lege prevede că în instituțiile de învățământ superior funcțiile de cercetare sunt: asistent cercetare; cercetător științific; cercetător științific gradul III; cercetător științific gradul II și cercetător științific gradul I, funcții care, conform alin. (3), sunt echivalate cu cele didactice.

Potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, „Funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior”. După cum se observă, legiuitorul constituant a avut în vedere funcțiile din învățământul superior, fără a realiza vreo distincție între funcțiile de conducere și cele de execuție. Nici legile de organizare judiciară nu au realizat o distincție sub acest aspect, ceea ce a fost de natură să genereze în practică interpretări diferite, cu consecințe grave asupra carierei judecătorilor și procurorilor.

În privința „funcțiilor didactice din învățământul superior, așa cum acestea sunt definite de legislația în vigoare”, acest text de lege a generat în aplicare interpretări diferite în legătură cu posibilitatea judecătorilor și a procurorilor de a exercita funcții de conducere în cadrul instituțiilor de învățământ superior (șef de catedră, prodecan, decan, prorector, rector, etc.).

O distincție în acest sens a fost realizată însă de către Consiliul Superior al Magistraturii, care prin Hotărârea nr. 821 din 4 septembrie 2008 a stabilit că judecătorii pot ocupa doar funcții de execuție, în considerentele hotărârii arătându-se că funcțiile didactice stabilite de art. 53 alin. (1) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic sunt: preparator universitar, asistent universitar, lector universitar/șef de lucrări, conferențiar universitar, profesor universitar și profesor universitar consultant. În privința funcțiilor de conducere din învățământul superior, în hotărârea sus-menționată s-a arătat că acestea pot

fi ocupate numai de profesori universitari sau de conferențieri universitari, iar cu această precizare, Consiliul Superior al Magistraturii a conchis că „din interpretarea sintetică a acestor norme juridice, rezultă că funcțiile didactice la care se referă art. 125 alin. (3) și art. 132 alin. (2) din Constituție au natura unor funcții de execuție în structura unei universități.”

Față de cele arătate, considerăm că norma de la art. 5 alin. (1) din legea supusă reexaminării perpetuează aceeași neclaritate și, prin urmare, revine legiuitorului rolul să clarifice această situație, într-un domeniu de o importanță majoră pentru cariera magistraților, prin dispoziții legale clare, nechivoce, a căror aplicare să nu permită arbitrariul ori abuzul. Astfel, textul de lege de la art. 5 alin. (1) impune clarificări sub aspectul naturii funcțiilor didactice din învățământul juridic superior, respectiv dacă se au în vedere doar funcțiile de execuție sau și cele de conducere.

b) Alin. (2) al art. 5 prevede: „Judecătorii și procurorii sunt obligați să se abțină de la orice activitate legată de actul de justiție în cazuri care presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de înlăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății”.

În forma anterioară punerii de acord a legii cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018, alin. (2) conținea și următoarea teză: „În alte situații care exced activității legate de actul de justiție, conflictul de interese va fi adus la cunoștință, în scris, colegiului de conducere al instanței sau parchetului care apreciază asupra existenței sau inexistenței acestuia”. Prin Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „alte situații care exced activității legate de actul de justiție” este neconstituțională, întrucât nu respectă cerințele privind calitatea legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, iar cazurile care exced activității actului de justiție nu sunt explicitate. În urma punerii de acord a legii cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018, Parlamentul României a eliminat complet teza a doua a articolului 5 alin. (2), eliminându-se astfel și posibilitatea judecătorilor sau procurorilor de a aduce la cunoștința colegiului de conducere al instanței sau conducătorului parchetului respectivul conflict de interese.

Apreciem că eliminarea acestei posibilități pentru judecători sau procurori nu este una oportună, aducerea la cunoștința colegiului de conducere al instanței sau conducătorului parchetului fiind un filtru suplimentar în eliminarea situațiilor în care magistrații s-ar afla în conflicte de interese.

În forma în vigoare a art. 5 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 se prevede că „judecătorii și procurorii sunt obligați să se abțină de la orice activitate legată de actul de justiție în cazuri care presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de îndeplinire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății, cu excepția cazurilor în care conflictul de interese a fost adus la cunoștință, în scris, colegiului de conducere al instanței sau conducătorului parchetului și s-a considerat că existența conflictului de interese nu afectează îndeplinirea imparțială a atribuțiilor de serviciu”. În Decizia nr. 45/2018, Curtea a reținut că „și textul în vigoare cuprinde serioase probleme de previzibilitate, în sensul că dă în competența colegiilor de conducere atribuții jurisdicționale, de soluționare a unor motive de abținere și recuzare, ce se suprapun peste cele ale judecătorului chemat să judece aceste incidente procedurale, alungându-se în situația unor paralelisme între competența instanțelor de a soluționa cererile de recuzare ori de abținere formulate și competența colegiilor de conducere de a decide asupra conflictului de interese. Dacă, însă, se dorește reglarea acestor situații generate de aplicarea, pe de o parte, a dispozițiilor codurilor de procedură referitoare la motivele de recuzare sau abținere și, pe de altă parte, a dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, legiuitorul trebuie să formuleze textul analizat într-o manieră de natură a concilia cele două ipoteze normative și de a oferi soluția normativă care trebuie aplicată”.

Ca atare, apreciem că este necesară reanalizarea acestui text de către legiuitor, în sensul concilierii celor două ipoteze normative și păstrării posibilității magistraților de a aduce la cunoștința colegiului de conducere al instanței, respectiv conducătorului parchetului existența unei activități care presupune un conflict de interese.

De asemenea, se impune reglementarea unei proceduri clare prin care aprecierea cu privire la afectarea sau nu a îndeplinirii imparțiale a atribuțiilor de serviciu să nu fie lăsată la latitudinea judecătorului sau procurorului.

Nu în ultimul rând, considerăm că folosirea sintagmei „să se abțină” ar impune legiuitorului să clarifice cadrul juridic incident, sub aspectul aplicării sau nu a regulilor de drept procesual în materia abținerii, cu consecințe clare și previzibile, reglementate de lege.

4. Art. I pct. 8 din legea supusă reexaminării completează dispozițiile art. 6 din Legea nr. 303/2004 cu un nou alineat, alin (2¹), cu următorul cuprins: „Apartenența în calitate de

colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, are ca efect eliberarea din funcția deținută”.

Din modul de redactare a acestei dispoziții nu este clar la ce funcție face trimitere noul text introdus. Observăm că nici modificările preconizate la art. I pct. 119 – 122, vizând dispozițiile art. 65 din Legea nr. 303/2004, nu sunt corelate cu această modificare. În aceste condiții, textul nu precizează în mod clar despre ce „funcție deținută” este vorba – funcția de conducere deținută sau cea de judecător/procuror – și nici pe baza cărei proceduri se realizează această eliberare din funcție (prin similitudine cu dispozițiile art. 7 alin. (2) – pct. 9 din legea supusă reexaminării). Lipsa de claritate a normei generează reale dificultăți de aplicare a acesteia, motiv pentru care este încălcat și art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, astfel cum aceasta a fost dezvoltată în jurisprudența Curții Constituționale.

Completarea adusă art. 6 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor nu este corelată cu dispozițiile art. 65 din aceeași lege, care prevăd în mod limitativ cazurile de eliberare din funcție a judecătorilor și procurorilor. Așadar, se observă că situația în care judecătorul sau procurorul este lucrător operativ, informator sau colaborator al unui serviciu de informații este prevăzută în rândul cazurilor de eliberare din funcție, dispoziția fiind corelată cu cea a art. 7 din aceeași lege, astfel cum acesta este modificat, care arată: „Încălcarea dispozițiilor alin. (1) conduce la eliberarea din funcția deținută, inclusiv cea de judecător sau procuror”. Spre deosebire de acel caz, semnalăm că apartenența în calitate de colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, nu se regăsește printre cazurile de eliberare din funcție.

5. La art. I pct. 9 se modifică art. 7 alin. (6), alin. (7) și alin. (8) din Legea nr. 303/2004.

În forma adoptată după punerea în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018, Parlamentul a introdus următoarele dispoziții în conținutul art. 7: „(6) Rezultatul verificărilor se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane. (7) Actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării prevăzut la alin. (5) poate fi contestat în instanță, în termen de 3 luni de la data la care a luat cunoștință, de către orice persoană care justifică un interes legitim, conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Dispozițiile prevăzute la art. 7 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și

completările ulterioare, nu sunt aplicabile. (8) Răspunsul eronat se pedepsește conform legii.”

În Decizia nr. 252/2018, Curtea Constituțională a arătat că neconstituționalitatea textului a fost atrasă de faptul că actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării era considerat o probă preeminentă, de necontestat în procedura disciplinară care se desfășura în privința magistratului. În paragraful 107 din aceeași decizie, Curtea a arătat că, „având în vedere că noul text prevede că actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării poate fi atacat în contencios administrativ, rezultă că opțiunea legiuitorului a fost aceea de a-l califica drept unul administrativ în sensul art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004”. Curtea a reținut că „actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării nu reprezintă o simplă operațiune materială, respectiv un act de informare/de comunicare a unei stări de drept, ci un act administrativ care finalizează o etapă a procedurii de stabilire a încălcării regimului incompatibilităților/interdicțiilor și dă, astfel, naștere unor raporturi juridice”. În aceeași decizie, Curtea a arătat că art. 7 alin. (7) teza a doua (exceptarea contestării actului CSAT de la parcurgerea procedurii recursului grațios, conform art. 7 din Legea nr. 554/2004) cuprinde dispoziții neclare din punct de vedere al determinării datei de la care curge dreptul de a contesta actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării în fața instanței judecătorești. Curtea Constituțională a reținut că atât art. 11 alin. (1), cât și alin. (2) din Legea nr. 554/2004, care reglementează termenul de prescripție de 6 luni, respectiv termenul de decădere de 1 an pentru introducerea acțiunii, sunt legate de parcurgerea procedurii prealabile, iar în cazul de față, aceasta nefiind aplicabilă, reglementarea este una lipsită de claritate.

În urma punerii în acord a legii cu această dispoziție, Parlamentul a modificat art. 7 alin. (7) din Legea nr. 303/2004 astfel: „Actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării prevăzut la alin. (5) poate fi contestat în instanță, în termen de 3 luni de la data la care a luat la cunoștință, de către orice persoană care justifică un interes legitim, conform Legii nr. 554/2004. Dispozițiile prevăzute la art. 7 din Legea nr. 554/2004 nu sunt aplicabile”.

Dispoziția astfel modificată rămâne în continuare una neclară și imprecisă, întrucât nu se poate deduce cine ia la cunoștință și de la ce moment începe să curgă termenul de 3 luni instituit de legiuitor. Astfel, sunt posibile cel puțin trei ipoteze de lucru:

a) *Într-o primă ipoteză, în care ar fi vorba despre judecătorul sau procurorul vizat, alin. (6) din același articol precizează că „rezultatul verificărilor se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane”. În această situație, termenul de 3 luni curge de la momentul la care judecătorul sau procurorul vizat a luat la cunoștință de acest act.*

b) *Într-o a doua ipoteză, în care rezultatul verificării se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii și, „la cerere”, oricărei persoane, termenul de 3 luni curge de la data comunicării către Consiliul Superior al Magistraturii, respectiv de la data comunicării către orice persoană care, în prealabil, ar fi solicitat astfel de informații.*

c) *În cea de-a treia ipoteză, termenul de 3 luni curge de la data la care „orice persoană care justifică un interes legitim” ia la cunoștință de acest act. Într-un atare caz, se ajunge la un termen nedeterminat în care, de la momentul comunicării rezultatului verificării realizate de CSAT, acesta ar putea fi contestat la instanța de contencios administrativ. O astfel de situație este contrară securității raporturilor juridice care decurge din art. 1 alin. (3) din Constituția României.*

Prin Decizia nr. 797/2007, Curtea a reținut că „actul administrativ unilateral cu caracter individual nu este opozabil terților, nefiind supus niciunei forme de publicitate, astfel încât aceștia nu au posibilitatea reală de a cunoaște existența de la data emiterii lui. Acest act este adus la cunoștință doar destinatarului său prin comunicare. Așa fiind, terții – persoane vătămate într-un drept al lor sau într-un interes legitim – se găsesc în imposibilitatea obiectivă de a cunoaște existența unui act administrativ adresat altui subiect de drept”. Această decizie viza însă procedura prealabilă prevăzută de Legea contenciosului administrativ, iar Curtea a arătat că, în urma modificării art. 11 din Legea nr. 554/2004, textul de lege prevede ca limită a termenului de introducere a cererii termenul de un an de la data comunicării actului, data luării la cunoștință, data introducerii cererii sau data încheierii procesului-verbal de conciliere, după caz. Spre deosebire de reglementările stabilite în Legea nr. 554/2004, comunicarea realizată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării, calificată de Curtea Constituțională drept act administrativ, este exceptată de la parcurgerea procedurii prealabile și, în plus, art. 7 alin. (6) din legea supusă reexaminării arată că „rezultatul verificării se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii și, la cerere, oricărei persoane”. Așadar, orice persoană care justifică un interes poate adresa o cerere Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru a-i fi comunicat acest rezultat

al verificării anuale. Scopul acestei verificări instituite de legiuitor este tocmai acela de a conferi o garanție suplimentară în privința imparțialității necesare unui judecător sau procuror pentru exercitarea profesiei sale, iar rezultatele acestei proceduri sunt comunicate chiar Consiliului Superior al Magistraturii, garant al independenței justiției. Această verificare este realizată anual, conform dispozițiilor introduse în textul legii. Din această perspectivă, instituirea unui termen de 3 luni de la data luării la cunoștință de către orice persoană interesată, conduce la o situație în care aceste acte administrative pot fi contestate în instanță într-un interval nedefinit raportat la momentul emiterii lor, deși verificările sunt realizate anual, afectându-se în acest fel securitatea raporturilor juridice și, în mod direct, cariera magistraților.

Având în vedere neclaritatea momentului de la care curge termenul, corelat cu sfera persoanelor vizate de luarea la cunoștință a acestei verificări, dar mai ales ținând seama de faptul că, potrivit art. 7 alin. (2) din lege, sancțiunea pentru nerespectarea acestei interdicții este chiar eliberarea din funcția de judecător și procuror, o astfel de prevedere creează incertitudine cu privire la exercitarea profesiilor de judecător și procuror. Acest lucru aduce atingere art. 124 alin. (3) referitor la independența judecătorilor și art. 132 alin. (1) referitor la statutul procurorului și principiile legalității și imparțialității.

În consecință, Parlamentul nu și-a îndeplinit obligația de a pune în acord legea cu Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018 cu privire la neclaritatea momentului de la care curge termenul de contestare a rezultatului verificării, aspect ce contravine art. 147 alin. (4) din Constituție.

În altă ordine de idei, semnalăm că dispozițiile art. 7 alin. (8) din Legea nr. 303/2004 – art. I pct. 9 din legea supusă reexaminării – se impun a fi reanalizate sub aspectul clarității, întrucât din redactarea acestei norme nu se înțelege care este autoritatea care constată caracterul eronat al răspunsului, ținând seama – mai ales – de faptul că instanța de contencios administrativ se pronunță asupra legalității sau nelegalității actului în cauză și nu asupra caracterului eronat sau nu al răspunsului. În plus, este neclară și natura răspunderii juridice antrenate, sintagma folosită, aceea de „se pedepsește” putând să conducă la concluzia angajării răspunderii penale.

6. Dispozițiile art. 7 alin. (9) din cadrul art. I pct. 9 prevăd: „Informațiile care privesc statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară, organizarea și funcționarea

Consiliului Superior al Magistraturii (...) prin derogare de la prevederile art. 12 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public (...) constituie informații de interes public la care accesul liber este garantat”.

Prin Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a arătat că includerea informațiilor din procedurile judiciare în categoria informațiilor de interes public, „prin modul generic de reglementare, fragilizează regimul de protecție acordat atât informațiilor/datelor clasificate/private, cât și unor categorii de persoane, drept care încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 26 alin. (1) referitor la obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată și art. 49 cu referire la protecția minorilor”.

În urma punerii textului în acord cu această decizie, Parlamentul a eliminat referirea la procedurile judiciare, iar prin Decizia nr. 252/2018, Curtea a reținut că, atribuind această calitate actelor administrative extrajudiciare, acestea vor trebui declassificate, având în vedere referirea expresă la exceptarea de la art. 12 din Legea nr. 544/2001, care reglementează excepțiile de la categoria informațiilor de interes public. Așadar, critica la care Curtea Constituțională a răspuns prin considerentele Deciziei nr. 252/2018 viza actele extrajudiciare. Cu toate acestea, observăm că în forma adoptată de legiuitor după punerea de acord a legii cu Decizia nr. 252/2018 a Curții Constituționale, în continuare informațiile care privesc statutul judecătorilor și procurorilor, prin excepție de la art. 12 din Legea nr. 544/2001, reprezintă informații de interes public. Or, printre excepțiile stabilite de Legea nr. 544/2001, art. 12 lit. b), d) și e) include și următoarele: informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele care privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate, potrivit legii; informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii; informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare. Așadar, prin instituirea acestor excepții în Legea accesului la informații de interes public, legiuitorul a dat expresie și altor limite stabilite de Constituție, nu doar celei prevăzute în art. 31 alin. (3) conform căroră „Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională”. Exceptarea datelor personale de la regimul informațiilor de interes public reiese din necesitatea respectării dreptului la viață intimă, familială și privată prevăzut de art. 26

din Constituție. De asemenea, exceptarea informațiilor privind procedura disciplinară, dacă se periclitează rezultatul anchetei, este o expresie a respectării principiului legalității, dar și o garanție pentru eficiența derulării anchetelor disciplinare.

Prin sfera largă păstrată de legiuitor și exceptarea tuturor informațiilor privind statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară sau organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii de la art. 12 din Legea nr. 544/2001 amintită, dispoziția art. I pct. 9 din legea trimisă la promulgare stabilește, implicit, că datele personale care vizează judecătorii și procurorii devin informații de interes public, ceea ce contravine altor dispoziții legale în vigoare și prevederilor constituționale ale art. 26. Un prim exemplu în acest sens este oferit de datele din dosarul profesional al magistraților (art. 5 alin. 3 din Legea nr. 303/2004), caz în care dispoziția menționată din legea transmisă la promulgare vine într-o contradicție cu art. 42 alin. (2) din legea în vigoare (nesupus modificării), care arată că: „Datele conținute în dosarul profesional sunt confidențiale, în condițiile prevăzute de lege”. Un alt exemplu este reprezentat de dosarele candidaților de la admiterea în magistratură (art. 15 alin. 5, în vigoare, din Legea nr. 303/2004), care, conform acestei dispoziții, devin publice. Așa cum a reținut chiar Curtea Constituțională în Decizia nr. 45/2018, „date cu caracter personal sunt orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă; o persoană identificabilă este acea persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în mod particular prin referire la un număr de identificare ori la unul sau la mai mulți factori specifici identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale [a se vedea art. 3 lit. a) din Legea nr. 677/2001]. Astfel, date cu caracter personal sunt chiar și numele și prenumele persoanei”. De altfel, și răspunsurile scrise furnizate de un candidat în cadrul unui examen profesional sau observațiile examinatorului referitoare la aceste răspunsuri pot cuprinde date personale, așa cum a stabilit și Curtea Europeană de Justiție în Hotărârea Peter Nowak c./Data Protection Commissioner, 20 decembrie 2017, (Cauza C-434/16).

Același argument este valabil și pentru procedurile disciplinare care țin de organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii. Astfel, informațiile care vizează verificările efectuate de Inspekția Judiciară în conformitate cu prevederile Legii nr. 317/2004 vor deveni, potrivit legii a cărei reexaminare se solicită, informații de interes public, chiar dacă se periclitează rezultatul anchetei disciplinare. Or, conform art. 73 alin. (5) din forma actuală a Legii nr. 317/2004: „Actele, documentele sau orice alte informații care se află pe

rolul Inspecției Judiciare au caracter confidențial, cu excepția celor care constituie, potrivit legii, informații de interes public”, iar datorită excepției prevăzute de art. 12 lit. e) din Legea nr. 544/2001, aceste informații erau exceptate, tocmai cu scopul protejării rezultatului anchetei disciplinare.

Față de cele expuse mai sus, apreciem că art. 7 alin. (9) aduce atingere rolului CSM, prevăzut de art. 133 alin. (1) și art. 1 alin. (5) din Constituția României, referitor la respectarea obligatorie a Constituției și a legilor, lăsând fără efect anchetele disciplinare ale Inspecției Judiciare.

7. Art. I pct. 23 din legea supusă reexaminării reglementează, în cuprinsul dispozițiilor art. 18, doar parțial, procedura disciplinară pentru auditorii de justiție, menționându-se în alin. (8) că „procedura de cercetare disciplinară și de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilește prin Regulamentul Institutului Național al Magistraturii”.

După această reglementare de principiu, urmează modificări ale art. 18, inserate în alin. (9) – (11), care vizează, doar în parte, modul de desfășurare a procedurii disciplinare, legiuitorul limitându-se doar la a menționa că: „(9) Cercetarea disciplinară se suspendă atunci când împotriva auditorului de justiție s-a dispus trimiterea în judecată pentru aceeași faptă. (10) Organul de urmărire penală este obligat să comunice, de îndată, Institutului Național al Magistraturii actul prin care s-a dispus trimiterea în judecată a auditorului de justiție. (11) Suspendarea cercetării disciplinare se dispune de către directorul Institutului Național al Magistraturii și operează până când soluția pronunțată în cauza care a motivat suspendarea a devenit definitivă. Hotărârea definitivă este comunicată de îndată Institutului Național al Magistraturii. Pe durata suspendării cercetării disciplinare, cursul prescripției răspunderii disciplinare este suspendat.”

Din analiza întregii abordări a legiuitorului cu privire la statutul auditorilor de justiție, se constată că acesta a reglementat condițiile de admitere la Institutul Național al Magistraturii, statutul, drepturile și obligațiile, incompatibilitățile și interdicțiile, abaterile disciplinare, sancțiunile aplicabile auditorilor de justiție, fără ca procedura disciplinară să fie reglementată în mod complet prin același act normativ sau printr-un act normativ cu aceeași forță juridică, ceea ce ar impune o reanalizare a întregii reglementări în materie și completarea în mod corespunzător a acesteia. În plus, instituirea unei rezerve a legiuitorului în privința modului de desfășurare a procedurii disciplinare împotriva auditorilor de justiție

– menționând că procedura de cercetare disciplinară și de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilește prin regulament al Institutului Național al Magistraturii, pentru ca apoi să reglementeze prin lege unele aspecte ale acestei proceduri disciplinare – încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la principiul legalității, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

8. **Art. I pct. 30** modifică art. 21 din Legea nr. 303/2004, care reglementează criteriile de repartizare a judecătorilor și procurorilor stagiari, după promovarea examenului de capacitate, în alin. (3) prevăzându-se „în circumscripțiile instanțelor și parchetelor unde o minoritate națională are o pondere de cel puțin 50% din numărul locuitorilor, la medii egale, au prioritate candidații cunoscători ai limbii acelei minorități”.

În primul rând, acest text de lege prezintă dificultăți majore de aplicare, întrucât legea nu prevede procedura prin care se stabilește care este candidatul care cunoaște mai bine limba acelei minorități, cum este verificat sau ce se întâmplă dacă sunt doi astfel de candidați. Nu este clar dacă această procedură presupune înființarea unei comisii sau cine stabilește acest aspect și nici modul de funcționare și verificare concretă a acestei condiții. Această reglementare lacunară lipsește norma de claritate și precizie, contrar exigențelor de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție, astfel cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale.

În al doilea rând, apreciem că această condiție – de cunoaștere a unei limbi a unei minorități naționale – nu reprezintă o condiție de promovare a examenului de capacitate, pentru a fi avută în vedere de către candidat și pentru a și-o însuși. Astfel, nefiind o condiție prealabilă și nederivând din prestația sa curentă, profesională, candidatului judecător sau procuror nu îi poate fi opusă ori impusă în exercitarea unui drept câștigat prin examen. Egalitatea în fața legii în acele circumscripții în care „minoritatea” are o pondere de 50% și în care criteriile obiective dispar, este înlocuită cu un alt criteriu bazat pe „cunoașterea” limbii minorității respective.

În plus, potrivit principiului constituțional înscris în art. 128 alin. (1), „procedura judiciară se desfășoară în limba română”, iar potrivit alin. (2), cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii organice. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 13 din Constituție, „în România, limba oficială este limba română”. Caracterul oficial al limbii

române instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului român. Consacrarea constituțională a caracterului oficial al limbii române trebuie coroborată cu dispozițiile art. 32 din Legea fundamentală referitoare la dreptul minorităților naționale de a învăța în limba lor maternă și de a fi instruite în această limbă și cu prevederile art. 128 din Constituție care reglementează dreptul minorităților de a utiliza limba maternă în justiție.

Totodată, în dreptul procesual penal român se aplică deja Directiva 2010/64 UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, ce a fost transpusă prin dispozițiile art. 12 din Codul de procedură penală, potrivit cărora „(1) Limba oficială în procesul penal este limba română. (2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, actele procedurale întocmindu-se în limba română. (3) Părților și subiecților procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei alte cereri ce ține de soluționarea cauzei. (4) În cadrul procedurilor judiciare se folosesc interpreți autorizați, potrivit legii. Sunt incluși în categoria interpreților și traducătorii autorizați, potrivit legii.”

Modalitatea de audiere prin interpret este reglementată strict în dispozițiile art. 105 din Codul de procedură penală, care prevăd că „(1) Ori de câte ori persoana audiată nu înțelege, nu vorbește sau nu se exprimă bine în limba română, audierea se face prin interpret. Interpretul poate fi desemnat de organele judiciare sau ales de părți ori persoana vătămată, dintre interpreții autorizați, potrivit legii. (2) În mod excepțional, în situația în care se impune luarea urgentă a unei măsuri procesuale sau dacă nu se poate asigura un interpret autorizat, audierea poate avea loc în prezența oricărei persoane care poate comunica cu cel ascultat, organul judiciar având însă obligația de a relua audierea prin interpret imediat ce aceasta este posibilă (...)”.

Astfel, ascultarea oricărei persoane care nu înțelege bine, nu vorbește ori nu se poate exprima în limba română trebuie realizată prin intermediul serviciilor unui interpret

autorizat, nu realizată ad-hoc de către o altă persoană neautorizată de Ministerul Justiției în acest scop, iar în cazul în care situații excepționale impun acest lucru, legea reglementează obligativitatea pentru organul judiciar de a relua procedura în prezența unui interpret autorizat.

Mai mult, cu referire la condiția cunoașterii limbii minorităților naționale de către judecătorul/procurorul ce urmează să fie repartizat, nu există vreo dispoziție legală care să permită judecătorilor unei instanțe să efectueze ei înșiși traduceri în limba română, echivalând cu un cumul al calității de judecător cu cea de traducător/interpret autorizat.

Acceptând și chiar reglementând în legea organică posibilitatea ca judecătorul/procurorul, cunoscător al limbii minorităților naționale, să efectueze el însuși traduceri în limba română, pentru întocmirea actelor procesuale și procedurale în limba română, s-ar ajunge la ignorarea incompatibilității constituționale instituită de art. 125 alin. (3) din Legea fundamentală.

Ca atare, prin introducerea acestei cerințe privind cunoașterea limbii minorităților naționale drept criteriu pentru repartizarea în funcția de judecător sau procuror se recunoaște, indirect, dreptul magistratului de a utiliza o altă limbă decât cea română în cursul procedurilor judiciare, drept recunoscut și consacrat doar în favoarea cetățenilor români aparținând minorităților naționale – care au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, dar în condițiile legii organice – aspect ce contravine art. 128 alin. (1) din Constituția României.

Cu alte cuvinte, judecătorul/procurorul nu are obligația de a cunoaște limba minorităților naționale, ci pe aceea de a asigura cetățenilor români aparținând minorităților naționale dreptul de a se exprima în limba maternă, urmată în mod firesc de folosirea serviciilor unor interpreți/traducători autorizați.

Realizarea traducerilor chiar de către judecător ar echivala și cu încălcarea dispozițiilor art. 125 alin. (3) din Constituție referitoare la incompatibilitățile judecătorilor. Posibilitatea ca un judecător/procuror să poată beneficia de o prioritate în alegerea postului, doar în considerarea unor „pretinse” cunoștințe lingvistice suplimentare, care să îi asigure posibilitatea de a comunica cu părțile în altă limbă decât cea română, încalcă art. 128 alin. (1) și (2) din Constituție.

Totodată, o astfel de activitate desfășurată de un judecător/procuror cunoscător al limbii minorității naționale, temei al priorității sale la repartizare, ar crea premisele ca acesta să fie pus ulterior în situația de a efectua unele traduceri în limba română, ceea ce nu se poate realiza decât după depunerea jurământului, cu riscul de a pune în discuție o eventuală incidență a infracțiunii de mărturie mincinoasă. Astfel, art. 273 din Codul penal încriminează fapta martorului care, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură în care se ascultă martori, face afirmații mincinoase ori nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care este întrebat, fiind prevăzut la alin. (2) lit. c) că se pedepsește și mărturia mincinoasă săvârșită (...) de un interpret.

9. **La art. I pct. 37 din legea supusă reexaminării, alin. (1) al art. 26 din Legea nr. 303/2004 prevede:** „Examenul de capacitate constă în susținerea unei probe scrise și a unei probe orale, respectiv evaluarea mapei de stagiu, fiecare având ponderi egale în media finală”.

Așadar, examenul de capacitate primește o nouă componentă, care vizează evaluarea mapei de stagiu. Conform noilor prevederi, stagiul este de doi ani, astfel încât 50% din nota examenului de capacitate va fi dată de evaluarea făcută de conducătorul instanței sau parchetului la care judecătorul sau procurorul stagiar a activat. În aceste condiții, în absența unor criterii clare stabilite chiar în legea care reglementează statutul judecătorilor și procurorilor, crește riscul apariției unor elemente subiective în evaluarea magistraților la examenul de capacitate.

Apreciem că pentru asigurarea unui proces cât mai obiectiv de promovare a examenului de capacitate, se impune reanalizarea acestor dispoziții de către Parlamentul României, dat fiind faptul că, în prezent, modalitatea de desfășurare a examenului de capacitate pentru judecătorii și procurorii stagieri constă în verificarea cunoștințelor teoretice și practice prin probe scrise și orale.

10. **Art. I pct. 49 modifică art. 35 din Legea nr. 303/2004. Potrivit alin. (1) al art. 35,** „Formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor constituie garanția independenței și imparțialității în exercitarea funcției. Formarea inițială și continuă este un drept și o îndatorire pentru judecător”.

În raport cu conținutul tezei a II-a a art. 35, considerăm că nu există o rațiune pentru care formarea inițială și continuă să reprezinte un drept și o îndatorire doar pentru judecător, nu

și pentru procuror. În egală măsură, legea reglementează formarea inițială pentru viitorii magistrați, indiferent dacă sunt judecători sau procurori, iar alin. (1) face referire la formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor.

De altfel, dispozițiile art. 35 teza a II-a vin în contradicție și cu art. 36 din Legea nr. 303/2004, în vigoare și nemodificat prin legea supusă reexaminării, care instituie responsabilitatea pentru formarea profesională continuă în sarcina „fiecărui judecător și procuror, prin pregătire individuală”.

11. Art. I pct. 54 din legea supusă reexaminării modifică art. 40 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 astfel: „(4) Hotărârile secțiilor pot fi atacate cu recurs, la secția de contencios administrativ și fiscal a curții de apel, în termen de 15 zile de la comunicare, fără parcurgerea procedurii prealabile. Hotărârea curții de apel este definitivă”.

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a arătat că legiuitorul s-a plasat în marja sa de apreciere în stabilirea competenței curții de apel, chiar dacă în materie disciplinară competența aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție și a menționat, de asemenea, că în acest caz, recursul este o cale devolutivă de atac, nu o cale extraordinară. Cu toate acestea, în reglementarea anterioară, hotărârile secțiilor puteau fi atacate la Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Având în vedere faptul că hotărârile secțiilor nu mai sunt supuse niciunui control al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, dispoziția în discuție aduce atingere rolului constituțional al CSM, determinând și inaplicabilitatea art. 133 alin. (7) din Constituție, care prevede că hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, singura excepție fiind cea a hotărârilor date în materie disciplinară. Așadar, noua prevedere introduce o procedură derogatorie de la procedurile reglementate de către legiuitorul constituant prin raportare la rolul Consiliului Superior al Magistraturii, fiind contrară art. 133 alin. (1) și (7) din Constituție.

12. Art. I pct. 61 din legea supusă reexaminării introduce trei noi articole după art. 46 din Legea nr. 303/2004, care reglementează aspecte referitoare la promovarea judecătorilor și procurorilor. Art. 46³, nou introdus, are următorul cuprins: „(1) Concursul de promovare efectivă constă în susținerea unei probe având ca obiect evaluarea activității și conduitei candidaților din ultimii 3 ani. (2) Procedura de organizare și desfășurare a

concurșului, inclusiv comisiile de concurs și constituirea acestora, aspectele supuse verificării în cadrul probei prevăzute la alin. (1) și modalitatea de stabilire și contestare a rezultatelor, se stabilesc prin Regulamentul prevăzut la art. 46 alin. (3). (3) Dispozițiile art. 21 alin. (3) se aplică în mod corespunzător. ”

Față de forma aflată în vigoare se introduce o nouă etapă a promovării în funcție, cea reprezentată de promovarea efectivă realizată printr-o probă constând în evaluarea activității și conduitei candidaților în ultimii 3 ani. Formularea generală prin folosirea sintagmei „evaluarea activității și conduitei”, fără precizarea altor elemente în textul legii, ridică riscul introducerii unor elemente subiective în această nouă etapă. Astfel, chiar dacă procedura de organizare și desfășurare a concursului, comisiile de concurs și constituirea acestora, aspectele supuse verificării sau modalitatea de stabilire și contestare a rezultatelor sunt stabilite prin Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor adoptat de Consiliul Superior al Magistraturii, textul legii nu prevede și un set de criterii clare, obiective, care să pună accent pe calitățile, competențele și meritele reale ale magistraților care participă la concursul de promovare. Acest lucru ar putea lăsa mult spațiu pentru influențe exterioare în deciziile privind cariera magistraților, cu un potențial impact negativ asupra neutralității și integrității sistemului judiciar.

În consecință, apreciem necesară reevaluarea de către Parlament a dispozițiilor art. I pct. 61 în sensul stabilirii unor criterii clare, obiective pentru evaluarea „activității și conduitei candidaților din ultimii 3 ani” și eliminarea oricărui elemente susceptibile să lase loc influențelor în promovarea magistraților, aspect deosebit de important pentru neutralitatea sistemului judiciar.

13. Art. I pct. 75 din legea reexaminată modifică dispozițiile art. 51, în sensul că, după alineatul (7) se introduc trei noi alineate, alin. (8) – (10) în Legea nr. 303/2004, care prevăd: „(8) Până la finalizarea procedurii de revocare din funcțiile de conducere prevăzute la alin. (2) și (7), Secția pentru judecători, respectiv Secția pentru procurori a Consiliul Superior al Magistraturii, după caz, poate dispune suspendarea judecătorului sau procurorului din funcția de conducere. (9) Hotărârea se motivează în termen de 5 zile de la pronunțare și poate fi atacată cu contestație la Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, în termen de 5 zile de la comunicare, fără

îndeplinirea procedurii prealabile. (10) Până la soluționarea contestației, instanța poate dispune, la cerere, suspendarea executării hotărârii de suspendare.”

După cum se poate observa, la alin. (9) și (10), legiuitorul a reglementat momentele procesuale ale pronunțării, redactării și atacării hotărârii pronunțate de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, fără însă a reglementa procedura prealabilă pronunțării hotărârii. Astfel, legiuitorul nu prevede cine are inițiativa suspendării judecătorului sau procurorului din funcția de conducere. Lipsa acestei reglementări poate conduce la necesitatea adoptării unor completări ulterioare, întrucât se impune a fi reglementată modalitatea de sesizare a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii pentru a dispune suspendarea din funcția de conducere a judecătorului sau procurorului, până la finalizarea procedurii de revocare din funcțiile de conducere (modalitățile posibile de sesizare sunt multiple: spre exemplu, sesizarea din oficiu a secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii; solicitarea adunării generale a judecătorilor/procurorilor din cadrul instanței/parchetului; solicitarea președintelui instanței/a conducătorului parchetului; solicitarea inspectorilor judiciari, ca urmare a verificărilor efectuate privind eficiența managerială a persoanelor care exercită funcții de conducere etc.).

Se constată astfel că dispoziția legală menționată nu este completă și precisă, contravenind prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

14. Art. I pct. 104 din legea supusă reexaminării modifică dispozițiile art. 62 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 303/2004, în sensul că „Judecătorul sau procurorul este suspendat din funcție (...) a) când a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, după confirmarea judecătorului de cameră preliminară”. Față de forma aflată în vigoare, este introdusă condiția confirmării judecătorului de cameră preliminară.

a) În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat: „(...) suspendarea funcționarului public din funcția publică pe care o deține, în cazul în care s-a dispus trimiterea în judecată a acestuia, reprezintă o măsură administrativă care are ca finalitate protejarea autorității sau a instituției publice față de pericolul continuării activității ilicite și al extinderii consecințelor periculoase ale faptei penale săvârșite de către funcționarul public” (Decizia nr. 32/2018). În aceeași decizie, Curtea a arătat că această sancțiune este instituită de legiuitor și în privința altor categorii socio-profesionale, și anume: Președintele României, membrii Guvernului, persoanele angajate potrivit Codului muncii, judecătorii Curții Constituționale, membrii Curții de Conturi, magistrații-asistenți, Avocatul Poporului și

adjuncții săi, personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, etc. Așadar, în cazul tuturor acestor categorii profesionale, suspendarea operează de drept, fără a fi necesară o confirmare din partea judecătorului de cameră preliminară. Acest lucru este explicat prin scopul unei astfel de sancțiuni: apărarea interesului public, prin suspendarea din funcție a unei persoane acuzate de comiterea unei infracțiuni de serviciu și astfel, prin prevenirea comiterii altor posibile acte similare sau consecințe ale unor asemenea acte.

Conceptul „statul de drept”, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție, presupune, pe de o parte, capacitatea statului de a asigura cetățenilor servicii publice de calitate și de a crea mijloacele pentru a spori încrederea acestora în instituțiile și autoritățile publice. Aceasta presupune obligația statului de a impune standarde etice și profesionale, în special celor chemați să îndeplinească activități ori servicii de interes public și, cu atât mai mult, celor care îndeplinesc acte de autoritate publică, adică pentru acei agenți publici sau privați care sunt investiți și au abilitatea de a invoca autoritatea statului în îndeplinirea anumitor acte sau sarcini. Statul este dator să creeze toate premisele – iar cadrul legislativ este una dintre acestea – pentru exercitarea funcțiilor sale de către profesioniști care îndeplinesc criteriile profesionale și de probitate morală (Decizia nr. 582/2016).

Or, în situația de față, prin modificarea art. 62 alin. 1) lit. a) se creează o situație privilegiată pentru judecători și procurori, în condițiile în care ei sunt cei dintâi chemați să aplice legea și să vegheze la respectarea ei. Așa cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 32/2018, paragrafele 60-61, toate categoriile socio-profesionale amintite exercită atribuții de autoritate publică, iar introducerea unui dublu standard în materia suspendării raporturilor de muncă ca urmare a desfășurării unor proceduri judiciare apare ca un demers arbitrar, fără nicio justificare rațională, obiectivă și rezonabilă.

Pentru aceste considerente, modificarea operată stabilește un privilegiu pentru judecători și procurori, care, spre deosebire de celelalte categorii de persoane ce exercită atribuții de autoritate publică, sunt suspendați numai după confirmarea judecătorului de cameră preliminară, aspect ce contravine art. 16 alin. (1) din Constituție.

Importanța unei suspendări imediate a magistraților trimiși în judecată a fost subliniată și de Comisia Europeană în Raportul privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare din luna iulie 2012. La acel moment, Comisia

Europeană arăta că „În multe state membre, ar exista așteptarea ca persoanele care ocupă poziții de autoritate publică să accepte că trebuie să se retragă din funcție, dacă acest lucru este necesar, pentru a proteja reputația organismului public în cauză. Faptul că judecători criticați sever de opinia publică și-au continuat activitatea pe parcursul desfășurării anchetelor a adus atingere reputației instanțelor. Ar trebui instituite norme clare, cum ar fi suspendarea imediată a magistraților care sunt anchetați pentru infracțiuni grave precum corupția la nivel înalt, pentru a proteja atât magistrații respectivi, cât și sistemul judiciar în ansamblu”.

b) În plus, posibilitatea lăsată judecătorilor și procurorilor trimiși în judecată de a continua să își exercite prerogativele între momentul trimiterii în judecată și momentul confirmării judecătorului de cameră preliminară, cu toate drepturile și responsabilitățile pe care exercițiul autorității de stat le implică, în condițiile în care s-ar afecta activitatea și imaginea publică a autorității, contravine principiului statului de drept și principiului supremației Constituției și a obligativității respectării legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală și, totodată, vulnerabilizează încrederea cetățenilor în autoritățile statului, afectând deopotrivă independența judecătorilor și statutul procurorilor, prevăzute de art. 124 alin. (4) și art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

c) Totodată, trebuie menționat că, în raport cu modificările preconizate la Codul de procedură penală prin care se elimină instituția judecătorului de cameră preliminară, acest text de lege va trebui modificat de îndată, după intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură penală, dacă, în această fază a reexaminării, nu se realizează o uniformizare a intenției legiuitorului privind instituțiile fundamentale, care să permită o viziune unitară asupra regulilor procesual penale și asupra statutului judecătorilor și procurorilor.

15. **Art. I. pct. 107** din legea supusă reexaminării modifică art. 62 alin. (1¹) din Legea nr. 303/2004, astfel: „Judecătorul sau procurorul poate fi suspendat din funcție și în cazul în care a fost trimis în judecată pentru o infracțiune, dacă se apreciază, în raport de circumstanțele cauzei, că se aduce atingere prestigiului profesiei. În situația în care s-a apreciat că judecătorul sau procurorul poate fi menținut în funcție, acestuia i se poate interzice provizoriu exercitarea anumitor atribuții până la soluționarea definitivă a cauzei.”

În forma aflată în vigoare, art. 62 alin. (1¹) instituie o excepție de la suspendarea judecătorului sau procurorului trimis în judecată numai pentru infracțiunile săvârșite din culpă și dacă se apreciază că nu se aduce atingere prestigiului profesiei.

În primul rând, trebuie menționat că noua formă modificată a art. 62 alin. (1¹) contrazice chiar alin. (1) al aceluiași articol. Astfel, pe de o parte, art. 62 alin. (1), astfel cum este modificat de legea supusă reexaminării, prevede că judecătorul sau procurorul este suspendat când a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, după confirmarea judecătorului de cameră preliminară, iar pe de altă parte, în art. 62 alin. (1¹) se menționează că judecătorul sau procurorul poate fi suspendat dacă a fost trimis în judecată pentru o infracțiune, dacă se apreciază, în raport de circumstanțele cauzei, că se aduce atingere prestigiului profesiei. Astfel, în cadrul aceluiași articol, sunt instituite două reguli diferite pentru aceeași situație: trimiterea în judecată a unui judecător sau procuror. O astfel de contradicție lipsește norma de claritate și de previzibilitate, fiind imposibil de determinat conduita care trebuie urmată într-o atare situație, ceea ce contravine cerințelor de calitate a legii instituite prin art. 1 alin. (5) din Constituție.

În al doilea rând, dacă s-ar interpreta că pentru orice infracțiune, în momentul trimiterii în judecată, se poate realiza această apreciere asupra afectării sau nu a prestigiului profesiei, s-ar ajunge la situația în care norma juridică ar fi golită de conținut. În forma aflată în vigoare, o astfel de evaluare este posibilă doar pentru infracțiunile săvârșite din culpă, nu și pentru cele intenționate. În aceste condiții, noua prevedere elimină practic un standard de integritate în ceea ce privește categoria socio-profesională a magistraților.

Așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 32/2018, „eliminarea unei garanții a integrității și probității morale a persoanei care ocupă o funcție publică, ce presupune, în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, realizarea unor prerogative de putere publică, introduce un dublu standard în materia suspendării raporturilor de muncă ca urmare a desfășurării unor proceduri judiciare și apare ca un demers arbitrar, fără nicio justificare rațională, obiectivă și rezonabilă”.

În opinia noastră, chiar dacă opțiunea pentru o suspendare de drept sau una facultativă aparține legiuitorului, reglementarea trebuie să respecte, însă, prevederile constituționale și principiile de drept general valabile. Astfel, o eliminare a acestui standard în sensul în care sfera infracțiunilor pentru care suspendarea este facultativă este extinsă de la infracțiunile

din culpă la toate infracțiunile aduce atingere art. 1 alin. (3) din Constituția României referitoare la statul de drept și obligației legiuitorului de a institui criterii și standarde clare de conduită morală în rândul persoanelor care exercită prerogative de putere publică.

Mai mult decât atât, instituirea posibilității ca un magistrat trimis în judecată pentru o infracțiune intenționată să fie menținut în funcție, dacă se apreciază că o astfel de infracțiune nu aduce atingere prestigiului profesiei, reprezintă o afectare a independenței judecătorilor prevăzută de art. 124 alin. (3) și a statutului procurorilor și a principiilor legalității și imparțialității care le guvernează activitatea, conform art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

Totodată, trebuie menționat că, în raport cu modificările preconizate la Codul de procedură penală, prin care se elimină procedura de cameră preliminară, acest text de lege va trebui modificat de îndată, după intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură penală, dacă, în această fază a reexaminării, nu se realizează o uniformizare a intenției legiuitorului privind instituțiile fundamentale care să permită o viziune unitară asupra regulilor procesual penale și asupra statutului judecătorilor și procurorilor.

16. Art. I punctele 125 – 128 și punctul 133 din legea supusă reexaminării introduce *dispoziții referitoare la magistrații asistenți ai Curții Constituționale în cadrul capitolului VIII al Titlului II din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.*

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a reținut că legiuitorul a preluat elemente referitoare la statutul magistratului-asistent al Curții Constituționale din Legea nr. 124/2000 privind structura personalului Curții Constituționale. Potrivit art. 2 alin. (8) din Legea nr. 124/2000, „Prim-magistratul-asistent, magistrații asistenți șefi și magistrații asistenți fac parte din Corpul magistraților, în sensul prevăzut prin titlul IV din Legea nr. 92/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Aceștia sunt asimilați, ca rang și salarizare, cu magistrații de la Curtea Supremă de Justiție care ocupă funcțiile similare, beneficiind în mod corespunzător de drepturile acestora”.

Conform art. 14 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă privind elaborarea actelor normative, „(1) Reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. (2) Un act normativ poate cuprinde

reglementări și din alte materii conexe numai în măsura în care sunt indispensabile realizării scopului urmărit prin acest act”.

În acest context, apreciem că pentru respectarea normelor de tehnică legislativă și pentru coerența reglementării, dispozițiile referitoare la magistrații asistenți ai Curții Constituționale trebuie să se regăsească doar în cuprinsul Legii nr. 124/2000 privind structura personalului Curții Constituționale, sens în care este necesară reevaluarea dispozițiilor amintite de către Parlament.

17. Art. I pct. 134 din legea supusă reexaminării modifică art. 75 din Legea nr. 303/2004 în privința competențelor Plenului, respectiv ale secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii de a apăra judecătorii și procurorii „împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta”, care le-ar putea afecta independența și imparțialitatea, precum și „împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea” ori de a apăra reputația profesională a judecătorilor și procurorilor.

Prin dispozițiile art. 75 alin. (1) lit. c) din legea supusă reexaminării s-a atribuit Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii competența de a „apăra independența puterii judecătorești”, pentru ca prin dispozițiile alin. (3) al aceluiași articol să se atribuie Plenului Consiliului Superior al Magistraturii competența de a soluționa „sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său”, „cu avizul fiecărei secții”.

Prin Decizia nr. 252/2018, paragrafele 143 – 145, Curtea Constituțională a arătat că „Soluționarea sesizărilor privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său era de competența Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, noua soluție legislativă alterează competența acestuia, întrucât nu se poate îndepărta de soluția dată de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii în avizul exprimat, iar rolul său devine unul formal, de executare a avizului conform al secțiilor”. În această decizie, Curtea a arătat că este încălcat art. 133 alin. (1) din Constituție, întrucât textul analizat condiționează de avizele conforme ale secțiilor apărarea independenței întregii autorități judecătorești.

În urma punerii în acord a legii cu decizia Curții Constituționale, Parlamentul a eliminat caracterul conform al avizelor, dar a separat în același timp atribuțiile celor două secții ale Consiliului Superior al Magistraturii în această materie. Mai mult, prin modificările aduse

art. 75 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, legiuitorul a introdus o nouă atribuție pentru Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii și anume: dreptul, respectiv obligația ca, la cerere sau din oficiu „să apere independența puterii judecătorești”.

În primul rând, noua atribuție dată Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii este una care vizează substanța legii. Această modificare nu are legătură cu Decizia nr. 252/2018, în care Curtea Constituțională a arătat că nu este de competența secțiilor CSM să soluționeze aspecte care țin de apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său, ci de competența Plenului CSM, prin prisma rolului său constituțional de garant al independenței justiției. Dat fiind faptul că această modificare nu vizează nici prevederile legale constatate ca fiind neconstituționale, nici prevederi care se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale și nici alte prevederi care, deși nu sunt în relație indisolubilă cu acestea, trebuie recorelate ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale, astfel cum s-a arătat în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 250/2018), apreciem că Parlamentul a depășit limitele de a pune legea în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018, încălcând art. 147 alin. (2) din Constituție.

În al doilea rând, dacă se apreciază că nu s-au depășit limitele reexaminării în acest caz, reglementarea atribuției Secției pentru judecători de a apăra „independența puterii judecătorești” este una incompletă și neclară, contrar exigențelor de calitate a legii dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale. Observăm că, în privința apărării judecătorilor sau procurorilor („împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, precum și împotriva oricărui act care ar putea crea suspiciuni cu privire la aceasta”, dar și în cazul „apărării reputației profesionale” a judecătorilor și procurorilor), legea menționează că aceștia se pot adresa direct secțiilor CSM pentru a dispune măsurile necesare, conform legii.

Însă, în cazul noii atribuții introduse de legiuitor prin art. 75 alin. (1) lit. c), observăm că reglementarea nu precizează cum se exercită această atribuție, respectiv dacă ea este exercitată din oficiu sau la cerere, iar dacă s-ar concluziona că se realizează la cerere, care sunt titularii care au posibilitatea de a sesiza Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii pentru „apărarea independenței puterii judecătorești”. Reglementarea în

acest mod a acestei atribuții creează confuzie și lipsește norma de previzibilitate, încălcându-se totodată art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

În al treilea rând, introducerea acestei atribuții vine în contradicție cu rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției prevăzut de art. 133 alin. (1) din Legea fundamentală. Așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 252/2018, par. 147, „Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției, drept pentru care, atunci când sesizarea privește apărarea independenței autorității judecătorești, aceasta trebuie dezbătută în mod efectiv și cu caracter decizional de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, nu de secțiile acestuia, care s-ar putea anihila reciproc, plenul rămânând cu o competență formală în toată această procedură”. În conformitate cu dispozițiile constituționale, competența generală de garant al independenței justiției aparține Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, ca organism colectiv reprezentativ al autorității judecătorești, iar Secțiile au doar o competență specială, de atribuire, limitată numai la răspunderea disciplinară a magistraților. De altfel, materia răspunderii disciplinare este singura pe care art. 134 alin. (2) din Legea fundamentală o atribuie tot Consiliului Superior al Magistraturii, dar prin secțiile sale. Pentru aceste considerente, întrucât un astfel de subiect nu vizează apărarea reputației unui singur judecător sau protejarea acestuia de orice imixtiune de natură să-i afecteze independența sau imparțialitatea, ci chiar „apărarea independenței puterii judecătorești”, în ansamblul său, această atribuție ar trebui să revină tot Consiliului Superior al Magistraturii în componența sa plenară, în caz contrar încălcându-se art. 133 alin. (1) din Legea fundamentală.

18. Art. I pct. 142 din legea supusă reexaminării modifică art. 82 din Legea nr. 303/2004 ce reglementează condițiile de pensionare ale magistraților.

Astfel, în forma aflată în vigoare, art. 82 alin. 3 prevede că „De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și judecătorii și procurorii cu o vechime în magistratură între 20 și 25 de ani, în acest caz quantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură”. Așadar, pensionarea judecătorilor și procurorilor care nu au o vechime în magistratură de cel puțin 25 de ani, se poate face în prezent și dacă aceștia au o vechime cuprinsă între 20 și 25 de ani, cu condiția împlinirii vârstei de 60 de ani.

Modificarea adusă art. 82 alin. (3) introduce posibilitatea ca această pensionare a judecătorilor care au între 20 și 25 de ani vechime în magistratură să se poată realiza chiar înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani.

Apreciem că o astfel de prevedere este de natură să producă un impact negativ semnificativ asupra calității actului de justiție, prin ieșirea din sistemul judiciar a judecătorilor și procurorilor specializați, cu o experiență profesională construită de-a lungul unei cariere, fiind afectată și capacitatea generală de funcționare a instanțelor și parchetelor (în condițiile în care, în prezent, sunt instanțe și parchete care nu pot funcționa în lipsa delegării unor judecători de la alte instanțe, respectiv a unor procurori de la alte parchete).

*În condițiile în care nu sunt prevăzute dispoziții tranzitorii, **nu există o analiză de impact asupra unei astfel de reglementări**, fiind ignorate semnalele de îngrijorare transmise chiar din interiorul sistemului judiciar de către magistrați, apreciem necesară menținerea formei aflată în vigoare.*

Potrivit art. 30 alin. (1) lit. d) din legea 24/2000, studiile de impact sunt obligatorii în cazul proiectelor de legi de importantă și complexitate deosebită, iar proiectul de lege de modificare a Legii 303/2004 intră, în mod evident, în această categorie.

Conform art. 33 alin.(1) din Legea nr. 24/2000, studiul de impact are ca scop **estimarea costurilor și beneficiilor aduse în plan economic și social prin adoptarea proiectului de lege, precum și evidențierea dificultăților care ar putea apărea în procesul de punere în practică a reglementărilor propuse.**

De asemenea, potrivit art. 33 alin.(2) din legea 24/2000, pentru propunerile legislative inițiate de deputați sau de senatori, studiile de impact se întocmesc prin grija ministerelor de resort, la solicitarea comisiilor parlamentare.

Obligația legală dedusă din dispozițiile art.33 alin.(2) din Legea nr.24/2000 revenea comisiei parlamentare comune speciale care a elaborat raportul cu privire la legea criticată, aceasta fiind în măsură să solicite ministerelor de resort (în speță Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Interne) întocmirea de studii de impact cu privire la modificările aduse Legii nr. 303/2004. Comisia Specială, în activitatea sa, nu a solicitat efectuarea de studii de impact.

Neîndeplinirea acestei obligații legale echivalează cu încălcarea Constituției în lumina deciziei nr. 104 din 6 martie 2018 a Curții Constituționale, care, în paragrafele 74-75, menționează următoarele:

„74. În cadrul controlului de constituționalitate, principiul legalității a fost analizat inclusiv prin încorporarea normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Temeiul constituțional al valorificării normelor de tehnică legislativă în controlul de constituționalitate a fost identificat, așadar, în dispozițiile art.1 alin.(3) „România este stat de drept [...]”, precum și ale art.1 alin.(5), „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

75. Corelația dintre cele două componente – principiul statului de drept și principiul legalității - cuprinse în art.1 din Constituție este realizată de Curtea Constituțională prin faptul că principiul legalității este unul de rang constituțional..., astfel încât încălcarea legii are drept consecință imediată nesocotirea art.1 alin.(5) din Constituție, care prevede că respectarea legilor este obligatorie. Încălcarea acestei obligații constituționale atrage implicit afectarea principiului statului de drept, consacrat prin art.1 alin.(3) din Constituție...”

Argumentele de mai sus sunt critici intrinseci de neconstituționalitate, ignorate de Parlamentul României în dezbaterile parlamentare a cererii de reexaminare formulată de Președintele României. Vă rugăm, Onorată Curte Constituțională, să constatați neconstituționalitatea art. I punctele 2, 4, 7, 8, 8, 23, 30, 37,49, 54, 61, 75, 104, 107, 125-128, 133, 134 și 142 din legea criticată, deoarece sunt încălcate dispozițiile art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituția României, coroborat cu art. 124 alin. (3), art. 125 alin. (3), art. 128 alin. (1) și alin. (2), art. 131 alin. (1) și alin. (2), art. 132 alin. (1) și art. 133 alin. (1) și alin. (7) din Constituția României.

În drept, ne întemeiem sesizarea atât pe dispozițiile art. 133, alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, cât și pe dispozițiile art. 15 , alin 1 și 2 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

TABEL CU SEMNATURII SESIZĂRII LA CURTEA
 CONSTITUTIONALĂ A LEGII PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA
 LEGII NR. 303/2004 PRIVIND STATUTUL JUDECĂTORILOR ȘI
 PROCURORILOR (PLX 418/2017)

Nr. Crt.	Nume prenume	Semnatura
1.	Rozeg Turcan	
2.	Yuhico Bogdan Iulian	
3.	Aeluter Viora Cristina	
4.	LUCIAN BOSE	
5.	SOVATIU C-TIH	
6.	Todor Angelica	
7.	LEORANU LAURENTIU DAN	
8.	CAPSA TOMA	
9.	ANONIMAEZ GABRIEL	
10.	ROMAN FIORIN	
11.	GUDU VASILE	
12.	RUCI CLAUDIU	
13.	GIUGEA NICOLAE	
14.	BICA DANUT	
15.	Georgeo Tino /	
16.	Lungu Nicolau	
17.	Oltea Garuța	
18.	SORIN - DAN MOLDOVAN	
19.	Stamatian Florin	
20.	ROMANESCU CRISTINEA	

21.	Heius Lucian	
22.	VILCEANU DAN	
23.	NICOARA ROMEO	
24.	PAVEL POPESCU	
25.	Radca Mariu	
26.	BUIH B SORIH	
27.	OLAR CORADU	
28.	Mara Mares	
29.	IONITA ANTONETA	
30.	CHERCEZ VIORICA	
31.	MARA CALISTA	
32.	OROS M. ADRIAN	
33.	CRISTIAN BNICAN	
34.	ROBERTA ANASTASE	
35.	VLUGUR COZMANCUC	
36.	VARGA VASICE	
37.	Tranle Coradca	
38.	VARGA GLAD	
39.	Robert SIGHARTAU	
40.	Oliver Pechli	
41.	Balan Ivan	
42.	TRISCA PAZVAN	
43.	Schelea Soufela Keker	
44.	Dan Vida Paul	

45.	Voicu Mihai Alexandru
46.	Pălar Ionel
47.	Chereches Florica
48.	Stefan Ion
49.	Papescu Virgil
50.	Alexe Costel
51.	BOGDAN GHEORGHIU
52.	Preda Cezer
53.	BEN-ONI ARDELEAN - PNL
54.	NEAGU NICOLAE - PNL
55.	Jonescu George
56.	PIRTEA HARILEN - PNL
57.	Jicu George
58.	Hilban Gheorghe
59.	STROE IONUT
60.	Adriano Saffiu
61.	Mihalescu Dumitru
62.	DEBORA
63.	Daniel Philippe
64.	Oprea Dumitru
65.	Borovan Aurel Robert
66.	CELESTĂ MIHAEL
67.	SITTERLI VIDIU-IOAN

NR.	DEPUTAT	SEMNAȚURĂ	PARTID
1.	BARNA ILIE-DAN		USR
2.	BENGA TUDOR-VLAD		USR
3.	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN		USR
4.	BULAI IULIAN		USR
5.	CHICHIRĂU COSETTE-PAULA		USR
6.	COSMA LAVINIA-CORINA		USR
7.	DAN NICUȘOR-DANIEL		Afiliat USR
8.	DEHELEAN SILVIU		USR
9.	DOBROVIE MATEI-ADRIAN		USR
10.	DRULĂ CĂTĂLIN		USR
11.	DURUȘ VLAD-EMANUEL		USR
12.	GHINEA CRISTIAN		USR
13.	ION STELIAN-CRISTIAN		USR
14.	IURIȘNIȚI CRISTINA-IONELA		USR
15.	LUPESCU DUMITRU		USR
16.	MOȘTEANU LIVIU-IONUȚ		USR
17.	NĂSUI CLAUDIU-IULIUS-GAVRIL		USR
18.	POP RAREȘ-TUDOR		USR
19.	POPESCU NICOLAE-DANIEL		USR
20.	PRISNEL ADRIAN-CLAUDIU		USR
21.	PRUNĂ CRISTINA-MĂDĂLINA		USR
22.	RĂDULESCU DAN-RĂZVAN		USR
23.	RODEANU BOGDAN-IONEL		USR
24.	SEIDLER CRISTIAN-GABRIEL		USR
25.	STANCIU-VIZITEU LUCIAN-DANIEL		USR
26.	UNGUREANU EMANUEL-DUMITRU		USR
27.	VLAD SERGIU-COSMIN		USR
28.	ZAINEA CORNEL		USR
29.	BÎZGAN-GAYRAL OANA-MIOARA		Neafiliat
30.	DOHOTARU ADRIAN-OCTAVIAN		Neafiliat

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
545/25.05.2018

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.794A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
RĂGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 4070 / 25 MAY 2018

SEMAT
PREȘEDINTE
Nr. 11200
Data 25.05.2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

35/2018
În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr.418/2017).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 8 iunie 2018 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 iunie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ROMÂNIA

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București
Tel: 021-310.38.86, Fax: 021- 310.36.16
E-mail: presedinte@scj.ro

**Înalta Curte de Casație și Justiție
Secțiile Unite**

**Hotărârea nr. 3
Ședința din 24 mai 2018**

Sub președinția doamnei judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017).

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 117 judecători în funcție, au fost prezenți 79 judecători.

În urma dezbatelor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea art. I pct. 151 cu referire la art. 96 alin. (3) și (4) din Legea nr. 303/2004 în raport cu art. 147 alin. (2) din Constituție, precum și în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

I. În raport cu art. 147 alin. (2) din Constituție:

În Decizia nr. 252/2018 (publicată în M. Of. nr. 399 din 9 mai 2018), Curtea Constituțională a reținut următoarele:

149. (...) Definiția erorii judiciare prevăzută la art. 96 alin. (3) și (4) din lege valorifică două considerente cuprinse în paragrafele 216 și 217 ale Deciziei nr. 45 din 30 ianuarie 2018, însă este de observat că, deși preiau literal considerentele respective, ele nu corespund unei opere de legiferare. Curtea nu poate să se substituie legiuitorului în sensul de a oferi expresia normativă exactă a erorii judiciare, în schimb, îi poate stabili elementele structurale, astfel cum a procedat în decizia anterioară. Legiuitorului îi revine, în schimb, obligația de a stabili, din punct de vedere normativ, **ipotezele pe care le consideră a fi erori judiciare.** (...)

150. Curtea constată că legiuitorul nu s-a preocupat să dea o valoare normativă corespunzătoare considerentelor din decizia Curții Constituționale, ci s-a mărginit să le preia tale quale în cuprinsul legii. Or, în realitate, legiuitorul trebuia să dea o expresie normativă elementelor/împrejurărilor/ situațiilor care pot fi încadrate în noțiunea de eroare judiciară pentru a stabili **criterii clare și univoce**, până la urmă, instanțelor judecătorești chemate să aplice și să interpreteze legea. (...)

151. Curtea a subliniat că eroarea judiciară „aduce în discuție caracterul defectuos al funcționării serviciului justiției, astfel încât, în definirea ei, trebuie să se țină cont, pe lângă intensitatea abaterii anterior relevate, de două elemente, respectiv: dezlegarea unei situații litigioase contrar realității faptice/juridice, precum și neregularitatea manifestă în privința desfășurării procedurii, care nu a fost remediată în cursul acesteia, ambele legate de ideea de vătămare a drepturilor și libertăților fundamentale” [paragraful 217]. Prin urmare, legiuitorului îi revine rolul de a defini eroarea judiciară de o manieră care **să indice, în mod clar și indubitabil, ipotezele în care există eroarea judiciară.** Astfel, dacă **art. 538 și 539 din Codul de procedură penală indică aceste situații în mod clar și fără tăgadă**, legiuitorul trebuie la rândul său să stabilească celelalte situații pe care le consideră că se subsumează erorii judiciare. O asemenea clarificare și individualizare legală ar da coerență instituției răspunderii magistratului. (...)

153. Referirile din forma propusă pentru art. 96 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 la Codul de procedură penală, Codul civil și Codul de procedură civilă sunt la fel de generale, neputându-se cunoaște care dintre încălcările normelor de drept material sau procesual produc vătămări grave ale drepturilor/libertăților persoanei. În acest context, legiuitorul trebuie să **detalieze cu privire la normele care pot da naștere unor asemenea vătămări și să stabilească nivelul de intensitate al încălcării pentru a evita**

reluarea judecării unei cauze, soluționate printr-o hotărâre judecătorească definitivă. În caz contrar, s-ar aduce atingere autorității lucrului judecat și, implicit, securității raporturilor juridice, element component al securității juridice prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție.

154. Curtea constată că legiuitorul are competența constituțională de a identifica și normativiza acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care se circumscriu noțiunii de eroare judiciară, cu respectarea Deciziei nr. 45 din 30 ianuarie 2018. În aceste condiții, legiuitorul trebuie să adopte o reglementare care, pe de o parte, să acopere toate domeniile dreptului, alegerea sa neputând viza, în mod selectiv, unul sau altul dintre aceste domenii, astfel cum pare a rezulta din noua formulă redacțională a art. 96 alin. (4) din Legea nr. 303/2004, iar, pe de altă parte, să releve o îndepărtare deosebit de gravă de la exigențele legii, însoțită de o anumită gravitate/intensitate a încălcării astfel realizate. (...)

În temeiul art. 147 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are obligația de a pune în acord dispozițiile art. I pct. 151 cu referire la art. 96 alin. (3) și (4) cu Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018, inclusiv cu considerentele anterior invocate din cuprinsul acesteia.

Examinarea dispozițiilor art. I pct. 151 cu referire la art. 96 alin. (3) și (4), în forma modificată, conduce la concluzia că obligația de punere în acord a dispozițiilor menționate cu Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018 nu a fost îndeplinită. Astfel:

■ În considerentele 149-151 din Decizia nr. 252/2018, Curtea Constituțională a stabilit obligația legiuitorului de a stabili ipotezele pe care le consideră a fi erori judiciare, de a da o expresie normativă elementelor/împrejurărilor/situațiilor care pot fi încadrate în noțiunea de eroare judiciară și de a defini, în mod clar și indubitabil, ipotezele în care există eroarea judiciară. Contrar considerentelor invocate, în cuprinsul dispozițiilor art. 96 alin. (3) lit. a) și b), în forma modificată, nu sunt identificate, în mod clar, ipotezele în care există eroarea judiciară, ci sunt indicate, în mod general, „actele procesuale” dispuse cu încălcarea „dispozițiilor legale de drept material și procesual” (art. 96 alin. 3 lit. a) și „hotărârile judecătorești definitive” „contrare legii sau situației de fapt” (art. 96 alin. 3 lit. b). Referirea cu caracter general la orice act procesual, la încălcarea oricărei dispoziții legale de drept material și procesual, la orice hotărâre judecătorească definitivă contrară oricărei dispoziții legale nu poate echivala cu îndeplinirea obligației de a stabili, în mod clar, ipotezele în care există eroarea judiciară.

■ În considerentul 151 din Decizia nr. 252/2018, Curtea Constituțională a menționat dispozițiile art. 538 și art. 539 din Codul de procedură penală, ca dispoziții legale în care sunt indicate în mod clar situațiile în care există

eroarea judiciară și a statuat că legiuitorul trebuie să stabilească celelalte situații pe care le consideră că se subsumează erorii judiciare. Prin referirea la dispozițiile art. 538 și art. 539 din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a orientat legiuitorul către un standard de claritate în identificarea ipotezelor în care există eroarea judiciară. Îndepărtându-se de modelul oferit de dispozițiile art. 538 și art. 539 din Codul de procedură penală, legiuitorul a inclus în sfera erorii judiciare „actele procesuale” dispuse cu încălcarea „dispozițiilor legale de drept material și procesual” și „hotărârile judecătorești definitive” „contrare legii sau situației de fapt”, fără nicio circumstanțiere de natură a permite identificarea clară a acestora.

■ În considerentele 153-154 din Decizia nr. 252/2018, Curtea Constituțională a stabilit obligația legiuitorului de a identifica și normativiza încălcările normelor de drept material sau procesual care se circumscriu noțiunii de eroare judiciară, relevând caracterul insuficient al referirilor generale la coduri. Contrar considerentelor invocate, în cuprinsul dispozițiilor art. 96 alin. (4), în forma modificată, se prevede că, „prin Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală, precum și prin alte legi speciale, pot fi reglementate ipoteze specifice în care există eroare judiciară”, fără a se identifica și normativiza încălcările normelor juridice care se înscriu în sfera noțiunii de eroare judiciară.

■ În considerentul 154 din Decizia nr. 252/2018, Curtea Constituțională a stabilit obligația legiuitorului de a adopta, în materia erorii judiciare, o reglementare care să releve o îndepărtare deosebit de gravă de la exigențele legii, însoțită de o anumită gravitate/intensitate a încălcării legii. Punerea în acord cu considerentul 154 al Deciziei nr. 252/2018 nu se poate, însă, realiza prin simpla utilizare a cuvintelor „evident” și „grav” în cuprinsul dispozițiilor care definesc eroarea judiciară, în forma modificată, ci prin reglementarea precisă a ipotezelor de eroare judiciară, care să reflecte gravitatea/intensitatea încălcării legii.

În consecință, obligația de punere în acord a dispozițiilor art. I pct. 151 cu referire la art. 96 alin. (3) și (4) cu Decizia Curții Constituționale nr. 252/2018 nu este îndeplinită, contrar art. 147 alin. (2) din Constituție.

II. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii:

Potrivit considerentului 40 al Deciziei nr. 619/2016 (publicată în M. Of. nr. 6 din 4 ianuarie 2017), *legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. Curtea a statuat că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta*

conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (în acest sens, a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în M. Of. nr. 123 din 19 februarie 2014, paragrafele 223-225, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în M. Of. nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 16-20, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în M. Of. nr. 845 din 13 noiembrie 2015, paragrafele 20-23 sau Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în M. Of. nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 45, 46, 55). (...) Legiuitorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii. (...) Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează (Decizia nr. 183 din 2 aprilie 2014, publicată în M. Of. nr. 381 din 22 mai 2014, paragraful 23).

Din perspectiva clarității, a preciziei și a previzibilității, dispoziții art. I pct. 151 cu referire la art. 96 alin. (3) și (4) nu întrunesc exigențele art. I alin. (5) din Constituție. Astfel:

■ În cuprinsul dispozițiilor art. 96 alin. (3) lit. a), în forma modificată, legiuitorul se referă la „încălcarea evidentă a dispozițiilor legale de drept material și procesual” și la „încălcarea gravă a drepturilor, a libertăților și a intereselor legitime”, formulări cu caracter general și imprecis, care nu permit identificarea clară a ipotezelor în care există eroarea judiciară.

■ În cuprinsul dispozițiilor art. 96 alin. (3) lit. b), în forma modificată, se face referire la o hotărâre judecătorească definitivă „în mod evident contrară legii” și la afectarea gravă a drepturilor, a libertăților și a intereselor legitime, formulări care prezintă, de asemenea, un caracter general și imprecis, ce nu permite identificarea exactă a sferei noțiunii de eroare judiciară.

Efectul utilizării unor formulări cu caracter general și imprecis în definiția noțiunii de eroare judiciară este imposibilitatea delimitării sferei erorii judiciare și, în consecință, imposibilitatea aplicării dispozițiilor care o reglementează. Așa cum se arată în considerentul 150 al Deciziei Curții Constituționale nr. 252/2018, un text căruia îi lipsesc claritatea, precizia, acuratețea și caracterul univoc va deveni lipsit de eficiență în procesul de aplicare a legii, existența sa normativă, deși incontestabilă, neputând, prin urmare, duce la nașterea unor noi raporturi juridice.

■ În cuprinsul dispozițiilor art. 96 alin. (4), în forma modificată, se prevede că, „prin Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală, precum și prin alte legi speciale, pot fi reglementate ipoteze specifice în care există eroare judiciară.” Dispozițiile art. 96 alin. (4), în forma citată, nu întrunesc standardul de previzibilitate consacrat în jurisprudența Curții Constituționale, întrucât nu permit identificarea cadrului legal al erorii judiciare. Pe baza noilor dispoziții ale art. 96 alin. (4) nu se poate stabili care sunt legile ce conturează cadrul legal al erorii judiciare, referirea la „alte legi speciale” neoferind un minim reper pentru identificarea acestui cadru legal.

Prin urmare, dispozițiile art. I pct. 151 cu referire la art. 96 alin. (3) și (4) din Legea nr. 303/2004 încalcă standardele de claritate, precizie și previzibilitate consacrate în jurisprudența Curții Constituționale, contravenind art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

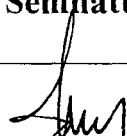
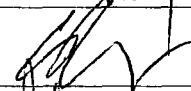
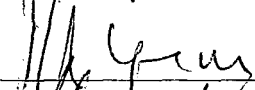

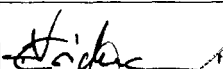
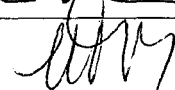
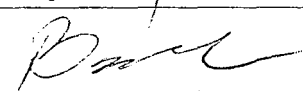
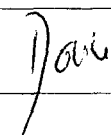
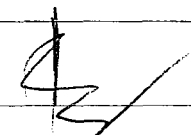
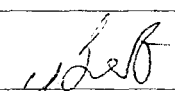
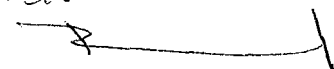

Președinte
Judecător Iulia Cristina Tarcea

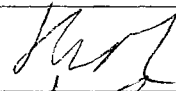

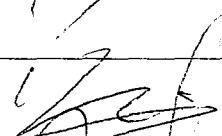
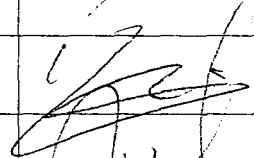
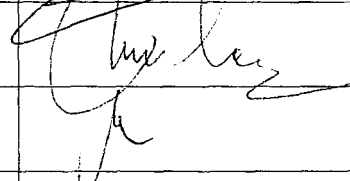
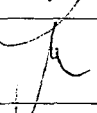
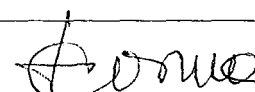
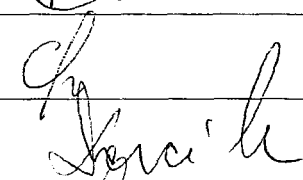
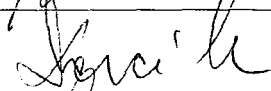
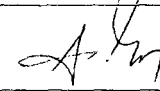
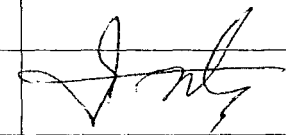
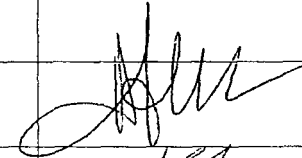

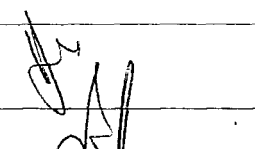
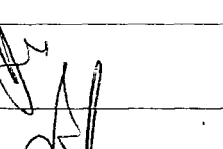

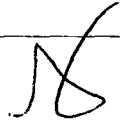
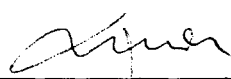
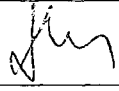
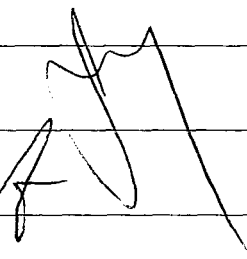
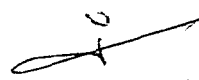
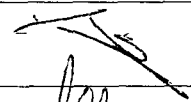
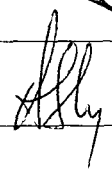
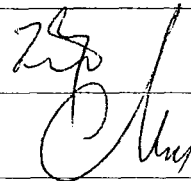
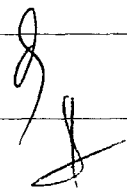
Prim magistrat asistent
Aneta Ionescu

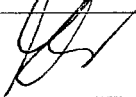
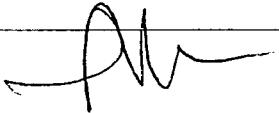
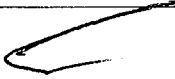

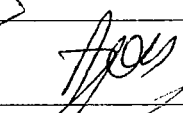
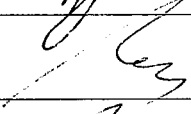

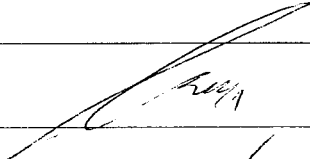
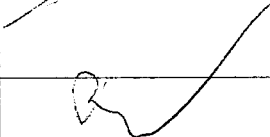

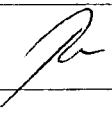
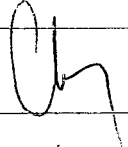
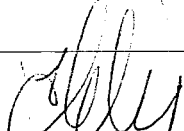
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE SI JUSTIȚIE
SECȚII UNITE

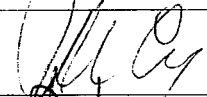

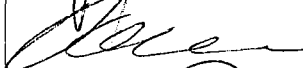
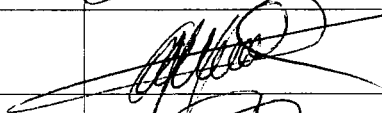
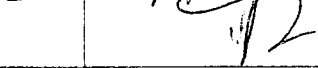
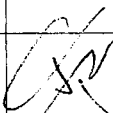

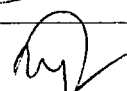
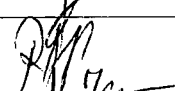
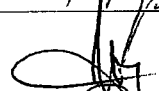

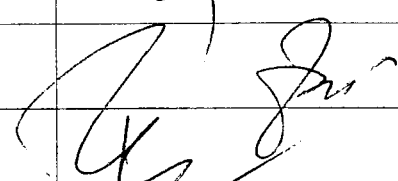
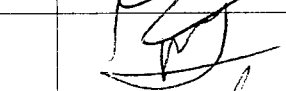
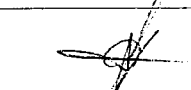
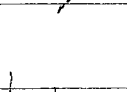
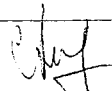
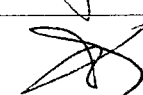
Sedința din data de 24 mai 2018, orele 14:00

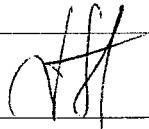
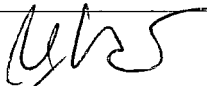

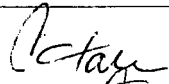
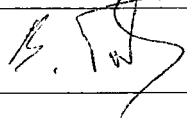
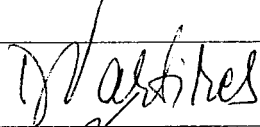

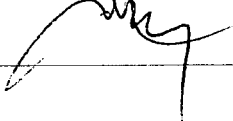
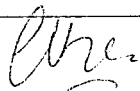

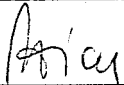
Nr. crt.	Numele și prenumele judecătorului	Semnătura
1.	TARCEA IULIA CRISTINA	
2.	BOGASIU GABRIELA ELENA	
3.	DRAGOMIR ILIE IULIAN	
4.	CURELEA LAVINIA	
5.	VOICHECI EUGENIA	
6.	POPESCU MIRELA SORINA	
7.	BARBĂ IONEL	
8.	ALEXANDRESCU ANCA MĂDĂLINA	
9.	ARGHIR GEANINA-CRISTINA	
10.	BACIU MONA MAGDALENA	
11.	BÎRSAN GABRIELA VICTORIA	
12.	BOGDAN IOANA	
13.	BREHAR PAULINA LUCIA	
14.	BUDĂ MARIAN	
15.	BURNEL OANA	
16.	CANACHEU CLAUDIA MARCELA	

17.	CERBU SILVIA	
18.	CÎRNARU SIMONA ELENA	
19.	CÎRNU IULIA MANUELA	
20.	COBZARIU MARICELA	
21.	CONDOIU MINODORA	
22.	CONSTANDA ANDREIA LIANA	
23.	CONSTANTINESCU MARIANA	
24.	CORBU CORINA ALINA	
25.	COSMA RODICA	
26.	COSMA VIORICA	
27.	CRISTESCU SIMONA LALA	
28.	DASCĂLU LAVINIA	
29.	DĂNĂILĂ VERONICA MAGDALENA	
30.	DINU FLORENTINA	
31.	DOLACHE ILEANA IZABELA	
32.	DORIN RODICA	
33.	DRAGNE ANGELA	
34.	DRAGOMIR FLORENTINA	
35.	DRAGU CREȚU	
36.	DRĂGUȚ FLORENTIN SORIN	
37.	DUMINECĂ VIRGINIA FLORENTINA	

38.	DUȚĂ RUXANDRA MONICA	
39.	ENCEAN SIMONA DANIELA	
40.	ENESCU DAN ANDREI	
41.	EPURE CONSTANTIN	
42.	FARMATHY GHEZA ATTILA	
43.	FILIPESCU VIRGINIA	
44.	FLOAREA ELENA	
45.	FLORESCU GEORGE BOGDAN	
46.	FOITOȘ MARIUS DAN	
47.	GHERASIM ADRIANA ELENA	
48.	GRĂDINARU DANIEL	
49.	GRĂDINARU IANINA BLANDIANA	
50.	GRECU MĂDĂLINA ELENA	
51.	GRIGORAȘ NINA ECATERINA	
52.	HÎNCU CEZAR	
53.	HRUDEI MARIA	
54.	IANCU ANA HERMINA	
55.	ILIE CARMEN MARIA	
56.	ILIE GHEORGHE AUREL	

57.	ILIE IOANA ALINA	
58.	ION EUGENIA	
59.	IONESCU MARIUS IONEL	
60.	ISAILĂ MĂRIOARA	
61.	IVANOVICI LAURA MIHAELA	
62.	LEFTERACHE VALERIA LAVINIA	
63.	MACAVEI SÂNDEL LUCIAN	
64.	MACAVEI SORINELA ALINA	
65.	MARCHIDAN ANDREEA	
66.	MARIN EUGENIA	
67.	MATEI IONUȚ MIHAI	
68.	MĂIEREANU IULIANA	
69.	MERA LUCIANA	
70.	MIHĂIANU COSMIN HORIA	
71.	MOGLAN RALUCA	
72.	NĂSTASE TATIANA GABRIELA	
73.	NĂSTASIE VERONICA	
74.	NEGRILĂ GEORGETA CARMEN	
75.	NENIȚĂ SIMONA CRISTINA	
76.	NESTOR BEATRICE IOANA	

77.	NICOLAE ADINA GEORGETA	
78.	NIȚU PETRONELA IULIA	
79.	OANA CRISTIAN DANIEL	
80.	PANTEA C. PAULA	
81.	PARASCHIV MIHAELA	
82.	PĂTRAȘCU HORAȚIU	
83.	PĂUN LUIZA MARIA	
84.	PIETREANU SIMONA GINA	
85.	PISTOL ȘTEFAN	
86.	POLIȚEANU MIRELA	
87.	POPA RODICA AIDA	
88.	POPA ROXANA	
89.	POPOIAG ELENA CARMEN	
90.	PUȘCAȘIU EUGENIA	
91.	ROG LUCIA TATIANA	
92.	RUS ALEXANDRA IULIANA	
93.	RUS ANDREI CLAUDIU	
94.	RUSU AURELIA	
95.	SECREȚEANU ADRIANA FLORINA	
96.	SEVERIN DANIEL GHEORGHE	

97.	STĂNIȘOR DENISA ANGELICA	
98.	SUSANU RODICA	
99.	ȘELARU VALENTIN HORIA	
100.	ȘERBAN LEONTINA	
101.	TĂBĂRCĂ MIHAELA	
102.	TEAU CARMEN TRĂNICA	
103.	TRESTIANU VIORICA	
104.	ȚĂNDĂREANU NICOLETA	
105.	ȚĂNDĂRESCU BIANCA ELENA	
106.	ȚUCA ALINA IULIANA	
107.	VARTIRES DANA IARINA	
108.	VASILE FRANCISCA MARIA	
109.	VĂLEANU PETRONELA CRISTINA	
110.	VIȘAN LILIANA	
111.	VIȘAN MIRELA	
112.	VIȘOIU EMILIA CLAUDIA	
113.	VLAD DECEBAL	
114.	VOICU RODICA FLORICA	
115.	VRABIE VALENTINA	
116.	VRÎNCEANU ROMANIȚA ECATERINA	

117.	ZAHARIA RODICA	
------	----------------	---

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
545/25.05.2018

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.793A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 4046 / 24 MAY 2018

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. 1797
Data 25.05.2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 97 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidul Național Liberal și Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România, sesizare referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 8 iunie 2018 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 iunie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

Parlamentul României Camera Deputaților

CABINET SECRETAR GENERAL

București, 24.05.2018
Nr. 2/5241

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 4934 / 2018.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 4040 / 24 MAY 2018

012 1525

Domnului

VALER DORNEANU
Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

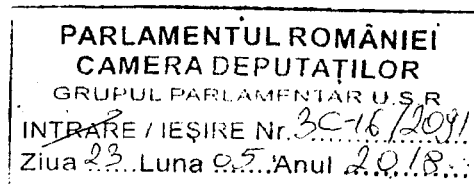
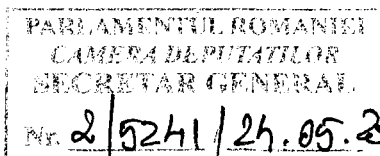
Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 97 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România, referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

Silvia Claudia MIHALCEA
Silvia Claudia MIHALCEA

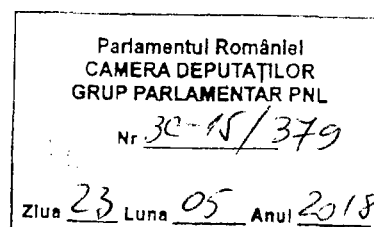

Parlamentul României
Camera Deputaților

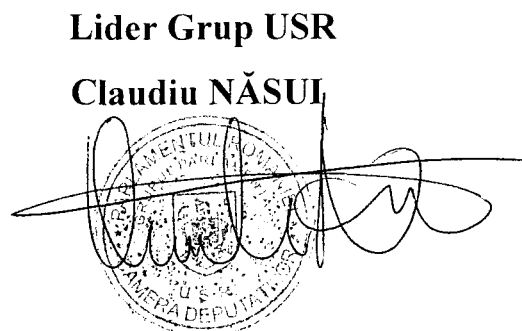
Către,

Secretariatul General al Camerei Deputaților
Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție și în baza art. 15 alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm **Sesizarea** la Curtea Constituțională cu privire la **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (Plx.418/2017)** adoptată în data de 22 mai 2018 de Senat, în calitate de camera decizională, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, la data depunerii.

Parlamentul României

Camera Deputaților

Domnului Valer DORNEANU,
Președintele Curții Constituționale

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a **Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017)**, pe care o considerăm neconformă cu o serie de prevederi din Constituția României, pentru motivele expuse în continuare.

I.) SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul prezentei sesizări a fost inițiată în anul 2017, sub denumirea "*Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*", de către următorii parlamentari: Iordache Florin (deputat PSD), Nicolicea Eugen (deputat PSD), Cătănicu Steluța-Gustica (deputat ALDE), Florea Oana-Consuela (deputat PSD), Gilia Claudia (deputat PSD), Halici Nicușor (deputat PSD), Popa

Ștefan-Ovidiu (deputat PSD), Tănăsescu Alina-Elena (deputat PSD), Nicolae Șerban (senator PSD) și Cazanciuc Robert-Marius (senator PSD).

Derularea procedurii legislative la Camera Deputaților:

- la data de 31.10.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul PL-x nr. 418/2017;
- la data de 08.11.2017 a fost primit avizul favorabil al Consiliului Legislativ, înregistrat cu nr. 944;
- la data de 09.11.2017 a fost primit punctul de vedere **neutru** al Guvernului, înregistrat cu nr. 11007/09.11.2017 (n.r. Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative);
- la data de 15.11.2017 a fost primit avizul **negativ** al Consiliului Superior al Magistraturii, înregistrat cu nr. 1148/09.11.2017;
- la data de 04.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 303 de amendamente admise și 436 respinse;
- la data de 11.12.2017 a fost adoptată în plen cu 179 de voturi pentru și 90 de voturi contra;
- la data de 21.12.2017 a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii;
- la data de 07.03.2018 a fost prezentată în Biroul Permanent pentru punerea legii în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018;
- la data de 20.03.2018 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 43 de amendamente admise și 30 respinse;
- la data 20.03.2018 a fost adoptată în plen cu 190 de voturi pentru, 98 împotrivă și 2 abțineri;
- la data de 28.03.2018 a fost depusă la Secretarul General pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii;
- la data de 14.05.2018 a fost prezentată în Biroul Permanent pentru punerea legii în acord cu Decizia nr. 252/2018;

- la data de 15.05.2018 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 9 amendamente admise și 3 respinse;
- la data de 16.05.2018 a fost adoptată în plen cu 181 de voturi pentru, 74 împotriva și 5 abțineri.

Derularea procedurii legislative la Senat:

- la data de 11.12.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul L545;
- la data de 11.12.2017 a fost înregistrată pentru dezbatere cu codul B642;
- la data de 19.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției;
- la data de 19.12.2017 a fost adoptată în plen cu 80 de voturi pentru și 0 voturi contra;
- la data de 22.12.2017 a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii;
- la data de 20.03.2018 a fost înregistrată pentru reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 45/2018;
- la data de 26.03.2018 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției;
- la data de 26.03.2018 a fost adoptată în plen cu 83 de voturi pentru și 36 împotriva;
- la data de 28.02.2018 a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii;
- la data de 16.05.2018 a fost înregistrată pentru reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 252/2018;
- la data de 22.05.2018 a fost primit raportul favorabil Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, cu 3 amendamente admise;
- la data de 22.05.2018 a fost adoptată în plen, cu 79 de voturi pentru și 26 împotriva.

I.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Art. I pct. 4, referitor la art. 3 alin. (1²) din Legea nr. 303/2004

„(1²) Procurorii numiți de Președintele României se bucură de stabilitate.”

Completarea art. 3 cu alin. (1²) excede Deciziei nr. 252/2018. Dispozițiile art. 3 nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate, iar completarea acestuia nu reprezintă o corelare legislativă și nici nu se regăsește într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate neconstituționale.

În consecință, Parlamentul a depășit limitele stabilite prin Decizia Curții nr. 252/2018, modificând și alte dispoziții care nu se află în legătură indisolubilă cu prevederile declarate neconstituționale, fapt care atrage încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

2. Art. I pct. 9, referitor la art. 7 alin. (7) din Legea nr. 303/2004

„(7) Actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării prevăzut la alin. (6) poate fi contestat în instanță, în termen de 3 luni de la data la care a luat la cunoștință, de către orice persoană care justifică un interes legitim, conform Legii 554/2004. Dispozițiile prevăzute la art. 7 din Legea 554/2004 nu sunt aplicabile.”

În forma anterioară procedurii de reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 252/2018, art. 7 alin. (7) prevedea următoarele:

„Actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării prevăzut la alin. (6) poate fi contestat în instanță de către orice persoană interesată care justifică un interes legitim, conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Dispozițiile prevăzute la art. 7 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare nu sunt aplicabile.”

Curtea a constatat că acesta nu respecta exigențele de claritate, precizie și previzibilitate a normei, impuse prin art. 1 alin. (5) din Constituție, din următoarele considerente:

„Cu privire la art. I pct. 9 [cu referire la art. 7 alin. (7) teza a doua] din lege, Curtea reține că, potrivit acestui text de lege, în procedura contestării actului Consiliului Suprem de Apărare al

Țării nu se aplică prevederile art. 7 din Legea nr. 554/2004, astfel încât, înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim prin actul aneferit nu trebuie să solicite autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia. Derogând de la regula generală din domeniul contenciosului administrativ, prin renunțarea la procedura recursului grațios, Curtea constată că legiuitorul nu a edictat o reglementare corespunzătoare în privința determinării datei de la care curge dreptul de a contesta actul Consiliului Suprem de Apărare al Țării în fața instanței judecătorești pentru a putea face aplicabile, în cazul dat, dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 554/2004, potrivit cărora

(1) Cererile prin care se solicită anularea unui act administrativ individual, a unui contract administrativ, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate se pot introduce în termen de 6 luni de la:

- a) data comunicării răspunsului la plângerea prealabilă;
- b) data comunicării refuzului nejustificat de soluționare a cererii;
- c) data expirării termenului de soluționare a plângerii prealabile, respectiv data expirării termenului legal de soluționare a cererii;
- d) data expirării termenului prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h), calculat de la comunicarea actului administrativ emis în soluționarea favorabilă a cererii sau, după caz, a plângerii prealabile;
- e) data încheierii procesului-verbal de finalizare a procedurii concilierii, în cazul contractelor administrative.

(2) Pentru motive temeinice, în cazul actului administrativ individual, cererea poate fi introdusă și peste termenul prevăzut la alin. (1), dar nu mai târziu de un an de la data comunicării actului, data luării la cunoștință, data introducerii cererii sau data încheierii procesului-verbal de conciliere, după caz”.

Astfel, prin aplicarea alin. (1) nu se poate cunoaște data de la care curge termenul de formulare a acțiunii, pentru că legea leagă termenul de contestare a actului administrativ de procedura plângerii prealabile, procedură inexistentă în cazul de față. În consecință, ar rezulta că urmează a se aplica alin. (2), text care, însă, se referă la motivele temeinice, așadar, excepționale, când acțiunea poate fi introdusă peste termenul de 6 luni de la data comunicării răspunsului la plângerea prealabilă, și anume într-un termen de 1 an de la data comunicării actului. Dar și acest text este legat tot de procedura prealabilă, fiind o aplicare particulară a dreptului la acțiune reglementat de art. 7 și 8 din Legea nr. 554/2004, ambele presupunând procedura plângerii prealabile. Din acest punct de vedere, Curtea constată că art. 1 pct. 9

[cu referire la art. 7 alin. (7) teza a doua] din lege nu este clar, precis și previzibil, fiind contrar art. 1 alin. (5) din Constituție.”

În primul rând, învederăm Curții că, în forma legii analizată de Curte prin Decizia nr. 252/2018, termenul pentru contestarea actului Consiliului Suprem de Apărare a Țării în contencios administrativ era cel de drept comun, stabilit de art. 11 din Legea contenciosului administrativ nr. 544/2004. Astfel, acțiunea trebuia introdusă fie în termenul de 6 luni, prevăzut la art. 11 alin. (1), fie în termenul de 1 an, prevăzut la alin. (2) al aceluiași articol, aplicabil în ipoteza existenței unor motive temeinice care să justifice întârzierea.

În procedura de punere în acord a legii cu Decizia Curții nr. 252/2018, legiuitorul a derogat, și în această privință, de la dreptul comun în materie, diminuând termenul prevăzut pentru exercitarea dreptului la acțiune la 3 luni, deși Curtea, în motivarea neconstituționalității art. I pct. 9, referitor la art. 7 alin. (7) din Legea nr. 303/2004, nu s-a pronunțat în sensul necesității modificării acestui termen, criticile vizând, în mod exclusiv, incertitudinea datei de la care acesta începe să curgă.

Astfel, deși legiuitorul avea obligația modificării art. I pct. 9, referitor la art. 7 alin. (7) din Legea nr. 303/2004, ca urmare a declarării neconstituționalității sale prin Decizia nr. 252/2018, considerăm că acesta trebuia să se rezume la valorificarea considerentelor reținute de Curte, modificarea unor soluții normative necriticale de Curte, cum este cazul termenului prevăzut pentru exercitarea dreptului la acțiune, constituind o depășire a limitelor reexaminării, astfel cum acestea au fost fixate prin Decizia nr. 252/2018.

Așadar, modificările operate asupra art. 7 alin. (7) încalcă art. 147 alin. (2) din Constituție, prin nesocotirea limitelor reexaminării.

În al doilea rând, considerăm că sintagma *„poate fi contestat în instanță, în termen de 3 luni de la data la care a luat la cunoștință, de către orice persoană care justifică un interes legitim, conform Legii 554/2004”* nu respectă exigențele principiului securității juridice, consacrat prin art. 1 alin. (5) din Constituție. Nu este precizat momentul de la care începe să curgă termenul de 3 luni în care persoana interesată poate contesta actul Consiliului Superior de Apărare a Țării. Se spunea doar *„în 3 luni de la data la care a luat cunoștință”*, fără a se preciza cine a luat cunoștință și cu privire la ce anume s-a luat cunoștință.

De asemenea, subliniem că, potrivit alin. (6) al art. 7, *„Rezultatul verificărilor (n.n. efectuate de Consiliul Suprem de Apărare a Țării) se comunică din oficiu Consiliului Superior*

al Magistraturii, judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane.” Or, „data la care (n.n. persoana) a luat la cunoștință” actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării, stabilită prin art. 7 alin. (7) drept data de la care curge termenul de formulare a acțiunii, constituie o împrejurare de fapt, care poate fi dovedită prin orice mijloace de probă, și care nu este echivalentă cu data comunicării actului, care se stabilește prin manifestarea de voință a emitentului, concretizată fie prin înmânarea actului, sub semnătură, destinatarului, fie prin intermediul unui curier administrativ sau poștă, cu scrisoare recomandată, fie prin alte modalități prevăzute de lege.

Ținând cont că actul administrativ individual emis de Consiliul Superior de Apărare a Țării este supus comunicării din oficiu în privința Consiliului Superior al Magistraturii, a judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane, din rațiuni de bună administrare a justiției și de securitate juridică, considerăm că în privința acestora termenul de la care ar trebui să curgă dreptul de formulare a acțiunii ar trebui să fie cel al îndeplinirii procedurii de comunicare.

În al treilea rând, ca urmare a modificării termenului prevăzut de art. 7 alin. (7), nu rezultă cu claritate în ce măsură s-ar aplica, în ipoteza existenței unor motive temeinice care să justifice întârzierea, dispozițiile art. 11 alin. (2) din Legea nr. 544/2004, potrivit cărora *„Pentru motive temeinice, în cazul actului administrativ individual, cererea poate fi introdusă și peste termenul prevăzut la alin. (1), dar nu mai târziu de un an de la data comunicării actului, data luării la cunoștință, data introducerii cererii sau data încheierii procesului-verbal de conciliere, după caz”*. Astfel, pe de o parte, textul încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea legii, iar, pe de altă parte, în măsura în care textul exclude aplicarea art. 11 alin. (2) din Legea nr. 544/2004, încalcă art. 21 din Constituție, referitor la liberul acces la justiție.

3. Art. I pct. 93, cu referire la art. 56 din Legea nr. 303/2004

„(1) La încetarea mandatului pentru funcțiile de conducere prevăzute la art. 53 judecătorii revin pe funcțiile deținute anterior în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(2) La încetarea mandatului funcției de conducere prevăzute la art. 54 și 55, procurorii pot ocupa o altă funcție de conducere la același parchet, în condițiile legii, fie revin pe funcții de execuție la parchetele pe care le-au condus sau de unde provin.”

Modificările operate asupra art. 56 exced Deciziei nr. 252/2018. Astfel, deși instanța de contencios constituțional a criticat doar abrogarea acestui articol prin care s-a creat un vid legislativ, legiuitorul nu s-a rezumat la eliminarea abrogării și, implicit, la păstrarea formei în vigoare a acestuia, modificându-l substanțial.

Astfel, în reexaminare, Parlamentul a împărțit art. 56 în 2 alineate, referindu-se separat la ipoteza judecătorilor de la ICCJ. În primul rând, se observă că legiuitorul a eliminat posibilitatea judecătorilor și procurorilor care ocupă funcții de conducere dintre cele prevăzute la art. 53, 53 și 55 ca, după încetarea mandatelor, să poată să-și continue activitatea „*la o instanță sau parchet unde au dreptul să funcționeze potrivit legii*”. În al doilea rând, în privința procurorilor s-a optat în reexaminare pentru o altă soluție legislativă și anume ca procurorii să revină la parchetele de unde provin, însă doar pe funcții de execuție, nu și pe funcții de conducere. O astfel de restrângere nu este doar nejustificată, ci și excede Deciziei nr. 252/2018 care nu a impus o astfel de intervenție legislativă. Textul art. 56 în forma aflată în vigoare este mai suplu, mai concis și înglobează toate situațiile care se pot ivi, fără a crea situații injuste.

Așadar, modificările operate asupra art. 56 încalcă art. 147 alin. (2) din Constituție, prin nesocotirea limitelor reexaminării.

4. Art. I pct. 97, referitor la art. 58 alin. (1) din Legea nr. 303/2004

„(1) Secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii dispune detașarea judecătorilor și procurorilor, cu acordul scris al acestora, la alte instanțe sau parchete, la Consiliul Superior al Magistraturii, Inspectia Judiciară, Institutul Național al Magistraturii, Școala Națională de Grefieri, Ministerul Justiției sau la unitățile subordonate acestuia, la solicitarea acestor instituții. Detașarea în cadrul acestor instituții nu se poate dispune pentru funcții de demnitate publică.”

Deși art. 58 alin. (1) nu a făcut în mod direct obiectul ultimului control de constituționalitate al Curții asupra prezentei propuneri legislative, considerăm că acesta ar trebui reconsiderat în lumina considerentelor reținute de Curte în pronunțarea neconstituționalității art. I pct. 7, cu referire la art. 5 alin. (1) lit. b)-d) din forma analizată prin Decizia nr. 252/2018.

Astfel, Curtea a reținut că „în primul rând, regimul incompatibilităților relevat presupune că judecătorii/ procurorii nu pot fi angajați decât într-un singur raport de muncă [cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior] și, în al doilea rând, că, în cadrul acestui raport de muncă, aceștia exercită fie activități de natură judiciară în sensul art. 1 din Legea nr. 303/2004, fie, pe calea detașării, activități compatibile cu calitatea pe care o dețin, care, chiar dacă sunt specifice în concreto altor funcții, au legătură cu serviciul public de înfăptuire a justiției.”

În același sens, Curtea a arătat că „în cadrul aceluiași raport de muncă, compatibilitatea nu trebuie judecată prin prisma funcției exercitate, ci din cea a felului muncii prestate. Astfel, judecătorul/procurorul își păstrează această calitate și nu devine, pe calea detașării, spre exemplu, personal de specialitate juridică asimilat magistraților. De altfel, detașarea judecătorilor/procurorilor presupune o modificare a raportului de muncă, sub aspectul locului de muncă și /sau a felului muncii, cu păstrarea funcției. De aceea, dacă în privința art. 5 alin. (1) lit. a) este vorba despre o compatibilitate între două funcții diferite ca natură juridică exercitate în același timp, concomitent, în privința lit. b) și c) compatibilitatea cu calitatea de judecător /procuror privește felul muncii prestate, fiind astfel posibil în abstracto ca un judecător/procuror să presteze atât o activitate judiciară, cât și o activitate ce se află în legătură directă cu serviciul public de înfăptuire a justiției, caz în care nu este vorba despre o compatibilitate între două funcții publice [exempli gratia judecător și personal de specialitate juridică asimilat magistraților], ci despre sfera activităților ce pot fi desfășurate în virtutea funcției de judecător/procuror.”

Prin urmare, considerăm că art. 58 alin. (1) încalcă art. 147 alin. (4) din Constituție, prin faptul că legiuitorul s-a limitat la enumerarea autorităților și instituțiilor la care poate fi dispusă detașarea, desi Curtea a reținut, în Decizia nr. 252/2018, drept criteriu esențial pentru admisibilitatea detașării felul muncii prestate, respectiv ca noua activitate să se afle în legătură directă cu serviciul public de înfăptuire a justiției.

5. Art. I pct. 134, referitor la art. 75 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 303/2004

„(1) Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii are dreptul, respectiv obligația ca, la cerere sau din oficiu:

.....

c) să apere independența puterii judecătorești.”

Criticile de neconstituționalitate privitoare la art. 75 admise de Curte priveau exclusiv soluția normativă constând în introducerea *avizului conform* al fiecărei secții pentru sesizările vizând apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său. Deci, necesitatea completării alin. (1) al art. 75 cu lit. c) nu rezultă din Decizia nr. 252/2018, nu reprezintă o corelare legislativă și nici nu se regăsește într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate neconstituționale.

În consecință, Parlamentul a depășit limitele stabilite prin Decizia Curții nr. 252/2018, modificând și alte dispoziții care nu se află în legătură indisolubilă cu prevederile declarate neconstituționale, fapt care atrage încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

De asemenea, considerăm că introducerea lit. c) la art. 75 alin. (1) este susceptibilă de a crea confuzii în practică, în sensul că va fi foarte dificil de stabilit care vor fi sesizările de competența Secției de judecători, conform art. 75 alin. (1) lit. c), și care vor fi cele de competența Plenului Consiliului, conform art. 75 alin. (3), diferența dintre conceptele de „putere judecătorească” și „autoritate judecătorească” fiind una foarte sensibilă, de nuanță.

Prin urmare, art. 75 alin. (1) lit. c) încalcă principiul securității raporturilor juridice cuprins în art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

6. Art. I pct. 151 referitor la art. 96 alin. (3) din Legea nr. 303/2004

„(3) Există eroare judiciară atunci când:

- a) *s-a dispus în cadrul procesului efectuarea de acte procesuale cu încălcarea evidentă a dispozițiilor legale de drept material și procesual, prin care au fost încălcate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată într-o cale de atac ordinară sau extraordinară;*
- b) *s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă în mod evident contrară legii sau situației de fapt care rezultă din probele administrate în cauză, prin care au fost afectate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară.”*

Cu privire la exigențele pe care legiuitorul trebuie să le respecte în normativizarea definiției erorii judiciare, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 252/2018, că acesta trebuie să **„dea o expresie normativă elementelor/împrejurărilor/situațiilor care pot fi încadrate în noțiunea de eroare judiciară pentru a stabili criteriile clare și univoce, până la urmă, instanțelor judecătorești chemate să aplice și să interpreteze legea”**, un text căruia îi lipsesc claritatea, precizia, acuratețea și caracterul univoc fiind lipsit de eficiență în procesul de aplicare a legii. „existența sa normativă, deși incontestabilă, neputând, prin urmare, duce la nașterea unor noi raporturi juridice.”

În același sens, Curtea a subliniat că **„legea este adoptată pentru a fi aplicată, și nu pentru a conține principii generale pentru ca, ulterior, să se adopte o altă reglementare care să le concretizeze; de aceea, o lege cuprinde atât principii generale, cât și reglementări specifice care pun în aplicare aceste principii**. Aceasta ar trebui să fie și abordarea legiuitorului cu privire la eroarea judiciară. (...) În acest context, **legiuitorul trebuie să detalieze cu privire la normele care pot da naștere unor asemenea vătămări și să stabilească nivelul de intensitate al încălcării pentru a evita reluarea judecării unei cauze, soluționate printr-o hotărâre judecătorească definitivă**. În caz contrar, s-ar aduce atingere autorității lucrului judecat și, implicit, securității raporturilor juridice element component al securității juridice prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție. (...) Prin urmare, în lipsa elementelor de circumstanțiere, precizie și detaliere menționate la paragrafele precedente, legea ar rămâne la un nivel științific, abstract, fără legătură cu realitatea juridică, ceea ce nu este de dorit.”

Or, în lumina acestor considerente, apreciem că legiuitorul nu a individualizat elementele, împrejurările sau situațiile care să se circumscrie noțiunii de eroare judiciară, reglementarea păstrându-și caracterul vădit abstract. De asemenea, formulările precum „încălcare evidentă” sau „afectarea gravă”, deși sunt potrivite pentru explicații de natură teoretică, ele nu sunt potrivite pentru a fi utilizate în procesul de legiferare.

Astfel, prin comparație, după cum semnaleză și Curtea, Codul de procedură penală reglementează, la art. 538 și 539, două situații care constituie erori judiciare, în mod clar și fără tăgadă, respectiv situația persoanei condamnate definitiv, cu privire la care, în urma rejudecării cauzei, după anularea sau desființarea hotărârii de condamnare pentru un fapt nou sau recent descoperit, s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare și situația persoanei care, în cursul procesului penal, a fost private nelegal de libertate.

Astfel, considerăm că, pentru a fi respectate exigențele impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, precum și pentru o veritabilă punere în acord a normei cu Decizia Curții nr. 252/2018, legiuitorul ar fi trebuit să prevadă, în mod concret, care sunt încălcările susceptibile de a atrage calificarea de eroare judiciară, *exempli gratia*, prin indicarea obiectului hotărârilor judecătorești definitive nelegale, a neregularităților procedurale și/sau a naturii vătămării cauzate, precum în ipotezele reglementate în art. 538 și 539 din Codul de procedură penală.

Prin urmare, soluția normativă identificată de legiuitor, de a califica drept eroare judiciară „efectuarea de acte procesuale cu **încălcarea (...) dispozițiilor legale de drept material și procesual**”, precum și pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive „**contrară legii sau situației de fapt**”, cu consecința producerii unei vătămări constând în **afectarea gravă** a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei nu constituie o veritabilă punere în acord cu considerentele reținute de Curte la paragraful 153 din Decizia nr. 252/2018, potrivit cărora „**legiuitorul trebuie să detalieze cu privire la normele care pot da naștere unor asemenea vătămări și să stabilească nivelul de intensitate al încălcării**”, cu consecința încălcării art. 1 alin. (5) și a art. 147 alin. (4) din Constituție.

În al doilea rând, învederăm Curții că din această definiție a erorii judiciare ar rezulta că nu poate exista eroare judiciară în afara unei culpe a magistratului, deși uneori se ajunge la o soluționare greșită a cauzei nu atât din cauza culpei magistratului, ci mai ales din cauza unor texte normative neclare sau înjuste, aspecte constatate nu de puține ori de către Curtea Constituțională sau de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

În al treilea rând, semnalăm că din noua formulare a art. 96 alin. (3) rezultă că pentru a constitui eroare judiciară, în ipoteza reglementată la lit. a) este necesară încălcarea cumulativă a dispozițiilor legale de drept material și procesual, deși neregularitățile procesuale constituie *per se* încălcări ale dispozițiilor de drept procesual, iar, în ambele ipoteze (lit. a) și b)) rezultatul trebuie să se materializeze într-o vătămare cumulativă a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei. Or, o atare soluție normativă este contrară art. 1 alin. (5) din Constituție, în dimensiunea sa privitoare la calitatea legii, fiind caracterizată de arbitrar și susceptibilă de a conduce la inaplicabilitatea textului în practică.

În al patrulea rând, considerăm că prin faptul că textul nu face referire la încălcarea unor drepturi și libertăți fundamentale, lăsând să se înțeleagă că încălcarea oricărui drept,

indiferent de importanța acestuia, poate genera o eroare judiciară, precum și prin includerea încălcării intereselor legitime ale persoanei printre vătămările susceptibile de a atrage calificarea de eroare judiciară. definiția erorii judiciare nu este proporțională, putând duce la angajarea răspunderii patrimoniale a magistraților inclusiv pentru unele încălcări de o importanță redusă.

Or, această soluție normativă este contrară prevederilor art. 52 alin. (3) teza I din Constituție, potrivit căruia „Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare”, astfel cum acesta a fost interpretat de Curte prin următoarele considerentele ale Deciziei nr. 45/2018:

„Constituția prevede că statul răspunde pentru erori judiciare, noțiune care presupune o abatere de o anumită gravitate de la interpretarea și aplicarea normelor legale, indiferent că sunt de procedură sau substanțiale, dar care produc consecințe grave asupra drepturilor și libertăților fundamentale. Dacă în privința drepturilor absolute orice abatere produce consecințe grave, în privința altor categorii de drepturi fundamentale, legiuitorul trebuie să circumscrie condițiile care, întrunite fiind, denotă o încălcare de o gravitate ridicată, aptă /capabilă să producă, la rândul ei, o vătămare de o anumită intensitate.”

În al cincilea rând, condiția impusă de către legiuitor prin modificările aduse alin.(3) al art.96 lipsește de eficiență juridică întreg textul normativ. neclaritatea este evidentă dacă ne raportăm la voința legiuitorului de a defini exact pentru a putea sancționa eroarea judiciară, prin angajarea răspunderii juridice atât a statului cât și, în plan subsecvent și ca o consecință a culpei sale juridice, a magistratului care se face vinovat de ocazionarea acelei erori judiciare.

Cităm: „, **Alineatul (3) al articolului 96 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(3) Există eroare judiciară atunci când:

a) S-a dispus în cadrul procesului efectuarea de acte procesuale ..., producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară;

b) S-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă... vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară.”

Din interpretarea gramaticală a normei juridice mai sus criticate, rezultă că, fără tăgadă, **condiția impusă**, vătămării survenite ca urmare a încălcărilor mai sus arătate în textul normativ, prin propoziția atributivă „... (vătămarea) nu a putut fi remediată” este o condiție negativă care are un caracter absolut! Pentru a aplica textul de lege astfel modificat,

judecătorul sesizat cu o cauză având drept capăt de cerere constatarea existenței erorii judiciare fiind nevoit să interpreteze textul normativ, pentru a-l putea aplica, va fi constrâns să constate că eroarea de judecată(propriu-zisă !) există, dar pentru că la modul absolut ea „a putut să fie remediată” - remedierea prin exercitarea cailor de atac ordinare și extraordinare fiind „o posibilitate”, o garanție constituțională a exercitării dreptului fundamental la un proces echitabil, cf. prevederilor alin. 3 al art.21 din Constituția României- **va concluziona că eroarea judiciară, așa cum este ea definită prin modificările aduse art.96 din Legea 303/2004, nu există pentru că ea a putut (și există întotdeauna această posibilitate...) fi remediată prin exercitarea unor căi de atac (ordinare și/sau extraordinare)!**

Pe de altă parte, interpretarea sistematică și teleologică a tuturor normelor juridice care reglementează eroarea judiciară în dreptul nostru impun concluzia că legiuitorul nu a dorit să restrângă, să lipsească de efecte juridice instituția juridică a erorii judiciare! Probabil că cei care au inițiat, susținut și votat acest text normativ ar fi dorit să condiționeze angajarea răspunderii juridice pentru eroarea judiciară de existența unei vătămări „...care nu a fost remediată”! Dar, această presupunere, această prezumție nu înlătură neconstituționalitatea acestei norme juridice!

Textul este neclar, impropriu, impredictibil în viitoarea sa interpretare și aplicare, așadar nu îndeplinește rigorile constituționale.

În al șaselea rând, definiția prevăzută la lit. b) naște posibilitatea de a se redeschide orice proces, încălcându-se astfel autoritatea de lucru judecat a hotărârii judecătorești definitive. Condiția ca vătămarea să nu fi putut fi îndreptată prin căile de atac este mult prea restrictivă și nu cuprinde situația în care vătămarea a putut fi contestată, sau chiar a fost contestată în căile de atac, dar nu a fost înlăturată, și nici ipoteza în care vătămarea s-a produs chiar în calea de atac.

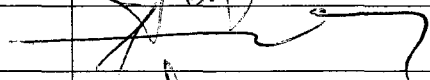
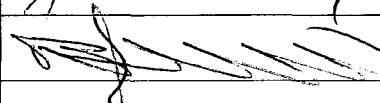
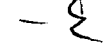
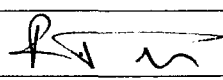
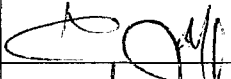
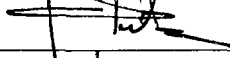

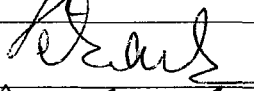
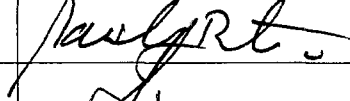

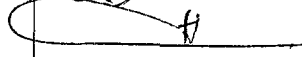

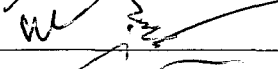

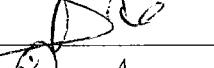
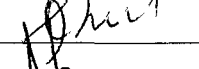

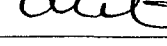

Pentru toate acestea, solicităm Onoratei Curții Constituționale a României să constate că **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/ privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017)** este neconstituțională.

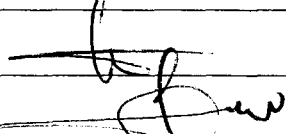
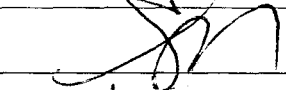
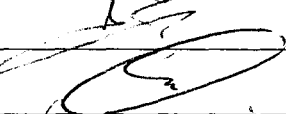

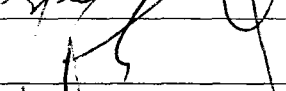

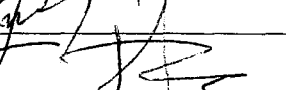
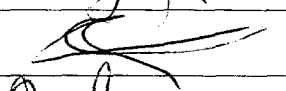
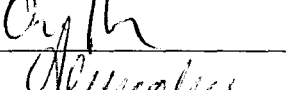
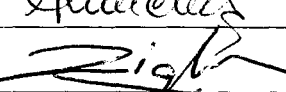
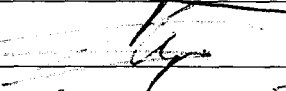

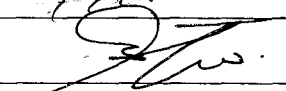

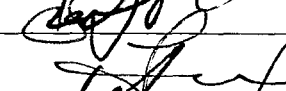

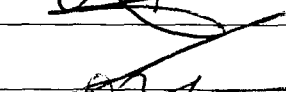

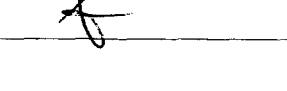

În drept, ne întemeiem sesizarea pe dispozițiile art.133 alin.(3) din Regulamentul Camerei Deputaților, cât și pe dispozițiile art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

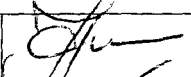
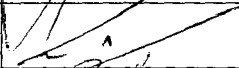

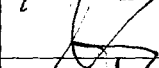

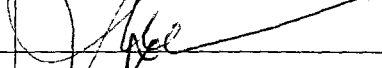
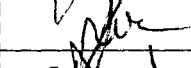
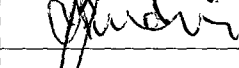
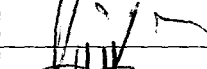
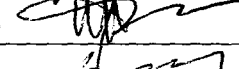

ANEXĂ - TABEL SEMNĂTURI PARLAMENTARI SUSȚINĂTORI SESIZARE NECONSTITUȚIONALITATE

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	ABU-AMRA LAVINIA CORINA		USR
2.	BARNA ILIE-DAN		USR
3.	BENGA TUDOR-VLAD		USR
4.	BÎZGAN-GAYRAL OANA-MIOARA		USR independent
5.	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN		USR
6.	BULAI IULIAN		USR
7.	CHICHIRĂU COSETTE-PAULA		USR
8.	DAN NICUȘOR-DANIEL		USR
9.	DEHELEAN SILVIU		USR
10.	DOBROVIE MATEI-ADRIAN		USR
11.	DOHOTARU ADRIAN-OCTAVIAN		USR independent
12.	DRULĂ CĂTĂLIN		USR
13.	DURUȘ VLAD-EMANUEL		USR
14.	GHINEA CRISTIAN		USR
15.	ION STELIAN-CRISTIAN		USR
16.	IURIȘNIȚI CRISTINA-IONELA		USR
17.	LUPESCU DUMITRU		USR
18.	MOȘTEANU LIVIU-IONUȚ		USR
19.	NĂSUI CLAUDIU-IULIUS-GAVRIL		USR
20.	POP RAREȘ-TUDOR		USR
21.	POPESCU NICOLAE-DANIEL		USR
22.	PRISNEL ADRIAN-CLAUDIU		USR
23.	PRUNĂ CRISTINA-MĂDĂLINA		USR
24.	RĂDULESCU DAN-RĂZVAN		USR
25.	RODEANU BOGDAN-IONEL		USR
26.	SEIDLER CRISTIAN-GABRIEL		USR
27.	STANCIU-VIZITEU LUCIAN-DANIEL		USR
28.	UNGUREANU EMANUEL-DUMITRU		USR
29.	VLAD SERGIU-COSMIN		USR
30.	ZAINEA CORNEL		USR

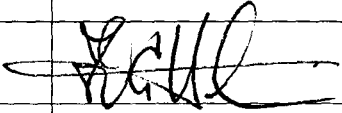
TABEL CU SEMNĂTURII SESIZĂRII LA
 CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A LEGII PENTRU MODIFICAREA
 ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 303/2004 PRIVIND STATUTUL
 JUDECĂTORILOR ȘI PROCURORILOR (PLX 418/2017)

NR. CRT.	DEPUTAT	SEMNĂTURA
1.	Rodica Turcan	
2.	ROMAN FERDIN	
3.	SOVĂITĂŢĂ C-TIM	
4.	BICK DĂNUŢ	
5.	GUDU NAȘIU	
6.	RĂZVAN PRIȘCĂ	
7.	OLAR CIOBÎȚULI	
8.	GABRIEL ANTONACHE	
9.	Păpăscu Virgil	
10.	Cherecheș Florica	
11.	ROMANEȘCU CRISTINA	
12.	PIRTEA MARIETA	
13.	DROS NECHITĂ ADRIAN	
14.	Teius Lucian Ovidiu	
15.	IONIȚĂ ANTONETA	
16.	Fărbos Angelica	
17.	Meagă Nicolae	
18.	Vălcușă Petre	
19.	ȘERIN-ȘAN MOLĂVĂN	
20.	LUCIAN BONE	
21.	BUICĂN CRISTIAN	
22.	ȘTROE IONUȚ	
23.	Mara Mores	

24.	BUTAZ SORIN	
25.	Ștefan George	
26.	Schelean Gheorghe Valeria Dana	
27.	Stamatiu Florin	
28.	VILCEANU DAN	
29.	Olteanu Gheorghe	
30.	GIUGEA NICOLAE	
31.	Tălcău Cristian	
32.	Bodea Marius	
33.	DECEANU DANIEL	
34.	LUNGU TUDORITA	
35.	Ștefan Gheorghe	
36.	BOGDAN GHEORGHIU	
37.	Pădăreț Ovidiu	
38.	CHERESCU VICTORIA	
39.	Robert ȘIȘTARĂU	
40.	Ștefan Ion	
41.	NICOARA ROMEO	
42.	CULEATA MIHAIL	
43.	Borșeanu Aurel Robert	
44.	Muraru Bogdan Valeriu	
45.	BAN. OMI ADRECEANU	
46.	LEORGANU LAURENȚIU DAN	
47.	Balan Ioan	
48.	Adulțel Viorica Cristina	
49.	GHEORGHE ANAEL	
50.	Păuca Claudiu	
51.	IPAVIC POPESCU	
52.	Alexe Costel	

53.	CUPHA IONU	
54.	Mihailoel Dumitru	
55.	ROBERTA ANASTASE	
56.	George Tudor	
57.	Mugur COZMANOUC	
58.	IONEL ZALAR	
59.	MARA CALISTA	
60.	Adriana Saffiu	
61.	Freda Cipor	
62.	John Vebn Paul	
63.	Lovesau George	
64.	ARISTO	
65.	VAL GAT GLAD	
66.	VOIU MIHA ALEXANDRU	
67.	CUPREA Dumitru	

TABEL
STABILIRE LA CURTEA CONSTITUTIONALĂ
A LEGII PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA
LEGII NR. 303/2004 PRIVIND STATUTUL
JUDECĂTORILOR ȘI PROCURORILOR (PR. 418/2017)

Nr. Crt.	Nume prenume	Semnatura
1.	BITTERLI OVIDIU - IOAN	
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

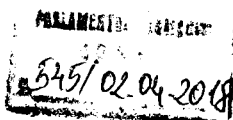
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

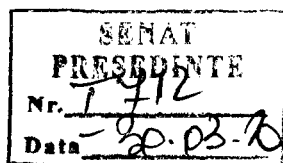
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.462A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR 464 / 30 MAR 2018

Domnului

Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, Hotărârea nr.1 din 29 martie 2018 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizare referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr.418/2017).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 12 aprilie 2018 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 aprilie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 462 A / 2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 2448 / 30 MAR 2018

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Cabinetul Vicepreședintelui

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București
Tel: 021-310.38.87, Fax: 021- 310.06.61, e-mail: vicepresedinte@scj.ro

Nr. 162 din 29 martie 2018

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Președinte Valer Dorneanu

Stimate domnule președinte,

În temeiul prevederilor art.146 lit.a) din Constituția României și ale art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă transmitem Hotărârea nr. 1 din 29 martie 2018 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție vizând sesizarea Curții Constituționale în scopul de a se pronunța asupra constituționalității Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017).

Cu aleasă considerație,

**Vicepreședintele
Înaltei Curți de Casație și Justiție
Judecător Gabriela Elena Bogasiu**

ROMÂNIA**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE**

**Str. Batlăștei, nr.25, sector 2, București,
Tel: 310.38.86, Fax: 310.38.16
www.scj.ro**

**Înalta Curte de Casație și Justiție
Secțiile Unite**

Hotărârea nr. 1**Sedința din 29 martie 2018**

Sub președinția doamnei judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017), la cererea Secției Penale a instanței supreme, potrivit art. 27 alin. (1) teza a III-a din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 111 judecători în funcție, au fost prezenți 74 judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, având în vedere încălcarea următoarelor dispoziții din Constituția României: art. 1 alin. (5) în ceea ce privește claritatea și previzibilitatea legii, art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă, art.73 alin. (3) lit. 1) privind categoriile de legi, art. 125 privind

statutul judecătorilor și art. 147 alin. (4) teza a II-a privind obligativitatea deciziilor Curții Constituționale, în raport cu argumentele ce vor fi expuse în continuare.

Criticile de neconstituționalitate privesc următoarele dispoziții:

➤ **Art. I pct. 57 art. 42¹ alin. (2)**

Textul încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5), art. 41 alin. (1), precum și ale art.125 din Constituție României, în sensul că noțiunea de "inapt", care nu este definită în contextul unei evaluări specifice activității desfășurate de judecător sau procuror, ar putea afecta nu doar dreptul la exercitarea funcției de judecător sau procuror, ci însăși exercitarea dreptului la muncă, în sens larg, corespunzător pregătirii profesionale a acestuia.

Sub același aspect, mai este de menționat că legea organică nu reglementează procedura care conduce la declararea ca „inapt” a magistratului, cu posibila consecință a excluderii din magistratură, lăsând însă la dispoziția organului administrativ (Consiliul Superior al Magistraturii) să hotărască normele incidente, deși, conform principiului simetriei, atât procedura de numire în funcție de judecător sau procuror, cât și aceea prin care se poate ajunge la pierderea acestei calități în condițiile în care s-a constatat că magistratul este inapt, trebuie stabilită prin acte normative cu aceeași forță juridică, iar nu printr-o normă inferioară, cum este în cazul de față.

În acest sens s-a exprimat Curtea Constituțională, în cuprinsul Deciziei nr.196 din 4 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 22 aprilie 2013, când a statuat cu privire la statutul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii că legea organică trebuie să reglementeze într-un mod previzibil nu doar condițiile de alegere a acestora, ci și procedura de revocare din funcție, nefiind permisă, ca aceasta din urmă, să fie prevăzută într-un regulament emis de autoritatea administrativă.

Faptul că prin alineatul (3) se face trimitere la o procedură adoptată de Consiliul Superior al Magistraturii nu poate complini lipsa de claritate a textului, Curtea Constituțională reținând, prin Decizia nr. 244 din 19.04.2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 469 din 23.06.2016, următoarele:

„În aceste condiții, Curtea constată că dispozițiile art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului aduc atingere prevederilor cuprinse în art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție, prin trimiterea la acte administrative, cu forță juridică inferioară legii, care reglementează, în absența unor norme cu forță juridică a legii organice, procedura și cazurile de modificare și/sau suspendare a raporturilor de serviciu ale polițistului. Dispozițiile de lege criticate nu respectă normele de tehnică legislativă, de vreme ce, potrivit Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă

pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, ordinele cu caracter normativ se emit numai pe baza și în executarea legii și trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise, fără ca prin acestea să poată fi completată legea, astfel cum s-a procedat prin ordinul ministrului afacerilor interne menționat”.

Mutatis mutandis, prevederile art. 42¹ alin. (3), făcând trimitere la acte administrative inferioare legii, în absența unor norme cu forța juridică a legii organice, contravin dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. 1) din Constituție.

➤ **Art. 1 pct. 152, cu referire la art. 96 alin. (3) și alin. (8) teza I**

Aceste prevederi sunt contrare art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la obligația respectării Constituției și a legilor, prin conținutul lor neclar și confuz încălcând principiul legalității, care este fundamental pentru buna funcționare a statului de drept.

De asemenea, derogă de la dispozițiile art. 52 alin. (3) din Constituție, care asigură un echilibru perfect între necesitatea asigurării cadrului legal și instituțional al funcționării unei justiții independente – ca premisă fundamentală a existenței statului de drept și democratic – și drepturile persoanei care a avut de suferit în urma săvârșirii unei erori judiciare, instituind în sarcina magistraților o răspundere materială ce depășește granițele trasate de acest articol.

„Există eroare judiciară atunci când, în cadrul procedurilor judiciare:

a) s-au încălcat norme de drept material sau procesual, fapt ce a condus la încălcarea drepturilor fundamentale absolute ale persoanei;

b) prin încălcarea în mod vădit incontestabil a normelor de drept material sau procesual s-a soluționat o situație litigioasă contrar realității faptice sau juridice ori s-a produs neregularitate în modul de desfășurare a procedurilor judiciare, iar aceasta nu a fost remediată în căile de atac sau în procedurile prevăzute de lege, producând în acest mod o vătămare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.”

Textul mai sus menționat adoptat de Parlamentul României, ulterior deciziei nr. 45 din 30 ianuarie 2018 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 199 din 5 martie 2018, este lipsit de claritate și conduce la confuzii în interpretarea și aplicarea legii.

Considerăm că formulările „încălcarea drepturilor fundamentale absolute” și „drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei” ce au fost raportate din perspectiva tehnicii legislative folosite la noțiunea de eroare judiciară, sunt de așa natură încât, pe de-o parte, creează confuzii cu privire la sfera examinării acestora în condițiile unei situații concrete, iar pe de altă parte, nu sunt previzibile.

De asemenea, formularea „s-a soluționat o situație litigioasă contrar realității factice sau juridice” echivalează cu repunerea în discuție a chestiunilor de fapt sau de drept tranșate definitiv în procedura reparării pagubei.

Prin reglementarea din prezenta lege a textelor mai sus menționate, nu s-a respectat conținutul dispozițiilor deciziei nr. 45 din 30 ianuarie 2018 a Curții Constituționale, care a precizat în mod expres și clar criteriile de definire a erorii judiciare.

Altfel spus, prin formularea adoptată, legiuitorul a făcut o translație a dispozițiilor din decizia Curții Constituționale, omițând să reglementeze condițiile dispuse de instanța de contencios constituțional, accentuând și mai mult neclaritatea legii, prin caracterul evaziv și nepredictibil al următoarelor formulări „în mod vădit necontestabil”, „s-a soluționat o situație litigioasă”, „neregularitate în modul de desfășurare a procedurilor judiciare”, în raport cu „vătămarea gravă”.

Dispozițiile mai sus menționate, așa cum au fost reglementate ulterior deciziei Curții Constituționale contravin Opiniei nr. 3/2002 a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni unde se precizează faptul că „magistratul nu trebuie să muncească sub amenințarea unei sancțiuni financiare sau, mai grav, a unei pedepse cu închisoarea, amenințări a căror existență ar putea, chiar inconștient, să influențeze judecata sa”.

De asemenea, în pct. 5 lit. iii) din lucrările preliminare ale Avizului nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni se reține că nu este potrivit ca judecătorul să fie expus, în ceea ce privește exercițiul funcțiunii sale, vreunei răspunderi personale, cu excepția cazului în care face o greșală intenționată. Aceeași concluzie este reluată în *Magna Carta privind statutul judecătorilor*, (pct. 20-22).

Reglementările internaționale conturează eroarea judiciară ca o figură juridică distinctă, care nu se confundă cu greșeala de judecată, pentru care, atât dispozițiile legale interne, cât și cele internaționale, prevăd alte mijloace de remediere.

Se încalcă totodată, dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituția României privind previzibilitatea și claritatea legii și în ceea ce privește prevederile alineatului (8) al art. 96 teza I, potrivit căruia „Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice va exercita acțiunea în regres împotriva judecătorului sau procurorului, dacă în urma raportului consultativ al Inspecției Judiciare prevăzut la alin. (7) și al propriei evaluări, apreciază că eroarea judiciară a fost cauzată ca urmare a exercitării de judecător sau procuror a funcției cu rea-credință sau gravă neglijență.”

Considerăm că se introduce un criteriu extrinsec și de dublu standard de apreciere din partea unei instituții exterioare puterii judecătorești, cum este Ministerul Finanțelor Publice, care prin această evaluare proprie aduce atingere independenței sistemului judiciar prin faptul că se adaugă evaluării făcute de Inspecția Judiciară, singurul organ cu atribuții de verificare

independentă asupra răspunderii magistraților, ce are un caracter consultativ.

Spre deosebire de verificarea efectuată de Inspekția Judiciară, reglementată în forma propusă în art. 74¹ din Legea nr. 317/2004, verificare care are o valoare consultativă și formală în procesul de apreciere, în cazul evaluării Ministerului Finanțelor Publice propusă în norma mai sus menționată nu există nicio minimă prevedere cu privire, la criteriile, titularii concreți, procedură, ceea ce conduce la o dublare a competențelor instituțiilor implicate în procedura răspunderii.

Caracterul neprevizibil se susține, pe de altă parte și prin atribuirea unui rol consultativ evaluării Inspekției Judiciare, în raport cu evaluarea unei entități dintr-o altă autoritate, respectiv autoritatea executivă, căreia i se conferă caracter decisiv.

În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

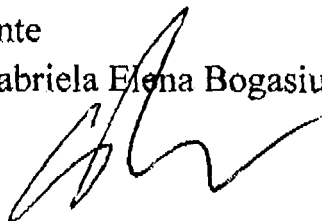
HOTĂRĂȘTE:

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

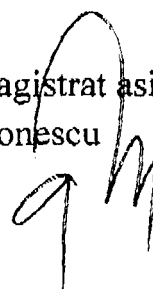
Vicepreședinte

Judecător Gabriela Elena Bogasiu

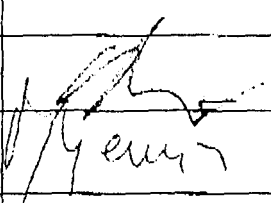
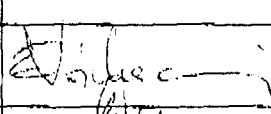
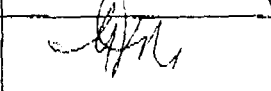
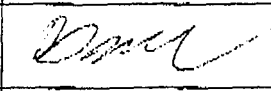
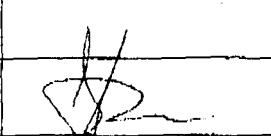
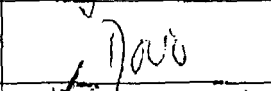
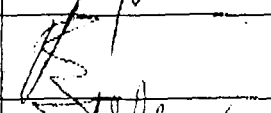
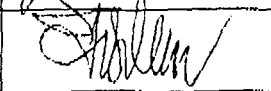
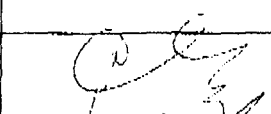
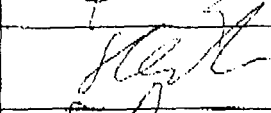
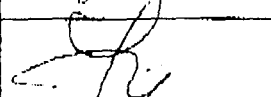

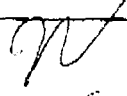
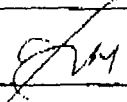
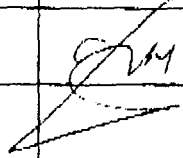
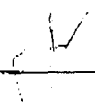

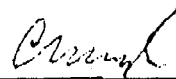
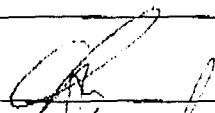
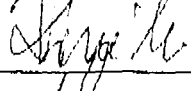
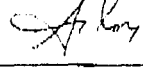
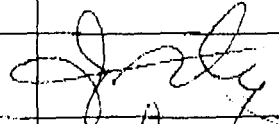

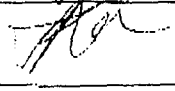
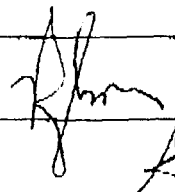
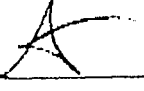
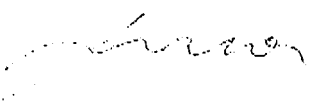
Prim magistrat asistent

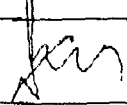
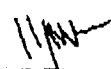

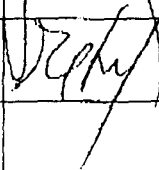
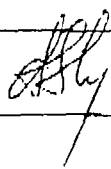
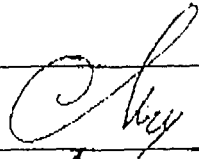
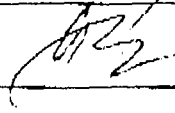
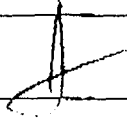
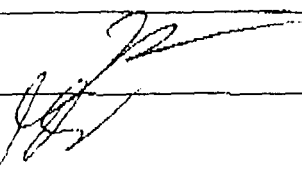
Aneta Ionescu

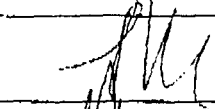

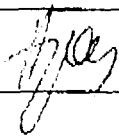

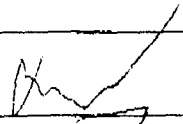

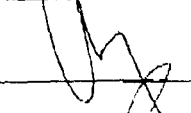
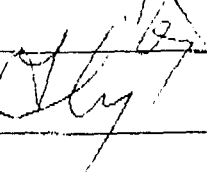
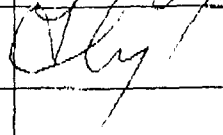
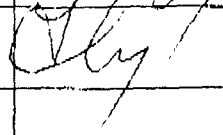

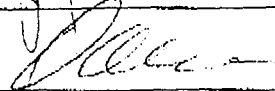

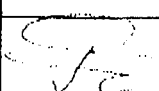

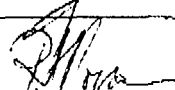
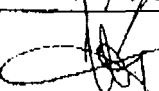
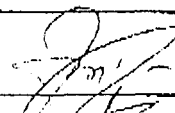
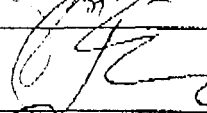

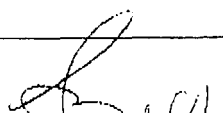

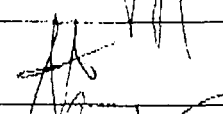
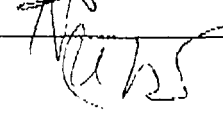
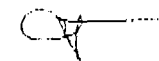
**ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE SI JUSTIŢIE
SECŢII UNITE****Sedința din data de 29 martie 2018, orele 20:00**

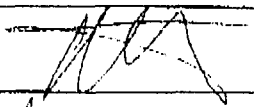
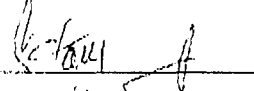
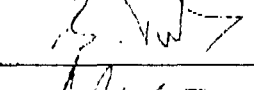
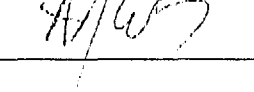

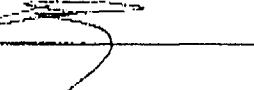
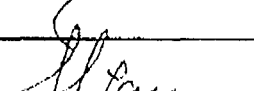
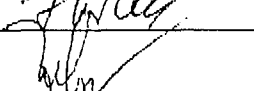
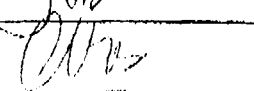
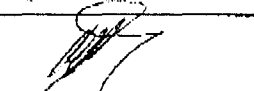
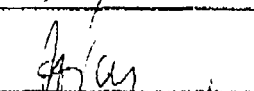
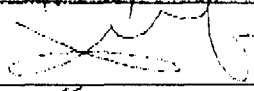
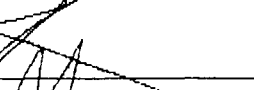
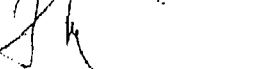

Nr. crt.	Numele și prenumele judecătorului	Semnătura
1.	TARCEA IULIA CRISTINA	
2.	BOGASIU GABRIELA ELENA	
3.	DRAGOMIR ILIE IULIAN	
4.	CURELEA LAVINIA	
5.	VOICHECI EUGENIA	
6.	POPESCU MIRELA SORINA	
7.	BARBĂ IONEL	
8.	ALEXANDRESCU ANCA MĂDĂLINA	
9.	ARGHIR GEANINA-CRISTINA	
10.	BACIU MONA MAGDALENA	
11.	BOGDAN IOANA	
12.	BREHAR PAULINA LUCIA	
13.	BUDĂ MARIAN	
14.	CANACHEU CLAUDIA MARCELA	
15.	CERBU SILVIA	
16.	CÎRNARU SIMONA ELENA	

17.	CÎRNU IULIA MANUELA	
18.	COBZARIU MARICELA	
19.	CONDOIU MINODORA	
20.	CONSTANDA ANDREIA LIANA	
21.	CONSTANTINESCU MARIANA	
22.	COSMA RODICA	
23.	COSMA VIORICA	
24.	CRISTESCU SIMONA LALA	
25.	DASCĂLU LAVINIA	
26.	DĂNĂILĂ VERONICA MAGDALENA	
27.	DINU FLORENTINA	
28.	DOLACHE ILEANA IZABELA	
29.	DORIN RODICA	
30.	DRAGNE ANGELA	
31.	DRAGOMIR FLORENTINA	
32.	DRAGU CREȚU	
33.	DRĂGUȚ FLORENTIN SORIN	
34.	DUMINECĂ VIRGINIA FLORENTINA	
35.	DUȚĂ RUXANDRA MONICA	
36.	ENCEAN SIMONA DANIELA	

37.	ENESCU DAN ANDREI	
38.	EPURE CONSTANTIN	
39.	FARMATHY GHEZA ATILA	
40.	FLOAREA ELENA	
41.	FLORESCU GEORGE BOGDAN	
42.	FOIȚOȘ MARIUS DAN	
43.	GHERASIM ADRIANA ELENA	
44.	GRĂDINARU DANIEL	
45.	GRĂDINARU IANINA BLANDIANA	
46.	GRECU MĂDĂLINA ELENA	
47.	GRIGORAȘ NINA ECATERINA	
48.	HÎNCU CEZAR	
49.	HRUDEI MARIA	
50.	IANCU ANA HERMINA	
51.	ILIE CARMEN MARIA	
52.	ILIE GHEORGHE AUREL	
53.	ILIE IOANA ALINA	
54.	ION EUGENIA	
55.	IONESCU MARIUS IONEL	
56.	ISAILĂ MĂRIOARA	

57.	IVANOVICI LAURA MIHAELA	
58.	LEFTERACHE VALERIA LAVINIA	
59.	MACAVEI SÂNDEL LUCIAN	
60.	MACAVEI SORINELA ALINA	
61.	MARCHIDAN ANDREEA	
62.	MARIN EUGENIA	
63.	MATEI IONUȚ MIHAI	
64.	MĂIEREANU IULIANA	
65.	MERA LUCIANA	
66.	MIHAIANU COSMIN HORIA	
67.	MOGLAN RALUCA	
68.	NĂSTASE TATIANA GABRIELA	
69.	NĂSTASIE VERONICA	
70.	NEGRILĂ GEORGETA CARMEN	
71.	NENIȚA SIMONA CRISTINA	
72.	NESTOR BEATRICE IOANA	
73.	NICOLAE ADINA GEORGETA	
74.	NIȚU PETRONELA IULIA	
75.	OANA CRISTIAN DANIEL	
76.	PANTEA C. PAULA	

77.	PARASCHIV MIHAELA	
78.	PAUN LUIZA MARIA	
79.	PIETREANU SIMONA GINA	
80.	PISTOL ȘTEFAN	
81.	POLIȚEANU MIRELA	
82.	POPA RODICA AIDA	
83.	POPA ROXANA	
84.	POPESCU DOINA	
85.	POPOIAG ELENA CARMEN	
86.	PUȘCAȘIU EUGENIA	
87.	ROG LUCIA TATIANA	
88.	RUSU AURELIA	
89.	SECREȚEANU ADRIANA FLORINA	
90.	SEVERIN DANIEL GHEORGHE	
91.	STĂNIȘOR DENISA ANGELICA	
92.	SUSANU RODICA	
93.	ȘELARU VALENTIN HORIA	
94.	ȘERBAN LEONTINA	
95.	TĂBĂRCĂ MIHAELA	
96.	TEAU CARMEN TRĂNICĂ	

97.	TRESTIANU VIORICA	
98.	ȚĂNDĂREANU NICOLETA	
99.	ȚĂNDĂRESCU BIANCA ELENA	
100.	ȚUCA ALINA IULIANA	
101.	VARTIRES DANA IARINA	
102.	VASILE FRANCISCA MARIA	
103.	VĂLEANU PETRONELA CRISTINA	
104.	VIȘAN LILIANA	
105.	VIȘAN MIRELA	
106.	VIȘOIU EMILIA CLAUDIA	
107.	VLAD DECEBAL	
108.	VOICU RODICA FLORICA	
109.	VRABIE VALENTINA	
110.	VRÎNCEANU ROMANIȚA ECATERINA	
111.	ZAHARIA RODICA	

29 martie 2018

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Se convoacă sedința
Sediilor Unite ale Î.C.J.
pt. data de 29 martie a
ora 19⁰⁰. Au putut
part al P.C.
va lua măsurile
necesare pt. convoca
prede cător.

Nr. 105/C/29.03.2018

Doamnei judecător Cristina Iulia Tarcea
Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Vă trimitem, alăturat, procesul-verbal din data de 29.03.2018 prin care Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție a solicitat, convocarea în ședință a Secțiilor Unite în vederea sesizării Curții Constituționale referitor la Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare.

În consecință, în baza art. 27 alin. 1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, vă adresăm rugămintea să dispuneți convocarea Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Atașăm tabelul cu judecătorii Secției penale care au solicitat sesizarea Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea convocării Secțiilor Unite pentru sesizarea Curții Constituționale referitor la Legea nr. 303/2004.

Cu deosebită considerație,

Judecător Mirela Sorina Popescu
Președinte cu delegație al Secției Penale

PROCES-VERBAL

Încheiat astăzi, 29 martie 2018

În ședința secției din data de 29 martie 2018, judecătorii Secției Penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție au solicitat, în baza art. 27 alin. 1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizarea de către Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru convocarea, în ședință, a Secțiilor Unite în vederea sesizării Curții Constituționale referitor la Legea nr. 303/ 2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare.

Menționăm că din numărul judecătorilor prezenți – 18 – 15 au votat în sensul celor anterior menționate.

Suplimentar, două voturi „Pentru” au fost exprimate prin mandat, înregistrându-se un total de 17 voturi „Pentru”.

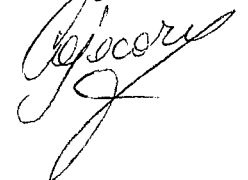
**Președintele Secției penale a
Înaltei Curți de Casație și Justiție**

Mirela Sorina Popescu

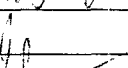

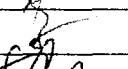
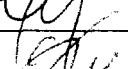
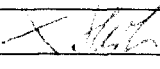
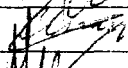
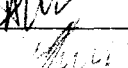
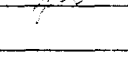
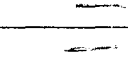
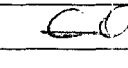
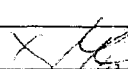
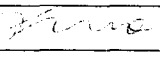
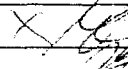
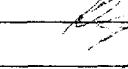
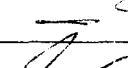
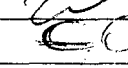
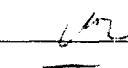
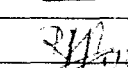

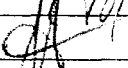

Magistrat asistent,

Mirela Cojocaru

TABEL

**Cu judecătorii Secției penale care au solicitat sesizarea
Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea
convocării Secțiilor Unite pentru sesizarea Curții Constituționale
referitor la Legea nr. 303/2004**

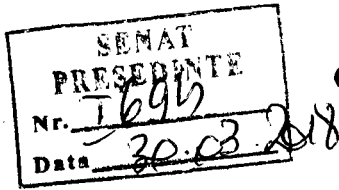
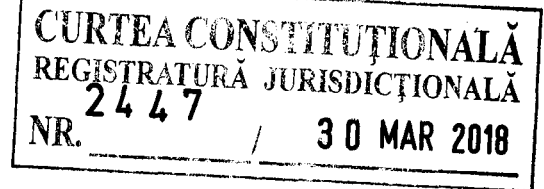
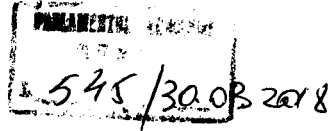
Nr.crt.	Judecător	DA	NU
1	Popescu Mirela Sorina		
2	Alexandrescu Anca Mădălina		
3	Arghir Geanina Cristina		
4	Bogdan Ioana		
5	Cerbu Silvia		
6	Cîrnaru Simona Elena		
7	Cobzariu Maricela		
8	Cosma Rodica		
9	Dragne Angela		
10	Dragomir Florentina		
11	Encean Simona Daniela		
12	Enescu Dan Andrei	—	
13	Epure Constantin	—	
14	Foițoș Marius Dan	CO	
15	Grădinaru Daniel		X
16	Ilie Ioana Alina		
17	Ilie Aurel Gheorghe		
18	Lefterache Lavinia Valeria		
19	Macavei Săndel Lucian		
20	Matei Ionuț Mihai		
21	Mera Luciana	CO	
22	Neniță Simona Cristina		
23	Pistol Ștefan	—	
24	Popa Rodica Aida		
25	Rog Tatiana Lucia		
26	Șelaru Valentin Horia		
27	Șerban Leontina		
28	Vasile Maria Francisca		

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.461A/2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 89 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidul Național Liberal și Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România, sesizare referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 12 aprilie 2018 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 aprilie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.

461A, 2018

ROMANIA

Parlamentul României

Camera Deputaților

CABINET SECRETAR GENERAL

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR.

2441

/ 29 MAR 2018

ROMÂNIA

București, 29.03.2018

Nr.

2/3181

Domnului

VALER DORNEANU
Președintele Curții Constituționale

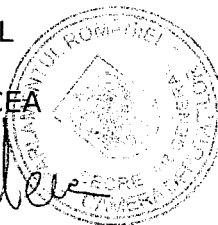
Stimate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 89 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România , referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

Silvia Claudia MIHALCEA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/3781/29.02.2018

30-15/193
18 03 29

Parlamentul României
Camera Deputaților

Către,

Secretariatul General al Camerei Deputaților

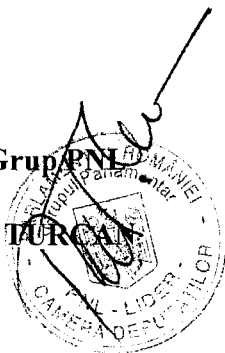
Doamnei Silvia Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție, și în baza art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm *Sesizarea* la Curtea Constituțională cu privire la *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, adoptată de Senat, în ședința din data de 26 martie 2018.

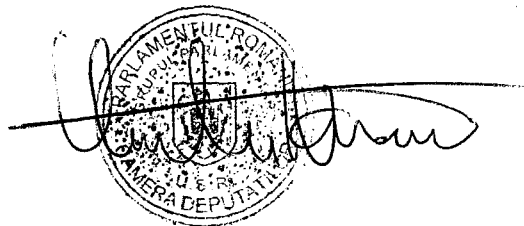
Lider Grup PNL

Raluca TURCAN

Lider Grup USR

Claudiu NĂSUI

Domnului Valer DORNEANU,
Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, al art. 11 lit. a) raportat la art. 15, alin.(1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii enumerați în tabelul anexat formulează prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **motive extrinseci și intrinseci de neconstituționalitate** ale *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor* în considerarea încălcării dispozițiilor art.1 alin.(5), art. 69 alin. (2), art. 73 alin. (3) lit. j), art. 133 și 134, art.147 alin. (2) și (4) din Constituția României.

Situația de fapt

În data de 21 noiembrie 2017, Biroul permanent al Camerei Deputaților a fost sesizat, în procedură de urgență, cu *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor(PI-x nr. 418/2017)* având caracter de lege organică.

În data de 5 decembrie a.c. propunerea legislativă menționată a primit raport de adoptare, cu amendamente, din partea Comisiei juridice, de disciplină și imunități. După ce, pe 5 decembrie, a fost introdusă pe ordinea de zi a plenului, a doua zi a fost dezbătută, urmând ca pe 11 decembrie a.c. să fie adoptată de Camera Deputaților, ulterior fiind transmisă Senatului care are calitatea de cameră decizională.

În data de 19 decembrie 2017, Senatul a adoptat *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (L545/11.12.2017)*.

Legea adoptată a fost supusă controlului de constituționalitate, în data 27.12.2017, prin sesizarea formulată de un număr de 56 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului

Național Liberal), precum și prin sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție., iar în data 25.01.2018a mai fost formulată o sesizare de către un număr de 52 deputați aparținând Grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidul Mișcarea Populară și Partidul Național Liberal, Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale și un deputat neafiliat).

Prin Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat că dispozițiile art.I pct.7 [cu referire la art.5 alin.(1) tezele penultimă și ultimă și alin.(2) teza a doua], pct.9 [cu referire la art.7 alin.(5) sintagmele „comisiile speciale parlamentare pentru controlul activităților serviciilor de informații” și „informare conformă” și alin.(7) sintagma „precum și procedurile judiciare”], pct.87 [cu referire la art.53 alin.(1), (2), (7) și (8)], pct.97 [cu referire la art.58 alin.(1) sintagmele „ori la alte autorități publice, în orice funcții, inclusiv cele de demnitate publică numite” și „precum și la instituții ale Uniunii Europene sau organizații internaționale, la solicitarea Ministerului Justiției”], pct.109 [cu referire la art.62 alin.(3) sintagma „nu îi sunt aplicabile dispozițiile referitoare la interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute la art.5 și art.8” prin raportare la art.62 alin.(1³)”], pct.112 [cu referire la art.62² și art.62⁴], pct.134 [cu referire la art.73 alin.(2)], pct.143 [cu referire la art.82 alin.(2) sintagma „funcția de ministru al Justiției”], pct.144 [cu referire la art.82 alin.(2¹) și (2²)], pct.146 [cu referire la art.82 alin.(5¹) și (5²)], pct.153 [cu referire la art.85¹ sintagma „funcția de ministru al Justiției”], pct.156 [cu referire la art.96 alin.(3)-(5) și (8) teza întâi], pct.157 [cu referire la art.99 lit.r)] și pct.163 [cu referire la art.109 alin.(1) teza întâi și art.114] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor sunt neconstituționale.

Urmare acestei decizii, în data de 7.03.2018, Biroul Permanent al Camerei Deputaților a trimis Legea pentru raport la Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul Justiției, cu termen depunere raport: 27.03.2018.

După dezbaterile din Comisie, în data de 20.03.2018 s-a primit raportul privind decizia Curții Constituționale, (43 amendamente admise, 30 amendamente. Respinse), iar în aceeași zi a fost adoptată de Camera Deputaților. Ulterior, a fost transmisă Senatului pentru a putea fi depuse alte amendamente. În 26.03.2018, după ce Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul Justiției

a analizat din nou legea, cu noi amendamente, a hotărât să adopte un raport de admitere, iar plenul Senatului a adoptat *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, cu respectarea prevederilor art.76 alin.(1) din Constituția României

I. MOTIVE EXTRINSECI

I.1 În opinia noastră nu s-a respectat competența specială a comisiilor în procedura specială de reexaminare după controlul de constituționalitate așa cum este prevăzut atât în Regulamentul Camerei Deputaților, Regulamentul Senatului și în Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului prin încălcarea dispozițiilor art. 134 din Regulamentul Camerei Deputaților, ale art. 149 din Regulamentul Senatului raportat la art. 1 alin (5) din Constituția României

REGULAMENTUL Camerei Deputaților din 24 februarie 1994 , republicat

Secțiunea a 6-a - Cazurile de neconstituționalitate și solicitările de reexaminare formulate de către Președintele României

Articolul 134

(1)În cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, și în situația în care Camera Deputaților a fost prima Cameră sesizată, Biroul permanent, în prima sa ședință care are loc după publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, va sesiza Comisia juridică, de disciplină și imunități și comisia permanentă sesizată în fond cu proiectul de lege sau propunerea legislativă în vederea reexaminării prevederilor declarate neconstituționale. Aceași procedură se aplică și pentru cazul în care prevederile respective sunt trimise de la Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

(2)Termenul fixat de Biroul permanent pentru întocmirea raportului comun de către comisiile prevăzute la alin. (1) nu va putea fi mai mare de 15 zile. Raportul comisiilor se înscrie cu prioritate în ordinea de zi și se dezbate conform prevederilor art. 100-112. Cu prilejul reexaminării, Camera Deputaților va efectua corelările tehnico-legislative necesare. După adoptarea legii în ansamblul

ei, aceasta se trimite Senatului, dacă acesta este Cameră decizională, sau Președintelui României, în cazul în care Camera Deputaților este Cameră decizională.”

REGULAMENTUL SENATULUI din 24 octombrie 2005 ,republicat

Secțiunea a 8-a -Procedura pentru respingerea, reexaminarea și promulgarea legii

Articolul 149

(1) În cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, Senatul reexaminează prevederile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale. Senatul dezbate pe baza raportului Comisiei pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

*(2) Raportul Comisiei pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului va cuprinde propuneri pentru punerea de acord a prevederilor declarate neconstituționale cu decizia Curții Constituționale. Raportul Comisiei se dezbate conform prevederilor art. 105-110. **Cu aprobarea Senatului, în urma dezbaterii raportului, în cuprinsul legii se operează și corelările tehnico-legislative necesare.***

(3) În cazul unei obiecții de neconstituționalitate asupra tratatelor sau altor acorduri internaționale, invocate potrivit art. 146 lit. b) din Constituția României, republicată, procedura parlamentară se suspendă și se reia după publicarea deciziei Curții Constituționale.

(4) În cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit art. 146 lit. b) din Constituția României, republicată, Senatul nu poate ratifica tratatul sau acordul internațional declarat ca fiind neconstituțional.

*(5) În cazurile excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia, președintele Curții Constituționale va comunica președintelui Senatului, în temeiul art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională, indicându-i data până la care poate să trimită punctul său de vedere. *) Încheierile pronunțate în dosare se transmit, spre informare, Comisiei pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului.*

(6) La solicitarea președintelui Senatului, Comisia pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului întocmește un aviz consultativ referitor la excepția ridicată în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial.

(7) În cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile declarate neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile declarate neconstituționale cu prevederile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

(8) La sesizarea președintelui Senatului sau a Biroului permanent, în cazurile prevăzute la alin. (5), Comisia pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului întocmește un raport prin care înaintează plenului Senatului, sub forma unei inițiative legislative, prevederile care au fost puse în acord cu dispozițiile constituționale. Procedura poate fi declanșată și la solicitarea a cel puțin unei treimi din numărul membrilor Comisiei pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului. În această situație, precum și în cazul sesizării de către președintele Senatului, Comisia pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului informează Biroul permanent în vederea solicitării grupurilor parlamentare să formuleze amendamente, în termenul stabilit de către acesta, pentru a putea fi luate în dezbatere cu ocazia întocmirii raportului. *)

(9) Pentru dispozițiile din Regulamentul Senatului constatate, prin decizie a Curții Constituționale, ca fiind neconstituționale, Comisia pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului și Comisia pentru regulament întocmesc un raport comun.

(10) Dispozițiile alin. (5) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care a fost declarată neconstituționalitatea prevederilor din Regulamentul Senatului. **)

(11) Reexaminarea textelor declarate neconstituționale se face întâi de prima Cameră sesizată.

Dispozițiile regulamentare încălcate, art. 134 din regulamentul Camerei Deputaților și art. 149 din Regulamentul Senatului conțin dispozițiile exprese referitoare la competența exclusivă de dezbatere și adoptare a raportului de specialitate în procedura de reexaminare după declararea ca

neconstituțională a unei legi. Nu există niciun text regulamentar derogatoriu de la aceste norme regulamentare cu caracter imperativ. Mai mult, menționăm că niciun obiectiv din cele prezentate în art. 1 al Hotărârii Parlamentului nr. 69/2017 privind constituirea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției **nu prevede competența acestei comisii de a dezbate și adopta un raport cu privire la legea de modificare a Legii nr. 303/2004 în procedura de reexaminare.** Suntem în situația încălcării evidente a principiului legalității derivat din dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție potrivit căruia „în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie” deoarece dispozițiile regulamentelor parlamentare au caracter infraconstituțional, fiind aplicabilă, de-a întregul, obligația constituțională evidențiată anterior.

I.2 Termenul de 3 zile între data distribuirii raportului și data dezbaterilor, prevăzut de dispozițiile 69 coroborate cu art. 117 din Regulamentul Camerei Deputaților și de dispozițiile art. 98 coroborate cu art. 113 din Regulamentul Senatului, nu a fost respectat.

Articolul 69

(1) Termenul de depunere a raportului, în cazul în care Camera Deputaților este prima Cameră sesizată, este de cel mult 14 zile și de cel mult 60 de zile, în cazul în care Camera Deputaților este Cameră decizională. Modificarea acestor termene poate fi aprobată de Biroul permanent de cel mult două ori, din propria inițiativă sau la solicitarea scrisă a președintelui comisiei sesizate în fond.

(2) Raportul va fi imprimat și difuzat deputaților cu cel puțin 3 zile înainte de data stabilită pentru dezbaterile proiectului de lege sau a propunerii legislative în plenul Camerei Deputaților, în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative pentru care Camera Deputaților este prima Cameră sesizată, și cu cel puțin 5 zile, în cazul celor pentru care Camera Deputaților este Cameră decizională.

(3) La propunerea motivată a Biroului permanent sau a unui lider de grup parlamentar, Comitetul liderilor grupurilor parlamentare, în unanimitate, poate aproba înscrierea în ordinea de zi a

proiectelor de legi sau a propunerilor legislative, care se vor supune dezbaterii și adoptării, în ziua ședinței de plen a Camerei Deputaților.

(4) Biroul permanent poate stabili adoptarea în procedură de urgență în cazul proiectelor de legi care privesc ratificarea unor tratate și convenții internaționale sau acorduri de împrumut.

Articolul 117

Biroul permanent, **după primirea raportului** comisiei sesizate în fond, înscrie cu prioritate în proiectul ordinii de zi proiectul de lege, propunerea legislativă sau prevederile la care se face referire în art. 115 alin. (4).

(Regulamentul Camerei Deputaților)

Articolul 98

(1) După examinarea proiectului de lege sau a propunerii legislative, comisia permanentă sesizată în fond întocmește un raport, care va cuprinde propuneri motivate cu privire la adoptarea sau, după caz, modificarea ori respingerea proiectului de lege sau a propunerii legislative examinate.

(2) Raportul se transmite Biroului permanent, care dispune și asigură, prin secretarul general al Senatului, difuzarea acestuia senatorilor, Guvernului și inițiatorului, **cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data dezbaterii în plen.**

Articolul 113

(1) Senatorii, grupurile parlamentare, comisiile permanente sau Guvernul pot prezenta amendamente în scris, motivate, care se trimit comisiei sesizate în fond, în termenele stabilite de Biroul permanent. În același interval de timp, avizul Consiliului Legislativ sau al altor autorități ori organisme care, potrivit legii, au competențe de avizare se va trimite comisiei sesizate în fond.

(2) Comisia sesizată în fond este obligată să depună raportul în termenul stabilit de Biroul permanent.

(3) Biroul permanent, cu aprobarea Comitetului liderilor, **după primirea raportului** comisiei sesizate în fond, înscrie cu prioritate în proiectul ordinii de zi proiectul de lege sau propunerea legislativă.

(4) Senatul va limita durata dezbaterilor generale, după care va trece la dezbaterea proiectului, în condițiile art. 106.

(Regulamentul Senatului)

Termenul de 3 zile este un termen imperativ și nu unul de recomandare deoarece are ca scop atât asigurarea transparenței decizionale cât și scopul de a permite deputaților și senatorilor să ia cunoștință de conținutul raportului comisiei de specialitate, pentru a-și exprima votul în conformitate cu propria voință, în aplicarea dispoziției constituționale prevăzute de art. 69 alin. (2) din Constituție conform căreia „votul imperativ este nul”.

În exercitarea mandatului, deputații și senatorii își exprimă voința prin votul asupra propunerilor legislative sau a proiectelor de lege, voință care se formează după analiza conținutului proiectului actului normativ astfel cum a rezultat din dezbaterile comisiei de specialitate. În cazul legii de modificare a Legii nr. 303/2004 reexaminată, termenul de trei zile nu a fost respectat raportul comisiei speciale, fiind distribuit deputaților în aceeași zi în care a avut loc votul final în ședința Camerei Deputaților, în data de 20 martie a.c.. Situația a fost identică și în procedura aplicată în Senatul României, în data de 26 martie a.c.. Pe cale de consecință, considerăm că au fost încălcate dispozițiile art. 69 coroborat cu art. 117 din Regulamentul Camerei Deputaților, ale art. 98 coroborat cu art. 113 din regulamentul Senatului, toate raportate atât la art. 1 alin. (5) din Constituția, cât și la dispozițiile art. 69 alin. (2) din Constituție cu consecința constatării ca neconstituțională a legii în ansamblul său.

I.3 Au fost admise amendamente formulate la articole care nu au legătură cu deciziile CCR, fără a fi nici în situația unor simple recorelări legislative, fiind încălcat art. 147 alin. (4) din Constituție. În aplicarea dispozițiilor art. 147 alin. (2), din Constituție, Curtea Constituțională a stipulat în decizia nr. 45/2018, la paragraful „240. [...], *Curtea observă că decizia prin care obiecția de neconstituționalitate a fost parțial admisă are ca efect deschiderea de drept a procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia Curții Constituționale, în temeiul art. 147 alin. (2) din Constituție. În cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții*

ale legii ca și operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză.

Exemplificăm această situație prin amendamentele admise la **art. 7 alin. (1), (2) (3) și (4) și art. 75 alin. (2) și de eliminare la art.28 alin. (4), art. 50 alin. (6) , art. 56 din legea supusă reexaminării.**

Pe cale de consecință, această normă nu trebuia să facă obiectul procedurii de reexaminare, o eventuală modificare a normei în vigoare putând fi realizată prin voința legiuitorului, pe calea unei inițiative legislative separate. Modificarea **art. 7 alin. (1), (2), (3) și (4) și art. 75 alin. (2) și eliminarea art.28 alin. (4), art. 50 alin. (6) , art. 56** considerăm a fi fost realizată în contra considerentelor conținute în Decizia CCR nr. 45/2018 paragraful 240, prin urmare fiind încălcat art.147 alin. (2) și (4) din Constituție referitor la caracterul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

I. 4. *Încălcarea dispozițiilor art. 104 din Regulamentul Senatului, raportat la art. 1 alin.(5) din Constituția României în sensul nerespectării procedurii de depunere și dezbateri a amendamentelor prin aprobarea unui amendament în plenul Senatului, deși acesta nu reprezintă o simplă îndreptare a unei erori materiale, astfel cum a susținut senatorul care l-a propus, ci reprezintă o nouă definiție a erorii judiciare, deci o modificare de substanță.*

Art. 104 din Regulamentul Senatului (1) În faza dezbaterii generale în plen a proiectului sau a propunerii legislative nu pot fi propuse amendamente.

(2) În cazuri deosebite, prin votul majorității senatorilor, se poate aproba depunerea de amendamente și în timpul dezbaterii în plen a proiectului de lege sau a propunerii legislative, deoarece nu exista nicio situație deosebită care să justifice formularea unui amendament chiar în plenul senatului.

Amendamentul adoptat în plenul Senatului, referitor la art. 96 alin. (3) are următorul conținut:

ART. 96 alin. (3)

"Există eroare judiciară atunci când în cadrul procedurilor judiciare:

- a) *s-au încălcat norme de drept material și procesual, fapt ce a condus la încălcarea drepturilor fundamentale absolute ale persoanei;*
- b) *prin încălcarea în mod vădit, incontestabil a normelor de drept material sau procesual s-a soluționat o situație litigioasă contrar realității faptice sau judiciare ori s-a produs o neregularitate în modul de desfășurare a procedurilor judiciare, iar aceasta nu a fost remediată în căile de atac sau în procedurile prevăzute de lege, producând în acest mod o vătămare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.”*

Considerăm că au fost încălcate dispozițiile art. 104 din Regulamentul Senatului și ale art.1 alin. (5) din Constituție, fapt care atrage existența unui element de neconstituționalitate, legea fiind neconstituțională în ansamblul său.

II. MOTIVE INTRINSECI

1. Art. I pct. 7 din lege, referitor la articolul 5 alin. (1) din Legea nr. 303/2004

„Art. 5. – (1) Funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția:

- a) funcțiilor didactice din învățământul superior, așa cum acestea sunt definite de legislația în vigoare;
- b) funcțiilor din structurile autorității judecătorești, Consiliului Superior al Magistraturii, Inspecției Judiciare, Institutului Național al Magistraturii și Școlii Naționale de Grefieri;
- c) funcțiilor din cadrul Ministerului Justiției sau unităților subordonate acestuia;
- d) funcțiile prevăzute la lit. b) și c) pot fi ocupate doar prin detașare.

(2) Judecătorii și procurorii sunt obligați să se abțină de la orice activitate legată de actul de justiție în cazuri care presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de înfăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății.”

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”. Această obligație, care revine atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoare a țării, care constă în elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român.

Curtea Constituțională, a reținut, în jurisprudența sa constantă, că respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative constituie un veritabil criteriu de constituționalitate prin raportare la aplicarea art. 1 alin. (5) din Constituție.

În acest sens, prin Decizia nr. 26/2012, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea constată că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.

Totodată, trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora "Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției", și pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, "în România, respectarea [...] legilor este obligatorie". Astfel, Curtea constată că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.”

De asemenea, în Decizia nr. 783/2012, Curtea a statuat că încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție atrage implicit afectarea principiului statului de drept, consacrat prin art. 1 alin. (3) din Constituție.

În cauză, apreciem că lit. d) de la art. 5 alin. (1) contravine celor reținute de Curte, întrucât, pe de o parte, contrar art. 16 din Legea nr. 24/2000, instituie un paralelism legislativ, detașarea judecătorilor și procurorilor în funcțiile din cadrul autorității judecătorești, CSM, Inspecției Judiciare, INM, Școlii Naționale de Grefieri și Ministerului Justiției fiind deja prevăzută la art. 58 alin. (1) din Lege, iar, pe de altă parte, prin faptul că încalcă art. 48 și 49 din Legea nr. 24/2000 prin reglementarea unei ipoteze juridice noi în cadrul unei enumerări marcate prin litere, deși se impunea tratarea acesteia într-un alineat distinct.

Astfel, apreciem că lit. d) de la art. 5 alin. (1) încalcă principiul securității raporturilor juridice cuprins în art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

În plus, întrucât funcțiile de instruire din structurile autorității judecătorești, Consiliului Superior al Magistraturii, Inspecției Judiciare, Institutului Național al Magistraturii și Școlii Naționale de Grefieri, precum și a celor din cadrul Ministerului Justiției sau unităților subordonate acestuia nu sunt funcții didactice din învățământul superior, în sensul art. 5 alin. (1) lit. a), introducerea lit. d) va avea drept consecință eliminarea posibilității ca un judecător sau procuror să presteze un serviciu de instruire în cadrul acestora, în lipsa detașării.

Or, Curtea a stabilit, în Decizia nr. 45/2018, că funcția de procuror sau judecător este incompatibilă cu orice „funcție sau raport contractual în care judecătorul / procurorul este prestatorul unui serviciu, ce nu are legătură nici cu instruirea pe care trebuie să o asigure judecătorilor/ procurorilor și nici cu vreo funcție didactică din învățământul superior”(a se vedea paragraful 172 și următoarele).

Per a contrario, nu va exista incompatibilitate în situația ocupării unei funcții sau încheierii unui raport contractual în baza căruia judecătorul sau procurorul va presta servicii de instruire a judecătorilor sau procurorilor, chiar dacă acestea nu fac obiectul activității didactice din învățământul superior.

Astfel, considerăm că, pe de o parte, soluția legislativă contravine art. 16 alin. (1) din Constituție, prin faptul că instituie un tratament juridic diferit în situații similare, în sensul că, spre

deosebire de activitățile de instruire desfășurate în virtutea funcțiilor didactice din învățământul superior, celelalte activități de instruire a judecătorilor și procurorilor vor putea fi desfășurate doar prin detașare, iar, pe de altă parte contravine considerentelor antemenționate reținute de Curte prin Decizia nr. 45/2018, fapt care atrage încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

2. Art. I pct. 9, referitor la art. 7 alin. (5)-(7) din Legea nr. 303/2004

„(5) Verificarea veridicității datelor din declarațiile prevăzute la alin. (2) se face individual pentru fiecare declarație de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării anual, din oficiu, sau de ori de câte ori este sesizat de Ministerul Justiției, Secția pentru judecători sau Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorul sau procurorul vizat.

(6) Rezultatul verificărilor se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane.

(7) Actul Consiliului Suprem de Apărare a Țării prevăzut la alin. (6) poate fi contestat în instanță de către orice persoană care justifică un interes legitim, conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Dispozițiile prevăzute la art.7 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare nu sunt aplicabile.”

Curtea Constituțională a stabilit că includerea comisiilor parlamentare în procedura de verificare a declarațiilor persoanelor prevăzute la art. 7 alin. (1), prin care se atestă faptul că nu au fost și nu sunt lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai niciunui serviciu de informații încalcă principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție.

Conform Deciziei Curții nr. 45/2018, paragraf 118, Consiliul Suprem de Apărare a Țării „legitimează, din punctul de vedere al arhitecturii constituționale și al funcționalității, competența de a verifica declarațiile depuse de judecători cu privire la calitatea lor de lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații”.

În urma procedurii de reexaminare, s-a introdus art. 7 alin. (7), care stabilește că actul care înglobează rezultatele verificărilor efectuate de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării poate fi contestat în instanță de către orice persoană care justifică un interes legitim, conform Legii 554/2004, menționându-se că nu sunt aplicabile prevederile referitoare la plângerea prealabilă din Legea nr. 554/2004, legea contenciosului administrativ.

În primul rând, art. 7 alin. (6) prevede că „*rezultatul verificărilor* se comunică din oficiu Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorului sau procurorului vizat, precum și, la cerere, oricărei persoane”. Așadar, legea face referire la rezultatul verificărilor, care reprezintă o operațiune administrativă și nu un act administrativ.

În acest sens, potrivit art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, prin act administrativ se înțelege „actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice; sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice; prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative supuse competenței instanțelor de contencios administrativ”.

Pentru a fi considerat act administrativ, condițiile prevăzute de lege trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv să fie vorba de un act unilateral emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, în scopul de a da naștere, a modifica sau a stinge drepturi și obligații.

Or, rezultatul verificărilor efectuate de Consiliul Suprem de Apărare a Țării nu reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, ci doar un act de informare, o corespondență între două instituții, întrucât nu produce efecte juridice de sine stătătoare. Astfel, acest înscris nu poate face obiectul contestației administrative reglementate de Legea nr. 554/2004.

De altfel, și soluția consacrată în practica instanțelor judecătorești este în sensul inadmisibilității atacării pe calea contenciosului administrativ a actelor de informare, sens în care

amintim, cu titlu de exemplu, Decizia nr. 328/2015 a Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În speță, actul administrativ este cel de eliberare din funcție, prevăzut la art. 7 alin. (2), astfel că împrejurările constatate de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării în urma verificărilor efectuate, în măsura în care constituie temei pentru eliberarea din funcție, vor putea fi supuse controlului judiciar doar odată cu atacarea acestuia.

Prin introducerea art. 7 alin. (7) este încălcat rolul Consiliului Suprem de Apărare a Țării, prevăzut de art. 119 din Constituție, efectul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, reglementat de art. 147 alin. (4) din Constituție, prin raportare la paragraful 118 din Decizia nr. 45/2018, precum și principiul legalității, cuprins în art. 1 alin. (5) din Constituție, prin faptul că, prin derogare de la prevederile Legii nr. 554/2004, se califică un înscris drept act administrativ, în lipsa întrunirii condițiilor prescrise de lege.

În al doilea rând, referirea la „atacarea în instanță” din cuprinsul art. 7 alin. (7) este una lipsită de claritate, nementionându-se instanța competentă să judece o astfel de contestație, contrar exigențelor art. 126 alin. (2) din Constituție, conform căruia „Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute de lege”.

În plus, în măsura în care s-ar admite posibilitatea contestării la instanța de contencios administrativ a rezultatelor verificărilor efectuate de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării, învedereăm Curții că, în lumina autorității de lucru judecat a hotărârii astfel pronunțate, actul emis de Consiliu se va consolida, cu consecința înlăturării posibilității probei contrare.

Or, potrivit considerentelor reținute de Curte în Decizia nr. 45/2018 „în măsura în care noțiunea de informare conformă este interpretată ca fiind o probă preeminentă prin natura sa față de orice altă probă contrară furnizată, bucurându-se, totodată, de prezumția absolută de conformitate cu realitatea, întregul parcurs procesual ar fi golit de conținut. Astfel, nici secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, nici Înalta Curte de Casație și Justiție nu și-ar putea manifesta plener competențele jurisdicționale în materie disciplinară, rolul lor și al procedurii desfășurate în fața lor fiind unul absolut formal. Or, în realitate, fiecare aspect care ține

de statutul judecătorului trebuie supus unui control judiciar efectiv, astfel că informarea conformă ar putea antrena excluderea din magistratură doar în urma unei proceduri în care să se poată contesta, în mod efectiv, caracterul său veridic. Altfel, s-ar ajunge la încălcarea art.21 alin. (3), art. 125, art. 132 și art. 134 din Constituție.”

Astfel, prin sustragerea constatărilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării din competența jurisdicțională în materie disciplinară a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii și a Înaltei Curți de Casație și Justiție se încalcă art. 134 alin. (2) din Constituție, controlul judiciar astfel efectuat devenind unul pur formal, limitat la constatarea celor reținute de instanța de contencios-administrativ.

În al treilea rând, introducerea art. 7 alin. (6) și (7) depășește limitele reexaminării stabilite de Curte prin Decizia nr. 45/2018. În controlul de constituționalitate, Curtea Constituțională nu s-a pronunțat în sensul necesității introducerii acestora, acestea nu reprezintă o corelare de tehnică legislativă și nici nu se regăsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale.

Or, potrivit celor reținute de Curte în Decizia nr. 45/2018, în procedura de reexaminare a legii pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia Curții „Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca și operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză”.

În consecință, Parlamentul a depășit limitele stabilite prin Decizia Curții nr. 45/2018, modificând și alte dispoziții care nu se află în legătură indisolubilă cu prevederile declarate neconstituționale, fapt care atrage încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

3. Art. I pct. 9, referitor la art. 7 alin. (9) din Legea nr. 303/2004

„Art. 7. – (9) Informațiile care privesc statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară, organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, cooperarea instituțională între instanțe și parchete, pe de o parte, și orice altă autoritate publică, pe de altă parte, precum și actele administrative extrajudiciare emise sau încheiate de către sau între autoritățile publice care privesc sau afectează desfășurarea procedurilor judiciare, prin derogare de la prevederile art. 12 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, constituie informații de interes public, la care accesul liber este garantat.”

În Decizia nr. 45/2018, Curtea a reținut, la paragrafele 124 – 132, că prin includerea sintagmei „precum și procedurile judiciare” în categoria informațiilor de interes public, prin modul generic de reglementare, se fragilizează regimul de protecție acordat atât informațiilor/datelor clasificate/private, cât și unor categorii de persoane, și se încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 26 alin. (1) referitor la obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată, precum și art. 49, cu referire la protecția minorilor.

Norma introdusă în urma punerii de acord își păstrează caracterul vag, încălcând considerentele Deciziei nr. 45/2018. Introducerea sintagmei „precum și actele administrative extrajudiciare emise sau încheiate de către sau între autoritățile publice care privesc sau afectează desfășurarea procedurilor judiciare” califică în continuare drept informații de interes public **aspecte care privesc sau afectează procedurile judiciare**. Această soluție aleasă de legiuitor încalcă considerentul Curții Constituționale prevăzut la paragraful 124 din Decizia nr. 45/2018, în sensul în care „calificarea *tale quale* drept informații de interes public a informațiilor **care privesc procedurile judiciare**, cu excepția celor pentru care Codul de procedură penală prevede caracterul nepublic, încalcă art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 26 alin. (1) din Constituție referitor la obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată și art. 49 privind protecția tinerilor cu referire specială la regimul minorilor”.

În considerentul amintit, Curtea Constituțională nu face distincție între actele administrative judiciare sau extrajudiciare emise sau încheiate de către sau între autoritățile

publice, criteriul de referință fiind cel legat **de legătura acestora cu procedurile judiciare**. În consecință, soluția aleasă de legiuitor contravine

Deciziei Curții Constituționale, încălcându-se art. 26 alin. (1) referitor la obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată, art. 31 alin. (3) din Constituție care prevede că „dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională” și art. 49 cu referire la protecția minorilor.

4. Art. I pct. 18 (în varianta supusă anterior controlului de constituționalitate) din lege referitor la art. 16 alin. 3¹ din Legea nr. 303/2004

„Art.16.- (3¹) Organizarea și planificarea stagiilor de practică, inclusiv durata fiecăruia, se stabilesc prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea Institutului Național al Magistraturii”.

Eliminarea, în cadrul procedurii de punere în acord a legii cu Decizia Curții Constituționale, a art. 16 alin. (3¹) depășește limitele reexaminării stabilite de Curte prin Decizia nr. 45/2018. În controlul de constituționalitate efectuat, acesta nu a fost declarat neconstituțional de Curte, eliminarea acestuia nu se impune din rațiuni de corelare de tehnică legislativă și nici nu se regăsește într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale.

În speță, s-a motivat că, prin conținutul său normativ, acesta se suprapune cu teza finală a art. 16 alin. (3), care prevede că „stagiile vor fi organizate pe baza unor protocoale de colaborare între Institutul Național al Magistraturii și instituțiile cu relevanță pentru pregătirea profesională.”

Din compararea celor două texte, putem observa că suprapunerea este doar parțială, alin.(3) referindu-se doar la instituțiile la care se vor desfășura aceste stagii, nu și la planificarea și organizarea acestora.

Prin urmare, în lumina considerentelor reținute de Curte în Decizia nr. 45/2018, potrivit căroră „Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca

și operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză”, eliminarea art. 16 alin. (31) constituie o încălcare a art. 147 alin. (4) din Constituție.

5. Art. I pct. 29, cu referire la art. 19 alin. (6) din Legea nr. 303/2004

„Art. 19.- (6) Componența comisiilor prevăzute de alin. (3) și (4) va fi stabilită de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, după caz.”

În forma anterioară procedurii de punere în acord a legii cu Decizia Curții, art. 19 alin. (6) prevedea următoarele:

„Componența comisiilor prevăzute la alin. (3) și (4) va fi stabilită de Secția pentru judecători sau Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, după caz.”

Modificarea depășește limitele reexaminării stabilite de Curte prin Decizia nr. 45/2018. În controlul de constituționalitate, acest alineat nu a fost criticat și ,prin urmare, Curtea Constituțională nu s-a pronunțat asupra acestuia. Mai mult, modificarea operată nu reprezintă o corelare de tehnică legislativă și nici nu se regăsește într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale. Pe cale de consecință modificarea s-a realizat cu încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

În plus, prin această modificare se creează o neconcordanță cu art. 19 alin. (2), potrivit căruia „O comisie de examinare teoretică și practică va fi alcătuită din 7 persoane: 5 judecători, un avocat și un profesor universitar, desemnați de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii dintre judecătorii sau avocații cu cel puțin 12 ani vechime în profesie și dintre cadrele didactice ale facultăților de drept care au obținut gradul universitar de profesor de cel puțin 5 ani. Altă comisie de examinare teoretică și practică va fi alcătuită din 7 persoane: 5 procurori, un avocat și un profesor universitar, desemnați de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii dintre procurorii sau avocații cu cel puțin 12 ani vechime în profesie și dintre cadrele didactice ale facultăților de drept care au obținut gradul universitar de profesor de cel puțin 5 ani.”

Pe de altă parte, alin. (2) al art. 19 intră în contradicție flagrantă cu art. 21 alin. (1) din Lege, potrivit căruia „Auditorii de justiție optează pentru locurile de judecători stagieri și procurori stagieri scoase la concurs, iar repartizarea acestora se face pe baza notei finale de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, prevăzută la art. 19 alin. (7). Opțiunile se fac în fața Institutului Național al Magistraturii, care va înainta tabelul cu propunerile de repartizare, făcute în acest mod, secțiilor corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii, în vederea numirii în funcție”.

Așadar, art. 19 alin. (2) este inaplicabil, întrucât auditorii de justiție optează pentru una dintre cele două funcții ale magistraturii doar după susținerea examenului de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, astfel că instituirea a două comisii de examinare diferite, una compusă preponderent din judecători, iar cealaltă preponderent din procurori, nu se justifică, fiind chiar de-a dreptul absurdă.

De asemenea, textul este confuz sintagma ”după caz” fiind nepotrivită în context câtă vreme nu sunt indicate două ipoteze alternative, așa cum era cazul textului înainte de modificare.

Prin urmare, dispozițiile art. 19 alin. (2) și (4) încalcă principiul securității raporturilor juridice cuprins în art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

6. Art. I pct. 42.- Articolul 30 se abrogă.

Conform art. 30 alin. (1) și (2), astfel cum au fost modificate prin prezenta lege, în forma anterioară procedurii de punere în acord cu decizia Curții:

„Art. 30. – (1) Judecătorii și procurorii stagieri care nu promovează examenul de definitivare se pot prezenta încă o dată pentru susținerea acestuia la următoarea sesiune organizată de Consiliul Superior al Magistraturii pentru candidații de pe raza curții de apel în care funcționează.

(2) În cazul în care judecătorul sau procurorul stagiar nu se prezintă în mod nejustificat, la examen sau nu promovează examenul în a doua sesiune, nu poate fi numit ca judecător sau procuror definitiv și este obligat să restituie bursa și cheltuielile de școlarizare, prevederile art. 19 alin. (5) se aplică în mod corespunzător.”

Pe lângă aceste dispoziții, art. 30 din Legea 303/2004 reglementează întreaga procedură pentru ocuparea posturilor de judecător sau procuror definitiv, prevăzând la alin. (3) – (6) următoarele:

„(3) Candidatului care nu și-a exercitat dreptul de alegere a postului în termenul prevăzut la alin. (2) i se propune, din oficiu, un post de către Consiliul Superior al Magistraturii. Refuzul de a accepta propunerea este considerat demisie.

(4) La medii egale are prioritate la alegerea postului, în următoarea ordine, candidatul care funcționează la instanța sau parchetul pentru care a optat ori cel care are o vechime mai mare în magistratură.

(5) Repartizarea pe posturi se afișează la sediul Consiliului Superior al Magistraturii, al instanțelor și al parchetelor, se comunică persoanelor interesate și se publică pe pagina de Internet a Consiliului Superior al Magistraturii.”

(6) În circumscripțiile instanțelor și parchetelor unde o minoritate națională are o pondere de cel puțin 50% din numărul locuitorilor, la medii egale, au prioritate candidații cunoscători ai limbii acelei minorități.

În urma punerii în acord a legii cu Decizia nr. 45/2018, Parlamentul României a abrogat art. 30 din lege, motivând că toate ipoteze juridice de la art. 30 se regăsesc și la art. 25 din Legea nr. 303/2004.

Cu toate acestea, art. 25 din Legea nr. 303/2004 din legea adoptată de Parlament prevede doar reglementări cu privire la susținerea examenului de capacitate, **nu și cu privire la modul în care judecătorii sau procurorii ocupă funcțiile după acest examen, în cazul în care sunt declarați admiși.**

Pe lângă faptul că această modificare excede Deciziei nr. 45/2018 a Curții Constituționale, Parlamentul încalcând art. 147 alin. (4) din Constituție prin neîndeplinirea obligației de a se limita la prevederile declarate neconstituționale sau la cele aflate într-o legătură indisolubilă cu acestea, se creează un vid legislativ care afectează în mod direct statutul judecătorilor și procurorilor.

Astfel, momentul trecerii de la etapa în care respectivele persoane ocupă funcția de judecător sau procuror stagiar, la etapa în care acestea devin judecători sau procurori definitivi în urma examenului de capacitate, reprezintă un element care ține de statutul judecătorilor și procurorilor.

Prin abrogarea art. 30 din Legea nr. 303/2004 care prevede modul în care judecătorii și procurorii devin definitivi, precum și criteriile pe baza cărora aceștia ocupă posturile se creează o instabilitate și o incertitudine de natură să afecteze întregul sistem judiciar, înfăptuirea justiției și statutul judecătorilor și procurorilor prevăzut de art. 125 și art. 132 din Constituția României. În consecință, nu mai este precizată **nici ordinea ocupării posturilor**, nici ce se întâmplă în caz de medii egale, fiind eliminată și prevederea prin care se asigura prioritate candidaților cunoscători ai unei limbi a minorității naționale, pentru instanțele și parchetele unde ponderea locuitorilor acelei minorități este de cel puțin 50%.

În plus, este încălcat și art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție, aspectul referitor la finalizarea stagiaturii și ocuparea posturilor definitive de către procurori sau judecători nemaifiind reglementat prin lege.

7. Art. I pct. 43, referitor la art. 31 alin. (3) din Legea nr. 303/2004

„Art. 31. – (3) Președintele României nu poate refuza numirea în funcție a judecătorilor și procurorilor prevăzuți la alin. (1).”

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a constatat, la paragrafele, 140-143 „că acestea abrogă dispozițiile legale referitoare la competența Președintelui României de a refuza o singură dată numirea în funcția de judecător/procuror a judecătorilor/procurorilor stagiați care au promovat examenul de capacitate. Prin Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005, Curtea a observat că prevederile legale criticate stabileau dreptul Președintelui României de a refuza numirea în funcție a judecătorilor și procurorilor propuși de Consiliul Superior al Magistraturii și de a face numirile în cele mai înalte funcții din Ministerul Public la propunerea ministrului justiției, cu avizul

consultativ al Consiliului Superior al Magistraturii. Referitor la aceste critici, Curtea a constatat că "numirea judecătorilor și procurorilor urmează a se face la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii în continuare, iar numirea în anumite funcții de conducere se face dintre persoanele numite anterior în funcția de procuror. Dacă Președintele României nu ar avea niciun drept de examinare și de apreciere asupra propunerilor făcute de Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea judecătorilor și procurorilor sau în anumite funcții de conducere ori dacă nu ar putea refuza numirea nici motivat și nici măcar o singură dată, atribuțiile Președintelui României, prevăzute de art. 94 lit. c) coroborat cu art. 125 alin. (1) din Constituție, ar fi golite de conținut și importanță".

Raportat la situația de față, Curtea a reținut că „în realitate, competența Președintelui este una legată, în sensul că emiterea decretului de numire este consecința și rezultatul firesc al propunerii inițiate de Consiliul Superior al Magistraturii, fără a putea refuza cu caracter definitiv această propunere. Faptul că s-a reglementat posibilitatea Președintelui de a refuza o singură dată propunerea de numire a avut în vedere un element de curtoazie, de consultare și colaborare între autoritatea executivă și cea judecătorească, în sensul de a da substanță atribuției respective a Președintelui. Aceasta a fost normativizată extra legem și nu contra legem, așadar, în dezvoltarea Constituției, dar nu în contra sa, fiind acceptată în jurisprudența Curții Constituționale; însă, eliminarea acestei atribuții expres normativizate a Președintelui României nu pune nicio problemă de constituționalitate din perspectiva art. 94 lit. c), art. 125 alin. (1) și (2) și art. 134 alin. (1) din Constituție; din contră, are loc o consolidare a rolului Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției, acesta fiind, de altfel, entitatea care gestionează, prin intermediul Institutului Național al Magistraturii, selecția judecătorilor și procurorilor”.

Așadar, deși Curtea Constituțională a respins critica de constituționalitate cu privire la abrogarea art. 31 alin.(3) și (4) din Legea nr. 303/2004, declarându-le constituționale, Parlamentul a modificat alin. (3) al art. 31, menționând că „Președintele României nu poate refuza numirea în funcție a judecătorilor și procurorilor prevăzuți la alin. (1)”.

Această modificare nu are legătură cu Decizia nr. 45/2018, care impune Parlamentului să păstreze textul în forma supusă controlului Curții Constituționale. În consecință, legiuitorul și-a încălcat obligația prevăzută la art. 147 alin. (2) din Constituție. S-au încălcat par. 140-143 din Decizia nr. 45/2018.

8. Art. I pct. 55, referitor la art. 40 alin. (1) din Legea nr. 303/2004

„Art. 40.- (1) Prin raportul de evaluare a activității profesionale a judecătorului sau procurorului, întocmit de comisiile prevăzute la art. 39 alin. (3), (4) sau (5), se poate acorda unul dintre calificativele: <<foarte bine>>, <<bine>>, <<satisfăcător>> sau <<nesatisfăcător>>.”

Trimiterea la alin. (3) al art. 39, care stabilește competența comisiilor de evaluare prin raportare la diferitele grade ale instanțelor sau ale parchetelor, nou introdusă în procedura de reexaminare, este una redundantă, din moment ce alin. (4) și (5) din același art. 39 stabilesc modul de constituire al acestor comisii.

De asemenea, învederăm Curții că art. 39 alin. (3) nu a făcut obiectul controlului de constituționalitate al Curții și, prin urmare, modificarea acestuia excede limitele reexaminării impuse de Decizia nr. 45/2018. Ca atare, nu avem de a face cu o recorelare necesară după pronunțarea deciziei Curții, ci cu o modificare inutilă.

Așadar, prin modificarea unei norme care nu se referă la prevederile declarate neconstituționale și nici nu este în strânsă legătură cu acestea, Parlamentul a încălcat art. 147 alin. (2) din Constituție.

9. Art. I pct. 62 cu referire la eliminarea art. 46¹ alin. (2) din Legea nr. 303/2004, în varianta supusă anterior controlului de constituționalitate

„Art. 46¹. – (2) Data, locul, modul de desfășurare a concursului și posturile vacante pentru care se organizează concurs se comunică tuturor judecătorilor și procurorilor, prin curțile de apel și parchete, și se publică pe pagina de interne a Consiliului Superior al Magistraturii, a Institutului Național al Magistraturii și a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu cel puțin 30 de zile înainte de data la care se pot depune cererile de înscriere la concurs.”

În procedura de punere în acord a legii cu Decizia Curții, s-a considerat că eliminarea art. 46¹ alin. (2) se impune din cauza existenței unui paralelism legislativ cu art. 43 din Lege. Apreciem, însă, că din interpretarea sistematică a celor două dispoziții rezultă că ipoteza reglementată la art. 43 este cea a promovării în grad profesional, spre deosebire de art. 46¹ alin. (2), care se referă la promovarea efectivă a judecătorilor și procurorilor.

Prin abrogarea unei norme care nu a fost declarată neconstituțională și nici nu este în strânsă legătură cu o dispoziție declarată neconstituțională, Parlamentul a încălcat art. 147 alin. (2) din Constituție.

10. Art. I pct. 74 cu referire la eliminarea art. 50 alin. (6) din Legea nr. 303/2004, prevăzut în varianta supusă anterior controlului de constituționalitate

„Art. 50. – (6) La calcularea condițiilor minime de vechime prevăzută la alin. (1) nu se ia în considerare perioada în care judecătorul sau procurorul a avut calitatea de auditor de justiție.”

Motivația eliminării acestui alineat în procedura de punere în acord a legii cu Decizia Curții a constat în faptul că ar exista o suprapunere cu art. 44 alin. (2). Apreciem că această susținere este eronată, întrucât art. 44 alin. (2) se referă la promovarea la instanțele și parchetele superioare, în vreme ce art. 50 alin. (6) se referă la condițiile minime de vechime pentru numirea în funcțiile de conducere.

Se creează, astfel, o situație injustă constând în aceea că pentru promovarea la instanțele și parchetele superioare nu se va lua în considerare și perioada avută în calitate de auditor de justiție, în vreme ce pentru numirea în funcțiile de conducere se poate lua în considerare această vechime. Parlamentul și-a depășit limitele punerii în acord stabilite de art. 147 alin. (2) din Constituție.

Art. 50 alin. (6) nu a făcut obiectul controlului de constituționalitate al Curții și, prin urmare, modificarea acestuia excede limitele reexaminării impuse de Decizia nr. 45/2018.

Deci, prin abrogarea unei norme care nu se referă la prevederile declarate neconstituționale și nici nu este în strânsă legătură cu acestea, Parlamentul a încălcat art. 147 alin. (2) din Constituție.

11. Art. I pct. 78, referitor la art. 52 alin. (1) din Legea nr. 303/2004

„Art. 52. – (1) Promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se face numai prin concurs organizat ori de câte ori este necesar, în limita posturilor vacante de către Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.”

Având în vedere că în forma anterioară procedurii de punere în acord a legii cu Decizia Curții alin. (1) al art. 52 nu suferise modificări, precum și faptul că înlocuirea Consiliului Superior al Magistraturii, în ansamblul său, cu Secția pentru judecători sub aspectul competenței organizării concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție nu a survenit ca urmare a necesității unor corelări generate de Decizia nr. 45/2018, Parlamentul a încălcat art. 147 alin. (2) din Constituție, depășind limitele reexaminării.

De asemenea, considerăm că prevederea încalcă și art. 125 din Constituție, care stabilește, printre altele, că promovarea judecătorilor este de competența Consiliului Superior al Magistraturii.

Acolo unde legiuitorul constituant a dorit să stabilească atribuții în sarcina secțiilor Consiliului, a făcut-o prin dispoziții exprese în acest sens, precum cea de la art. 134 alin. (2), teza I, care stabilește că „Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică”. Prin urmare, considerăm că promovarea judecătorilor constituie atributul exclusiv al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, și nicidecum al Secției pentru judecători.

12. Art. I pct. 88, referitor la art. 53 alin. (1) din Legea nr. 303/2004

„Art. 53. – (1) Președintele, vicepreședinții și președinții de Secție ai Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt numiți de către Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, dintre judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție care au funcționat la această instanță cel puțin 2 ani și care nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani.”

Prin Decizia nr. 45/2018, paragrafele nr. 160-164, s-a stabilit faptul că promovarea judecătorilor are dublu înțeles, respective dobândire a unei funcții de execuție la nivel superior în ierarhia instanțelor judecătorești sau a unei funcții de conducere, situație în care singura instituție abilitată să efectueze această promovare este, în baza art. 125 alin. (2) din Constituție, Consiliul Superior al Magistraturii.

Ținând cont că art. 125 alin. (2) din Constituție stabilește că promovarea judecătorilor este de competența Consiliului Superior al Magistraturii, legiuitorul constituant neindicând expres, precum la art. 134 alin. (2), că această prerogativă se va exercita prin intermediul secției pentru judecători, apreciem că înlocuirea Consiliului Superior al Magistraturii, ca titular al dreptului de numire în funcțiile de conducere prevăzute la art. 53 alin. (1), cu Secția pentru judecători este neconstituțională.

De asemenea, având în vedere că, potrivit Deciziei nr. 45/2018, „promovarea și numirea judecătorilor în funcția de președinte de secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție de către Consiliul Superior al Magistraturii, reglementată de art. I pct. 87 [cu referire la art. 53 alin. (9) teza întâi și alin. (10)] din lege, nu încalcă art. 94 lit. c) din Constituție”, modificarea acestei proceduri echivalează cu depășirea limitelor reexaminării și, drept urmare, cu încălcarea art. art. 147 alin. (2) din Constituție.

13. Art. I pct. 88 cu referire la abrogarea art. 53 alin. (9) și (10) din Legea nr. 303/2010

În varianta legii supusă controlului de constituționalitate alin. (9) și (10) ale art. 53 aveau următorul cuprins:

”(9) Președinții de secții ai Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt numiți de către Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție dintre judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție care au funcționat la această instanță cel puțin 2 ani, și nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani. Dispozițiile alin.(3) - (6) se aplică în mod corespunzător.

(10) Revocarea din funcție a președinților de secții ai Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către Consiliul Superior al Magistraturii - Secția pentru judecători, care se poate sesiza din oficiu sau la cererea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, a unei treimi din numărul membrilor ori a adunării generale a instanței, pentru motivele prevăzute la art. 51 alin. (2) care se aplică în mod corespunzător.”

La punerea de acord a propunerii legislative cu decizia Curții Constituționale, Parlamentul a abrogat aceste două alienate, deși în finalul paragrafului nr. 164 al Decizie nr. 45/2018 Curtea a menționat în mod expres că *”promovarea și numirea judecătorilor în funcția de președinte de secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție de către Consiliul Superior al Magistraturii, reglementată de art. I pct. 87 (cu referire la art. 53 alin. (9) teza întâi și alin. (10)) din lege, nu încalcă art. 94 lit. c) din Constituție.”* Pe cale de consecință, aceste prevederi nu trebuiau abrogate.

Procedând în sens contrar, Parlamentul și-a depășit limitele punerii în acord stabilite de art. 147 alin. (2) din Constituție.

14. Art. I pct. 94 cu referire la abrogarea art. 56 din Legea nr. 303/2004

În varianta legii supusă controlului de constituționalitate art. 56 avea următorul cuprins *„La încetarea mandatului funcției de conducere prevăzute la art. 54 și 55, procurorii pot ocupa o altă funcție de conducere la același parchet, în condițiile legii, fie revin pe funcții de execuție la parchetele pe care le-au condus sau de unde provin.”*

După pronunțarea Deciziei nr. 45/2018, Parlamentul a abrogat art. 56 din Legea nr. 303/2004. Or, abrogarea acestui articol excede prevederilor cuprinse în Decizia Curții.

Nu există nicio suprapunere cu prevederile art. 51 alin. (1) din lege, care se referă la situația judecătorilor și procurorilor de la judecătorii, tribunale și curți de apel, respectiv de la parchetele de pe lângă acestea, în vreme ce art. 56 alin. (1) se referă la situația judecătorilor și procurorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Se creează prin această abrogare un vid legislativ și o situație discriminatorie a judecătorilor și procurorilor de la ÎCCJ, respectiv de la Parchetul de pe lângă ICCJ față de judecătorii și procurorii de la instanțele și parchetele inferioare care au deținut funcții de conducere. Procedând astfel, Parlamentul și-a depășit limitele punerii în acord stabilite de art. 147 alin. (2) din Constituție.

15. Art. I pct. 99 cu referire la art. 58 alin. (1²) din Legea nr. 303/2004

„Art. 58. – (1²) În cazul în care judecătorul sau procurorul își manifestă opțiunea de a exercita o funcție la instituții ale Uniunii Europene sau organizații internaționale, acesta este eliberat din funcția de judecător sau procuror cu rezervarea postului.”

Prin Decizia nr. 45/2018, paragraful nr. 173, Curtea Constituțională a recunoscut posibilitatea magistraților de a ocupa o funcție la instituții ale Uniunii Europene sau organizații internaționale în ipoteza în care actul internațional incident condiționează expres la funcția respective de calitatea de magistrat, apreciind însă că pentru aceasta legiuitorul trebuie să reglementeze o soluție normativă corespunzătoare, ținând seama de incompatibilitatea constituțională care impune ca funcția deținută anterior să înceteze, existând posibilitatea rezervării postului.

Apreciem, însă, că această reglementare este incompletă și impredictibilă.

În scopul de a găsi o variantă legală care să permită magistraților să exercite funcții în cadrul instituțiilor UE sau altor organizații internaționale pentru care este condiționat în mod expres accesul de calitatea de judecător sau procuror, Parlamentul a adoptat o reglementare eliptică, incompletă, autorii amendamentelor mulțumindu-se să preia ad litteram o parte din

paragraful nr. 173 al Deciziei nr. 45/2018, deși acest paragraf era menit să explice, nicidecum să reglementeze. Nu reiese în mod clar care este modalitatea concretă de eliberare de funcție (prin demisie, deși nu se menționează în lege, sau printr-un nou caz legal de eliberare din funcție) și nici care este momentul eliberării din funcție.

De asemenea, nu este prevăzut în noua reglementare care este procedura concretă a "rezervării postului" și a reluării postului și care sunt condițiile minimale de revenire în funcție.

Apreciem că punerea de acord cu prevederile Deciziei Curții este una defectuoasă, textul adoptat fiind neclar, impredictibil, în contradicție cu normele de tehnică legislativă și, pe cale de consecință, cu art. 1 alin. (5) din Constituție.

16. Art. I pct. 110 referitor la art. 62 alin. (3) din Legea 303/2004

„Art. 62. – (3) În perioada suspendării din funcție dispuse în temeiul alin. (1) lit. a)-a²) și lit. c)-e) și alin. (1¹), judecătorului și procurorului nu îi sunt aplicabile dispozițiile referitoare la interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute la art. 5 și art. 8 și nu i se plătesc drepturile salariale, dar i se plătesc asigurările sociale de sănătate. Această perioadă nu constituie vechime în muncă și în magistratură.”

În Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018, la paragraful 188, cu referire la art. 62 alin. (3), coroborat cu art. 62 alin. (1³), s-a reținut că „în ipoteza suspendării din funcție la cerere "pentru situații personale deosebite", nu există niciun motiv pentru care să nu opereze interdicțiile și incompatibilitățile specifice calității de judecător/procuror. Deși textul la care se trimite poate avea o sferă largă de aplicare [suspendarea din funcție la cerere "pentru situații personale deosebite"], textul care trimite nu poate alătura acestuia consecințe juridice incompatibile cu textul Constituției. Este de observat că acest text de lege, prin înglobarea ideală a sferei largi de cuprindere a normei la care trimite, reglementează un mecanism juridic de natură a eluda incompatibilitățile specifice funcției de judecător/procuror, fiind, așadar, contrară art. 125 alin. (3) și art. 132 alin. (2) din Constituție”.

În urma punerii de acord, Parlamentul a eliminat art. 62 alin. (1³) din legea supusă controlului de constituționalitate. Acesta avea următorul conținut: „În situații personale deosebite, la cererea judecătorului sau procurorului, CSM poate dispune suspendarea acestuia din funcție, pe o durată de cel mult 3 ani, dacă măsura nu afectează buna funcționare a instanței sau parchetului.”.

De asemenea, **art. 62 alin. (3)** a căpătat următorul cuprins: „(3) În perioada suspendării din funcție dispuse în temeiul alin. (1) lit. a)-a2) și lit. c)-e) și alin. (11), judecătorului și procurorului nu îi sunt aplicabile dispozițiile referitoare la interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute la art. 5 și art. 8 și nu i se plătesc drepturile salariale, dar i se plătesc asigurările sociale de sănătate. Această perioadă nu constituie vechime în muncă și în magistratură.”

Așadar, nu doar art. 62 alin. (1³) , eliminat, care reglementa posibilitatea judecătorului sau procurorului de a fi suspendat la cerere, prin dispunerea acestei măsuri de către CSM a fost declarat neconstituțional, cât mai ales sintagma „nu îi sunt aplicabile dispozițiile referitoare la interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute la art. 5 și art. 8” din cadrul art. 62 alin. (3) din legea supusă controlului de constituționalitate.

Prin urmare, Curtea Constituțională a stabilit că este neconstituțională neaplicarea regimului incompatibilităților și interdicțiilor magistraților prevăzute de art. 5 și art. 8 din Legea nr. 303/2004, pe durata suspendării la cerere a acestora. Dar raționamentul este pe deplin valabil și în privința celorlalte cauze de suspendare, cu privire la care ar trebui să rămână aplicabile aceste interdicții și incompatibilități. Astfel, obligația legiuitorului era și aceea de eliminare a exceptării de la regimul incompatibilităților și interdicțiilor a magistraților suspendați din funcție.

Regula potrivit căreia, în situația suspendării din funcție, magistratului *nu îi sunt aplicabile dispozițiile referitoare la interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute la art. 5 și art. 8* contravin paragrafelor 185 și 186 din Decizia Curții nr. 45/2018.

Chiar suspendat din funcție, judecătorul sau procurorul își păstrează această funcție și poate reveni în momentul încetării cauzei de suspendare. Prin încălcarea unor interdicții sau desfășurarea unor activități incompatibile cu funcția de magistrat se produce o fragilizare a sistemului judiciar, în sensul explicat în paragraful nr. 186 al Deciziei nr. 45/2018.

Observând că situațiile de suspendare vizate de acest text sunt unele care, prin ele însele, sunt de natură a aduce atingere prestigiului funcției de magistrat, acceptarea posibilității încălcării interdicțiilor și incompatibilităților de către magistratul aflat într-o astfel de situație accentuează acest efect negativ. Între scopul care pare a fi urmărit de inițiatorii acestei propuneri, și anume acela de a asigura posibilitatea procurării unor mijloace de subzistență magistratului aflat într-unul din cazurile de suspendare amintite mai sus și cel de protejare a prestigiului funcției de magistrat, ar trebui să primeze cel din urmă, menționând că magistratul poate renunța la calitatea sa în orice moment prin demisie, dezlegându-se astfel de interdicțiile și incompatibilitățile inerente funcției sale.

Data fiind jurisprudența Curții Constituționale în materie, Parlamentul nu și-a respectat obligația de punere în acord a legii cu Decizia Curții, realizând modificări de fond și încălcând art. 147 alin. (2) din Constituția României.

17. Art. I pct. 135 referitor la art. 75 din Legea nr. 303/2004

„Art. 75. – (1) Secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii are dreptul, respectiv obligația ca, la cerere sau din oficiu:

a) să apere judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea;

b) să apere reputația profesională a judecătorilor și procurorilor.

(2) Sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său se soluționează, la cerere sau din oficiu, de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, cu avizul conform al fiecărei secții.

(3) Judecătorii sau procurorii care sunt într-una din situațiile prevăzute la alin. (1), se pot adresa secțiilor corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a dispune măsurile necesare, conform legii.”

Completarea cu alin. (2), **operată de Parlament nu are legătură cu Decizia Curții Constituționale nr. 45/2018**, în niciunul dintre considerentele Deciziei în discuție nefiind făcută o referire la art. 75 alin. (1) din Legea nr. 303/2004.

În plus, această modificare prin care se introduce *avizul conform* al fiecărei secții pentru sesizările vizând apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său este una de fond, care nu ține de aspecte de tehnică legislativă sau de corelare a dispozițiilor în urma parcurgerii procedurii de punere în acord.

Conform art. 133 din Constituția României, „Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”. Așadar, rolul de garant al independenței justiției și, implicit, al apărării independenței autorității judecătorești în ansamblul său aparține plenului Consiliului Superior al Magistraturii. Prin introducerea avizului conform al Secțiilor CSM, Plenul va fi obligat să decidă în conformitate cu avizul secției respective, aspect ce restrânge atribuția plenului de a analiza și a decide asupra respectivei sesizări într-un mod nepermis, contrar rolului constituțional al CSM prevăzut de Constituție.

De asemenea, apreciem că reglementarea este confuză, nemenționându-se ce se întâmplă în cazul în care ambele secții dau avize, iar acestea sunt contrare. Se încalcă astfel regulile de tehnică legislativă care impun legiuitorului redactarea unor norme, clare, neechivoce, precum și art. 1 alin. (5) din Constituție.

18. Art. I pct. 152 referitor la art. 96 din Legea nr. 303/2004

„Art. 96. – (1) Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare.

(2) Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea judecătorilor și procurorilor care, chiar dacă nu mai sunt în funcție, și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență, conform definiției acestora de la art. 99¹.

(3) Există eroare judiciară atunci când, în cadrul procedurilor judiciare:

a) s-au încălcat norme de drept material sau procesual, fapt ce a condus la încălcarea drepturilor fundamentale absolute ale persoanei;

b) prin încălcarea în mod vădit, incontestabil a normelor de drept material sau procesual, s-a soluționat o situație litigioasă contrar realității faptice sau juridice ori s-a produs neregularitate în modul de desfășurare a procedurilor judiciare, iar aceasta nu a fost remediată în căile de atac sau în procedurile prevăzute de lege, producând în acest mod o vătămare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.

(4) Dispozițiile alin. (3) se completează în materie penală cu cele stabilite de Codul de procedură penală, iar în materie civilă cu cele stabilite de Codul civil și Codul de procedură civilă.

(5) Pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice. Competența soluționării acțiunii civile revine tribunalului în a cărui circumscripție domiciliază reclamantul.

(6) Plata de către stat a sumelor datorate cu titlu de despăgubire se efectuează în termen de maximum un an de la data comunicării hotărârii judecătorești definitive.

(7) În termen de 2 luni de la comunicarea hotărârii definitive pronunțate în acțiunea de alin. (6), Ministerul Finanțelor Publice va sesiza Inspekția Judiciară pentru a verifica dacă eroarea judiciară a fost cauzată de judecător sau procuror ca urmare a exercitării funcției cu rea credință sau gravă neglijență, potrivit procedurii prevăzute de art. 74¹ din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare.

(8) Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, va exercita acțiunea în regres împotriva judecătorului sau procurorului dacă, în urma raportului consultativ al Inspekției Judiciare prevăzut la alin. (7) și al propriei evaluări, apreciază că eroarea judiciară a fost cauzată ca urmare a exercitării de judecător sau procuror a funcției cu rea credință sau gravă neglijență. Termenul de exercitare a acțiunii în regres este de 6 luni de la data comunicării raportului Inspekției Judiciare.

(9) Competența de soluționare a acțiunii în regres revine, în primă instanță, secției civile a curții de apel de la domiciliul pârâtului. În cazul în care judecătorul sau procurorul împotriva căruia se exercită acțiunea își exercită atribuțiile în cadrul acestei curți sau la parchetul de pe lângă aceasta, acțiunea în regres va fi soluționată de o curte de apel învecinată, la alegerea reclamantului.

(10) Împotriva hotărârii pronunțate potrivit alin. (9) se poate exercita calea de atac a recursului la secția corespunzătoare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(11) Consiliul Superior al Magistraturii va stabili, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, condiții, termene și proceduri pentru asigurarea profesională obligatorie a judecătorilor și procurorilor. Asigurarea va fi acoperită integral de către judecător sau procuror, iar lipsa acesteia nu poate să întârzie, să diminueze sau să înlăture răspunderea civilă a judecătorului sau procurorului pentru eroarea judiciară cauzată de exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență.”

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a stabilit la paragrafele 207 – 230 din Decizie că „În prezent, răspunderea civilă a statului și, cea subsidiară, a judecătorului/procurorului poate fi antrenată numai dacă în prealabil a fost angajată răspunderea penală sau disciplinară a judecătorului/procurorului. Cu alte cuvinte, nu poate exista răspundere civilă pentru eroare judiciară, fără răspunderea penală/disciplinară a judecătorului/procurorului. Această soluție legislativă este constituțională în sine (a se vedea Decizia nr. 263/2015), fără a exclude, însă, și posibilitatea reglementării altor soluții legislative cu privire la condițiile angajării răspunderii civile a statului și cu privire la procedura angajării răspunderii civile a judecătorului/procurorului”.

Curtea a reținut că „legiuitorul trebuie să aibă în vedere faptul că noțiunea de eroare judiciară, astfel cum este normativizată în art. 52 alin. (3) din Constituție, este o noțiune autonomă, ea trebuind interpretată atât în litera, cât și în spiritul Constituției. Ea aduce în discuție caracterul defectuos al funcționării serviciului justiției, astfel încât, în definirea ei, trebuie să se țină cont, pe lângă intensitatea abaterii anterior relevate, de două elemente, respectiv: dezlegarea unei situații litigioase contrar realității faptice/juridice, precum și neregularitatea manifestă în privința desfășurării procedurii, care nu a fost remediată în cursul acesteia, ambele legate de ideea de vătămare a drepturilor și libertăților fundamentale. Cu cuvinte, eroarea judiciară nu trebuie să fie privită numai prin prisma pronunțării unei hotărâri judecătorești greșite, contrare realității, ci și din perspectiva modului de desfășurare a procedurii (lipsa de celeritate, amânări nejustificate, redactarea cu întârziere a hotărârii). Această ultimă componentă este importantă pentru modul în care decurge procedura de judecată, mod care în sine poate provoca prejudicii iremediabile; prin urmare, chiar dacă o parte își valorifică/își apără cu succes dreptul său subiectiv dedus judecății, ea poate suferi prejudicii mai însemnate decât chiar câștigul obținut în urma finalizării favorabile a procesului [spre exemplu, o întindere în timp excesivă a procedurii]”.

Curtea mai reține că o abatere neobișnuită/crasă de la modul uzual de desfășurare a procedurilor judiciare sau de aplicare a normelor de drept substanțial, neremediată în căile de atac sau în procedurile prevăzute de lege, trebuie să aibă drept consecință o vătămare a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei pentru a putea fi calificată drept eroare judiciară.

Curtea a constatat că definiția erorii judiciare cuprinsă este mult prea generică. De asemenea, s-a reținut că „este evident că printr-o greșită desfășurare a unei proceduri judiciare, chiar remediată în cadrul procedurii de judecată, per se se produce o vătămare a drepturilor/intereselor legitime ale unei persoane. Or, o asemenea definiție normativă nu se subsumează conceptului de eroare judiciară. Practic, din definiția dată erorii judiciare, prin textul art. I pct. 156 [cu referire la art. 96 alin. (3)] din lege, statul va răspunde pentru orice neconformitate procedurală, indiferent de natura sau intensitatea acesteia.”

În același timp, Curtea a constatat că obligativitatea acțiunii în regres trebuie să se refere la ipotezele în care există rea-credință sau gravă neglijență, iar statul „trebuie să realizeze o primă evaluare și nu să introducă mecanic o asemenea acțiune. (...) Statul, prin reprezentanții săi, va trebui să formuleze acțiuni în regres numai dacă în urma evaluării realizate la nivelul acestuia se apreciază că există gravă neglijență sau rea-credință.”

În privința exercitării acțiunii în regres, Curtea a reținut la paragraful 225 că „Revine statului obligația de a realiza o procedură de filtraj în vederea formulării acțiunii în regres și de a-și prezenta dovezile/probele în legătură cu poziția personală și subiectivă avută de către magistratul respectiv în judecarea cauzei. Așadar, sarcina probei revine statului, iar prezumțiile anterioare, simple, prin natura lor, pot fi răsturnate numai ca urmare a intervenirii unei hotărâri judecătorești de soluționare a acțiunii în regres”.

În definirea relei credințe, Curtea a arătat că legiuitorul ar fi trebuit să indice și actele Uniunii Europene. În definirea gravei neglijențe trebuia indicată intensitatea culpei, și nu orice culpă să determine grava neglijență, iar cu privire la categoriile de norme încălcate trebuiau indicate identic ca la definirea relei-credințe. În ambele cazuri, sintagma "determinând o eroare judiciară" nu este corespunzătoare, întrucât reaua-credință nu se definește prin faptul că a determinat o eroare judiciară, ci aceasta este un rezultat al exercitării funcției cu rea-credință. Aceeași observație este valabilă în privința gravei neglijențe.

Curtea subliniază că este de competența legiuitorului reglementarea sferei de cuprindere a noțiunii de eroare judiciară, fiind la aprecierea sa normativizarea situațiilor și ipotezelor în care statul va răspunde civil pentru erorile comise în desfășurarea actului de justiție, cu indemnizarea corespunzătoare a persoanelor prejudiciate din fondurile sale. Corelativ acestui drept de apreciere al legiuitorului, acesta trebuie să realizeze o necesară coroborare a unei asemenea opțiuni legislative cu prevederile art. 52 alin. (3) din Constituție, în componenta sa referitoare la răspunderea magistraților, în sensul de a stabili, în mod riguros, că răspunderea civilă a acestora este angajată numai în condițiile în care și-au exercitat prerogativele funcției lor cu rea-credință sau gravă neglijență, ceea ce evidențiază că nu există o suprapunere între cele două răspunderi - a statului, respectiv a magistratului - și că răspunderea statului nu angajează, în mod implicit, răspunderea magistratului. O asemenea delimitare între cele două tipuri de răspundere se impune tocmai pentru a evita crearea unui sentiment de temere a magistratului în a-și exercita atribuțiile sale constituționale și legale. În continuare, Curtea a constatat o deficiență în definirea erorii judiciare, care pare a nu cuprinde încălcarea normelor de drept material.

Din noua formulare a **art. 96 alin. (3)**, s-ar putea înțelege că pentru reținerea unei erori judiciare cele două condiții prevăzute de literele a) și b) ar trebui întrunite cumulativ. Or, în Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a reținut că eroarea judiciară poate fi realizată fie prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești greșite, fie prin modul defectuos de desfășurare a procedurii. În ambele cazuri, abaterea trebuie să fie una de o anumită gravitate și trebuie să „aibă drept consecință o vătămare a drepturilor și libertăților fundamentale”.

De asemenea, din această definiție a erorii judiciare ar rezulta că nu poate exista eroare judiciară în afara unei culpe a magistratului, deși uneori se ajunge la o soluționare greșită a cauzei nu atât datorită culpei magistratului, ci mai ales datorită unor texte normative neclare sau injuste, aspecte constatate nu de puține ori de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Ambele litere, a) și b), vizează existența unei culpe a magistratului, chiar dacă prin intervenția făcută asupra textului în direct în plenum Senatului s-a dorit a se evita o astfel de interpretare. În plus, exprimarea folosită pentru definirea erorii judiciare este una improprie, expresii precum ”încălcarea în mod... incontestabil a normelor”, deși potrivite pentru explicații suplimentare de natură teoretică, ele nu sunt potrivite pentru a fi utilizate în procesul de legiferare. Toate argumente demonstrează o încălcare a art. 1 alin. (5) din Constituția României în dimensiunea sa privitoare la calitatea legii.

În același timp, Parlamentul nu și-a îndeplinit obligația de a pune în acord legea cu Decizia Curții Constituționale prin reglementarea unei soluții clare, lipsită de echivoc în privința răspunderii magistraților, contrar art. 147 alin. (2) din Constituție.

Potrivit dispozițiilor **alin. (4)** al art. 96, în forma preconizată, dispozițiile din alin. (3) al articolului se completează în materie penală cu cele stabilite de Codul de procedură penală, iar în materie civilă cu cele stabilite de Codul civil și Codul de procedură civilă.

Totuși, așa cum reține și Curtea Constituțională în Decizia nr. 45/2018, publicată în (paragrafele 208 – 211), în actuala legislație există o serie de norme conținute de Codul de procedură penală care reglementează dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale. Acestea sunt niște texte cu caracter special, prin care se stabilește o vocație amplă la primirea despăgubirilor pentru vătămările încercate.

Pentru erorile judiciare extrapenale posibilitatea și condițiile recuperării prejudiciilor este reglementată de textele din Legea 303/2004, republicată. Față de aceste realități remarcăm două aspecte esențiale.

Primul, în Codul de procedură civilă nu se specifică nimic expres referitor la materia recuperării prejudiciului suferit în urma unei erori judiciare. Este adevărat că într-un eventual proces, desfășurat în fața instanței civile, se aplică Codul de procedură civilă, dar aceasta este realitatea în orice procedură judiciară.

Al doilea aspect consistă în faptul că dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale este unul cu caracter deosebit, generat de specificul procedurii în cadrul căruia a apărut eroarea judiciară.

În acest context, normele din codul de procedură penală au un caracter de normă specială față de cele ce reglementează răspunderea pentru erorile judiciare în celelalte materii. În ciuda acestui fapt, din textul propus spre adoptare reiese exact inversul, legiuitorul arătând că dispozițiile art. 96 din Legea 303/2004 republicată se completează în materie penală cu cele stabilite de Codul de procedură penală. Interpretând literar tragem concluzia că textele din Codul de procedură penală reprezintă norma generală, care se aplică exclusiv dacă în art. 96 nu se prevede altfel, ceea ce este de neacceptat.

Față de aceste precizări, forma preconizată a **art. 96 alin. (4)** din Legea 303/2004, republicată, încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție, textul fiind neclar, imprecis și imprevizibil.

Pentru realizarea analizei asupra necesității introducerii acțiunii în regres, statul, prin Ministerul Finanțelor Publice ia o decizie bazată **pe raportul consultativ al Inspecției Judiciare și pe propria sa evaluare**. Această soluție încalcă art. 52 alin. (3) din Constituție, Ministerul Finanțelor Publice neputând avea rolul de a stabili reaua credință sau grava neglijență a judecătorului sau procurorului.

Alin. (7) al art. 96 face trimitere la o procedură derulată de Inspecția Judiciară, prevăzută de art. 74¹ din Legea nr. 317/2004, articol care nu este în prezent în vigoare. O astfel de abordare a Parlamentului afectează posibilitatea Curții Constituționale de a controla dispozițiile unor astfel de articole prin raportare la art. 1 alin. (5) în componenta privind claritatea, precizia și predictibilitatea legii, pentru simplul motiv că instanța de contencios constituțional nu se poate pronunța cu privire la modul în care se corelează un articol supus controlului de constituționalitate cu un text dintr-o lege care nu produce efecte juridice întrucât nu a fost finalizată procedura legislativă. Faptul că Parlamentul a înființat o Comisie comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției și faptul că în această Comisie se dezbat legi de modificare și completare a Legii nr. 303/2004, 304/2004 și 317/2004 nu se poate constitui într-un argument pentru a justifica adoptarea de amendamente de corelare între dispozițiile celor trei legi de modificare și completare, corelările putând fi realizate numai cu dispoziții din fondul activ al legislației. Numai o astfel de interpretare poate să fie acceptată prin raportare la competența Curții Constituționale de a verifica constituționalitatea legilor adoptate de Parlament, în special prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituția României care prevede faptul că în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie. Or, în acest caz, respectarea de către Parlament a Constituției, a supremației sale și a legilor presupune raportarea la acele legi care sunt în vigoare, nu la acelea care nu au parcurs tot procesul legislativ, nefiind promulgate de Președintele României.

În procedura de punere de acord a legii cu Decizia nr. 45/2018, Parlamentul a eliminat abrogarea art. 99¹ din prima formă a legii, cea care a fost supusă controlului de constituționalitate. Cu toate acestea, Curtea Constituțională a precizat în Decizia nr. 45/2018 că, în definirea relei credințe, legiutorul ar fi trebuit să indice atât Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și

actele Uniunii Europene. Mai mult, Curtea a precizat la paragraful 228 din Decizia precitată că „în definirea graveri neglijențe trebuia indicată intensitatea culpei, și nu orice culpă să determine grava neglijență, iar cu privire la categoriile de norme încălcate trebuiau indicate identic ca la definirea relei-credințe”. Așadar, prin eliminarea articolului modificator al art. 99¹ din Legea nr. 303/2004, Parlamentul a ales revenirea la definițiile actuale ale relei credințe și grave neglijențe, contrar considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 45/2018 care impuneau Parlamentului României corectarea definițiilor datei relei credințe și graveri neglijențe, în conformitate cu cele statuate în Decizia nr. 45/2018, contrar art. 147 alin. (2) din Constituția României.

Potrivit art. 96 alin. (11) teza I, în forma preconizată, Consiliul Superior al Magistraturii va stabili, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, condiții, termene și proceduri pentru asigurarea profesională obligatorie a judecătorilor și procurorilor.

Totuși, așa cum se arată în art. 134 din Constituția României, republicată, Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii. De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. În același timp, în temeiul alineatului final al normei constituționale, Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției.

Așa cum se poate lesne observa din norma constituțională, Consiliul Superior al Magistraturii nu are, în nici o situație, competențe în legătură cu stabilirea unor condiții, termene și proceduri pentru asigurarea profesională obligatorie a judecătorilor și procurorilor.

Nici nu ar avea cum, pentru că, din perspectivă constituțională, Consiliul Superior al Magistraturii nu are drept de inițiativă legislativă, iar normele cu caracter general pe care le poate emite, sub forma Regulamentelor, de exemplu, nu pot ordona decât activitatea instituțiilor din cadrul autorității judecătorești, nicidecum exterioare acesteia.

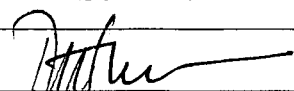
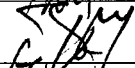

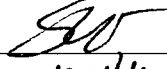
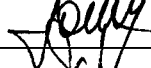
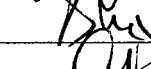

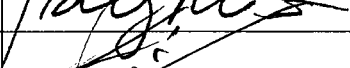

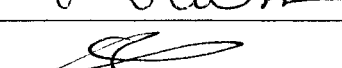

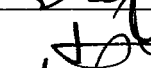

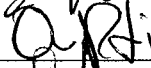

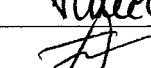
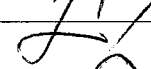

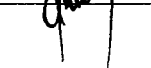
Drept urmare, stabilirea unor condiții, termene și proceduri pentru asigurarea profesională obligatorie a judecătorilor și procurorilor trebuie să revină instituțiilor abilitate, sau, preferabil, stabilite prin lege.

În acest context apreciem că art. 96 alin. (11) încalcă dispozițiile art. 133 și art. 134 din Constituție.

În concluzie, considerăm că *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor* este neconstituțională pentru că încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5), art. 69 alin. (2), art. 73 alin. (3) lit. j), art. 133 și 134, art.147 alin. (2) și (4) din Constituția României.

În drept, ne întemeiem sesizarea pe dispozițiile art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

I AISEL CU SEMNATARII
 SESIZĂRII LA CURTEA CONSTITUTIONALĂ CU PRIVIRE
 LA LEGEA PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA
 LEGII NR. 303/2004 PRIVIND STATUTUL
 JUDECĂTORILOR ȘI PROCURORILOR

NR. CRT.	Deputat	Semnătura
1.	Raluca Turcam	
2.	George Timci PNL	
3.	Baldan Ioan PNL	
4.	SORIN-DAN MOLDOVAN PNL	
5.	ROMAN FORIN PNL	
6.	LUCIAN BOSE PNL	
7.	CATALIU PROBOIU	
8.	PIRTEA NATIEN	
9.	Mihaleacul Dumitru	
10.	ROMANESCU CRISTINEC	
11.	BOGDAN GHEORGHIU	
12.	TRILA CRISTINA	
13.	OLTEANU DANIEL	
14.	STROE IONUT MARIAN	
15.	Petru Ovidiu Alexandru	
16.	Ghibea Gavriela	
17.	ANONCI CLAUDIU	
18.	GUSU VASILE	
19.	SISCU GEORGE PNL	
20.	Achitei Vasile Cristian	
21.	CHERCHES VIORICA	
22.	LUNGU TUDORITA	
23.	MARA CALISTA	
24.	GABRIEL ANDRONACHE	
25.	ȚĂBOR ANGELICA	

26.	Cherecheș Florica	FL
27.	Mara Mars	eliberare
28.	Voicu Mihai Alexandru	FL
29.	CULEAFĂ MIHAI	FL
30.	SOVĂȚIU CĂTIN	FL
31.	MĂRĂȘU NICOLAE	FL
32.	LEOREANU LAURENȚIU DAN	PNL FL
33.	Păpescu Virgil	FL
34.	Băduț Dorinel	FL
35.	PAȚĂR IONEL	FL
36.	Schela Gabriela Valeria	FL
37.	Alexe Costel	FL
38.	OLAR CORNELIU	FL
39.	Stănescu Gigel	FL
40.	Dobrescu Ioan Paul	FL
41.	Phenghe Daniel	FL
42.	VILCEANU DAN	FL
43.	Bodea Marius	FL
44.	Robert SIGHIȚĂU	FL
45.	Stamatiu Florin	FL
46.	GIUGEA NICOLAE	FL
47.	Heius Lucian	FL
48.	ROMEO NICOLAE	FL
49.	IONIȚĂ ANDREI	FL
50.	OROS NECHITA ADRIAN	FL
51.	BEN-ONI ARDELEANU	FL
52.	CUPĂȚĂ ION	FL
53.	ARINĂ ȘTEFAN	FL
54.	BUICĂ CRISTIAN	FL Arin
55.	RĂZVAN PRISĂ	FL

56.	ROBERTA ANASTASE	Plușteru
57.	Glutenciu Bogdan	Plușteru
58.	Valeriu Ioniță	Plușteru
59.	PRISCĂ CĂȘAR	Plușteru
60.	BUTRĂ DRIN	Plușteru
61.	PAVEL POPESCU	Plușteru
62.	În/ugur COZMANCIU	Plușteru
63.	✓ ARON GRAD AUREL	Plușteru
64.		
65.		
66.		
67.		
68.		

NR.	DEPUTAT	SEMĂTURĂ	PARTID
1.	NĂSCU CLAUDIU		USR
2.	PRUNA CRISTINA - MĂRĂLINA		USR
3.	BENGA TUDOR VLAD		USR
4.	PRISNEL ADRIAN - CLAUDIU		USR
5.	MOSTREANU LIVIU - IONUȚ		USR
6.	ION STELIAN - CRISTIAN		USR
7.	BETELEANĂ ZILVIU		USR
8.	Emmanuel Ungureanu		USR
9.	BURCI IULIAN		USR
10.	CRISTIAN GHINEA		USR
11.	Matei Dobroscu		USR
12.	CRISTINA IURISCENTI		USR
13.	CECILIA LAVINIA - CORINA		USR
14.	Lepeșcu Dumitru		USR
15.	POPESCU NICOLAE DANIEL		USR
16.	Rodulescu Ion Rodica		USR
17.	VLAD SERGIU COSMIN		USR
18.	DURUȘ VLAD EMANUEL		USR
19.	STANU-VIȘTEU ULIAN DANIEL		USR
20.	CHICHIRĂU COSETTE		USR
21.	DRULA CATALIN		USR
22.	Dan Băvna		USR
23.	Ostășiu Gabriel Ștefan		USR
24.	Rodoreanu Bogdan Ionel		USR
25.	ZĂINEA CORNEL		USR
26.	POP LĂLEȘ TUDOR		USR
27.			
28.			
29.			
30.			

545/25.01.2018

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. 153
Data 23-01-2018

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.90A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. **541** / **23** JAN 2018

Domnului

Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU

Președintele Senatului

2545/1012

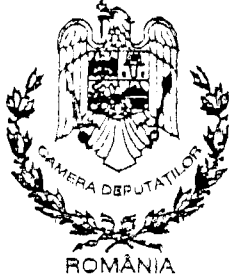
În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 52 deputați aparținând Grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidul Mișcarea Populară și Partidul Național Liberal, Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale și un deputat neafiliat, sesizare referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor (PLx nr.418/2017).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 7 februarie 2018, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 21 februarie 2018.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

Parlamentul României
Camera Deputaților

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 480 / 22 JAN 2018

Cabinet Secretar General

București 22.01.2018

Nr. 2/583

Domnului
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
Dosar nr. 904/2018

VALEA DORNEFANU

Președintele Curții Constituționale

Suntate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, suszarea formulată de un număr de 57 de deputați aparținând Grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidului Mișcarea Populară și Partidului Național Liberal, Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale și un deputat neafiliat, referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor (PLX nr.418/2017).

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA MEHA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/580/22.01.2018

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
GRUPUL PARLAMENTAR U.S.R.
HOTĂRÂRE / ÎSCIRĂ Nr. 30-16/942
Ziua 22, Luna 01, Anul 2017

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

Grupul Parlamentar al Partidului Uniunea Salvați România

Către:

SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Doamnei Silvia-Claudia Mihalcea

Doamnă Secretar General,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017), solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,

Lider Grup USR Camera Deputaților,

Cristian-Gabriel Seidler

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

DOMNULE PREȘEDINTE,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a **Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor** (PL-x nr. 418/2017), pe care o considerăm neconformă cu o serie de prevederi din Constituția României, pentru motivele expuse în continuare.

I.) CONSIDERENTE PREALABILE ASUPRA ADMISIBILITĂȚII PREZENTEI DIN PERSPECTIVA RESPECTĂRII TERMENULUI DE SESIZARE

Procedura premergătoare trimiterii legilor spre promulgare este reglementată prin art. 15 din Legea nr. 47/1992, care stabilește că “(2) *În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de două zile. (3) Data la care legea a fost depusă la secretarii generali ai Camerelor se aduce la cunoștință în plenul fiecărei Camere în termen de 24 de ore de la depunere. Depunerea și comunicarea se fac numai în zilele în care Camerele Parlamentului lucrează în plen.*”

Totodată, art. 77 alin. (1) din Constituție prevede că "*Legea se trimite, spre promulgare, Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire.*"

În speță, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost adoptată de Camera Deputaților la data de 11.12.2017 și ulterior de către Senat la data de 19.12.2017, fiind depusă în aceeași zi la secretarii generali ai celor două Camere, pentru formularea unor eventuale sesizări de neconstituționalitate. Având în vedere că actul normativ a fost adoptat cu procedură de urgență, împrejurare care conduce la reducerea termenului de la 5 zile la două zile, rezultă că ultima zi a acestuia a fost 21.12.2017.

Întrucât prezenta a fost depusă la o dată ulterioară, ca urmare a imposibilității obținerii numărului minim de susținători în cadrul termenului prescurtat, solicităm a se avea în vedere jurisprudența îndelungată și constantă a Curții Constituționale în sensul primirii spre soluționare a sesizărilor de neconstituționalitate *a priori* formulate între data expirării termenului și data promulgării legii de către Președintele României. Spre exemplu, prin Decizia nr. 767/2016, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

“Chiar dacă sesizarea nu a fost depusă la Curtea Constituțională în interiorul termenului de protecție, ea îndeplinește condiția de admisibilitate referitoare la obiectul controlului de constituționalitate (legea nepromulgată încă), întrucât nici Constituția și nici Legea nr. 47/1992 nu reglementează obligativitatea introducerii obiecției de neconstituționalitate în interiorul termenului de protecție. Neintroducerea obiecției în acest termen nu are, așadar, drept consecință decăderea titularilor din dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, aceștia putând formula sesizări, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sub condiția ca legea să nu fi fost încă promulgată.

Raportat la cauza de față, Curtea constată că, deși obiecția de neconstituționalitate nu a fost formulată în termenul de protecție, aceasta viza o lege nepromulgată încă. O atare situație nu este o abatere de la regularitatea sesizării Curții Constituționale, titularii dreptului de sesizare putând să sesizeze Curtea oricând înainte de emiterea decretului de promulgare. Faptul că legiuitorul a reglementat în Legea nr. 47/1992 un termen de protecție are semnificația unei garanții asociate dreptului de sesizare a Curții Constituționale care

implică o interdicție totală de a se promulga legea în acest termen. Însă, termenul menționat nu poate fi calificat ca fiind unul de decădere în sensul că numai în acest termen se pot formula obiecții de neconstituționalitate; formulând obiecția în afara termenului, autorul acesteia se expune posibilității ca, până la data formulării ei, Președintele să promulge legea (...).”

De asemenea, prin Decizia nr. 89/2017, Curtea Constituțională a stabilit că *“termenele cuprinse la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, astfel încât nu există nicio sancțiune dacă instanța constituțională este sesizată după expirarea acestora. În exercitarea controlului a priori de constituționalitate, esențial este ca legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională”*. Soluții similare au mai fost date și prin Decizia nr. 718/2017, Decizia nr. 975/2010, Decizia nr. 1612/2010, etc.

Nu în ultimul rând, menționăm că această interpretare a fost enunțată și în doctrină de către Prof. Univ. Dr. Ioan Vida, Președinte al Curții Constituționale între anii 2004 și 2010, care a arătat că *“în cadrul acestui termen sau chiar după depășirea acestuia, dar înainte de emiterea decretului de promulgare (...), Președintele României, președintele Senatului, președintele Camerei Deputaților, Guvernul, Înalta Curte de Casație și Justiție, Avocatul Poporului, un grup format din cel puțin 50 de deputați sau din cel puțin 25 de senatori pot sesiza Curtea Constituțională asupra neconstituționalității legii, în întregul său ori în parte”*¹.

Pentru toate aceste considerente și în contextul în care, la data depunerii prezentei, Președintele României nu a promulgat încă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, solicităm primirea sesizării și soluționarea fondului acesteia.

II.) SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul prezentei sesizări a fost inițiată în anul 2017, sub denumirea *“Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul*

¹ Constituția României - Comentariu pe articole, Editura C.H. Beck, 2008

judecătorilor și procurorilor", de către următorii parlamentari: Iordache Florin (deputat PSD), Nicolicea Eugen (deputat PSD), Cătănicu Steluța-Gustica (deputat ALDE), Florea Oana-Consuela (deputat PSD), Gilia Claudia (deputat PSD), Halici Nicușor (deputat PSD), Popa Ștefan-Ovidiu (deputat PSD), Tănăsescu Alina-Elena (deputat PSD), Nicolae Șerban (senator PSD) și Cazanciuc Robert-Marius (senator PSD).

Derularea procedurii legislative la Camera Deputaților:

- la data de 31.10.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul PL-x nr. 418/2017;
- la data de 08.11.2017 a fost primit avizul favorabil al Consiliului Legislativ, înregistrat cu nr. 944;
- la data de 09.11.2017 a fost primit punctul de vedere **neutru** al Guvernului, înregistrat cu nr. 11007/09.11.2017 (n.r. Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative);
- la data de 15.11.2017 a fost primit avizul **negativ** al Consiliului Superior al Magistraturii, înregistrat cu nr. 1148/09.11.2017;
- la data de 04.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, prin care au fost recomandate 303 amendamente pentru admitere și 436 amendamente pentru respingere;
- la data de 11.12.2017 a fost adoptată în plen cu 179 de voturi pentru și 90 de voturi contra.

Derularea procedurii legislative la Senat:

- la data de 11.12.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul L545;
- la data de 11.12.2017 a fost înregistrată pentru dezbatere cu codul B642;
- la data de 19.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției;
- la data de 19.12.2017 a fost adoptată în plen cu 80 de voturi pentru și 0 voturi contra.

III.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE EXTRINSECI

A) Încălcarea principiului bicameralismului Parlamentului României

Spre deosebire de alte principii constituționale, principiul bicameralismului nu este enunțat în mod expres prin Constituție, însă rezultă pe cale de interpretare a art. 61 alin. (2), care statuează că Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat, coroborat cu art. 75, care stabilește ordinea sesizării celor două camere pentru dezbateră și adoptarea proiectelor de legi și propunerilor legislative, în funcție de categoriile din care fac parte.

Existența și obligativitatea respectării acestui principiu au fost recunoscute în repetate rânduri în jurisprudența Curții Constituționale, care a pronunțat atât decizii de admitere (ex. Decizia nr. 472/2008, Decizia nr. 1029/2008, Decizia nr. 710/2009, Decizia nr. 62/2017) cât și decizii de respingere (ex. Decizia nr. 413/2010, Decizia nr. 1533/2011, Decizia nr. 1/2012) a sesizărilor de neconstituționalitate *a priori* formulate în baza acestuia.

În speță, prin Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 a fost constituită Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, având următoarele obiective inițiale:

- a) **înglobarea** în cuprinsul Codului de procedură penală (Legea nr. 135/2010) a modificărilor adoptate prin Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, cu modificările ulterioare;
- b) **modificarea** textelor în raport cu deciziile Curții Constituționale a României, emise începând cu 2014 și prin care s-au admis excepții de neconstituționalitate pentru articolele din Codul de procedură penală, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;
- c) **înglobarea** în cuprinsul Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, a modificărilor introduse prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a modificărilor introduse prin alte legi ulterioare adoptării;

- d) **punerea în acord** a deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională a României prin care s-au declarat neconstituționale texte din Codul penal, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;
- e) **transpunerea** în legislația națională a tuturor directivelor (UE) Parlamentului European și a Consiliului privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale;
- f) **punerea în acord** cu concluziile Raportului Comisiei de la Veneția asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală din anul 2013;
- g) **punerea în acord** a rapoartelor GRECO cu prevederile Codului penal și Codului de procedură penală (Raportul de evaluare a României privind incriminările, 3 decembrie 2010, pct. 23, 24, 111, 112; Raportul de conformitate privind România, 7 decembrie 2012, Regretul efectiv, caracterul total automat și obligatoriu al clauzei de nepedepsire a denunțatorului, pct. 34, 37-42; Al doilea raport de conformitate a României, 12 decembrie 2014, pct. 35-37, 40, 41);
- h) **înglobarea** în cuprinsul Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, și al Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, a textelor modificate prin legi ulterioare adoptării;
- i) **modificarea** textelor în raport cu deciziile Curții Constituționale a României, emise începând cu 2015 și prin care s-au admis excepții de neconstituționalitate pentru articolele din Codul de procedură civilă, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;
- j) transmiterea către Comisia specială a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, aflate în procedură parlamentară la comisiile permanente, în vederea **interpretării și adoptării**, în corelare cu obiectivele comisiei."

La data de 20.11.2017, în vederea abilitării Comisiei speciale comune să preia propunerile legislative de modificare și completare a Legii nr. 303/2004, a Legii nr. 304/2004 și a Legii nr. 317/2004, precum și alte proiecte de lege conexe domeniului justiției, art. 1 alin. (1) lit. j) din Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 a fost modificat și adus la următoarea formă: "**examinarea, modificarea și completarea**, după caz, a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, în vederea reformării sistemului judiciar, aflate în procedură parlamentară, precum și a celor ce urmează a intra în procedură parlamentară pe toată perioada desfășurării activității Comisiei speciale și care vor fi transmise acesteia."

Din modul de formulare a noilor dispoziții ale art. 1 alin. (1) lit. j) din Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 nu rezultă cu claritate și precizie care este rolul acestei Comisii speciale comune prin raportare la rolul comisiilor permanente ale celor două Camere cu atribuții de avizare și raportare în domeniul actelor normative cu incidență asupra justiției, în special prin raportare la comisiile permanente juridice ale Camerei Deputaților și Senatului.

Regulamentul Camerei Deputaților statuează la art. 61 în sensul că "*Comisiile permanente ale Camerei Deputaților examinează proiectele de legi, propunerile legislative, proiectele de hotărâri ale Camerei Deputaților, avizele și amendamentele, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor, după caz (...)*, iar la art. 60 pct. 13 prevede că domeniul de activitate al Comisiei juridice permanente a Camerei Deputaților constă în "*(...) reglementări în domeniul dreptului civil, penal, contravențional, procedură civilă, penală, administrativă, organizarea judecătorească; alte reglementări cu caracter precumpănitor juridic; (...)*".

Regulamentul Senatului statuează la art. 67 în sensul că "*În domeniul lor de activitate, comisiile permanente (...) examinează proiecte și propuneri legislative, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor; (...)*". În ceea ce privește Comisia juridică permanentă a Senatului, domeniul de activitate al acesteia este prevăzut în propriul său regulament de organizare și funcționare, care la art. 17 lit. a) și b) prevede că "*examinează proiecte și propuneri legislative, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor*" și "*întocmește proiecte de propuneri legislative, singură sau împreună cu alte comisii*".

Pe de altă parte, Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului statuează la art. 8 alin. (1) faptul că "*La nivelul Parlamentului se pot constitui comisii speciale pentru avizarea unor acte normative complexe, pentru elaborarea unor propuneri legislative sau pentru alte scopuri precizate în hotărârile de constituire a respectivelor comisii*", iar la art. 8 alin. (4) teza a treia prevede că "*Propunerile legislative elaborate de către o comisie specială nu mai sunt supuse analizei altor comisii*".

Din interpretarea acestor prevederi rezultă că, în privința proiectelor trimise la comisiile speciale comune, Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului realizează o distincție clară între proiectele care constau în "*avizarea unor acte*

normative complexe” sau în “*alte scopuri*” și cele care presupun “*elaborarea unor propuneri legislative*”, stabilind în mod expres că numai cele din urmă sunt scutite de analiza altor comisii, motiv pentru care toate celelalte, în lipsa unor prevederi contrare, trebuie înaintate inclusiv comisiilor permanente competente ale celor două Camere.

Din analiza obiectivelor Comisiei speciale comune, astfel cum au fost enunțate în Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017, precum și a rapoartelor care au fost prezentate Birourilor permanente ale celor două Camere, rezultă că nu ne aflăm în situația avizării unor acte normative complexe, întrucât această operațiune presupune analizarea urmată de exprimarea unei opinii pro sau contra cu privire la acte normative aflate în procedură parlamentară, nu modificarea ori completarea acestora.

Pe de altă parte, nu ne aflăm nici în situația elaborării unor propuneri legislative noi, întrucât această operațiune presupune redactarea unor proiecte normative de sine stătătoare², în timp ce obiectivele Comisiei speciale comune constau în „*înglobarea*” în conținutul unor acte normative existente a unor amendamente aduse prin legi, „*punerea de acord*” sau „*modificarea*” unor acte normative existente prin raportare la decizii ale Curții Constituționale, „*transpunerea*” unor directive europene în ordinea juridică națională, „*punerea de acord*” a legislației naționale în materie cu Raportul asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală, adoptat de Comisia de la Veneția în anul 2013, respectiv cu o serie de rapoarte GRECO și, nu în ultimul rând, “*examinarea, modificarea și completarea*” tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției.

Pe lângă faptul că legea care face obiectul prezentei sesizări modifică o lege existentă, nici măcar forma inițială a proiectului acesteia nu a fost propriu-zis elaborată de Comisia specială comună, ci de către Ministerul Justiției. La data de 31.10.2017, proiectul a fost înșușit de 10 parlamentari și depus la Biroul permanent al Camerei Deputaților, iar la data de 13.11.2017 a fost trimis pentru raport la Comisia specială comună, cu toate că regulamentul acesteia a fost modificat astfel încât să permită preluarea proiectului abia la data de 20.11.2017. Așadar, cel puțin în perioada 31.10.2017 - 20.11.2017, Comisia specială comună a dezbătut modificări ale statutului judecătorilor și procurorilor fără să aibă competențe în acest sens, substituindu-se comisiilor juridice permanente în atribuțiile cărora intrau

² Spre exemplu, Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, care a fost elaborată și analizată de o singură comisie specială comună înainte de a fi trimisă spre adoptare plenului Senatului și plenului Camerei Deputaților

analizarea și dezbateră propunerii legislative în discuție, cu încălcarea art. 64 alin. (1) și (4) din Constituție.

În fine, având în vedere că obiectivele Comisiei speciale comune - enunțate prin termeni și sintagme precum „*transpunere*”, „*înglobare*”, „*punere de acord*”, „*modificare*” a unor acte normative existente - nu pot fi încadrate nici în categoria „*alte scopuri*”, întrucât trebuie să fie „*alte*”, rezultă că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost adoptată cu încălcarea procedurii de legiferare prescrise de Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, deoarece Comisia specială comună a trimis-o direct la plenul Camerei Deputaților și apoi la plenul Senatului, fără a o supune analizei comisiilor juridice permanente, astfel încât acestea și plenurile celor două Camere să-și poată exercita competențele conform principiului bicameralismului diferențiat și funcțional instituit de Constituție ulterior revizuirii din anul 2003.

Astfel, prin instituirea în beneficiul Comisiei speciale comune a unei competențe generale de a examina, modifica și completa toate actele normative cu incidență asupra justiției, a fost eliminată din competența comisiilor juridice permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, așa cum este aceasta stabilită pe cale regulamentară, dezbateră inițiativelor și proiectelor legislative existente sau viitoare cu incidență într-un întreg domeniu de reglementare ce ținea de competența lor exclusivă.

Restrângerea competenței comisiilor permanente de a dezbate, examina, modifica și completa proiecte și inițiative legislative dintr-un anumit domeniu de reglementare, în favoarea unei singure comisii speciale comune, a încălcat principiul conform căruia dezbateră parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul ambelor Camere ale Parlamentului, care este posibilă numai atunci când organele de lucru interne ale fiecăreia, care sunt competente să avizeze și să întocmească rapoarte, se pot exprima cu privire la conținutul respectivelor proiecte de lege sau propuneri legislative, aspect fundamental pentru respectarea principiului bicameralismului.

Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului.

Așa cum instanța de contencios constituțional a reținut prin Decizia nr. 209/2012, „în cadrul procesului legislativ, Parlamentul are nevoie de suportul informațional necesar pentru a-și formula o opinie corectă asupra actelor normative adoptate. Camerele nu ar putea păși direct la dezbaterea și adoptarea unei legi, fără o pregătire corespunzătoare, prealabilă, a lucrărilor ce urmează a se desfășura în plen.”

Deși înființarea unor astfel de comisii este făcută în baza principiului autonomiei regulamentare, subliniem că prin Decizia nr. 209/2012, Curtea Constituțională a constatat că „autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Astfel, între principiul constituțional referitor la autonomia Parlamentului de a-și stabili reguli interne de organizare și funcționare și principiul constituțional referitor la rolul Parlamentului, în ansamblul autorităților publice ale statului, Curtea apreciază că există un raport ca de la mijloc/instrument la scop/interes (...) Regulamentul parlamentar trebuie interpretat și aplicat cu bună-credință și în spiritul loialității față de Legea fundamentală.”

Pe de altă parte, observăm că prin Decizia nr. 710/2009, Curtea Constituțională a reținut următoarele: “potrivit art. 146 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Camerelor Parlamentului, controlul exercitat de Curte fiind un control de conformitate cu dispozițiile Legii fundamentale. Dacă, ignorând prevederile art. 146 lit. c) din Constituție și pe cele ale art. 27 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională și-ar extinde competența și asupra actelor de aplicare a regulamentelor, ea nu numai că ar pronunța soluții fără temei constituțional, dar ar încălca astfel și principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților, reglementat de art. 64 alin. (1) teza întâi din Legea fundamentală. În virtutea acestui principiu fundamental, aplicarea regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind actele concrete de aplicare a prevederilor regulamentului sunt de competență exclusivă a Camerei Deputaților, aplicabile, în acest caz, fiind căile și procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiași regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale. Ca atare, competența conferită Curții Constituționale de art. 146 lit. c) din Legea fundamentală nu poate privi decât controlul conformității regulamentelor Parlamentului cu dispozițiile Constituției, control declanșat la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a

unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori; Curtea Constituțională nu este competentă a se pronunța și asupra modului de aplicare a regulamentelor, în sensul celor arătate a statuat Curtea Constituțională în deciziile sale nr. 44/1993, nr. 68/1993, nr. 22/1995 și nr. 98/2005.”

Cu toate acestea, având în vedere gravitatea contextului actual, în care coaliția aflată la guvernare încearcă să modifice legile justiției într-un regim de maximă urgență, fără dezbateri publice sau parlamentare propriu-zise și cu ignorarea punctelor de vedere contrare exprimate în mod constant de Consiliul Superior al Magistraturii, adunările generale ale instanțelor și parchetelor, organizațiile profesionale reprezentative ale judecătorilor și procurorilor, majoritatea magistraților în funcție, Uniunea Europeană, Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, etc., care au arătat că unele amendamente propuse subminează independența puterii judecătorești, considerăm că de la înălțimea poziției sale de garant al supremației Constituției și ultim apărător al statului de drept, Curtea Constituțională ar putea decide să-și schimbe jurisprudența în această materie, așa cum s-a mai întâmplat și în alte situații.

Spre exemplu, referitor la art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, conform căruia *“Dobândirea sau pierderea calității de membru al unui partid politic este supusă numai jurisdicției interne a partidului respectiv, potrivit statutului partidului”*, după ce i-a confirmat constituționalitatea în repetate rânduri, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 530/2013 prin care l-a declarat neconform cu Legea fundamentală și a reținut următoarele:

“Cu titlu introductiv, Curtea reține că, analizând anterior excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, a respins-o ca neîntemeiată, cu motivarea că: instanțele judecătorești nu sunt legitimate să exercite funcția de înfăptuire a justiției în ceea ce privește actele de încălcare a disciplinei interne din cadrul partidelor politice, deoarece răspunderea în materie nu este reglementată prin norme juridice de drept comun, ci prin norme de deontologie proprii; instanțele judecătorești nu au competența de a cenzura hotărârile organelor de așa-numita "jurisdicție internă a partidelor", hotărâri care au caracter de acte politice; în cadrul verificării îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice, instanța de judecată va aprecia dacă procedurile

statutare privind aplicarea sancțiunilor asigură petentului nemulțumit de o decizie a partidului dreptul de a-și susține în mod efectiv și eficient cauza.

Cu toate acestea, din perspectiva consecințelor juridice grave pe care măsura excluderii din partid le produce asupra mandatului aleșilor locali, constând în încetarea acestuia, și a numărului semnificativ de astfel de cauze cu care instanța de contencios constituțional a fost sesizată, Curtea consideră că se impune o distincție clară între normele de deontologie proprii partidelor politice și normele care, instituind drepturi și obligații ale membrilor partidului și ale organelor statutare, sancționi pentru abaterile de la prevederile statutare și procedurile de urmat în aceste cazuri, au evident natură juridică. Aceste norme au forță juridică obligatorie și se înscriu în noțiunea de "lege", astfel cum aceasta a fost conturată potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ca noțiune autonomă.

De asemenea, aceste norme constituie temeiul adoptării unor acte cu natură juridică, iar nu al unor "hotărâri care au caracter de acte politice". În același timp, intervenția instanței judecătorești pentru verificarea îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice reprezintă un aspect distinct de verificare a aplicării în concret, în fiecare caz în parte, a respectării statutului partidelor, a procedurii statutare și a modului de stabilire și aplicare a sancțiunilor. Faptul că asemenea aspecte sunt reglementate prin norme cu caracter juridic implică așadar posibilitatea realizării unui control judecătoresc și adoptarea unor hotărâri cu caracter juridic, iar nu a unor acte politice.

*Prin prisma acestei abordări, **Curtea consideră necesară reconsiderarea jurisprudenței în materie**, urmând să admită excepția de neconstituționalitate invocată în prezenta cauză, pentru considerentele ce vor fi arătate."*

În speță, motivul principal care ar justifica un reviriment jurisprudențial în această privință este că, în lipsa exercitării unui control asupra modului în care Parlamentul legiferează, din perspectiva respectării sau încălcării normelor de procedură stabilite prin regulamentele proprii, cu consecința declarării ca neconstituționale a legilor adoptate cu grava încălcare a unor prevederi esențiale, care protejează valori și principii consacrate la nivel constituțional, competența Curții Constituționale de a cenzura regulamentele și

hotărârile Parlamentului din perspectiva conformității cu Legea fundamentală este golită de conținut.

Conform jurisprudenței de până acum, Curtea Constituțională a considerat că nu poate decât să constate că anumite hotărâri ale Parlamentului și/sau anumite prevederi din regulamentele Parlamentului sunt neconstituționale, lipsindu-le astfel de efecte juridice. Această interpretare conferă însă o garanție insuficientă a respectării Constituției și în prezent își arată limitele mai mult decât oricând, deoarece eficiența sa depinde în totalitate de buna credință cu care partidele politice care dețin puterea interpretează și aplică regulamentele Parlamentului.

Astfel, în situația în care coaliția aflată la guvernare profită de majoritatea vremelnică pe care o are la dispoziție pentru a legifera în mod abuziv, cu încălcarea flagrantă a normelor de procedură parlamentară, Curtea Constituțională nu dispune de niciun mijloc concret de a-și exercita îndatorirea fundamentală de garant al supremației Constituției, iar partidele de opoziție nu pot complini această lipsă, fiind ținute de principiul pe care doctrina l-a consacrat în mod sugestiv "*majoritatea decide, opoziția se exprimă*". Aceste derapaje nu pot fi oprite decât printr-o intervenție a Curții Constituționale, care ar crea totodată un precedent important, de natură să responsabilizeze legiuitorul în exercitarea activității sale viitoare.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 47/1992, "*În exercitarea atribuțiilor care îi revin Curtea Constituțională este singura în drept să hotărască asupra competenței sale*", iar "*Competența Curții Constituționale, stabilită potrivit alin. (2), nu poate fi contestată de nicio autoritate publică.*" Prin urmare, Curtea Constituțională dispune de temeuri legale care îi permit să-și extindă competența astfel încât să sancționeze, atunci când este cazul, acțiunile abuzive ale majorității parlamentare, prin declararea ca neconstituționale a actelor normative adoptate cu încălcarea acelor prevederi ale regulamentelor care transpun prevederi din Constituție sau care protejează drepturi, libertăți și/sau principii consacrate prin Legea fundamentală.

Nu în ultimul rând, având în vedere că regulamentele parlamentare, în pofida faptului că se adresează exclusiv deputaților și senatorilor, se situează pe o poziție echivalentă cu legea din perspectiva ierarhiei actelor normative, conform jurisprudenței Curții Constituționale, considerăm că activitatea de legiferare desfășurată în mod neregular

poate reprezenta și o încălcare a principiului respectării legii, consacrat la art. 1 alin. (5) din Constituție, împrejurare care reclamă intervenția instanței de contencios constituțional, deoarece o lege adoptată cu încălcarea unui act cu putere de lege este neconstituțională în ansamblul său, dincolo de eventualele motive intrinseci care ar afecta doar anumite dispoziții ale acesteia.

B) Încălcarea ordinii de sesizare a Camerelor Parlamentului

Până la revizuirea Constituției din anul 2003, Camera Deputaților și Senatul puteau fi sesizate cu orice proiect de lege sau propunere legislativă, pe baza opțiunii inițiatorilor. Dacă cele două Camere ale Parlamentului adoptau un proiect de lege în forme diferite, acesta devenea obiectul unei medieri legislative realizate de către o comisie paritară, iar în caz de eșec divergențele erau soluționate printr-o decizie a parlamentarilor, luată în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, cu majoritatea de voturi cerută de natura legii respective.

Legea de revizuire a eliminat însă procedura de mediere, instituind o partajare a competențelor între cele două Camere ale Parlamentului și implicit un nou sistem de adoptare a legilor, în virtutea căruia una dintre Camere poate fi o simplă Cameră de reflecție atunci când este prima Cameră sesizată, sau poate fi o Cameră decizională atunci când se pronunță definitiv asupra unui proiect de lege care a fost adoptat sau chiar respins de prima Cameră sesizată.

Conform art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, Camera Deputaților este prima Cameră sesizată numai în cazul anumitor proiecte de legi organice prevăzute în mod expres, dintre care la magistrați și/sau sistemul judiciar fac referire numai următoarele:

- **Art. 40 alin. (3)** - *"Nu pot face parte din partide politice judecătorii Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, poliștii și alte categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică."*
- **Art. 73 alin. (3) lit. 1)** - *"Prin lege organică se reglementează: (...) organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a Ministerului Public și a Curții de Conturi;"*

- **Art. 126 alin. (4)** - "*Compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege organică.*"

După cum putem observa, niciuna dintre acestea nu face referire la statutul judecătorilor și procurorilor, ci la interdicția de apartenență la partide politice aplicabilă judecătorilor Curții Constituționale, Avocatului Poporului, magistraților, membrilor activi ai armatei și polițiștilor, la compunerea și regulile de funcționare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și la organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a Ministerului Public și a Curții de Conturi.

Este adevărat că art. 9 din Legea nr. 303/2004 conține prevederi referitoare la interdicția magistraților de a face parte din partide sau formațiuni politice, însă existența unui singur articol care este de competența de cameră decizională a Senatului nu este de natură să afecteze întregul act normativ în sensul calificării oricărei propuneri legislative de modificare și/sau completare a acestuia ca fiind de competența de cameră de reflecție a Camera Deputaților, cu atât mai puțin cu cât legea care face obiectul prezentei nu a modificat articolul respectiv, ci doar l-a completat cu un nou alineat (3) care nu are nicio legătură cu primele două, referindu-se la obligarea judecătorilor și procurorilor "*să se abțină de la manifestarea sau exprimarea defăimătoare, în orice mod, la adresa celorlalte puteri ale statului*".

Prin urmare, competența de primă cameră sesizată în cazul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor aparține Senatului și nu Camerei Deputaților, actul normativ fiind neconstituțional în ansamblul său pentru încălcarea art. 74 alin. (4) și (5) și art. 75 alin. (1) din Constituție.

C) Încălcarea principiului respectării legii

Unul dintre numeroasele efecte ale revizuirii Constituției din anul 2003 a fost transformarea unei îndatoriri esențiale a persoanelor fizice și juridice române într-un adevărat principiu general al Legii fundamentale. În concret, caracterul obligatoriu al Constituției și legilor adoptate în baza sa, precum și supremația Legii fundamentale ca valoare fundamentală a statului de drept, aspecte consacrate anterior doar în jurisprudența Curții Constituționale, au

fost integrate la art. 1 prin adăugarea unui nou alineat (5), conform căruia “În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”.

Această obligație, ce revine atât persoanelor fizice (cetățeni romani, străini și apatrizi) cât și persoanelor juridice (de drept public și privat) care se află sau activează permanent ori temporar pe teritoriul țării, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoare a țării, care constă în elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român.

Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, “**Normele de tehnică legislativă sunt obligatorii la elaborarea proiectelor de lege de către Guvern și a propunerilor legislative aparținând deputaților, senatorilor sau cetățenilor, în cadrul exercitării dreptului la inițiativă legislativă, la elaborarea și adoptarea ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, precum și la elaborarea și adoptarea actelor normative ale celorlalte autorități cu asemenea atribuții.**”

Sub acest aspect, învederăm că legea care face obiectul prezentei sesizări a fost elaborată cu încălcarea următoarelor prevederi ale Legii nr. 24/2000, conform cărora actele normative trebuie să fie fundamentate în mod temeinic:

“Art. 6. - (1) *Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. **Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.***

(2) *Pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.*

(3) *Proiectele de acte normative se supun spre adoptare însoțite de o expunere de motive, o notă de fundamentare sau un referat de aprobare, precum și de un studiu de impact, după caz.*

(4) Actele normative cu impact asupra domeniilor social, economic și de mediu, asupra bugetului general consolidat sau asupra legislației în vigoare sunt elaborate pe baza unor documente de politici publice aprobate de Parlament sau de Guvern. Guvernul definește tipurile și structura documentelor de politică publică.”

“Art. 30. - (1) Proiectele de acte normative trebuie însoțite de următoarele documente de motivare: a) expuneri de motive - în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative;”

“Art. 32. - (1) Documentele de motivare se redactează într-un stil explicativ, clar, folosindu-se terminologia proiectului de act normativ pe care îl prezintă.

(2) Motivarea trebuie să se refere la forma finală a proiectului de act normativ; dacă pe parcurs s-au adus unele modificări proiectului, ca urmare a propunerilor și observațiilor primite de la organele de avizare, motivarea inițială trebuie reconsiderată în mod corespunzător.”

În speță, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, un act normativ care conține amendamente deosebit de importante la o lege organică și ocupă 56 de pagini, a fost fundamentat printr-o expunere de motive derizorie, de numai o jumătate de pagină, prin care inițiatorii n-au făcut altceva decât să treacă în revistă anumite modificări din forma inițială a proiectului de lege.

În introducere, s-a menționat lacunar că *“în perioada de un deceniu de la republicarea legilor justiției, realitățile și nevoile sistemului judiciar s-au schimbat parțial, impunându-se reformarea lor, situație constatată atât în practica Consiliului Superior al Magistraturii, cât și a celorlalte instituții din sistemul justiției.”* Nu s-a precizat ce anume s-a modificat în ultimii 10 ani și în ce fel, nu au fost indicate presupusele deficiențe constatate de Consiliul Superior al Magistraturii, nu au fost menționate denumirile celorlalte instituții din cadrul puterii judecătorești care ar fi semnalat necesitatea unor schimbări, nu s-a făcut trimitere la documente oficiale, etc.

În privința amendamentelor propriu-zise, au fost enumerate punerea în acord cu Constituția a textelor de lege declarate neconstituționale, schimbarea modalităților de numire în funcțiile de conducere a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție și a

procurorilor de la Parchetul General, Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, introducerea posibilității suspendării din funcție a magistraților care urmează să ocupe funcții de demnitate publică, reaprecierea termenului de prescripție pentru protejarea persoanelor vătămate prin erori judiciare, redefinirea sintagmelor de “*rea credință*” și “*gravă neglijență*” în materia răspunderii magistraților, precum și prelungirea perioadei de stagiul a auditorilor de justiție.

Pe lângă faptul că amendamentele enumerate reprezintă doar o mică parte din numărul lor total, subliniem că simpla înșiruire a unor modificări legislative nu poate fi considerată “*expunere de motive*” în condițiile în care nu conține absolut nicio justificare, chiar minimală, a măsurilor propuse de inițiatori. În realitate, **acest proiect de lege nu are o expunere de motive**, care ar fi presupus ca inițiatorii să explice, pentru fiecare schimbare importantă, de ce forma actuală a legii a devenit necorespunzătoare sau insuficientă față de raporturile sociale pe care le reglementează, astfel încât să fie necesară modificarea și/sau completarea sa, respectiv modul în care amendamentele propuse vor putea remedia deficiențele respective, care la rândul lor ar fi trebuit constatate prin anumite modalități (n.r. studii, analize, rapoarte, etc.) sau cel puțin semnalate de instituții ale puterii judecătorești.

În privința efectelor încălcării normelor de tehnică legislativă asupra constituționalității actelor normative, Curtea Constituțională a statuat următoarele:

"Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea constată că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară. Totodată, trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora <<Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției>>, și pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, <<în România, respectarea [...] legilor este obligatorie>>. Astfel, Curtea constată că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității

raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii."
(Decizia nr. 26/2012)

"(...) respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Constituție." (Decizia nr. 22/2016)

D) Încălcarea obligațiilor rezultate din aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene

Potrivit art. 148 din Constituție, *"(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare. (4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2)."*

Aceste prevederi, incluse cu ocazia revizuirii Constituției în anul 2003, reprezintă garanții de ordin instituțional pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin actul de aderare, care limitează în mod implicit suveranitatea națională. În esență, obligațiile respective se referă la participarea efectivă și activă a României la integrarea europeană, la construcția sa instituțională și juridică, precum și la asumarea conștientă și deplină a obligațiilor ce rezultă din întreaga ordine normativă europeană. Toate cele trei puteri ale statului sunt ținute să contribuie, în limita competențelor ce le sunt atribuite prin Constituție, la eficiența respectare și punere în aplicare a sistemului normativ european.

Printre consecințele subsecvente aderării României la Uniunea Europeană se numără și Mecanismul de Cooperare și Verificare ("MCV"), instituit în anul 2007 pentru a remedia deficiențele din reforma sistemului judiciar și din lupta împotriva corupției și crimei organizate. **Prin Decizia nr. 2/2012, Curtea Constituțională a reținut că, prin faptul că are calitatea de membru al Uniunii Europene, statului român îi revine obligația de a**

aplica MCV și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție.

În cel mai recent raport emis în cadrul MCV la data de 15.11.2017, Comisia Europeană a recomandat expres României ca, *”în vederea îmbunătățirii în continuare a transparenței și a predictibilității procesului legislativ, precum și pentru a consolida garanțiile interne în materie de ireversibilitate, Guvernul și **Parlamentul ar trebui să asigure transparența totală și să țină seama în mod corespunzător de consultările cu autoritățile relevante și cu părțile interesate în cadrul procesului decizional și în activitatea legislativă legate de Codul penal și de Codul de procedură penală, de legile anticorupție, de legile în materie de integritate (incompatibilități, conflicte de interese, avere ilicită), de **legile justiției (referitoare la organizarea sistemului justiției), precum și de Codul civil și Codul de procedură civilă**”***.

De asemenea, Comisia Europeană a constatat că *"De la raportul din ianuarie (n.r. 2017), a existat o serie de cazuri care au dat naștere unor preocupări cu privire la transparența și predictibilitatea procesului legislativ (...). Parlamentul a adoptat mai multe măsuri și modificări cu privire la care nu s-au organizat consultări sau dezbateri publice sau oportunitatea de a contribui la acestea a fost redusă.*

Referindu-se în mod specific la modificarea legilor justiției, Comisia Europeană a reținut că ignorarea avizelor negative ale Consiliului Superior al Magistraturii și a opoziției ferme a corpului magistraților trebuie imediat abandonate, ridicând întrebări cu privire la necesitatea reexaminării tuturor progreselor înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar:

*"O altă controversă a apărut, de asemenea, odată cu discuțiile privind propunerile de revizuire a legilor justiției începând cu sfârșitul lunii august. Atunci când a fost consultat, Consiliul Superior al Magistraturii a respins de două ori proiectele de modificări, identificând aspecte precum independența sistemului judiciar. Președintele României și societatea civilă au exprimat, de asemenea, preocupări. A fost emisă și o petiție prin care se solicita respectarea avizului emis de Consiliul Superior al Magistraturii, semnată de o majoritate a magistraților din România. Cele trei legi ale justiției (...) au un impact direct asupra independenței sistemului judiciar și a sistemului de justiție în sens mai larg; **legile ca***

atare au reprezentat un element important în evaluarea pozitivă efectuată de către Comisie în luna ianuarie. Unele dintre modificările propuse vizau aspecte precum rolul Inspecției Judiciare și răspunderea personală a magistraților, precum și numirea procurorilor de rang înalt, aspecte care afectează independența sistemului judiciar și ale căror modificări au ridicat întrebări cu privire la necesitatea de a reexamina raportul de evaluare din ianuarie 2017 cu privire la progresele înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar. (...).

Capacitatea Guvernului și a Parlamentului de a asigura un proces legislativ deschis, transparent și constructiv cu privire la legile justiției va fi esențială. În general, un proces în care independența sistemului judiciar și punctul de vedere al acestuia sunt apreciate și luate în considerare în mod corespunzător și în care se ține seama de avizul Comisiei de la Veneția, reprezintă o condiție prealabilă pentru sustenabilitatea reformei și este un element important în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință stabilite prin MCV."

Cu toate acestea, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost adoptată cu încălcarea flagrantă a recomandărilor din raportul MCV, după cum urmează:

- s-au ignorat avizele negative emise de Consiliul Superior al Magistraturii asupra proiectului de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat opoziția exprimată de peste 90% dintre adunările generale ale instanțelor și parchetelor față de proiectul de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat Memoriul pentru retragerea proiectului de modificare a legilor justiției, adresat Guvernului și semnat de peste 4.000 de judecători și procurori, reprezentând peste 50% din numărul total de magistrați în funcție;
- s-au ignorat protestele tăcute ale magistraților, care au ieșit în fața sediilor instanțelor și parchetelor începând din data de 18.12.2017;
- s-au ignorat protestele organizațiilor nonguvernamentale, ale societății civile și ale cetățenilor simpli;
- s-a ignorat opoziția Președintelui României față de proiectul de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat demersul Grupului de State împotriva Corupției ("GRECO") din cadrul Consiliului European, care a decis în sesiunea plenară desfășurată la Strasbourg între

04.12.2017 și 08.12.2017 să efectueze o evaluare de urgență a proiectului de modificare a legilor justiției;

- s-a ignorat apelul comun al ambasadelor Belgiei, Danemarcei, Finlandei, Franței, Germaniei, Olandei și Suediei, care au solicitat părților implicate în proiectul de reformă a justiției să evite orice acțiune care ar putea duce la slăbirea independenței sistemului judiciar și a luptei împotriva corupției și să ceară avizul Comisiei de la Veneția;
- s-a ignorat mesajul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii, care a solicitat Parlamentului să respingă propunerile care slăbesc statul de drept și pun în pericol lupta împotriva corupției;
- proiectul de modificare a legilor justiției a fost adoptat în procedură de urgență, fără ca o asemenea urgență să existe cu adevărat pentru societatea românească, fără analize și studii prealabile, fără dezbateri în plenul celor două Camere ale Parlamentului și cu dezbateri simulate în cadrul Comisiei speciale comune, care a respins cu foarte puține excepții toate amendamentele propuse de partidele din opoziție;
- la lucrările Comisiei speciale comune au fost invitate și li s-a permis accesul numai acelor asociații profesionale nerepresentative care sprijină întru totul demersurile majorității parlamentare (ex. Uniunea Națională a Judecătorilor din România, Asociația Magistraților din România), în timp ce Consiliul Superior al Magistraturii și asociațiile profesionale reprezentative care exprimă puncte de vedere divergente (ex. Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Procurorilor din România) nu au primit invitații și li s-a interzis participarea.

IV.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE INTRINSECI

1. La articolul 1, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

„(2) Cariera judecătorului este separată de cariera procurorului. judecătorii neputând interfera în cariera procurorilor și nici procurorii în cea a judecătorilor.”

Acest alineat încalcă prevederile art. 133 alin. (1) și art. 134 alin. (4) din Constituție. Prin Decizia nr. 331/2007, Curtea Constituțională a precizat că dispozițiile art. 35 raportate la

dispozițiile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, astfel cum au fost consacrate prin art. 134 din Legea fundamentală.

Art. 134 alin. (2) din Constituție prevede în mod expres doar pentru atribuția referitoare la îndeplinirea rolului de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor că realizarea acesteia se face de Consiliul Superior al Magistraturii prin secțiile sale. O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său de 19 membri, în ceea ce privește adoptarea hotărârilor în general - atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției.

Separarea competențelor decizionale referitoare la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituție. Prin urmare, toate atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor trebuie să aparțină în exclusivitate Plenului.

Împrejurarea că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții, cu excepția hotărârilor în materie disciplinară ale acestora, care pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit art. 134 alin. (3) din Constituție.

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără ca o astfel de modificare să fie neconstituțională, este revizuirea prealabilă a Legii fundamentale. În Franța sau Belgia însă, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat recent pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.

În baza art. 125 alin. (2) din Constituție, propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice. Potrivit art. 133 alin. (2) lit. a) din Constituție, Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care: 14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori. Conform art. 133 alin. (3) din Constituție, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alin. (2) lit. a). Se poate observa că, potrivit dispozițiilor constituționale sus menționate, în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii judecătorii interferează în mod inevitabil în cariera procurorilor și viceversa.

Transferul atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii de la Plen către secții a fost aspru criticat și în doctrină, considerându-se că această manevră neconstituțională de tip "*divide et impera*" sporește posibilitatea ca deciziile să fie influențate de factori externi, provenind din sfera politică. Astfel, cu aproape 10 ani în urmă, în lucrarea Constituția României - Comentariu pe Articole (Editura C.H. Beck, București, 2008), Prof. Univ. Dr. Viorel-Mihai Ciobanu, Judecător al Curții Constituționale între anii 1992 și 1998, afirma următoarele:

"Legea nr. 317/2004 precizează în art. 27 alin. (2) și (3) că hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și hotărârile secțiilor se iau cu votul majorității membrilor prezenți, lucrările plenului desfășurându-se în prezența a cel puțin 15 membri, iar lucrările secțiilor în prezența majorității membrilor acestora. (...) Deci, în secții posibilitatea de influențare și control este mult mai mare și aceasta în probleme esențiale pentru magistratură și în condițiile în care reprezentanții societății civile nu-și pot afirma punctul de vedere."

"Modificările aduse Legii nr. 317/2004 în anul 2005, prin angajarea răspunderii Guvernului și nu prin dezbatere în Parlament, au urmărit poate și eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii, dar sigur și revigorarea rolului puterii executive și reducerea, în oarecare măsură, a forței Plenului Consiliului."

Numai așa se poate explica diminuarea atribuțiilor acestuia fie în favoarea ministrului justiției (el face propunerile de numire în funcțiile de conducere ale parchetului la nivel național), fie în favoarea secțiilor Consiliului (numirea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor; propunerea către Președintele României de numire și de revocare a conducerii Înaltei Curți de Casație și Justiție; transferul și suspendarea din funcție a judecătorilor și procurorilor, etc.), or am arătat că în secții puterea de influență a puterii executive poate fi mai mare.

Constituția revizuită a stabilit prin art. 134 alin. (4) că legea organică a Consiliului Superior al Magistraturii poate stabili și alte atribuții decât cele constituționale, dar nu oricum, ci <<în realizarea rolului său de garant al independenței justiției>>. Cum și aici, ca și în art. 133 alin. (1), noțiunea de justiție are o accepțiune largă, care include și procurorii, este greu de înlăturat supoziția că s-a încercat politizarea parchetelor prin trecerea atribuției de a face propuneri de numire a procurorilor cu funcții de conducere la nivel național de către ministrul justiției. O atare soluție nu a existat nici chiar în Legea nr. 92/1992, în forma ei din 1997, ce a fost viu criticată, în condițiile în care propunerea o făcea Consiliul Superior al Magistraturii, la recomandarea ministrului justiției. (...)

Rămâne ca reforma constituțională și legală să fie transpusă pe deplin în activitatea practică, respectiv Consiliul Superior al Magistraturii să-și asume, în condiții de independență, cu responsabilitate și curaj atribuțiile pe care le are, iar Ministerul/ministrul justiției să accepte schimbarea produsă, chiar dacă așa de târziu, și care conferă competențele largi pe care le-a avut în favoarea unui organism independent, merit să consolideze poziția puterii judecătorești, în raport cu puterile legislativă și executivă. Între Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Justiției nu există subordonare și, cum prevede și art. 5 din H.G. nr. 83/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, colaborare, iar ministrul justiției, ca membru de drept al Consiliului, nu are alte atribuții decât cele pe care i le conferă legea Consiliului Superior al Magistraturii. O colaborare atentă, susținută și realizată cu bună credință nu poate fi decât benefică pentru implementarea reformei justiției, pentru administrarea eficientă a justiției și, până la urmă, pentru calitatea actului de justiție."

Totodată, acest alineat încalcă și principiul calității legii, care nu este enunțat în mod expres prin Constituție, însă a fost recunoscut și consacrat prin jurisprudența Curții

Constituționale, care a stabilit că originea acestuia se regăsește în art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, potrivit căruia *“În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*.

La modul general, s-a considerat că legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de claritate și previzibilitate pentru a putea fi respectată de destinatarii săi, în sensul adaptării corespunzătoare a conduitei de către aceștia. Prin Decizia nr. 473/2013, Curtea Constituțională a statuat, de principiu, că *“orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se reducteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.”*

Totodată, potrivit art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, *“forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor”*, iar potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, *“actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie”*.

Prin raportare la considerentele de mai sus, sintagma *“judecătorii neputând interfera în cariera procurorilor și nici procurorii în cea a judecătorilor”* nu este previzibilă, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării, în contextul în care interferențele, înțelese ca imixțiuni în cariera ori activitatea unui procuror ori judecător, constituie oricum o abatere disciplinară.

14. La articolul 15, alineatele (1)-(7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

“(2) Consiliul Superior al Magistraturii prin secțiile corespunzătoare stabilește, în fiecare an, numărul de cursanți, separat, pentru judecători și procurori, în funcție de posturile de judecători și procurori vacante, precum și de cele care vor fi înființate.”

30. Articolul 19 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(2) O comisie de examinare teoretică și practică va fi alcătuită din 7 persoane: 5 judecători, un avocat și un profesor universitar, desemnați de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii dintre judecătorii sau avocații cu cel puțin 12 ani vechime în profesie și dintre cadrele didactice ale facultăților de drept care au obținut gradul universitar de profesor de cel puțin 5 ani. Altă comisie de examinare teoretică și practică va fi alcătuită din 7 persoane: 5 procurori, un avocat și un profesor universitar, desemnați de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii dintre procurorii sau avocații cu cel puțin 12 ani vechime în profesie și dintre cadrele didactice ale facultăților de drept care au obținut gradul universitar de profesor de cel puțin 5 ani.

(6) Componența comisiilor prevăzute de alin. (3) și (4) va fi stabilită de Secția pentru judecători sau Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, după caz."

32. Articolul 21 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 21. - (1) Auditorii de justiție optează pentru locurile de judecători stagiați și procurori stagiați scoase la concurs, iar repartizarea acestora se face pe baza notei finale de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, prevăzută la art. 19 alin. (7). Opțiunile se fac în fața Institutului Național al Magistraturii, care va înainta tabelul cu propunerile de repartizare, făcute în acest mod, secțiilor corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii, în vederea numirii în funcție.

(2) Judecătorii stagiați și procurorii stagiați sunt repartizați și numiți în funcție de către secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii, pe baza opțiunilor exprimate conform alin. (1)."

39. Articolul 26 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(3) Examenul de capacitate se organizează la finalul fiecărui stagiu, în baza regulamentelor elaborate de secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii, prin intermediul Institutului Național al Magistraturii.

(5) Modalitatea de susținere a examenului, criteriile de apreciere ale acestuia, procedura și criteriile de evaluare ale mapei de stagiu se stabilesc prin Regulamente propuse de Institutul Național al Magistraturii și aprobate de Secția pentru judecători, respectiv de Secția pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii."

41. Articolul 28 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 28. - (1) Comisia pentru examenul de capacitate al judecătorilor și comisia pentru soluționarea contestațiilor sunt alcătuite din judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție și din judecători de la curțile de apel, numiți prin hotărâre a **Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii**.

(2) Comisia pentru examenul de capacitate al procurorilor și comisia pentru soluționarea contestațiilor sunt alcătuite din procurori de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și din procurori de la parchetele de pe lângă curțile de apel, numiți prin hotărâre a **Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii**.

(3) Comisiile de concurs sunt numite prin hotărâre de **secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii**, la propunerea Institutului Național al Magistraturii."

42. Articolul 29 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(4) După întocmirea tabelului de clasificare a candidaților, **fiecare din secțiile Consiliului Superior al Magistraturii** validează examenul de capacitate, în prima ședință care urmează afișării rezultatelor.

(5) **Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii** pot invalida, în tot sau în parte, examenul de capacitate, în cazurile în care constată că nu au fost respectate condițiile prevăzute de lege sau de regulament privind organizarea examenului sau că există dovada săvârșirii unor fraude."

53. Articolul 39 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(3) (...) Evaluarea președintelui și vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de o comisie compusă din judecători, **membri aleși ai Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii**, cu grad cel puțin de curte de apel, desemnați de **Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii**. Evaluarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a procurorilor șefi ai direcțiilor specializate se face de o comisie compusă din procurori, **membri aleși ai Secției pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii**, cu grad cel puțin de tribunal, desemnați de **Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii**.

(5) Pentru judecătorii și tribunale și, respectiv, pentru parchetele de pe lângă acestea, comisiile prevăzute la alin. (4) se constituie prin hotărâre a colegiului de conducere al curții de apel sau al parchetului de pe lângă aceasta. Pentru curțile de apel și pentru parchetele de pe lângă acestea, comisiile de evaluare se constituie prin hotărâre a colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, comisia de

evaluare se constituie prin hotărâre a **Secției pentru judecători din 3 judecători desemnați** dintre membrii aleși ai Secției pentru judecători, cu grad cel puțin de curte de apel. Pentru Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, comisia de evaluare se constituie prin hotărâre a Secției pentru procurori din 3 procurori, desemnați dintre membrii aleși ai Secției pentru procurori, cu grad cel puțin de tribunal.

(6) Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor se aprobă prin **hotărâre de fiecare din secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii.**"

54. La articolul 40, alineatele (1), (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(4) Hotărârile secțiilor pot fi atacate cu recurs, la secția de contencios administrativ și fiscal a curții de apel, în termen de 15 zile de la comunicare, fără parcurgerea procedurii prealabile. Hotărârea curții de apel este definitivă."

57. Articolul 43 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 43. - Concursul pentru promovarea judecătorilor și procurorilor se organizează, anual sau ori de câte ori este necesar, de secțiile corespunzătoare din Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii."

58. Articolul 44 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(3) Consiliul Superior al Magistraturii, prin secțiile sale, verifică îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1).

(5) Consiliul Superior al Magistraturii verifică prin secțiile corespunzătoare îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1) - (4)."

59. Articolul 45 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 45. - Judecătorii și procurorii care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 44 pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de secțiile corespunzătoare din Consiliul Superior al Magistraturii."

64. La articolul 48, alineatele (1), (4) - (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"Art. 48. - (1) Numirea în funcțiile de președinte și vicepreședinte la judecătorii, tribunale, tribunale specializate și curți de apel se face numai prin concurs sau examen

organizat, ori de câte ori este necesar, de **Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii**, prin Institutul Național al Magistraturii.

(5) Comisia de examinare este numită de **Secția de judecatori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii**, la propunerea Institutului Național al Magistraturii, și este formată din 2 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, 2 judecători de la curțile de apel și 3 specialiști în management și organizare instituțională. La constituirea comisiilor vor fi avuți în vedere, în principal, judecătorii care au urmat cursuri de management.

(6) Data, locul, precum și Regulamentul de organizare a concursului sau examenului elaborat de Institutul Național al Magistraturii se aprobă de **Secția de judecatori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii**, și se afișează pe pagina de internet a Institutului Național al Magistraturii, Ministerului Justiției, Consiliului Superior al Magistraturii și la sediile instanțelor judecătorești, cu cel puțin 30 de zile înainte de data desfășurării acestuia."

66. La articolul 48, alineatele (7) și (9) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(7) **Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii** validează rezultatul concursului sau examenului și numește judecătorii în funcțiile de conducere prevăzute la alin. (1) în termen de 15 zile de la data afișării rezultatelor finale. Dispozițiile art. 21 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(9) Numirea judecătorilor în celelalte funcții de conducere se face pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reinvestirii o singură dată, de **Secția de judecatori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii**, la propunerea președintelui instanței."

66. La articolul 48, alineatele (7) și (9) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(7) **Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii** validează rezultatul concursului sau examenului și numește judecătorii în funcțiile de conducere prevăzute la alin. (1) în termen de 15 zile de la data afișării rezultatelor finale. Dispozițiile art. 21 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(9) Numirea judecătorilor în celelalte funcții de conducere se face pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reinvestirii o singură dată, de **Secția de judecatori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii**, la propunerea președintelui instanței."

69. La articolul 49, alineatele (1) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"Art. 49. - (1) Numirea în funcțiile de procuror general al parchetului de pe lângă curtea de apel, prim-procuror al parchetului de pe lângă tribunal, prim-procuror al

parchetului de pe lângă tribunalul pentru minori și familie sau prim-procuror al parchetului de pe lângă judecătoria și de adjuncți ai acestora se face numai prin concurs sau examen organizat, ori de câte ori este necesar, **de Secția pentru procurori din Consiliul Superior al Magistraturii**, prin Institutul Național al Magistraturii.

(5) Comisia de examinare este numită de **Secția pentru procurori din Consiliul Superior al Magistraturii**, la propunerea Institutului Național al Magistraturii, și este formată din 2 procurori de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, 2 procurori de la parchetele de pe lângă curțile de apel și 3 specialiști în management și organizare instituțională. La constituirea comisiilor vor fi avuți în vedere, în principal, procurorii care au urmat cursuri de management."

71. La articolul 49, alineatele (6), (7) și (9) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(6) Data, locul, precum și Regulamentul de organizare a concursului sau examenului elaborat de Institutul Național al Magistraturii se aprobă de **Secția pentru procurori din Consiliul Superior al Magistraturii** și se afișează pe pagina de internet a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a Institutului Național al Magistraturii, a Consiliului Superior al Magistraturii, a Ministerului Justiției și la sediile parchetelor, cu cel puțin 30 de zile înainte de data desfășurării acestuia.

(7) **Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii** validează rezultatul concursului sau examenului și numește procurorii în funcțiile de conducere prevăzute la alin. (1) în termen de 15 zile de la data afișării rezultatelor finale. Dispozițiile art. 21 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(9) Numirea în celelalte funcții de conducere la parchete se face pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reinvestirii o singură dată, de **Secția pentru procurori din Consiliul Superior al Magistraturii**, la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție."

78. La articolul 52¹ alineatul (2), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

"b) un interviu susținut în fața **Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii**."

80. La articolul 52¹, alineatele (3) - (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(3) Comisiile de concurs sunt numite prin **hotărâre a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii**, la propunerea Institutului Național al Magistraturii."

81. La articolul 52², alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 52². - (1) În cadrul probei prevăzute la art. 52¹ alin. (2) lit. a), la cererea comisiilor de concurs, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii va solicita, prin intermediul curților de apel, hotărâri judecătorești din ultimii 5 ani de activitate, precum și celelalte date necesare evaluării potrivit prezentei legi."

84. Articolul 52⁴ se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 52⁴. - (1) În cadrul probei interviului, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii evaluează aspecte referitoare la integritatea candidaților și modul în care candidații se raportează la valori precum independența justiției și imparțialitatea judecătorilor, motivația candidaților și competențele umane și sociale ale acestora.

(2) La ședința Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii în care se susține interviul va participa, cu rol consultativ, și un psiholog desemnat de Secția pentru judecători, care va putea adresa întrebări candidaților în scopul evaluării motivației și competențelor umane și sociale ale acestora."

86. La articolul 52⁷, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 52⁷. - (1) În termen de cel mult 15 zile de la comunicarea rezultatelor concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția pentru judecători dispune, prin hotărâre, promovarea candidaților declarați admiși."

87. Articolul 53 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 53. - (1) Președintele și vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt numiți de către Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru judecători, dintre judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție care au funcționat la această instanță cel puțin 2 ani și care nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani."

108. La articolul 62, după alineatul (1¹) se introduc două noi alineate, alin. (1²) și (1³), cu următorul cuprins:

"(1³) În situații personale deosebite, la cererea judecătorului sau procurorului, Secția pentru judecători sau, după caz, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al

Magistraturii poate dispune suspendarea din funcție a acestuia, pe o durată de cel mult 3 ani, dacă măsura nu afectează buna funcționare a instanței sau parchetului."

109. La articolul 62, alineatele (2)-(4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(2) Suspendarea din funcție a judecătorilor și procurorilor se dispune de către Secția pentru judecători sau, după caz, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii."

112. După articolul 62¹ se introduc trei noi articole, art. 62²-62⁴, cu următorul cuprins:

"Art. 62⁴. - La solicitarea expresă a judecătorului sau procurorului se poate dispune suspendarea voluntară din magistratură pe o durată de cel mult 3 ani, cu posibilitatea prelungirii pentru încă 3 ani. Suspendarea se constată prin hotărâre a secției corespunzătoare, la solicitarea expresă a judecătorului sau procurorului. Secția competentă are obligația de a se pronunța asupra cererii în termen de maximum 15 zile de la data înregistrării acesteia. Suspendarea voluntară poate înceta anterior expirării perioadei menționate în hotărârea secției doar la cererea expresă a judecătorului sau procurorului în cauză. Secția corespunzătoare are obligația de a discuta solicitarea de încetare a suspendării voluntare în termen de maximum 15 zile de la data înregistrării. Pe durata suspendării voluntare nu operează incompatibilitățile și interdicțiile specifice."

123. La articolul 65, alineatele (2), (4) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(2) Eliberarea din funcție a judecătorilor și procurorilor se dispune prin decret al Președintelui României, la propunerea Secției pentru judecători sau, după caz, a Secției pentru procurori."

(4) Eliberarea din funcție a judecătorilor stagiari și a procurorilor stagiari se face de Secția pentru judecători sau, după caz, Secția pentru procurori."

(5) În cazul în care judecătorul sau procurorul cere eliberarea din funcție prin demisie, Secția pentru judecători sau, după caz, Secția pentru procurori poate stabili un termen de cel mult 30 de zile de la care demisia să devină efectivă, dacă prezența judecătorului sau procurorului este necesară."

135. Articolul 75 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 75. - (1) Secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii are dreptul, respectiv obligația corelativă de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătoria și

procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor. Sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său se soluționează, la cerere sau din oficiu, de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Judecătorii sau procurorii care sunt într-una din situațiile prevăzute de alin. (1), se pot adresa **secțiilor corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii**, pentru a dispune măsurile necesare, conform legii."

148. La articolul 83, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"Art. 83. -(1) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și personalul de specialitate juridică prevăzut la art.87 alin.(1) pot fi menținuți în funcție după împlinirea vârstei de pensionare prevăzute de lege, până la vârsta de 70 de ani. Până la vârsta de 65 de ani, magistratul poate opta să rămână în funcție, însă după împlinirea acestei vârste, pentru menținerea în activitate este necesar avizul anual al **Secției pentru judecători sau, după caz, Secției pentru procurori**.

(3) Reîncadrarea în funcția de judecător, procuror ori magistrat-asistent se face fără concurs de către **secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii**, la instanțele sau, după caz, la parchetele de pe lângă acestea, în cadrul cărora aveau dreptul să funcționeze până la data pensionării și care nu pot funcționa normal din cauza lipsei de personal. În acest caz, numirea în funcția de magistrat-asistent se face de Consiliul Superior al Magistraturii, iar numirea în funcția de judecător sau procuror se face de Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Pot fi reîncadrați în funcție, în condițiile prezentului alineat, foștii judecători, procurori sau magistrați-asistenți, care au fost eliberați din funcție prin pensionare potrivit prezentei legi și cu privire la care nu s-a stabilit sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură, în condițiile Legii nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare. Pe perioada reîncadrării, cuantumul pensiei se reduce cu 85%."

149. La articolul 83², alineatele (1) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(4) Hotărârea de condamnare sau prin care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, rămasă definitivă, se comunică de către instanța de executare Consiliului Superior al Magistraturii. **Secția pentru judecători sau, după caz, Secția pentru procurori** va informa Casa Națională de Pensii Publice cu privire la apariția uneia dintre situațiile prevăzute de prezentul articol care are ca efect acordarea, suspendarea, încetarea sau reluarea plății pensiei de serviciu ori, după caz, suspendarea sau reluarea procedurii de soluționare a cererii de acordare a pensiei de serviciu. Informarea Secției pentru judecători sau, după caz, a Secției pentru procurori cuprinde elementele necesare pentru aplicarea măsurii respective de către casele teritoriale de pensii, inclusiv datele de identificare a persoanei, temeiul de drept al măsurii, precum și data de la care se aplică."

Toate aceste dispoziții încalcă prevederile art. 133 alin. (1) și art. 134 alin. (4) din Constituție, pentru motivarea anterior expusă, în raport de separarea competențelor pe secții și de lipsa unei căi de atac la Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

2. La articolul 2, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

"(3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. **Judecătorii trebuie să fie imparțiali având libertate deplină în soluționarea cauzelor deduse judecătii, în conformitate cu legea și în mod imparțial**, cu respectarea egalității de arme și a drepturilor procesuale ale părților. Judecătorii trebuie să ia decizii fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. **Hotărârile pronunțate în căile de atac nu intră sub imperiul acestor restricții**. Scopul independenței judecătorilor constă inclusiv în a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil având la bază doar aplicarea legii."

Aceast alineat încalcă prevederile art. 1 alin. (5) și art. 124 din Constituție. Sintagmele subliniate nu sunt previzibile, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării, din coroborarea acestora înțelegându-se că, în căile de atac, deciziile nu sunt supuse restricțiilor de la paragraful precedent și se pot exercita influențe, intervenții, presiuni, ceea ce ar contraveni prevederilor art. 124 din Constituție.

Totodată, prin dispoziția "hotărârile pronunțate în căile de atac nu intră sub imperiul acestor restricții", legiuitorul stabilește că în judecarea căilor de atac nu mai trebuie ca

judecătorii să fie independenți și să se supună numai legii sau ca judecătorii să fie imparțiali, ceea ce contravine prevederilor art. 124 din Constituție.

3. La articolul 3, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 3. - (1) Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției."

Acest alineat încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, mai exact principiul respectării legii, deoarece este o reproducere *ad litteram* a art. 132 alin. (1) din Constituție, ceea ce reprezintă un paralelism legislativ, expres interzis prin art. 16 din Legea nr. 24/2000, care prevede următoarele:

"Art. 16. - (1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere.

(2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.

(3) Se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare.

(4) Într-un act normativ emis pe baza și în executarea altui act normativ de nivel superior nu se utilizează reproducerea unor dispoziții din actul superior, fiind recomandabilă numai indicarea textelor de referință. În asemenea cazuri preluarea unor norme în actul inferior poate fi făcută numai pentru dezvoltarea ori detalierea soluțiilor din actul de bază."

4. La articolul 3, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

"(1¹) Procurorii sunt independenți în dispunerea soluțiilor, în condițiile prevăzute de Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare."

Acest alineat încalcă prevederile art. 131 din Constituție. În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept,

precum și drepturile și libertățile cetățenilor, limitând independența procurorului la soluțiile date în cauză. Or, până la adoptarea unei soluții, procurorul poate propune judecătorului de drepturi și libertăți arestarea preventivă, autorizarea unor măsuri de supraveghere, etc., iar textul propus îi limitează independența asupra acestora prin trimiterea la Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost modificată. Așadar, prin aceasta normă, procurorul nu își mai poate respecta obligația constituțională de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Prin Decizia nr. 924/2012, Curtea Constituțională a reținut că Ministerul Public a fost instituit, prin art. 131 și 132 din Constituție, ca o magistratură componentă a autorității judecătorești, având rolul de a reprezenta în activitatea judiciară interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Prin aceeași decizie s-a arătat că procurorii au, ca și judecătorii, statut constituțional de magistrați, prevăzut expres în art. 133 și 134 din Legea fundamentală, că aceștia sunt numiți în funcție, ca și judecătorii, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii și că același organ al autorității judecătorești îndeplinește rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor. Nu în ultimul rând, Curtea Constituțională a statuat că independența justiției cuprinde două componente, respectiv componenta instituțională (care nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime) și componenta individuală (independența judecătorului).

6. La articolul 4, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alin. (3) și (4), cu următorul cuprins:

"(3) Judecătorii și procurorii trebuie atât să fie, cât și să apară, ca fiind independenți unii de ceilalți."

Acest alineat încalcă prevederile art. 131 alin. (1) și art. 1 alin. (5) din Constituție. Sintagma subliniată nu este suficient de previzibilă pentru a fi folosită cu caracter general, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării, astfel că destinatarii normei propuse nu pot înțelege care ar fi conduita pe care ar trebui să o adopte pentru a respecta aceasta obligație, mai ales raportat la aparența de independență a unui magistrat față de un alt magistrat. În plus, nu sunt stabile criterii privind „aparența de independență”.

9. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(5) Verificarea veridicității datelor din declarațiile prevăzute la alin. (2) se face de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării și de comisiile speciale parlamentare pentru controlul activității serviciilor de informații anual, din oficiu, sau ori de câte ori sunt sesizate de Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, judecătorul sau procurorul vizat. Rezultatul verificării efective are valoare de informare conformă. Răspunsul eronat se pedepsește conform legii."

Acest alineat încalcă prevederile art. 1 alin. (4) și (5), art. 133 alin. (1) și art. 124 alin. (3) din Constituție. Conform Legii fundamentale, Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională. Activitatea sa este supusă examinării și verificării parlamentare. Prin urmare, în noul context, verificarea parlamentară va fi directă, iar nu mediată. În principiu, cu cât ingerința puterii legislative, a oamenilor politici, asupra magistraturii este mai largă, cu atât mai mult independența judecătorilor cere garanții adecvate. Acordarea posibilității de verificare a informațiilor din declarațiile date de magistrați poate reprezenta o încălcare a principiului separației puterilor statului de drept, în lipsa unor garanții legale.

Prin această reglementare, o comisie parlamentară poate impune Autorității Judecătorești eliminarea unui judecător sau procuror, garantarea independenței justiției de către Consiliul Superior al Magistraturii fiind golită de conținut. Inclusiv controlul judecătoresc ulterior este viciat, nu se mai poate vorbi despre un proces echitabil, întrucât și judecătorii sunt ținuti de "*informarea conformă*", fără să existe un mecanism legal care să permită verificarea acesteia de către instanța judecătorească. Informațiile și documentele sunt prezentate comisiei parlamentare și nu a unei instituții din cadrul Autorității Judecătorești.

Menționăm că prin Decizia nr. 20/2000, Curtea Constituțională a reținut că dispozițiile din Constituție conform cărora "*«Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii» (...)* nu au un caracter declarativ, ci constituie norme constituționale obligatorii pentru Parlament, care are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art. 1 alin. (3) din Constituție."

Nu în ultimul rând, sintagma „*Răspunsul eronat se pedepsește conform legii*” nu este previzibilă, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării, încriminarea cu privire la

răspunsul eronat fiind incompletă. Nu se stabilește dacă fapta este infracțiune atunci când este savârșită cu intenție sau din culpă.

12. La articolul 9, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

"(3) Judecătorii și procurorii sunt obligați ca, în exercitarea atribuțiilor, să se abțină de la manifestarea sau exprimarea defăimătoare, în orice mod, la adresa celorlalte puteri ale statului - legislativă și executivă."

Acest alineat încalcă prevederile art. 1 alin. (4) și (5), art. 30 și art. 31 alin. (2) din Constituție. Termenul de "defăimare" presupune atâtea sensuri în Dicționarul explicativ al limbii române încât, în plan juridic, este un concept imprevizibil și imprecis definit, prin urmare neconstituțional. În principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre care și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat.

Textul permite legislativului și executivului să formuleze sesizări împotriva unui magistrat care, în exercitarea atribuțiilor, face aprecieri asupra conduitei unei autorități a statului, ceea ce contravine principiilor constituționale și legale privind independența justiției, ca fundament al statului de drept. Spre exemplu, într-o hotărâre judecătorească sau într-un act de urmarire penală, judecătorul sau procurorul face în mod inevitabil aprecieri asupra conduitei nelegale, ilicite sau abuzive a unei autorități sau a unui reprezentant al acesteia.

Mai mult decât atât, nu se stabilesc criteriile pentru aprecierea unei declarații ca fiind defăimătoare la adresa celorlalte puteri (nu este definită nici noțiunea de putere) și în ce condiții declarațiile cu privire la conduita unor reprezentanți ai respectivelor puteri devine relevantă pentru acestea.

În planul art. 30 din Constituție și al jurisprudenței CEDO, s-ar pune problema de principiu a încălcării art. 10 din Convenție, respectiv a libertății de exprimare, în anumite situații factice. Opiniile exprimate de judecători în legătură cu buna funcționare a justiției, chestiune de interes public, sunt protejate convențional, "chiar dacă au implicații politice, judecătorii neputând fi împiedicați să se implice în dezbaterile pe aceste subiecte. Teama de sancțiuni poate avea un efect descurajator pentru judecători în a-și exprima punctele de

vedere cu privire la alte instituții publice sau politici publice. Acest efect descurajator joacă în detrimentul societății în ansamblul său.” (cauza Baka vs. Ungaria).

De asemenea, în baza art. 31 alin. (2) din Constituție, autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

97. La articolul 58, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

*"Art. 58. - (1) Secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii dispune detașarea judecătorilor și procurorilor, cu acordul scris al acestora, la alte instanțe sau parchete, la Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii, Școala Națională de Grefieri, Ministerul Justiției sau la unitățile subordonate acestuia ori la alte autorități publice, în orice funcții, **inclusiv cele de demnitate publică numite**, la solicitarea acestor instituții, precum și la instituții ale Uniunii Europene sau organizații internaționale, la solicitarea Ministerului Justiției."*

112. După articolul 62¹ se introduc trei noi articole, art. 62² - 62⁴, cu următorul cuprins:

"Art. 62². - (1) Judecătorul sau procurorul poate fi numit în funcția de membru al Guvernului.

(2) Guvernul informează Consiliul Superior la Magistraturii cu privire la actul de numire prevăzut la alin. (1), pentru a dispune suspendarea acestora."

143. La articolul 82, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(2) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștii judecători și procurori financiari și consilierii de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi se pot pensiona la cerere, înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani, și beneficiază de pensia prevăzută la alin. (1), dacă au o vechime de cel puțin 25 de ani numai în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător la Curtea Constituțională, judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi. La calcularea acestei vechimi se

Echilibrul prevăzut de art. 1 alin. (4) din Constituție este rupt în defavoarea puterii judecătorești, din moment ce reprezentanți ai puterii judecătorești funcționează pentru alte puteri constituite în stat.

156. Articolul 96 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 96. -(1) Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.

(2) Eroarea judiciară atrage răspunderea judecătorilor și procurorilor doar în ipoteza în care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

(3) Există eroare judiciară atunci când, în îndeplinirea actului de justiție, se determină o desfășurare greșită a unei proceduri judiciare și prin aceasta se produce o vătămare a drepturilor ori intereselor legitime ale unei persoane.

(4) Există rea-credință atunci când judecătorul sau procurorul, în exercitarea funcției, cu știință, prin încălcarea Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, a drepturilor și libertăților fundamentale prevăzute de Constituția României, ori a normelor de drept material sau procesual, a determinat o eroare judiciară.

(5) Există gravă neglijență atunci când judecătorul sau procurorul, în exercitarea funcției, din culpă, nesocotește normele de drept material ori procesual, determinând o eroare judiciară.

(6) Nu este îndreptățită la repararea pagubei persoana care, în cursul procesului, a contribuit în orice mod la săvârșirea erorii judiciare de către judecător sau procuror.

(7) Pentru repararea prejudiciului produs printr-o eroare judiciară, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice, în condițiile legii, la tribunalul în cărui circumscripție își are domiciliul sau sediul, după caz. Plata de către stat a sumelor datorate cu titlu de despăgubire se efectuează în termen de maximum un an de la data comunicării hotărârii judecătorești definitive.

(8) După ce prejudiciul cauzat de o eroare judiciară a fost acoperit de stat, Ministerul Finanțelor Publice se întoarce în mod obligatoriu, pe cale judiciară împotriva judecătorului sau procurorului care a determinat eroarea judiciară. Competența de judecată, în primă instanță, revine Curții de Apel București, dispozițiile Codului de procedură civilă fiind pe deplin aplicabile.

(9) Termenul de prescripție a dreptului la acțiune al statului, prevăzut la alin.(8) este de un an, de la data când a fost achitat integral prejudiciul.

(10) Consiliul Superior al Magistraturii poate stabili condiții, termene și proceduri pentru asigurarea profesională obligatorie a judecătorilor și procurorilor. Asigurarea obligatorie nu poate să întârzie, să diminueze sau să înlăture răspunderea pentru eroare judiciară determinată de rea-credință sau gravă neglijență."

Acest articol încalcă prevederile art. 134 alin. (2) din Constituție, conform cărora „Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor (...)”. Potrivit art. 99 lit. t) din Legea nr. 303/2004, astfel cum este modificat prin proiectul de lege adoptat de Parlament, exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență constituie abatere disciplinară, dacă fapta nu întrunește elemente constitutive ale unei infracțiuni.

Față de dispozițiile art. 134 alin. (2) din Constituție înseamnă că, exceptând situațiile în care fapta întrunește elemente constitutive ale unei infracțiuni, reaua-credință ori grava neglijență a magistratului poate fi constatată doar de Consiliul Superior al Magistraturii, pentru care s-a instituit prin Legea fundamentală o competență exclusivă de a judeca faptele magistratului în astfel de situații.

Pentru a reține că, în aceste limite, nicio altă instanță nu ar putea exercita această competență avem în vedere că, în viziunea legiuitorului, astfel cum rezultă ea din raportul Comisiei pentru elaborarea propunerii legislative privind revizuirea Constituției din 10.06.2003 asupra amendamentelor la Propunerea legislativă privind revizuirea Constituției, exercitarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a rolului de instanță disciplinară în astfel de situații reprezintă o modalitate de realizare a rolului său de garant al independenței justiției.

Întrucât, conform art. 133 alin. (1) din Constituție, numai Consiliul Superior al Magistraturii asigură rolul de garant al independenței justiției, înseamnă că doar el poate analiza, în limitele mai sus arătate, reaua-credință ori grava neglijență a magistratului. În aceste condiții, dispozițiile art. 96 prin care se elimină rolul dat de Legea fundamentală Consiliului Superior al Magistraturii, în calitatea sa de unic garant al independenței justiției, de instanță de judecată pentru a cerceta faptele pretins comise de magistrat cu rea-credință ori gravă neglijență, contravin art. 133 alin. (1) și art. 134 alin. (2) din Constituție.

Acest articol încalcă și prevederile art. 1 alin. (5), art. 52 alin. (3) și art. 124 alin. (3) din Constituție. Termenul de eroare judiciară este total imprevizibil, vag, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării. Mai mult decât atât, magistratul poate fi obligat să răspundă inclusiv pentru fapte din culpă, ceea ce este excesiv, eroarea judiciară fiind determinarea desfășurării greșite a unei proceduri judiciare. Conceptul este străin sistemului de drept, în actele normative interne, în jurisprudență sau doctrină nu există vreo referire sau definire a *”desfășurării greșite a unei proceduri judiciare”*, exprimare pur colocvială.

Textul prin care se instituie obligativitatea acțiunii în regres a statului împotriva judecătorului sau procurorului care au cauzat eroarea judiciară reprezintă o formă de presiune asupra magistraților, care va știrbi independența acestora în adoptarea soluțiilor. Pentru a fi atrasă răspunderea este necesar ca aprecierea încălcării normei să fie evaluată ținându-se seama de un anumit număr de criterii, precum gradul de claritate și de precizie al dispoziției legale, caracterul scuzabil sau nescuzabil al erorii de drept comise sau neexecutarea, de instanța în cauză, a obligației sale de a introduce o acțiune pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare.

În Spania, printre abaterile foarte grave și grave se numără și acelea referitoare la lipsa absolută și manifestă de motivare a hotărârilor judecătorești și utilizarea în cadrul hotărârilor judecătorești a unor expresii care nu sunt necesare, extravagante sau care pot fi jignitoare sau lipsite de respect, din punct de vedere al raționamentului juridic. În Italia este încriminată ca abatere disciplinară încălcarea gravă a legii din cauza ignoranței sau neglijenței nescuzabile. În Franța, prin Legea nr. 830/2010 s-a statuat că încălcarea gravă și deliberată de către magistrat a unei reguli de procedură care constituie o garanție esențială a drepturilor părților, constatată printr-o hotărâre judecătorească definitivă, atrage răspunderea disciplinară. Jurisprudența franceză, în materia răspunderii civile a magistratului pentru erorile judiciare, a definit noțiunea de încălcare gravă a legii, ca fiind *”o eroare grosieră pe care, în mod normal, un magistrat conștient de îndatoririle sale, nu ar putea să o facă”* sau ca fiind *„o neînțelegere gravă și nescuzabilă a îndatoririlor esențiale ale unui magistrat aflat în exercitarea funcției sale”*. În Germania, în materia răspunderii disciplinare se face distincție între esența activității jurisdicționale care cuprinde aflarea propriu-zisă a adevărului judiciar și pronunțarea soluției și domeniul ordinii exterioare care cuprinde asigurarea desfășurării regulamentare a activității și forma exterioară de îndeplinire a sarcinilor de serviciu.

Elementul comun al legislațiilor prezentate mai sus îl reprezintă faptul că răspunderea disciplinară a magistratului în legătură cu activitatea jurisdicțională nu poate interveni decât până la limita în care independența acestuia nu este afectată. Instituirea unui control disciplinar asupra modului în care judecătorul/procurorul înțelege să interpreteze normele de drept și probele administrate în cauza cu judecarea/soluționarea căreia a fost investit este de natură să afecteze independența acestuia întrucât, în acest demers, judecătorul/procurorul trebuie să decidă liber, fără nicio influență sau presiune. O altă caracteristică comună legislațiilor analizate este aceea că, în activitatea jurisdicțională, răspunderea disciplinară a judecătorului/procurorului poate fi antrenată numai în condițiile în care este vorba de o greșeală intenționată sau de o culpă gravă, nescuzabilă.

În materie procesuală, noțiunea de interes legitim procesual nu există și acest tip de interes nu este protejat de lege. La alin. (5), în privința definerii gravei neglijențe, se încalcă art. 52 alin. (3) din Constituție. Conform acestuia, răspunderea statului nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu gravă neglijență. Or, definind în art. 96 alin. (5) grava neglijență ca fiind orice culpă/neglijență, inclusiv culpa cea mai ușoară, se încalcă cu evidență dispoziția constituțională.

De asemenea, statul își instituie o sarcină bugetară absolut împovărătoare și cu consecințe imprevizibile, asumându-și răspunderea pentru orice eroare de drept procesual sau material, care, de fapt, se îndreaptă în orice sistem de drept în căile de atac. Statul își asumă plata daunelor pentru vătămarea unui interes legitim, inclusiv de natură procesuală - alin. (3) coroborat cu alin. (5). Pricina se judecă de o instanță inferioară și nespecializată, tribunalul - secția civilă, verificând hotărâri pronunțate de instanțe specializate, de rang superior, inclusiv Înalta Curte de Casație și Justiție, în materii în care nu este specializat.

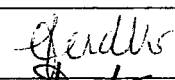
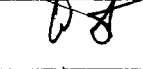
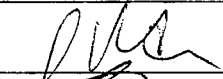
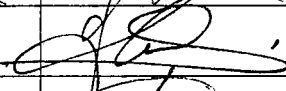
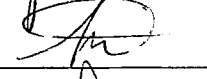
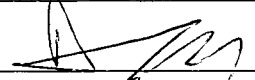

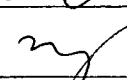
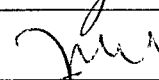
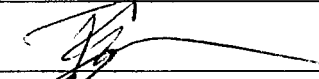
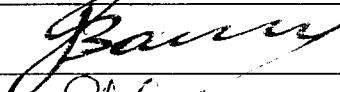
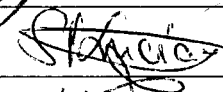
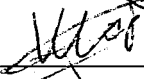

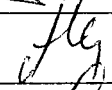
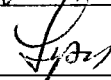
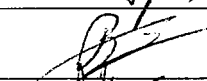
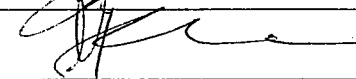
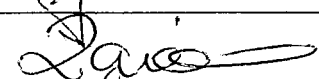
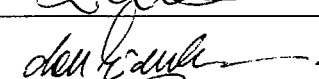
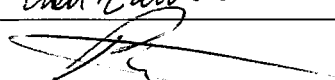

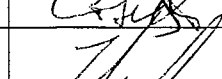
Termenul de prescripție este imprevizibil, de asemenea, judecătorul poate fi vulnerabilizat de alte autorități publice, părți ale cauzei, lăsând hotărârea primei instanțe să devină definitivă prin neexercitarea căilor de atac.

160. La articolul 100 alineatul (1), după litera d) se introduce o nouă literă, lit.d¹), cu următorul cuprins:

"d¹) retrogradarea în grad profesional:"

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art. 1 alin. (5), art. 44 alin. (3), art. 124 alin. (3) din Constituție. Retrogradarea în grad profesional, o măsură reluată în mod eronat din sistemul gradelor militare și al avansărilor periodice, prin trecerea timpului (față de care nu poate exista comparație sau echivalent cu gradul profesional al magistraților), este nelimitată în timp, nefiind proporțională, nesocotește teoria drepturilor câștigate, inclusiv dreptul la reputație profesională.

Tabel semnături susținători sesizare de neconstituționalitate a
Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 (PL-x nr. 418/2017)

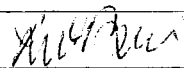
Nr. Crt.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Deputat / Senator	Semnătura
1	SEIBLER CRISTIAN	USR	dep	
2	ION STELIAN	USR	dep.	
3	Nicușor Dan	USR	dep	
4	SILVIA (RETELEA)	USR	dep	
5	FRUNĂ CRISTINA	USR	dep.	
6	NĂSOI CLAUDIU	USR	Dep	
7	DOBROVIRI MATEI	USR	Dep	
8	BENGA TUDOR	USR	dep	
9	PRISNEL ARIAN	USR	DEP	
10	TUDOR PĂREȘ ROP	USR	DEP	
11	Dan Bărna	USR	DEP	
12	STANCIU-VIATEU LUCIAN DANIEL	USR	DEP	
13	VLAD SERGIU COSMIN	USR	DEP	
14	DORUS VLAD EMANUEL	USR	DEP.	
15	COSMA LAVINIA-CORINA	USR	DEP	
16	ȘERPEȘTEA DEEMITRIU	USR	DEP.	
17	BOTEZ MIHAI	USR	DEP	
18	Cristina IURISVIŢI	USR	DEP	
19	ZĂINEA CORNEL	USR	DEP	
20	Kocubus Ion Rogvan	USR	DEP	
21	Redeanu Bogdan	USR	dep	
22	Soleașcu Adrian	dep. neafiliat		
23	Clucășirău Cosette	USR	Dep	
24	Mestaruș Liviu-Ionel	USR	Dep	

TABEL SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI - SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

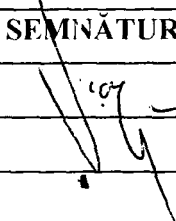
Plx 418/2017

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	EUGEN TOMAC		PMP
2.	Signianca Zeno		PMP
3.	Petru Munte		PMP
4.	Pașcan Emil - Marbuș		PMP
5.	SAMARTINEAȘ CORNEL		PMP
6.	CRISTACHE CĂTĂLIN		PMP
7.	CODREANU CĂMILĂ		PMP
8.	TEODORAN ADRIAN		PMP
9.	TURCĂȘAN ROBERT		PMP
10.	Brăduț Cornel		PMP
11.	ȘTEFAN VĂLĂREANU		PMP
12.	BOZANU CĂTĂLIN		PMP
13.			
14.	MONTA PENTU		PMP
15.	ADRIAN MOCĂNU		PMP
16.	ION TABUCĂN		PMP
17.	ȘOBU COLIU		PMP
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			

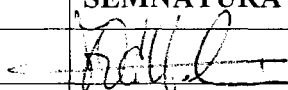
TABEL SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI SESIZARE NECONSTITUȚIONALITATE
LEGEA PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 303/2004 (PL-X NR. 418/2017)

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	IULIAN BULAI		USR
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

TABEL SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI SESIZARE NECONSTITUȚIONALITATE
LEGEA PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 303/2004 (PL-X NR. 418/2017)

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	VARGA GLAD-AUREL		PNL
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

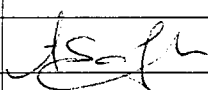
TABEL SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI SESIZARE NECONSTITUȚIONALITATE
LEGEA PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 303/2004 (PL-X NR. 418/2017)

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	SITTERLI OVIDIU-IOAN		INDEPENDENT
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

TABEL SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI SESIZARE NECONSTITUȚIONALITATE
 LEGEA PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 303/2004 (PL-X NR.
 418/2017)

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	GANI OVIDIU VICTOR	Gani	Minorități
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

TABEL SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI SESIZARE NECONSTITUȚIONALITATE
LEGEA PENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 303/2004 (PL-X NR. 418/2017)

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	ANA-ADRIANA SĂFTOIU		PNL
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

TABEL SEMNĂTURI SUȘȚINĂTORI SESIZARE NECONSTITUȚIONALITATE
LEGEA PEENTRU MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 303/2004 (PL-X NR. 418/2017)

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	IONEL PALĂR		PNL
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

545/27.12.2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 12644 / 22 DEC 2017

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2955A/2017

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. I 2277
Data 27.12.2017

Domnului
Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție referitoare la neconstituționalitatea prevederilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 16 ianuarie 2018, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 23 ianuarie 2018.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 2955A/2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ

NR. 12595 / 22 DEC 2017

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Cabinetul Președintelui

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București,

Tel: 310.38.86, Fax: 310.36.16

www.scj.ro

Operator de date cu caracter personal / Autorizația nr. 17503

⁹²⁸
Nr. din 2 / decembrie 2017

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Președinte Valer Dorneanu

Stimate domnule președinte,

În temeiul prevederilor art.146 lit.a) din Constituția României și ale art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă transmitem Hotărârea nr. 2 din 21 decembrie 2017 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție vizând sesizarea Curții Constituționale în scopul de a se pronunța asupra constituționalității Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017)).

Cu aleasă considerație,

Președintele
Înaltei Curți de Casație și Justiție
Judecător Iulia Cristina Tarcea

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București,
Tel: 310.38.86, Fax: 310.36.16
www.scj.ro

Înalta Curte de Casație și Justiție
Secțiile Unite

Hotărârea nr. 2
Ședința din 21 decembrie 2017

Sub președinția doamnei judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017) Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 113 judecători în funcție, au fost prezenți 89 judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, având în vedere încălcarea următoarelor dispoziții din Constituția României: art. 1 alin. (4) privind separația puterilor în stat, art. 1 alin. (5) în ceea ce privește claritatea și previzibilitatea legii, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii și a autorităților publice, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind liberul acces la justiție,

art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă, art. 52 alin. (3) în ceea ce privește răspunderea magistraților, art. 53 alin. (2) în ceea ce privește proporționalitatea măsurii de restrângere a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 125 privind statutul judecătorilor, art. 126 privind instanțele judecătorești, art. 129 privind folosirea căilor de atac, art. 133 și art. 134 privind Consiliul Superior al Magistraturii, și art. 147 alin. (4) teza a II-a privind obligativitatea deciziilor Curții Constituționale, în raport cu următoarele considerente:

Criticile de neconstituționalitate privesc următoarele dispoziții:

➤ **Art. I, pct. 2, cu referire la art. 2 alin. (3) teza a 3 a;**

Aceste dispoziții încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție prin lipsa de claritate generată de sintagma „*fie chiar autorități judiciare*”.

Astfel, potrivit dispozițiilor de drept procesual, judecătorii sunt obligați să judece în limitele impuse de soluțiile pronunțate de autorități judiciare precum Curtea Constituțională, Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele de control ierarhic, curțile internaționale de justiție.

Or, prin instituirea interdicției de a lua decizii fără „*niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții directe sau indirecte din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare*”, textul propus intră în contradicție cu obligația judecătorilor de a respecta deciziile Curții Constituționale ori deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii sau hotărârile pronunțate de instanțele internaționale.

Această contradicție scoate textul acestui articol din sfera previzibilității și clarității de care, în sensul art. 1 alin. (5) din Constituție, trebuie să se bucure legea pentru a fi constituțională și încalcă art. 147 alin. (4) teza a II-a din Constituția României privind obligativitatea deciziilor Curții Constituționale.

➤ **Art. I, pct. 7, cu referire la art. 5 alin. (2);**

Aceste dispoziții, prin utilizarea expresiei lipsite de claritate și precizie „*situații care exced activității legate de actul de justiție*” sunt de natură să încalce principiul legalității consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, nepermițând subiectului de drept căruia li se adresează să își ordoneze comportamentul.

➤ **Art. I, pct. 9, cu referire la art. 7 alin. (5) și (7);**

Aceste dispoziții sunt neconstituționale întrucât, includerea, în cuprinsul alineatului (5), a comisiilor speciale parlamentare pentru controlul activității serviciilor de informații, ca organe abilitate să efectueze verificarea veridicității datelor din declarațiile date de magistrați, încalcă principiul constituțional al separației puterilor în stat consacrat prin art. 1 alin. (4) din Legea fundamentală și al independenței justiției stabilit în art. 124 alin. (3) din Constituție.

De altfel, prin Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în M.Of. nr. 72 din 18 februarie 2000, Curtea Constituțională a statuat faptul că dispozițiile din Constituție, conform cărora „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii» (...) *nu au un caracter declarativ, ci constituie norme constituționale obligatorii pentru Parlament, care are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art. 1 alin. (3) din Constituție*”.

De asemenea, art. 7 alin. (5) este criticabil și din perspectiva lipsei de claritate a textului normativ, aspect de natură a-i oferi acestuia un caracter imprevizibil, incompatibil cu rigorile impuse de art. 1 alin. (5) din Constituția României, astfel cum au fost stabilite în jurisprudența constantă a Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în M. Of. nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Decizia nr. 447/2013, publicată în M. Of. nr. 674 din 1 noiembrie 2013, Decizia nr. 31/2016, publicată în M. Of. nr. 117 din 16 februarie 2016, ș.a.).

Astfel, includerea în textul art. 7 alin. (5) a prevederii: „*răspunsul eronat se pedepsește conform legii*” generează, prin lipsa de precizie a textului, o stare de confuzie asupra unor elemente esențiale pentru corecta determinare a finalității juridice a dispozițiilor în cauză. Acestea capătă un pronunțat caracter arbitrar, în condițiile în care, deși inoculează ideea atragerii unei răspunderi penale („*se pedepsește*”) nu reușesc să ofere nivelul de claritate și predictibilitate necesar eliminării riscului aplicării lor discreționare.

Mai mult, același text de lege utilizează o sintagmă nemaîntâlnită anterior în legislația internă, respectiv aceea de „*informare conformă*” sintagmă care neavând un conținut clar definit, nu se înțelege la ce face referire cu exactitate, generând, prin urmare, un plus în ceea ce privește lipsa de predictibilitate al conținutului normei în cauză.

Un caracter lacunar și imprevizibil au și prevederile alineatului (7) al acestui articol, care prin larghețea conținutului oferit noțiunii de informație de

interes public, sunt de natură a încălca protecția instituită, anumitor informații, prin alte norme juridice de importanță majoră.

Singura excepție prevăzută de text este în materie procesual-penală, ignorând cu desăvârșire faptul că există norme speciale și în alte materii, cum ar fi:

- caracterul nepublic al unor ședințe de judecată în alte materii decât cea penală;
- regimul juridic al informațiilor clasificate;
- protecția datelor cu caracter personal;
- protecția anumitor categorii de persoane, minori, interziși, etc.

De asemenea, caracterul imprevizibil al normei rezultă și din faptul că aceasta ignoră că prin art. 277 din Codul penal este incriminată ca infracțiune „Compromiterea intereselor justiției” în conținutul constitutiv al căreia se regăsește și dezvăluirea de informații din dosarele aflate în curs.

➤ **Art. I, pct. 12, cu referire la articolul 9 alin. (3)**

Aceste prevederi contravin dispozițiilor art.1 alin. (5) din Constituție, ce în înțelegerea oferită printr-o bogată și constantă jurisprudență de către Curtea Constituțională impun o serie de exigențe referitoare la accesibilitatea și previzibilitatea textelor legale.

Încălcarea acestor exigențe este generată de caracterul imprecis și inadecvat al modificărilor propuse, în textul legal vizat de critica noastră fiind utilizați termeni precum: „*manifestarea sau exprimarea defăimătoare*” sau „*în orice mod*”, termeni a căror sferă de cuprindere nu poate fi determinată.

Astfel, utilizarea acestor termeni în conținutul textului legal creează o evidentă stare de insecuritate juridică în ceea ce privește modul de interpretare și aplicare a acestuia, norma în cauză nereușind să ofere o garanție reală a respectării drepturilor constituționale împotriva arbitrariului.

Mai mult, în condițiile în care în cadrul procedurilor judiciare se pot întâlni cu ușurință situații în care se impune formularea unor considerente asupra acțiunilor celorlalte puteri (a se vedea, de exemplu, situația aprecierilor făcute de instanțele de judecată asupra modului de exercitare a prerogativelor puterii publice de către autorități ale statutului aparținând puterii executive, în cadrul acțiunilor de contencios administrativ sau în alte materii) neconstituționalitatea textului de lege criticat este de natură a intra în conflict cu principiile constituționale și legale privind independența justiției, ca fundament al statului de drept.

Or, astfel cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 453/2008, publicată în M.Of. nr. 374 din 16 mai 2008, „în condițiile în care prin legea criticată sunt reglementate măsuri excesive, insuficient elaborate, uneori imposibil de realizat, dar cu efect evident neconstituțional, este necesară înlăturarea acestora”.

➤ **Art. I, pct. 53, cu referire la art. 39 alin. (3) și (5)**

Textele sunt neconstituționale, încălcând principiul independenței judecătorilor prevăzute de art. 124 alin. (3) precum și principiul egalității în drepturi prevăzute de art. 16 alin. (1) din Constituție.

Astfel, toți judecătorii de la judecătorii, tribunale și curți de apel sunt evaluați de judecători în funcție, iar judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție, prin derogare de la această regulă prin aceea că sunt evaluați de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, organism care, deși face parte din „Autoritatea Judecătorească”, are natura juridică a unei autorități administrative.

De altfel, pe durata exercitării mandatului, membrii Consiliului Superior al Magistraturii sunt suspendați din funcția de judecător, neîndeplinind acte specifice activității de judecată.

Un alt aspect de natură a determina încălcarea principiului egalității constă în faptul că doar judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt evaluați de judecători cu un grad profesional inferior.

➤ **Art. I, pct. 54, cu referire la art. 40 alin. (4)**

Apreciem că aceste dispoziții sunt neconstituționale raportat la sintagma „hotărârea curții de apel este definitivă” care este de natură a încălca principiul egalității cetățenilor în fața legii, reglementat de art. 16 alin. (1) din Constituție, principiul liberului acces la justiție reglementat de art. 21 din Constituție și dreptul de a exercita căile de atac, prevăzute de art. 129 din Constituție.

Deși în ceea ce privește reglementarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că, în conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are competența exclusivă de a institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalități speciale de exercitare a drepturilor procedurale, semnificația liberului acces la justiție nefiind aceea a accesului, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac (a se vedea,

în acest sens, Decizia Plenului nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în M.Of., nr. 69 din 16 martie 1994, deciziile nr. 66 din 14 aprilie 1997, publicată în M.Of.

nr. 377 din 24 decembrie 1997, ș.a.) și, deși în legătură cu dispozițiile art.129 din Constituție, în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că Legea fundamentală nu cuprinde dispoziții cu privire la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci statuează referitor la posibilitatea părților interesate și a Ministerului Public de a exercita căile de atac, în condițiile legii (în acest sens sunt deciziile nr. 99 din 23 mai 2000, publicată în M.Of. nr.389 din 21 august 2000, nr.16 din 21 ianuarie 2003, publicată în M.Of. nr.110 din 20 februarie 2003, ș.a.), prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, Curtea a reținut „tendința jurisprudenței sale recente de a stabili și dezvolta exigențe constituționale sporite în sensul asigurării unei protecții efective a drepturilor și libertăților fundamentale, integrate conținutului normativ al art.16 alin.(1), art.21 alin.(3) sau art.129 din Constituție, după caz, prin raportare la căile extraordinare de atac”.

Prin aceeași decizie, Curtea Constituțională a reiterat jurisprudența sa potrivit căreia „legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, ca și modalități de exercitare a drepturilor procedurale, principiul liberului acces la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege. În ceea ce privește asigurarea egalității cetățenilor în exercitarea drepturilor lor procesuale, inclusiv a căilor de atac, Curtea a reținut că „în instituirea regulilor de acces al justițiabililor la aceste drepturi, legiuitorul este ținut de respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prevăzut de art.16 alin.(1) din Constituție. De aceea nu este contrar acestui principiu instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ce privește căile de atac, cât timp ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor”.

Curtea a mai reținut că „principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice” (a se vedea Decizia nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în M.Of. nr.69 din 16 martie 1994).

De asemenea, într-o altă decizie recentă a Curții Constituționale s-a reținut că: în reglementarea normelor de procedură referitoare la exercitarea căilor de atac, legiuitorul este ținut de respectarea tuturor normelor și principiilor constituționale de referință, iar eventualele limitări aduse condițiilor de exercitare

a căilor de atac nu trebuie să aducă atingere dreptului în substanța sa”. (Decizia nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în M.Of. nr.853 din 18.12.2012).

Or, textul vizat, eliminând – fără o justificare obiectivă - posibilitatea de a ataca în fața unei instanțe de judecată, în cadrul unei proceduri devolutive, modul de soluționare a cauzelor având ca obiect contestarea calificativului acordat în cadrul procedurii de evaluare a activității profesionale a magistraților, este de natură să împiedice aplicarea efectivă a principiilor constituționale ale egalității în drepturi, în general, și egalității în fața justiției, în special, cuprinse în art.16 alin.(1) și (2) și art.124 alin.(2) din Legea fundamentală.

Textul încalcă și cerințele privitoare la coerența legislativă stabilite prin art. 1 alin. (5) din Constituție, în condițiile în care toate litigiile privitoare la cariera magistraților intră în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, în timp ce reglementarea propusă stabilește competența în primă și ultimă instanță a curții de apel în materia contestațiilor împotriva actelor de evaluare.

➤ **Art. I pct. 134, cu referire la art. 73 alin. (2)**

Prin dubla reglementare instituită prin acest articol, raportat la dispozițiile art. 62⁴ - care de asemenea prevede posibilitatea suspendării din funcție la inițiativa magistratului - se ajunge practic, ca ambele articole să încalce prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, suprapunerea celor două texte generând o lipsă de claritate de natură a le afecta constituționalitatea.

➤ **Art. I pct. 144, cu referire la art. 82 alin. 2¹ și 2²**

Acest articol încalcă art. 16 alin. (1), art. 41 alin. (1) și art. 53 din Constituția României, având în vedere următoarele:

Dreptul de a beneficia de pensie de serviciu prin stabilirea unei perioade în care magistratul desfășoară activități specifice, fără a fi necesară și instituirea unei condiții de vârstă impusă de legea care guvernează sistemul public de pensii, decurge din multitudinea de obligații, interdicții, incompatibilități și responsabilități care revin magistratului în timpul activității sale desfășurate în această calitate; tocmai de aceea, legiuitorul a stabilit prin prevederile alineatului (8) din articolul 82 din Legea nr. 303/2004, că „*pensia prevăzută de prezentul articol are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă*”.

Acest text instituie o interdicție suplimentară în sarcina tuturor persoanelor beneficiare ale pensiei de serviciu prevăzute de art. 82 și urm. din lege, în sensul că „*pensia nu poate fi cumulată cu salariul*”.

Din formularea textului însă, nu se înțelege că magistratului îi este interzisă cumularea pensiei de serviciu cu indemnizația de magistrat, ci faptul că magistratul pensionat nu mai poate, în perioada dintre data pensionării și împlinirea vârstei de 65 de ani să desfășoare nicio altă activitate salarizată.

Această reglementare reprezintă o restrângere nejustificată a exercițiului unor drepturi, cu încălcarea art. 53 din Constituție.

În plus, este încălcat dreptul la muncă prevăzut în art. 41 din Constituție și sunt create premisele unei duble discriminări a magistraților, atât în raport cu criteriul vârstei (în condițiile în care deși până la vârsta de 65 de ani cumulul nu este permis, ulterior împlinirii acestei vârste cumulul este permis) cât și prin raportare la alte categorii profesionale, cu evidenta încălcare a dispozițiilor art. 16 din Constituția României.

➤ **Art. I pct. 156, cu referire la art. 96**

Aceste prevederi sunt contrare art.1 alin.(5) din Constituție referitoare la obligația respectării Constituției și a legilor, prin conținutul lor neclar și confuz încălcând principiul legalității, care este fundamental pentru buna funcționare a statului de drept.

De asemenea, derogă de la dispozițiile art. 52 alin. (3) din Constituție, instituind în sarcina magistraților o răspundere materială ce depășește granițele trasate de acest articol.

Prin intermediul acestor prevederi, Constituția României asigură un echilibru perfect între necesitatea asigurării cadrului legal și instituțional al funcționării unei justiții independente – ca premisă fundamentală a existenței statului de drept și democratic – și drepturile persoanei care a avut de suferit în urma săvârșirii unei erori judiciare, stabilind următoarele:

„Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență”.

Este de remarcat faptul că actualul cadru constituțional oferă garanția fermă a faptului că o persoană care a fost victima unei erori judiciare va fi despăgubită pentru prejudiciile astfel cauzate, precum și faptul că actualul conținut al legii fundamentale prevede răspunderea magistraților, pe care o circumscrie, însă, condiției privitoare la existența unei exercitări a funcției de magistrat cu rea-credință ori cu gravă neglijență și o stabilește într-o manieră care nu implică în niciun fel elementele unei răspunderi materiale directe.

Dispoziția este în perfect acord cu conținutul Recomandării Comitetului Miniștrilor nr. 12/2010 emisă în baza art. 15 din Statutul Consiliului Europei, potrivit căreia *„judecătorii nu răspund personal în cazul în care decizia lor este infirmată sau modificată într-o cale de atac ori pentru modul de interpretare a legii, de apreciere a faptelor sau de evaluare a pedepselor, cu excepția cazurilor de rea - credință și gravă neglijență”*, precum și cu Opinia nr. 3/2002 a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni unde se precizează faptul că *„magistratul nu trebuie să muncească sub amenințarea unei sancțiuni financiare sau, mai grav, a unei pedepse cu închisoarea, amenințări a căror existență ar putea, chiar inconștient, să influențeze judecata sa”*.

De asemenea, în pct. 5 lit. iii) din lucrările preliminare ale Avizului nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni se reține că nu este potrivit ca judecătorul să fie expus, în ceea ce privește exercițiul funcției sale, vreunei răspunderi personale, cu excepția cazului în care face o greșală intenționată. Aceeași concluzie este reluată în *Magna carta privind statutul judecătorilor*, (pct. 20-22).

Textul art. 96, în forma propusă pentru modificare, schimbă viziunea constituțională asupra acestei construcții juridice a răspunderii pentru eroarea judiciară (gândită ca o răspundere directă a statului și o răspundere subsidiară a judecătorului) și, prin stabilirea caracterului obligatoriu al acțiunii în regres împotriva magistratului, instituie, în esență, în sarcina acestuia, contrar spiritului constituțional, o răspundere materială obiectivă.

Noțiunea de eroare judiciară este reglementată în legislația internațională, deoarece art. 3 din Protocolul adițional nr. 7 la Convenția europeană a drepturilor omului și art. 14 par. 6 al Pactului Internațional cu privire la drepturile civile și politice prevăd că, atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată grațierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedește că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

Prin urmare, la nivel internațional, eroarea judiciară este reglementată doar în materie penală și presupune, în primul rând, existența unei hotărâri definitive de condamnare și, urmare a acestei condamnări, să se fi executat o pedeapsă cu închisoarea.

În al doilea rând, dispozițiile internaționale invocate se aplică numai atunci când condamnarea este „anulată” sau se acordă grațierea, dacă, un fapt nou, demonstrează că s-a produs o eroare judiciară.

De asemenea, reglementările internaționale conturează eroarea judiciară ca o figură juridică distinctă, care nu se confundă cu greșeala de judecată, pentru care, atât dispozițiile legale interne, cât și cele internaționale, prevăd alte mijloace de remediere.

Față de aceste reglementări, se constată că definiția dată erorii judiciare prin forma propusă de modificare a art. 96 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 încalcă art. 3 din Protocolul adițional nr. 7 la Convenție și art. 14 par. 6 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Astfel, forma propusă presupune că există eroare judiciară atunci când, în îndeplinirea actului de justiție, se determină o desfășurare greșită a unei proceduri judiciare și prin acesta se produce o vătămare a drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane.

Or, *„desfășurarea greșită a unei proceduri judiciare”* excede cu totul noțiunii de eroare judiciară și se circumscrie mai degrabă noțiunii de greșeală de judecată.

Neconcordanța reglementării propuse cu cele două reglementări internaționale atrage și încălcarea art. 20 din Constituția României, potrivit căruia, *„dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția României sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile”*.

Nu se poate susține faptul că propunerea reprezintă o normă internă mai favorabilă, deoarece favorabilitatea normei trebuie să se circumscrie profilului juridic al instituției de drept în discuție, iar nu să creeze o nouă instituție, derogatorie de la profilul juridic reglementat internațional.

Sub un alt aspect, se constată că sintagmele cuprinse în alineatul (3) al propunerii, referitoare la *„îndeplinirea actului de justiție”* și *„se determină o desfășurare greșită a unei proceduri judiciare”* nu corespund cerințelor de previzibilitate și claritate a legii, deoarece ambele sunt vagi și generale și vor ridica în practică probleme de interpretare, încălcând astfel, dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituția României.

Și alineatul (8) al articolului 96 din proiect ridică probleme de neconstituționalitate în ceea ce privește art. 1 alin. (5) din Constituția României, deoarece prevede că acțiunea în regres se exercită împotriva judecătorului sau procurorului care a determinat eroarea judiciară, competența de judecată revenind

Curții de Apel București, dispozițiile Codului de procedură civilă fiind pe deplin aplicabile.

În lipsa oricărei alte reglementări, se deduce că instanța sesizată, respectiv Curtea de Apel București, va verifica în cadrul acțiunii dacă „eroarea judiciară” a fost săvârșită cu rea-credință sau gravă neglijență.

În condițiile în care reaua-credință sau grava neglijență nu pot fi analizate decât în cadrul unei proceduri penale sau disciplinare, atribuirea unei astfel de competențe unei instanțe civile este de natură a încălca normele de competență în materie penală și în materie disciplinară.

Se încalcă astfel, dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituția României privind previzibilitatea și claritatea legii, dar și ale art. 134 alin. (2) din Constituție, care prevăd că, în materie disciplinară, Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale.

Dacă s-ar accepta ideea că reaua credință și grava neglijență pot fi analizate în proceduri paralele, se creează riscul imprevizibilității actului de justiție, în condițiile în care este posibil ca instanțele disciplinare sau penale să statueze diferit asupra relei-credințe sau gravei neglijențe în raport cu instanța civilă investită cu soluționarea acțiunii în regres.

O lipsă acută de precizie a textului legal se poate constata, de altfel, și în ceea ce privește definiția noțiunii de „*gravă neglijență*” care, deși prin însuși sensul firesc al sintagmei impune o culpă în formă agravată, este circumscrisă unei culpe simple. Din acest motiv textul de lege propus poate oferi temei pentru răspunderea materială a magistraților inclusiv atunci când există culpă în cea mai puțin gravă dintre formele sale (culpa levissima).

Mai mult, dispozițiile alineatului (8) - care stabilesc faptul că statul prin Ministerul Finanțelor Publice „*se întoarce în mod obligatoriu*” împotriva judecătorului sau procurorului care a determinat eroarea judiciară - instituie o prezumție legală relativă de culpabilitate pentru magistratul chemat să răspundă material, îngreunându-i acestuia în mod nejustificat sarcina probei.

De altfel, Curtea Constituțională, analizând constituționalitatea propunerii legislative privind revizuirea Constituției României, prin Decizia nr. 80/2014, publicată în M.Of. nr. 246 din 7 aprilie 2014 a statuat după cum urmează: „Deși sintagma propusă a fi introdusă pare a viza indicarea titularului dreptului de regres în cazul prejudiciilor cauzate prin orice eroare judiciară care a fost rezultatul exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, în realitate, din cauza modului său de formulare, obligă statul să își exercite dreptul de regres.

Caracterul imperativ al sintagmei propuse a fi introduse poate duce la situații inadmisibile, în care statul va promova în mod automat acțiunea în regres

ori de câte ori acoperă un prejudiciu cauzat printr-o eroare judiciară, fără a mai avea un drept de apreciere asupra faptului dacă magistratul și-a exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență, solicitând, astfel, în mod mecanic intervenția instanței judecătorești. De aceea, conținutul normativ propus ar trebui să aibă în vedere, eventual, posibilitatea statului de a exercita dreptul de regres în condițiile legii.

Așadar, textul constituțional nu poate constrânge statul la inițierea, în toate cazurile, a unor acțiuni în regres, ci trebuie să lase în marja sa de apreciere problema exercitării acestei acțiuni pentru ca, desigur, în final, tot instanța judecătorească să se pronunțe asupra acțiunii astfel promovate. ”

➤ **Art. I pct. 157, cu referire la art. 99 lit. r)**

Prin caracterul imprevizibil dat de dubla reglementare [se suprapune dispozițiilor lit. h) a aceluiași articol], și acest text încalcă principiul constituțional al legalității prevăzut în art. 1 alin. (5) din Constituția României.

➤ **Art. I pct. 160, cu referire la art. 100 alin. (1) lit. d¹**

Textul încalcă dispozițiile art. 53 alin. (2) din Constituția României, prin restrângerea exercițiului drepturilor într-o manieră disproporționată față de situația care a determinat-o, prin instituirea unei triple sancțiuni, în condițiile în care ”*retrogradarea în funcție*” implică atât o diminuare a gradului profesional dobândit prin concurs, o sancțiune pecuniară, prin diminuarea salarială atrasă de pierderea gradului superior, cât și o mutare la o instanță de grad inferior.

În egală măsură acest text încalcă principiul inamovibilității instituit în art. 125 din Constituția României și art. 53 din Legea fundamentală, având în vedere faptul că aplicarea sancțiunii retrogradării în funcție pe o durată nedeterminată aduce atingere însăși substanței inamovibilității.

➤ **Art. I pct. 161, cu referire la art. 100 alin. (2)**

Acest articol, prin restrângerea adusă exercițiului unor drepturi în mod disproporționat în raport cu scopul urmărit, încalcă dispozițiile art. 53 alin. (2) din Constituție precum și art. 133 din Constituția României care stabilește în favoarea Consiliului Superior al Magistraturii calitatea de garant al independenței justiției. Or, în măsura în care legea nu va mai permite individualizarea sancțiunii de către

Consiliul Superior al Magistraturii, prin aprecierea de la caz la caz, a fiecărei situații în parte, va genera implicit o încălcare a acestor prevederi constituționale.

În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

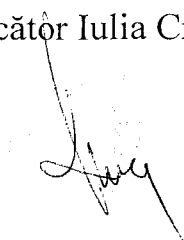
HOTĂRĂȘTE

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr. 418/2017).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

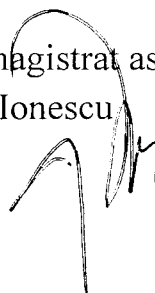
Președinte

Judecător Iulia Cristina Tarcea

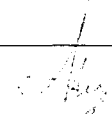
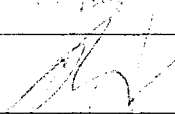
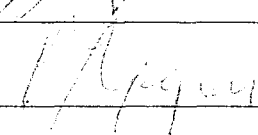
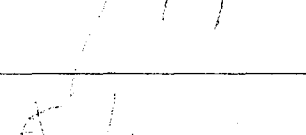
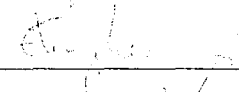

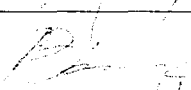

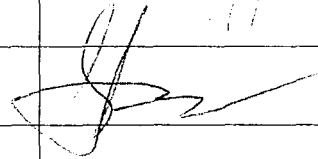
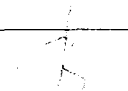
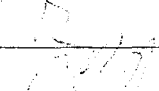

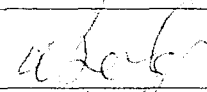
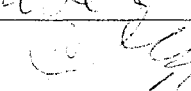
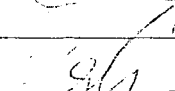
Prim magistrat asistent

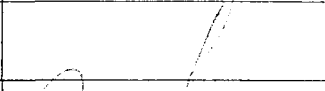
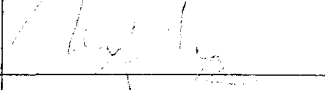
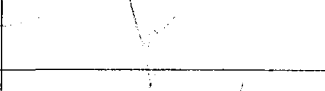

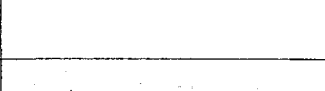

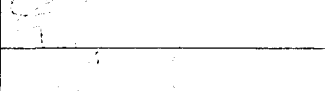
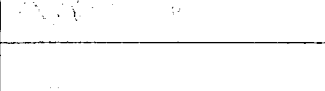
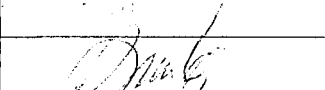
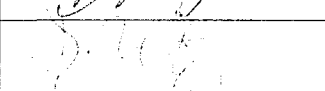
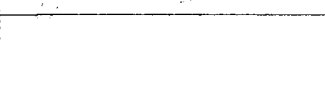

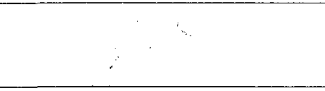
Aneta Ionescu

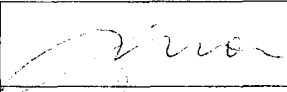
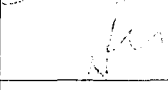
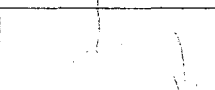
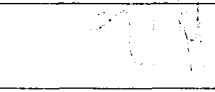

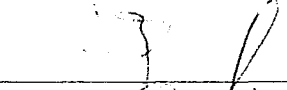

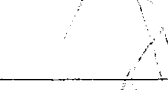
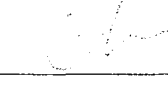
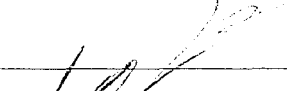
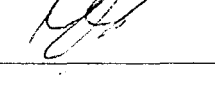
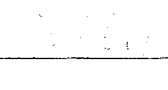

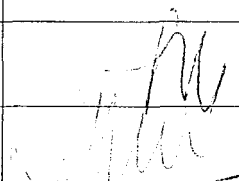
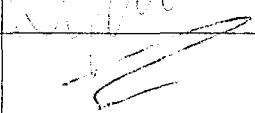
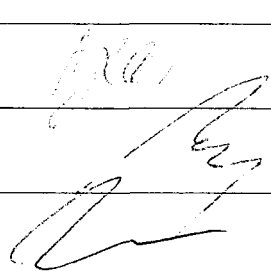
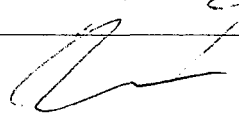
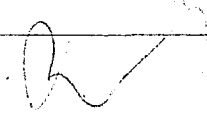
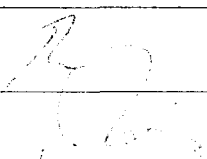
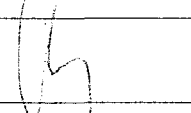
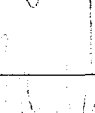
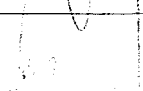
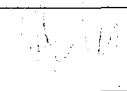
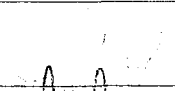

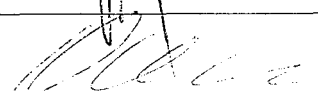
**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE SI JUSTIȚIE
SECȚII UNITE**

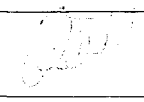
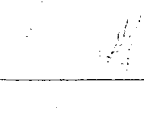
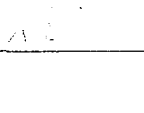
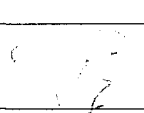
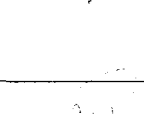
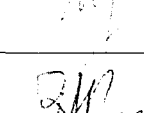
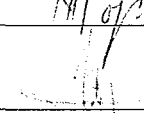

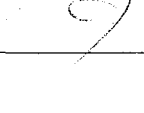
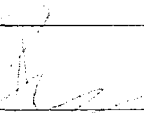
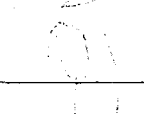
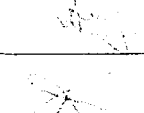
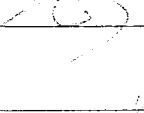

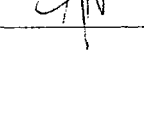
Ședința din data de 21 decembrie 2017

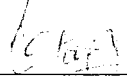
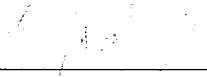
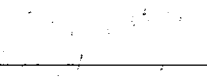

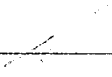
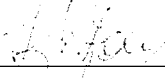
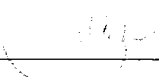

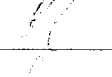
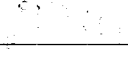

Nr. crt.	Numele și prenumele judecătorului	Semnătura
1.	TARCEA IULIA CRISTINA	
2.	BOGASIU GABRIELA ELENA	
3.	DRAGOMIR ILIE IULIAN	
4.	CURELEA LAVINIA	
5.	VOICHECI EUGENIA	
6.	POPESCU MIRELA SORINA	
7.	BARBĂ IONEL	
8.	ALEXANDRESCU ANCA MĂDĂLINA	
9.	ARGHIR GEANINA-CRISTINA	
10.	BACIU MONA MAGDALENA	
11.	BOGDAN IOANA	
12.	BRÂNZAN CONSTANTIN	
13.	BREHAR PAULINA LUCIA	
14.	BUDĂ MARIAN	
15.	CANACHEU CLAUDIA MARCELA	
16.	CERBU SILVIA	

17.	CÎRNARU SIMONA ELENA	
18.	CÎRNU IULIA MANUELA	
19.	COBZARIU MARICELA	
20.	CONDOIU MINODORA	
21.	CONSTANDA ANDREIA LIANA	
22.	CONSTANTINESCU MARIANA	
23.	COSMA RODICA	
24.	COSMA VIORICA	
25.	CRISTESCU SIMONA LALA	
26.	DASCĂLU LAVINIA	
27.	DĂNĂILĂ VERONICA MAGDALENA	
28.	DINU FLORENTINA	
29.	DOLACHE ILEANA IZABELA	
30.	DORIN RODICA	
31.	DRAGNE ANGELA	
32.	DRAGOMIR FLORENTINA	
33.	DRAGU CREȚU	
34.	DRĂGUȚ FLORENTIN SORIN	
35.	DUMINECĂ VIRGINIA FLORENTINA	
36.	DUȚĂ RUXANDRA MONICA	

37.	ENCEAN SIMONA DANIELA	
38.	ENESCU DAN ANDREI	
39.	EPURE CONSTANTIN	
40.	FARMATHY GHEZA ATILA	
41.	FLOAREA ELENA	
42.	FLORESCU GEORGE BOGDAN	
43.	FOITOȘ MARIUS DAN	
44.	GHERASIM ADRIANA ELENA	
45.	GRĂDINARU DANIEL	
46.	GRĂDINARU IANINA BLANDIANA	
47.	GRECU MĂDĂLINA ELENA	
48.	GRIGORAȘ NINA ECATERINA	
49.	HÎNCU CEZAR	
50.	HRUDEI MARIA	
51.	IANCU ANA HERMINA	
52.	ILIE CARMEN MARIA	
53.	ILIE GHEORGHE AUREL	
54.	ILIE IOANA ALINA	
55.	ION EUGENIA	
56.	IONESCU MARIUS IONEL	

57.	ISAILĂ MĂRIOARA	
58.	IVANOVICI LAURA MIHAELA	
59.	LEFTERACHE VALERIA LAVINIA	
60.	MACAVEI SÂNDEL LUCIAN	
61.	MACAVEI SORINELA ALINA	
62.	MARCHIDAN ANDREEA	
63.	MARIN EUGENIA	
64.	MATEI IONUȚ MIHAI	
65.	MĂIEREANU IULIANA	
66.	MERA LUCIANA	
67.	MIHĂIANU COSMIN HORIA	
68.	MOGLAN RALUCA	
69.	NĂSTASE TATIANA GABRIELA	
70.	NĂSTASIE VERONICA	
71.	NEGRILĂ GEORGETA CARMEN	
72.	NENIȚĂ SIMONA CRISTINA	
73.	NESTOR BEATRICE IOANA	
74.	NICOLAE ADINA GEORGETA	
75.	NIȚU PETRONELA IULIA	
76.	OANA CRISTIAN DANIEL	

77.	PANTEA C. PAULA	
78.	PARASCHIV MIHAELA	
79.	PĂUN LUIZA MARIA	
80.	PETRIȘOR NELA	
81.	PIETREANU SIMONA GINA	
82.	PISTOL ȘTEFAN	
83.	POLIȚEANU MIRELA	
84.	POPA RODICA AIDA	
85.	POPA ROXANA	
86.	POPESCU DOINA	
87.	POPOIAG ELENA CARMEN	
88.	PUȘCAȘIU EUGENIA	
89.	ROG LUCIA TATIANA	
90.	RUSU AURELIA	
91.	SECREȚEANU ADRIANA FLORINA	
92.	SEVERIN DANIEL GHEORGHE	
93.	STĂNIȘOR DENISA ANGELICA	
94.	SUSANU RODICA	
95.	ȘELARU VALENTIN HORIA	
96.	ȘERBAN LEONTINA	

97.	TĂBÂRCĂ MIHAELA	
98.	TEAU CARMEN TRĂNICA	
99.	TRESTIANU VIORICA	
100.	ȚĂNDĂREANU NICOLETA	
101.	ȚĂNDĂRESCU BIANCA ELENA	
102.	ȚUCA ALINA IULIANA	
103.	VARTIRES DANA IARINA	
104.	VASILE FRANCISCA MARIA	
105.	VĂLEANU PETRONELA CRISTINA	
106.	VIȘAN LILIANA	
107.	VIȘAN MIRELA	
108.	VIȘOIU EMILIA CLAUDIA	
109.	VLAD DECEBAL	
110.	VOICU RODICA FLORICA	
111.	VRABIE VALENTINA	
112.	VRÎNCEANU ROMANIȚA ECATERINA	
113.	ZAHARIA RODICA	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

545/27.12.2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ

NR. 12646 / 22 DEC. 2017.....

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

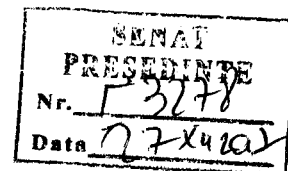
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2964A/2017

Domnului

Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 56 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal referitoare la neconstituționalitatea prevederilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 16 ianuarie 2018, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 23 ianuarie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

Parlamentul României
Camera Deputaților

Cabinet Secretar General

București 22.12.2017

Nr. 2/12296

Domnului

VALER DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 12638 22 DEC 2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Președintele Curții Constituționale

Dosar nr. 29614 / 2017

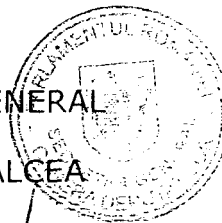
Stimate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 56 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA MIHALCEA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/12296/22.12.2017

Parlamentul României

Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Partidului Național Liberal

30-15/248
17 12 22

telefon: (021) 414 10 70

fax: (021) 414 10 72

email: pnl@cdep.ro

Către,

Secretariatul General al Camerei Deputaților

Doamnei Silvia Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție, și în baza art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm **Sesizarea** la Curtea Constituțională cu privire la **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**, adoptată de Senat, în ședința din data de 19 decembrie 2017.

Lider Grup PNL

Raluca TURCAN

Domnului Valer DORNEANU,
Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, al art. 11 lit. a) raportat la art. 15, alin.(1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii enumerați în tabelul anexat formulează prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **motive extrinseci și intrinseci de neconstituționalitate** ale *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor* în considerarea încălcării dispozițiilor art.1 alin.(5), art.61 alin.(2), art.64 alin.(1), art.65 alin.(1), art.71 alin.(1) și art.74 alin.(1) din Constituția României.

Situația de fapt

În data de 21 noiembrie 2017, Biroul permanent al Camerei Deputaților a fost sesizat, în procedură de urgență, cu *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor(PI-x nr. 418/2017)* având caracter de lege organică.

În data de 5 decembrie a.c. propunerea legislativă menționată a primit raport de adoptare, cu amendamente, din partea Comisiei juridice, de disciplină și imunități. După ce, pe 5 decembrie, a fost introdusă pe ordinea de zi a plenului, a doua zi a fost dezbătută, urmând ca pe 11 decembrie a.c. să fie adoptată de Camera Deputaților, ulterior fiind transmisă Senatului care are calitatea de cameră decizională.

În data de 19 decembrie 2017, Senatul a adoptat *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor* (L545/11.12.2017).

I. MOTIVE EXTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

I.1.

Legea a fost adoptată cu încălcarea principiului autonomiei Camerelor Parlamentului, prevăzut de art. 64 din Constituție

Potrivit art. 61 din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare, fiind alcătuit din Camera Deputaților și din Senat. Așadar, în conformitate cu prevederile constituționale menționate, Parlamentul României este unul bicameral, format din două Camere (adunări), care au aceeași legitimitate și aceleași împuterniciri, cu unele excepții, expres prevăzute în Legea fundamentală. În materie de legiferare, în urma revizuirii din 2003, cele două Camere ale Parlamentului au fost specializate, devenind, sub aspect material, pe baza unor competențe de atribuire, cameră decizională pentru anumite materii expres stabilite la art. 75 din Constituție.

Pentru a da expresie bicameralismului, legiuitorul constituant originar a instituit, cu valoare de principii constituționale, mai multe garanții. În acest sens, unul dintre principiile de bază ale funcționării celor două Camere ale Parlamentului este cel al autonomiei Camerelor. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 64 din Constituție, organizarea și funcționarea fiecărei Camere se stabilesc prin regulament propriu, resursele financiare ale Camerelor sunt prevăzute în bugetele aprobate de acestea; fiecare Cameră își constituie organe de conducere și de lucru proprii, Camerele putându-și constitui și comisii comune.

Așadar, Constituția consacră o autonomie organizatorică, regulamentară și financiară a Camerei Deputaților și Senatului, în virtutea căreia fiecare Cameră are dreptul de a-și stabili singură structurile interne de lucru, normele procedurale și metodele după care își va desfășura activitatea.

Legea fundamentală consacră această autonomie a Parlamentului atât în raport cu celelalte autorități publice (sau instituții publice), cât și în ceea ce privește cele două Camere, una față de cealaltă. Prin urmare, pe de o parte, nicio altă autoritate publică nu are competența de a stabili norme ce vizează organizarea și funcționarea Parlamentului, iar pe de altă parte Camera Deputaților nu poate adopta reguli care să poată fi opozabile Senatului, și invers (excepție face regulamentul comun, ce vizează însă domeniul exclusiv al situațiilor în care Camerele pot lucra în ședințe comune).

Mai mult decât atât, ca expresie a autonomiei Camerelor, potrivit art.71 alin.(1) din Constituție, nimeni nu poate fi, în același timp, deputat și senator. Aceasta incompatibilitate, ce funcționează încă din faza alegerilor parlamentare și înseamnă că exercitarea concomitentă a mandatului de deputat și a celui de senator este practic imposibilă.

În virtutea autonomiei parlamentare, deputații și senatorii își pot exercita drepturile numai în Camera din care fac parte, fiind interzis expres ca un senator să

își poată valorifica drepturile regulamentare în cadrul lucrărilor Camerei Deputaților, iar un deputat în cele ale Senatului. În acest sens este și jurisprudența constantă a Curții Constituționale din 1993 și până în prezent (Decizia nr. 68/1993; Decizia nr. 45/1994; Decizia nr. 46/1994; Decizia nr. 1009/2009).

Ignorarea ori chiar încălcarea acestor exigențe constituționale echivalează cu nesocotirea autonomiei Camerelor Parlamentului, actele astfel adoptate fiind susceptibile de neconstituționalitate.

Ori, legea dedusă controlului de constituționalitate a fost adoptată cu încălcarea prevederilor constituționale ce consacră autonomia celor două Camere ale Parlamentului, atât în ceea ce privește exercitarea dreptului de a formula amendamente, cât și în ceea ce privește elaborarea și adoptarea raportului comisiei sesizate în fond.

Astfel, potrivit datelor publice înscrise în fișa inițiativei legislative, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost transmisă, în vederea avizării în fond, de către Biroul permanent al Camerei Deputaților Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției și, ulterior, de către Biroul permanent al Senatului la aceeași comisie comună. Menționăm că această comisie specială comună este formată din 15 deputați și 8 senatori.

În calitate de primă Cameră sesizată, la Camera Deputaților comisia specială comună a dezbătut Legea privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a adoptat un raport votat de majoritatea senatorilor și deputaților, membri ai comisiei. Mai mult decât atât, la dezbaterile legii în cadrul primei Camere competente, respectiv Camera Deputaților, senatorii au formulat amendamente pe care, după cum rezultă din raportul comisiei, aceasta le-a și adoptat. Prin urmare,

senatorii, membri ai Comisiei speciale comune, și-au exprimat voința și au participat la luarea unei decizii în Camera Deputaților, încălcând dispozițiile art.64 și ale art.71 alin.(1) din Constituția României.

În mod similar, Biroul permanent al Senatului a transmis spre avizare în fond aceleași comisii speciale comune Legea privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. Comisia a adoptat un nou raport pe care l-a supus spre aprobare plenului Senatului. Și în cadrul acestei etape a procedurii legislative au fost depuse amendamente atât de senatori cât și de deputați, raportul fiind adoptat cu votul majorității membrilor comisiei sesizate în fond, adică senatori și deputați, fiind astfel încălcate din nou aceleași dispoziții ale art.64 și ale art.71 alin.(1) din Constituția României.

Încălcarea principiului autonomiei parlamentare rezultă din următoarele:

- Biroul Permanent al fiecărei Camere a sesizat în fond, pentru elaborarea raportului, o comisie comună specială; sesizarea unei comisii comune este posibilă doar de către Birourile Permanente ale celor două Camere reunite în ședință comună și nu de fiecare birou permanent în mod succesiv în funcție de camera sesizată.
- Amendamentele au fost formulate de senatori în cadrul dezbaterii de la Camera Deputaților și de deputați în cadrul dezbaterii de la Senat.
- Votul exprimat în cadrul comisiei comune speciale de senatori în cadrul dezbaterii de la Camera Deputaților, atât cu privire la amendamente cât și asupra raportului acestei comisii și, similar, votul exprimat în cadrul comisiei comune speciale de deputați în cadrul dezbaterii de la Senat.
- Prezentarea raportului comisiei speciale în cadrul dezbaterilor de la Senat a fost realizată de către un deputat.

O asemenea soluție - aflată în flagrant dezacord cu toate principiile și normele constituționale ce instituie și garantează bicameralismul funcțional consacrat prin Legea fundamentală - nu poate fi justificată sau motivată de urgența ori de necesitatea aducerii la zi a reglementărilor în domeniul justiției, iar a permite desfășurarea unei asemenea proceduri de legiferare este un precedent cu grave consecințe pentru parlamentarismul românesc.

I.2 Încălcarea principiului bicameralismului în privința modului în care au fost adoptate dispozițiile art. I punctul 163 cu referire la art. 113 din legea criticată, care conține prevederi normative care abrogă dispozițiile art.2 din Legea nr. 124/2000 privind structura și personalul Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial, al României, Partea I, nr.331 din 17 iulie 2000.

Dezbaterea unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului. Așa fiind, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce proiectului de lege sau propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată, trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze în mod exclusiv, ceea ce contravine principiului bicameralismului [Decizia nr.472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.336 din 30 aprilie 2008, sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 53].

Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura legislativă, se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații

semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ [Decizia nr.710 din 6 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.161 din 3 martie 2017, paragraful 29, sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 54].

Criteriile detaliate mai sus sunt aplicabile dispoziției cuprinse în art. I, punctul 163 cu referire la art. 113 din legea criticată, care conține prevederi normative care abrogă dispozițiile art.2 din Legea nr. 124/2000 privind structura și personalul Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial, al României, Partea I, nr.331 din 17 iulie 2000, deoarece aceasta nu a fost dezbătută în ședința Camerei Deputaților, fiind discutată numai în ședința Senatului României, în urma susținerii și adoptării unui amendament înregistrat numai în dezbaterile din Camera decizională.

1.3. Încălcarea dispozițiilor art.74 alin.(1) din Constituția României privind dreptul de inițiativă legislativă

În derularea procesului legislativ, Comisia Specială Comună a Camerei Deputaților și Senatului *pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției* a aplicat proceduri care încalcă dreptul de inițiativă legislativă al deputaților sau al senatorilor.

Constituția României stabilește exhaustiv, prin dispozițiile art.74 alin.(1), cui revine dreptul de inițiativă legislativă în România: „*inițiativa legislativă aparține, după caz, Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot. Cetățenii care își manifestă dreptul la inițiativă legislativă trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare din aceste județe, respectiv în municipiul București, trebuie să fie înregistrate cel puțin 5.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative.*”

Regulamentele parlamentare detaliază conținutul dreptului de inițiativă legislativă aparținând deputaților și senatorilor. Conform acestor regulamente deputații și senatorii au dreptul de a înregistra propuneri legislative dar și dreptul de a depune amendamente, în scris, la proiectele de lege sau propunerile legislative aflate în dezbateri parlamentară. Același drept îl are și Guvernul României. *Per a contrario*, nicio altă persoană fizică sau juridică nu poate formula amendamente scrise sau orale la proiectele sau propunerile legislative care sunt supuse dezbaterii și aprobării în camerele Parlamentului. Cu încălcarea dispozițiilor art.74 alin.(1) Comisia Specială Comună a Camerei Deputaților și Senatului *pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției* a luat în discuție și a aprobat mai mult de 30 de amendamente formulate de alte subiecte de drept decât cele care au drept de inițiativă legislativă. Aceste amendamente au fost înregistrate în anexa 1 - Amendamente admise la raportul privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor prezentate și dezbătute în ședința Camerei Deputaților din data de 4 decembrie 2017. Elocvent în acest sens este amendamentul (admis) referitor la art.75 din lege înscris la pagina 153 (nr.crt.259) din anexa 1 la raport.

În cadrul procedurii parlamentare de consultare publică, orice autoritate, instituție, organizație civică sau profesională sau persoană fizică poate depune

opinii cu privire la formularea unui text de lege înregistrat la Parlament. O astfel de procedură se desfășoară doar prealabil procedurii dezbaterii inițiativei legislative în comisii, tocmai pentru a evita potențiale confuzii între sugestiile venite din cadrul societății civile și amendamentele formulate de parlamentari. Însușirea unor astfel de opinii de către parlamentari este posibilă, însă, în acest caz, amendamentul este al parlamentarilor și nu poate fi formal atribuit prin raport entității care l-a exprimat la origine. Nominalizarea UNJR, AMR, CSM, Consiliului Legislativ în raportul elaborat de comisia comună specială ca autori ai unor amendamente, chiar alăturat mențiunii că aceste amendamente au fost însușite de unii parlamentari încalcă art.74 din Constituție. Cu atât mai mult este încălcată această prevedere constituțională atunci când astfel de entități sunt nominalizate drept autoare ale amendamentelor alături de parlamentari.

În plus, crearea impresiei că autorități publice precum CSM sau Consiliul Legislativ ar putea fi autoare ale unor amendamente în cadrul procedurii legislative parlamentare încalcă și rolul atribuit acestora de către Constituție, respectiv art.79 și art.133. În sistemul constituțional român CSM și Consiliul Legislativ au rol în avizarea inițiativelor legislative anterior procedurii parlamentare. Consiliul Legislativ poate fi consultat pe parcursul dezbaterii parlamentare, dar avizul său nu poate deveni amendament. CSM nu poate fi nici consultat pe parcursul procedurii legislative fără a fi încălcat principiul separației puterilor în stat. Relevant poate fi și faptul că CSM a exprimat un aviz negativ cu privire la aceste inițiative legislative în data de 9 noiembrie 2017. Opiniile formulate de unii sau alții din membrii CSM ori de angajați ai CSM pe parcursul dezbaterii parlamentare nu au valoarea juridică a avizului instituțional deja exprimat și nu pot suplini voința acestei autorități publice. Prin urmare, cu atât mai mult astfel de persoane nu pot formula amendamente.

I. 4. Încălcarea dispozițiilor art.56 alin.(1) și (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și ale art. 8 alin. (1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, implicit a principiului legalității derivat din dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituția României

Legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată cu încălcarea procedurii prevăzute de art.56 alin.(1) și (2) din Regulamentul Camerei Deputaților în sensul că norma imperativă prin care se dispune ca raportul comisiei să fie prezentat plenului Camerei Deputaților de președintele comisiei sau de către raportorul desemnat prin hotărârea comisiei nu a fost respectată. În plenul Camerei Deputaților raportul asupra legii precitate a fost prezentat de d-na deputat Tănăsescu Alina, domnia sa neavând calitatea de președinte al Comisiei sau calitatea de raportor al Comisiei Speciale Comune a Camerei Deputaților și Senatului *pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției*. Dispoziția cuprinsă la art.56 din Regulamentul Camerei Deputaților este imperativă și de strictă interpretare. Pe cale de consecință, suntem în situația încălcării, sub aspect formal, a unei norme infraconstituționale. Conform art.1 alin(5) din Constituție „*în România respectarea Constituției și a legilor este obligatorie*”. Prin încălcarea dispozițiilor exprese ale art.56 din Regulamentul Camerei Deputaților se încalcă implicit art.1 alin.(5) din Constituție, cu consecința adoptării legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor prin aplicarea unei proceduri neconstituționale.

Tot sub aspect formal constatăm încălcarea dispozițiilor art. 8 alin. (1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, deoarece Camera Deputaților a adoptat raportul Comisiei speciale comune ci nu propunerea legislativă, însoțită de un aviz al acestei comisii, așa cum ar fi fost regulamentar.

Comisia Specială Comună a Camerei Deputaților și Senatului *pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției (denumită, în continuare, Comisia Specială Comună, n.a.)* a prezentat spre dezbatere și adoptare Camerei Deputaților, un raport. Prezentarea unui raport de către o comisie specială comună constituie o încălcare a dispozițiilor art.8 alin.(1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului deoarece conform dispozițiilor regulamentare scopul principal al unei comisii speciale este acela de „pentru avizarea unor acte normative complexe sau pentru elaborarea unor propuneri legislative”.

Avizul asupra unor acte normative complexe este un act procedural prin care comisia exprimă un punct de vedere sau o analiză asupra acelor propuneri legislative. Avizul are caracterul unei recomandări adresate Parlamentului României, urmând ca acesta, întrunit în ședință comună a Camerei Deputaților și Senatului să dezbată textul original al inițiativei legislative ținând cont sau nu de recomandarea comisiei.

Spre deosebire de aviz, raportul unei comisii permanente reflectă dezbaterea asupra conținutului actului normativ, concretizată în amendamente admise sau respinse la textul inițial al propunerii legislative cât și asupra altor elemente menționate expres conform dispozițiilor regulamentare (art.67 din Regulamentul Camerei Deputaților):

„(1) În raportul comisiilor sesizate în fond se va face referire la toate avizele celorlalte comisii care au examinat proiectul sau propunerea respectivă, la modul cum s-au soluționat propunerile cuprinse în avizul Consiliului Legislativ, la punctul de vedere al Guvernului, dacă există implicații financiare asupra bugetului de stat sau asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, alte avize, dacă este cazul, precizări cu privire la articolele care intră în competența decizională a Camerei Deputaților, respectiv a Senatului, în cazul în care Camera Deputaților

este Cameră decizională, iar în situația proiectelor de legi privind aprobarea sau respingerea ordonanțelor se vor reglementa, dacă este cazul, măsurile necesare cu privire la efectele juridice produse pe perioada de aplicare a ordonanței.

(2) Raportul va cuprinde propuneri motivate privind admiterea fără modificări a actului examinat, respingerea acestuia sau admiterea lui cu modificări și/ori completări și se înaintează Biroului permanent.

(3) Raportul Comisiei sesizate în fond va cuprinde toate amendamentele admise și respinse într-o redactare care să permită urmărirea acestuia, fie în format electronic, fie pe suport hârtie."

Prin încălcarea art.8 alin.(1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, Comisia Specială Comună a elaborat un raport pe care l-a prezentat spre dezbateri Camerei Deputaților, deși nu avea o asemenea competență care aparține numai comisiilor permanente. Camera Deputaților a dezbătut și adoptat raportul deși putea fi sesizată cel mult cu un aviz. De altfel, consultând Fișa actului normativ(PLx418/2017) publicată pe pagina de internet a Camerei Deputaților, la categoria „urmărirea procesului legislativ” constatăm că Biroul permanent al Camerei Deputaților a sesizat comisia pentru elaborarea unui aviz. Prin urmare, raportul a fost adoptat de Comisia Specială Comună cu încălcarea dispozițiilor regulamentare, comisia depășind, în acțiunea sa, inclusiv scopul în care a fost sesizată de Biroul permanent. Adoptarea unui act neregulamentar de către Camera Deputaților, constând în raportul asupra legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, constituie o încălcare a dispozițiilor art.3 coroborat cu art.8 alin.(1) din Regulamentul activităților comune și implicit ale art.1 alin.(5) din Constituție, ceea ce atrage neconstituționalitatea legii supuse criticii prin prezenta sesizare de neconstituționalitate.

Conform aceluiași art.8 alin.(1), precitat, în măsura în care Comisia Specială Comună nu emite un aviz asupra unui act normativ complex atunci procedează, conform scopului pentru care a fost constituită, la elaborarea unei propuneri legislative. Sfidând dispozițiile regulamentare Comisia Specială Comună a luat în dezbateră și a elaborat un raport asupra unei inițiative legislative cu obiect de reglementare identic cu scopul pentru care a fost constituită comisia, deși menirea acesteia era tocmai de a depune un astfel de act normativ. Observăm că propunerea legislativă a fost depusă ulterior înființării comisiei și este semnată de 10 membri ai Comisiei. Pe cale de consecință, la data la care a fost depusă inițiativa parlamentară parte a scopului în care a fost creată comisia aceasta trebuia să-și înceteze activitatea cu privire la obiectul de reglementare vizând modificare Legii nr.303/2004, iar propunerea legislativă trebuia să parcurgă procedura legislativă obișnuită, constând în dezbateră în comisia permanentă de specialitate și adoptare sau respingerea de prima cameră sesizată, dezbateră în comisia permanentă de specialitate și adoptarea sau respingerea legii în camera decizională. *Per a contrario*, Parlamentul României a aplicat corect procedura parlamentară înființând Comisia Specială Comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea legii privind Codul Civil și a legii pentru elaborarea Codului Penal. Comisia Specială Comună a fost structurată în două subcomisii, una pentru elaborarea Codului Civil și una pentru elaborarea Codului Penal. Comisia și-a desfășurat activitatea și, în îndeplinirea scopului pentru care a fost creată, a elaborat două propuneri legislative, respectiv PLx - propunere legislativă privind Codul Civil și PLx- propunere legislativă privind Codul Penal. După înregistrarea propunerilor legislative, în procedură obișnuită, Senatul fiind primă cameră sesizată, și repartizarea către comisia permanentă de specialitate a Senatului, Comisia Specială Comună pentru elaborarea codului civil și a codului penal și-a încetat activitatea cu privire la acest obiect de reglementare.

Motivele expuse mai sus sunt confirmate în sinteza comunicată public de către Curtea Constituțională, în data de 13 decembrie 2017, cu privire la sesizarea de neconstituționalitate referitoare la Hotărârea Parlamentului 69/2017, în care se arată: *„În motivarea soluției, Curtea a reținut că, comisiile speciale comune, în calitate de organe de lucru ale Parlamentului, sunt reglementate, în mod expres, prin art.64 alin.(4) din Constituție, constituirea acestora nefiind limitată la domeniul de activitate cu privire la care Parlamentul decide în ședință comună. În consecință, din rațiuni ce țin de eficiența, unitatea și coerența demersului parlamentar în sensul elaborării unor propuneri legislative complexe, Parlamentul poate constitui asemenea comisii atât în privința legilor care se adoptă în ședință comună, cât și în privința celor care se adoptă în ședință separată.*

Propunerile legislative astfel elaborate vor urma, în mod necesar, procedura de dezbatere și adoptare în ședință comună sau separată, cu luarea în considerare a prevederilor art.65, art.74 și art.75 din Constituție. Prin urmare, propunerile legislative, care fac obiectul Comisiei speciale comune, se adoptă în ședințe separate, cu respectarea competențelor Camerei de reflecție și a celei decizionale.”

În consecință, considerăm neconstituțională procedura prin care a fost adoptată legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, fiind aplicată cu încălcarea dispozițiilor art.8 alin.(1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, implicit ale art.1 alin.(5) din Constituția României și ale art. 65, art.74 și art.75 din Constituția României.

1.5 Încălcarea dispozițiilor referitoare la interzicerea paralelismului prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată,, implicit art. 1 alin. (5) din Constituția României.

Conform art. 16, alin. (1) din Legea nr. 24/2000 *„În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative,”* dispoziție încălcată prin repetarea aceluiași conținut juridic în privința procedurilor de ocupare a funcțiilor de execuție sau de conducere, aflate în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a actului normativ criticat, stipulate în art. I, punctul 163 cu referire la art 109 alin.(1) și repetate la art. I punctul 163 cu referire la art. 114. Exemplificăm *„Art.109.- (1) Prevederile prezentei legi nu se aplică procedurilor de ocupare a posturilor de conducere sau de execuție, inclusiv prin promovare și nici procedurilor de evaluare profesională în curs de desfășurare la data intrării sale în vigoare.”*

și „Art.114.- Procedurile pentru promovarea în funcțiile de execuție, inclusiv pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție sau pentru numirea în funcții de conducere, atât pentru judecători cât și pentru procurori, declanșate până la intrarea în vigoare a prezentei legi, nu sunt supuse prevederilor prezentei legi.”

II.MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

Încălcarea dispozițiilor art.8 din Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, raportat la art.1 alin.(5) din Constituție

Dispozițiile de la art. 1 punctul 112 cu referire la art. 62² și art.62³ cuprinse în Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor reprezintă noi reglementări, care nu sunt fundamentate prin diferența specifică față de detașare și care poate determina situații neclare din cauza formulării echivoce. În opinia noastră, funcțiile de demnitate publică în care un magistrat poate fi numit trebuie să fie limitate la cele care contribuie la consolidarea atribuțiilor sistemului judiciar (cum ar fi, spre exemplu, la Consiliul Concurenței, MAI, ONPCSB – altele decât cele atribuite statutar MJ și PÎCCJ, MAE – în legătură cu reprezentarea la CJUE și CEDO ori privind relația cu ONU și alte organisme privind drepturile omului). Rolul CSM nu trebuie limitat la competența „*la act*” ci trebuie statuată competența clară de a aproba sau respinge posibilitatea numirii unui magistrat într-o funcție de demnitate publică, cum ar fi aceea de membru al Guvernului.

Tocmai o prevedere de acest fel nu are o fundamentare clară, nu numai cu adresabilitate pentru cei cărora li se aplică, dar și pentru cetățeni – care trebuie să aibă garanția că, statutar, magistrații se mențin în cerințele de obiectivitate, imparțialitate, integritate.

Față de argumentele arătate mai sus, considerăm dispozițiile art.62² și ale art.62³ neconstituționale deoarece încalcă dispozițiile art.8 alin.(4) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, care dispune: „*textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce*”, raportat la art. 1 alin. (5) cât și prevederile art. 125 alin. (3) și art. 132 alin. (2) din Constituție care declară incompatibile funcțiile de judecător și procuror cu orice

alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Menționăm că, în interiorul legii criticate, există o contradicție între prevederile art. 62² alin. (1) „*Judecătorul sau procurorul poate fi numit în funcția de membru al Guvernului*” și cele conținute de art. 1, punctul 7 cu referire la art. 5 alin. (1) care prevede: „*Funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior juridic, respectiv asistent universitar, lector universitar, șef de lucrări, conferențiar universitar, profesor universitar și profesor universitar consultant, precum și a celor de instruire din cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Greșieri, a activităților didactice de formare și perfecționare desfășurate de instituțiile de pregătire profesională a altor profesii juridice, în condițiile legii, precum și a funcțiilor ce pot fi ocupate pe baza unor convenții internaționale la care România este parte, în condițiile legii.*”

În același context al criticii de neconstituționalitate, în opinia noastră, sunt neconstituționale și dispozițiile art. 1, punctul 69, cu referire la art. 49 alin. (1)

„*Numirea în funcțiile de procuror general al parchetului de pe lângă curtea de apel, prim-procuror al parchetului de pe lângă tribunal, prim-procuror al parchetului de pe lângă tribunalul pentru minori și familie sau prim-procuror al parchetului de pe lângă judecătoria și de adjuncți ai acestora se face numai prin concurs sau examen organizat, ori de câte ori este necesar, de Secția pentru procurori din Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.*” Utilizarea sintagmei „**concurs sau examen**” în contextul existenței unei singure forme de selecție face ca textul legislativ să fie formulat neclar, fiind

greu de identificat, pentru destinatarul normei juridice, modul în care se va organiza procedura de numire în funcție.

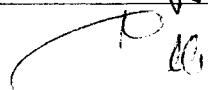
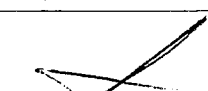
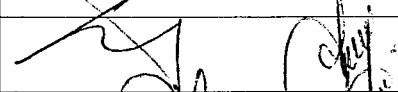

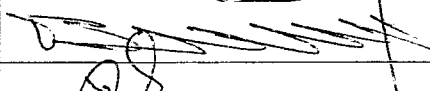
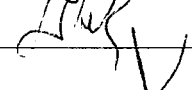
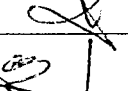

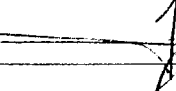
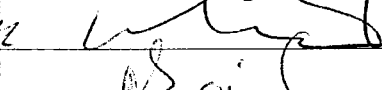
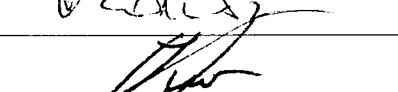
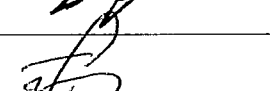
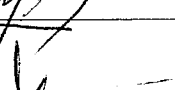
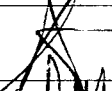
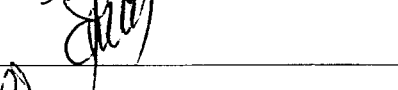
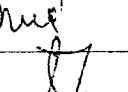
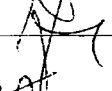
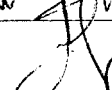
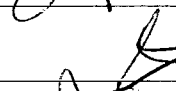

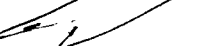

Totodată, prevederile art. 1 pct. 44, pct. 77, pct. 87, pct. 88, pct. 108 sunt adoptate în contra considerentelor Deciziei CCR nr. 375/2005 cu referire expresă la nesocotirea competențelor Președintelui României în privința numirii în funcție a judecătorilor și procurorilor, conform art. 94 lit. c) din Constituție.

Luând în considerare toate motivele extrinseci și intrinseci de neconstituționalitate, detaliate în prezenta sesizare care vizează adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor cu încălcarea dispozițiilor constituționale prevăzute de art.1 alin.(5) din Constituția României, coroborat cu art. 56 alin.(1) și (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, cu art.8 alin.(1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului cât și cu art.8 alin.(4) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, ale art.61 alin.(2), art.64 alin.(1), art.65 alin.(1), art.71 alin.(1) și art.74 alin.(1) din Constituția României, vă solicităm să constatați că LEGEA pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor este **NECONSTITUȚIONALĂ ÎN ANSAMBLUL EI**.

În drept, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 133 alin. (3) din Regulamentul **Camerei Deputaților** și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

SEMNĂTĂRII SESIZĂRII LA CURTEA CONSTITUTIONALĂ
 CU PRIVIRE LA LEGEA PENTRU MODIFICAREA LEGII NR. 303/2004
 PRIVIND STATUTUL JUDECĂTORILOR ȘI PROCURORILOR

Nr. crt.	Nume/prenume Grup parlamentar	Semnătură
1	TORCAN RALUCA	
2	CUPJA DAN	
3	CATALIN PREDDIU	
4	RĂZVAN PRIȘCĂ	
5	ROMAN FIORIN	
6	DUPRE VICTOR STELL	
7	SERBAN MOUNUTAN	
8	Sofia Ana Adhona	
9	Stavatiu Florin	
10	LUCIAN BODE	
11	Ghibea Corina	
12	OPREA DUMITRU	PNL
13	VILCEANU DAN	PNL
14	PÎRBEA HARIZEN	
15	Henri Lucian	
16	Cheucher Florica	
17	PONTE ANTONETA PNL	
18	ROBERT SIGHIARIU PNL	
19	PAVEL POPESCU	
20	Bodea Marius	
21	OLTEANU DANIEL PNL	
22	Alexe Costel	
23	Mara Mares	

24	BULIB SOZIH	
25	CLAR CORHELIU	
26	ROCUA DOBULIU	
27	GIUGEA NICOLAE	
28	ANDRONACHE GABRIEL	
29	BICH DANUT	
30	PALAR IONEL	
31	PAPESCU VIRGIL	
32	MUGUR CORNANCIUC	
33	LEORCANU LAURENTIU DAN PNL	
34	GUSU VASILE	
35	SINCU GEORGE PNL	
36	ROMEO NICOLAE PNL	
37	ROMANESCU CRISTINEL	
38	BALAN IOAN PNL	
39	LUNGU TUDORITA	
40	SOVATAIU COTIUT	
41	NEAGU NICOLAE	
42	FEDOL ANGELICA	
43	PAUCU CRISTIAN	
44	MARA CALISTA	
45	MARGA VASILE	
46	STROE IONUT	
47	BOGDAN GHEORGHIU	
48	IONESCU GEORGE	
49	Mihalaciu Dumitru	

